

Avtotohiša Berus
SERVISNO PRODAJNI CENTER Audi

SLOVENSKI AVTO LETA 1996

POLO od 17.990 DEM

UGODNO: GOLF RABBIT za 22.996 DEM
Zelo ugodne cene za vozila iz zaloge,
rabljena vozila.

telefon: 068 342 360, 25 098

DOLENJSKI LIST

Št. 2 (2422), leto XLVII • Novo mesto, četrtek, 11. januarja 1996 • Cena: 180 tolarjev

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

Žled vzel elektriko

Najhuje na območju občine
Velike Lašče - V izpadu še
10 trafo postaj

VELIKE LAŠČE, DOB-
REPOLJE, KOČEVJE - Za-
radi žleda se je v ponedeljek,
8. januarja, zgodaj zjutraj
začelo podirati drevje tudi v
zahodni Dolenjski, od Turja-
ka pa do Kolpe. Drevje, ki je
padalo na električne žice, je
povzročilo pogoste in dolgo-
trajne izpade toka na območ-
ju Velikih Lašč in Roba, manj
pa na območju Turjaka in
Dobropolj, kjer so izpade
hitro odpravljali.

Srečko Mihelič, vodja vzdr-
ževanja pri Elektru Kočevje,
ki deluje na območju zahod-
ne Dolenjske in dela Suhe
krajine, pa nam je v torek
dopoldne povedal, da je pa-
dajoče drevje začelo prekinja-
ti električne žice v ponedeljek
okoli 5. ure zjutraj. Najhuje je
bilo na območju Velikih Lašč,
kjer niso mogli dodatno vklju-
čevati RTP, saj RTP v Ribni-
ci, ki bi pokrival to območje,
še vedno ni zgrajen. Ekipe
Elektra so še vedno na terenu
in je bilo ponoči zunaj nape-
tosti še 6 trafo postaj na tem
območju, dodatno pa je po-
noči prišlo do izpada še na 10
postajah na območju Suhe
krajine in na 10 na območju
od Kočevske Reke do Pirč oz.
Broda na Kolpi. Elektrike je
zmanjkalo za kakšno uro.
"Do tako hudih in dolgotraj-
nih izpadov elektrike pa ne
bo prihajalo več, ko bo širša
skupnost kaj primaknila za
nakup in montažo polizo-
liranih vodnikov," pravi Sreč-
ko Mihelič.

V času, ko to poročamo
(torek dopoldne), je na ob-
močju Elektra Kočevje v iz-
padu še kakih 10 trafo postaj,
in sicer na območju Suhe kra-
jine, Kočevske Reke in od
Turjaka do Ribnice.

J. P.

Dobovci ne dajo zemlje za letala

V odprtem pismu obrambnemu ministru Jelku Kacinu pravijo, da so dali za avtocesto
že dovolj zemlje in da se bodo morebitni spremembi uprli z vsemi sredstvi

DOB PRI ŠENTVIDU - "Smo proti vsakršni spremembi načrta grad-
nje avtoceste v naši krajevni skupnosti, načrta, ki ga je že potrdil
Državni zbor. Zahtevamo, da vsa prizadeta ministrstva, tudi minis-
trstvo za kmetijstvo, upoštevajo naš sklep in ne dovolijo spreminjanja
že sprejetih in potrjenih načrtov za gradnjo dolenjske avtoceste. Prepričani smo, da so naši argumenti tako tehtni, da se bomo novim
načrtom uprli z vsemi sredstvi, tudi z zaporo cest, če bo potrebno," so
soglasno sklenili na seji sveta KS Dob 9. decembra lani in o tem sk-
lepu je svet KS Dob te dni seznanil v odprtem pismu obrambnemu
ministru Jelku Kacinu tudi vse druge ministre.

Poročali smo že o izredni razšir-
jeni seji sveta KS Dob 1. decembra
in zaprti seji ivanškega občinskega
sveta, na kateri so predstavniki
ministrstva za obrambo, ministrst-
va za okolje in prostor ter pred-
stavniki DARS in projektanti sez-
nanili svetnike z željo, da bi del
trase avtoceste spremenili, oz. pre-
maknili in razširili tako, da bi

lahko na njej, če bi bilo potrebno,
pristajala letala. Svetniki se s pred-
lagano spremembo niso strinjali.

Dobovci so prepričani, da so za
gradnjo avtoceste prispevali že
dovolj zemlje in da bil zločin nad
krajem in krajani zdaj spet zahte-
vati od njih še vsaj štirikrat toliko
(okrog 40 ha) najboljše zemlje, v

katero so ravno zadnja leta veliko
vložili.

Predsednik sveta KS Dob An-
ton Čebular poudarja, da bi avto-
cesta brez nadvozov preseкала KS
na dva dela in prizadela prebivalce
21 vasi. Gradnja podvozov pa bi
bila na kraškem in poplavnem
območju, kjer se že sedaj ob vsa-
kem obilnejšem deževju poplavna
voda približa nivoju ceste, zelo
zahtevna in zato tudi draga. Obna-
šanje podtalnice ob deževju je
toda popolnoma nepredvidljivo.

Sprememba načrtov bi zavlekla iz-
gradnjo avtoceste vsaj za pet let,
kar bi prizadelo vso Dolenjsko, pa
tudi gospodarstvo drugod po Slo-
veniji, saj vse bolj narašča promet
proti jugu.

P. PERC

1673 SEVNICA NOV ZA SPREJEM PRIJAZNEGA TOBAČNEGA ZAKONA

SEVNICA - Vsako leto
umre 3500 državljanov Slove-
nije zaradi bolezni, ki jih je
povzročilo kajenje tobaka.
Tobačna industrija namenja
veliko denarja za reklami-
ranje svojih izdelkov, saj
potrebuje nove porabnike, da
nadomesti dosedanje, ki so
umrli ali so se odpovedali
kajenju. Gibanju za sprejem
ljudem prijaznega tobačnega
zakona se je lani pridružio
31.486 državljanov Slovenije,
med temi je tudi 1.673 Sevn-
čanov. Za ta prispevek imata
največ zaslug sevnško druš-
tvo nekadilcev in njegov čast-
ni član Janez Blas.

YURENA, d.o.o.

šola tujih jezikov

Vpis v tečaje od 10. — 13.
ure in od 15. — 17. ure. Tel.
068/341-434, 442-400,
fax: 068/341-434.

NOVOMEŠKI OSNOVNOŠOLCI IN "MESTO POD MESTOM"

NOVO MESTO - Svet Ev-
rope bo danes, v četrtek, 11.
januarja začel tekmovanje
Mesto pod mestom, na kate-
rem naj bi se osnovnošolci iz
33 evropskih mest preko ar-
heologije spoznavali z zgo-
dovino in razvojem njihovega
mesta. Otroci med 6 in 12
letom starosti naj bi ugotov-
ljali, koliko različnih vplivov
je mogoče zaznati pri raz-
iskovanju dediščine mesta, v
katerem živijo. Tekmovanje
naj bi tako spodbudilo strpnost
in družbena povezova-
nja. Iz Slovenije se bodo tek-
movanja udeležili osnovno-
šolci iz Novega mesta in si-
cer iz naslednjih šol: OŠ
Bršljin, OŠ Center, OŠ Grm
in OŠ Smihel. Pri nas projekt
vodi Zavod za naravno in kul-
turno dediščino Novo mesto.
Več v prihodnji številki časo-
pisa.

V SLOVENIJI ŽENSKÉ ŽIVJO 12 LET DLJE

LJUBLJANA - V letu 1994
je umrlo v Sloveniji 19.359
ljudi, to pa je nekaj manj, kot
se jih je rodilo. Za 0,05-pro-
milni pozitivni prirastek ima-
jo največ zaslug koroška,
ljubljanska in dolenjska regi-
ja. Analiza umrljivosti v tem
letu je pokazala, da so moški
doživeli povprečno 67,7 leta
starosti, ženske pa skoraj 12
let več, to je 79,6 let. Umr-
ljivost moških je večja pri
vseh starostnih skupinah raz-
ven pri dojenčkih; v starost-
ni skupini od 15 do 29 let je
umrljivost moških celo dva-
krat tolikšna kot umrljivost
žensk. (Republika)

Končno prodali Pionir Standard

Dolenjska tudi uradno dobila novo oziroma prenovljeno večje gradbeno podjetje, ki
ga je regija v času razpadanja GIP Pionir močno pogrešala - Za zdaj dovolj dela

NOVO MESTO - Iz zdravega jedra tega podjetja se je osamosvojila
družba za gradnjo in inženiring Pionir Standard in se nedavno s soglas-
jem Agencije za privatizacijo tudi olastnila. Matično podjetje GIP
Pionir je prodalo svoj 100-odstotni delež, kupili pa so deleže: Dolenjs-
ka banka (26 odst.), skupina delavcev (40 odst.), Tovarna zdravil Krka
(10 odst.), Stanovanjsko podjetje Jarja (17 odst.) in SKB banka (6,7
odst.). V Standardu je delo dobilo 500 oseb, potrebno mehansko opre-
mo ali obrate pa so odkupili ali vzeli v najem od matičnega podjetja.

Direktor Ivan Ilijanič poudarja,
da so se sposobni lotiti tudi najza-
htevnejših gradbenih posegov,
svoje resne namene pa so pokazali
tudi s prevzemom obveznosti za
dokončanje naložb od bivšega

Pionirja. Nekatere objekte so tako
že predali investitorjem (npr.
ljubljansko Fakulteto za arhitek-

• KAKO BO V PRIHODNJE -
Pionir 2000 inženiring bo v pri-
hodnje prerastel v tehnično ko-
mercialo, samostojno, vendar
kapitalsko povezane družbe pa
naj bi postale še gradbena opera-
tiva v Ljubljani, mehanizacija in
gostinska dejavnost.

turo in gradbeništvo, Intereuro-
pa), za več večjih in nekaj manjših
projektov GIP Pionir pa so že pre-
nesli pogodbe. Tako Pionir Stan-
dard nadaljuje gradnjo novome-
ške policijske postaje (končana naj
bi bila v letu 1997, odvisno od
razpoložljivega državnega denar-
ja) in posodobitve Seidlove ceste
v Novem mestu, ki se menda konč-
no bliža kraju ter gradnjo novome-
ške porodnišnice. Dela pri tej bo-
do začeli januarja, končali pa naj

bi jih aprila ali maja, če bodo za-
gotovljena sredstva.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Danes v DOLENJSKEM LISTU

stran 2:

• Nove novice tožijo ribniško občino

stran 4:

• Rezervoar bo še razjedal zob časa

stran 5:

• Smeti postajajo vse večja nadloga

stran 6:

• Popljudani zaradi 59 telefonov

stran 11:

• Nov način uvoza rabljenih avtov

stran 13:

• Z noži in izvijači v šolo?

stran 15:

• Dolenjska nit do mreže vseh mrež

ROLETARSTVO

20 let

Šentjernejska c. 13

68000 Novo mesto

tel./fax: 368(0)68/23-673, 323-673

mobitel: 0609/622-585

* lamelne zaveses * žaluzije * rolete * profili za fasade * kovinski
izdelki * sestavni in nadomestni deli za rolete in žaluzije *

MEDE

Aplavz za evropski rep?

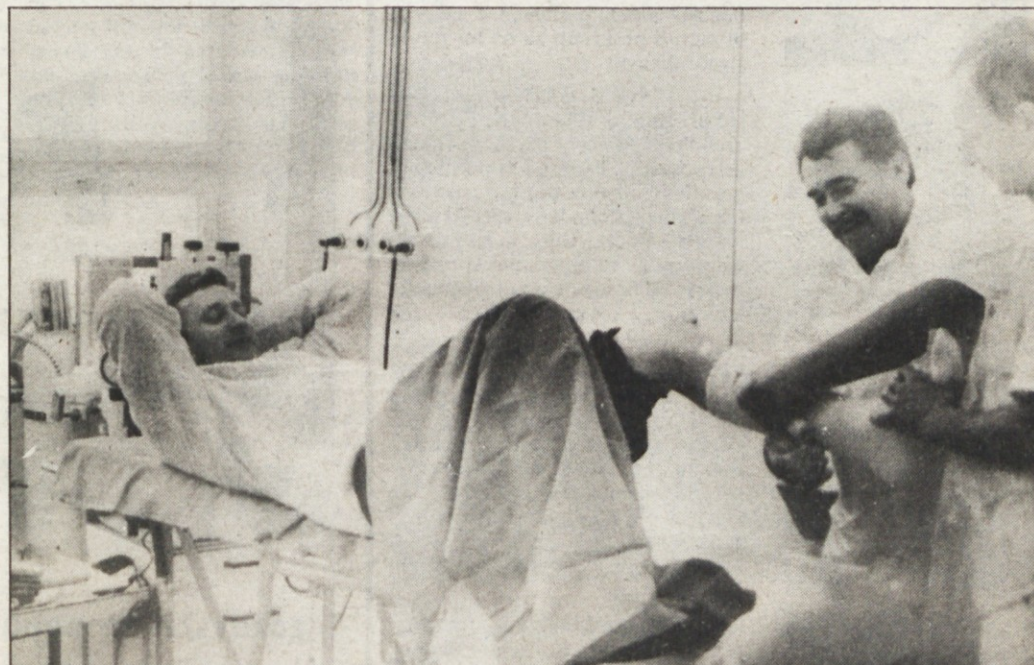
Po skoraj 30 letih smo na Slovenskem pričali boljši prometni
varnosti, saj so lani naše ceste zahtevale "samo" 413 smrtnih
žrtv (na območju UNZ Novo mesto in Krško 44). Kljub
manjšemu številu pa sodimo na sam evropski rep. Podrobnejši
pogled v statistiko je manj razveseljujoč: pobegi s kraja promet-
nih nesreč naraščajo, v nesreče je vpletenih vedno več vinjenih
voznikov, predvsem ob koncu tedna, med žrtvami je kar petina
pešcev, poleg žrtv pa ne smemo prezreti tudi okrog 8 tisoč huje
ali lažje ranjenih.

Največ zaslug za večjo varnost imajo gotovo policisti, ki so z
nenehnimi poostrenimi kontrolami prometna posvečali največ
pozornosti prehitrim, vinjenim in neprivezanim voznikom.
Glede na veliko število žrtv med pešci in kolesarji, predvsem
starejšimi, pa bo potrebno prav za te bolj poskrbeti. Ob žuga-
nju neučakanih, sebičnih in agresivnih šoferjev ostaja velik črn
madež tudi nad tistimi, ki bi morali poskrbeti za boljše razmere
na cestah, za obnovo vertikalne prometne signalizacije, javno
razsvetljavo ali krpanje cest (beri kolovozov). Prometni policiji
so že dvakrat oklestili proračunski tolar, mnoge ceste in pločniki
so slabo očiščeni itd. Zato nam do sprejetja težko pričakovanega
novega zakona o varnosti cestnega prometa ne ostane druge-
ga, kot da za svojo varnost najprej poskrbimo mi sami.

TANA GAZVODA

VREME

Do konca tedna se bo na-
daljevalo suho in malo
hladnejše vreme.

POLEDICA POLNI ČAKALNICE IN MAVČARNE - Konec preteklega tedna so v novomeški bolnišnici
poškodovancem namestili 50 mavčnih oblog. Smučarji so imeli največ poškodb na spodnjih okončinah,
starejši ljudje pa so dobili mavčne obloge zaradi poškodb zapestja. Zaradi večjih poškodb so tri poškodovance
zadržali v bolnišnici. Od ponedeljka do torka je bilo na urgentni kirurški ambulanti opravljenih kar 108 pre-
gledov, 36 ponesrečenim so namestili mavčno oblogo. V bolnišnico posteljo so sprejeli 17 ljudi. Po besedah pred-
stojnika kirurškega oddelka dr. Lava Morele gre za veliko obremenitev dežurne službe, zato prositi tiste, ki
imajo ta čas preglede zaradi kroničnih bolezni, naj se poslužijo redne ambulante. Čakalnice so ta čas pre-
polne in bolniški delavci prosijo ljudi, naj razumejo, da čudežev še ne znajo delati. Na sliki: v torek dopol-
dan je mavčni škorenj dobil tudi Lojze Škrbina iz Vinice pri Šmarjeti. Mavčno oblogo sta mu jo nadela Jože
Kavšek (desno) in Stane Lah. V tem oddelku so lani namestili okrog 8.200 oblog, samo letos pa že 250. (Foto:
Janez Pavlin)

Vračanje gozdov in zemlje

Potem ko je državni zbor več mesecev sprejemal zakon o moratoriju za vračanje gozdov Cerkvi, je sredi decembra z večino poslanskih glasov odločil, da država za tri leta odloži vračanje vseh večjih površin gozda in zemlje. Po tem zakonu bodo odložili vračilo zemlje ne samo Cerkvi, ampak vsem, ki zahtevajo nazaj več kot 200 ha velike površine. Že izdane odločbe o vračanju premoženja bodo morale v ponovno presojo. Poslanci so dali vladi tudi nalogo, naj odpravi luknje v denacionalizacijskem zakonu, ki omogočajo vračanje veleposestev tujcem. Do zakona s takimi določili v zvezi s slovenskim premoženjem in njegovimi (možnimi) lastniki je Slovenija prišla pozno, saj so v svojih zahtevah za vrnitev nekdanjega imetja nekdanji fevdalci postali že preglasni. Prerekanja o vračanju premoženja, v ognju katerih je nastajal zakon o vračanju veleposestev, so, milo rečeno, čudna. Najbrž pa bi odpadla, če ne bi v Sloveniji pred leti tako na hitro sprejeli zakona o denacionalizaciji. Tedaj so sicer ministri zagotavljali, da ni v nasprotju z interesi Slovenije, vendar se je zdaj pokazalo, da ga niso sprejeli z mislijo na bodočo lastniško sestavo v naši državi. Ali lani decembra sprejeti zakon o moratoriju za vračilo premoženja lahko stvari popravi? Kaj menite o tem, smo spraševali v anketi.

BORIS AUGUŠTIN, samostojni podjetnik iz Metlike: "Prav je, da smo si vzeli v Sloveniji tri leta za premislek in pretresanje vseh okoliščin. Slovenija je tako majhna, in če se bomo lotili tovrstne razprodaje, Slovenci skoraj ne bomo imeli več kje živeti, medtem ko bi se po naši državi šopirili plemiči s sumljivim slovenskim državljanstvom, ki v glavnem niti slovenščine ne obvladajo."

MIRKO PEZDIRC, podjetnik iz Semiča: "Podpiram moratorij, v tem času pa naj odgovorni premislijo in najdejo pametno odločitev. Vračanje plemstvu ni majhna stvar, in če nepremičnine res dobijo, kaj bo sploh še ostalo Slovincem? Plemstvo išče vse poti, da bi prišlo so lastnine, zlasti tiste, ki ima vrednost. Vprašanje je, če bi si kdo prizadeval za vrnitev grajskih ruševin."

ALOJZ RODIČ, kmet iz Stranja: "Rane ob izgubi premoženja pred 50 leti so mnogi preboleli, zemlja, gozdovi in ostale nepremičnine pa so medtem že menjavali lastnike. Pojavili se bodo novi oškodovanci, ko bodo prejšnji lastniki ali njihovi potomci jemali lastnino. Nastale bodo nove rane, zato bi bilo treba reševati primer za primerom in z veliko mere strpnosti."

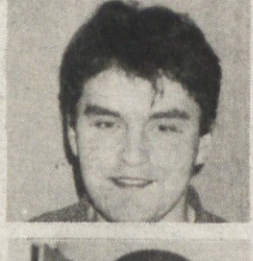
ANTON BAŠKOVČ, zaposlen v Termah Čatež, doma iz Rakovca: "Kar se tiče velikega premoženja, kot so na primer Mokrice, vračanje ne pride v poštev. To, kar so manjšega kmetom vzeli, pa naj se vrne. Tako ali tako je bilo odvzeto napačno. Pri takem premoženju, kot so Mokrice, pride v poštev kvečjemu odškodnina, ne pa vračanje zemlje in stavb. Mi smo tam vlagali!"

ANTONIJA GAZVODA iz Kostanjevce: "Vračanje premoženja bo povzročilo še mnogo hude krvi, saj ni prav, da se vrača premoženje tujcem, hkrati pa je nujno, da bo znal novi lastnik z tako pridobljeno dediščino prav ravnati. Ob sprejetju zakona o denacionalizaciji je bilo sicer rečeno, da za Slovence ni nobene nevarnosti - torej je le nekaj narobe!"

SILVO TRBOVC, avtomehaničar iz Sevnice: "Če bi vsem veleposestnikom vrnili posest, bomo Slovenci kmalu ostali skoraj brez zemlje, saj je Slovenija premajhna, da bi se šli tako radodarnost do tujcev in Cerkve. Kako bi ti lahko obdelovali take ogromne komplekse? Z moratorijem odgovornost le prelaga. Predvsem bi morali poskrbeti za na tej zemlji živeče državljane!"

Inž. TONE ZUPANČIČ, svetovalec pri Kmetijski svetovni službi v Trebnjem: "Tujcem naj ne bi vračali veleposesti, Cerkvi pa bi po mojem morali vrniti odvzeta posestva, saj nima drugih dohodkov, verniki pa so tukajšnji ljudje. Tujci, ki so prostovoljno odšli iz Slovenije, si pač ne morejo od nesojene domovine nadejati drugega kot mačehovstvo."

CVETKA FILIPIDIS, policistka v PP Ribnica: "Moratorij podpiram. Vsake družbene razmere pogotujejo nekaj svojega in kar je bilo, je bilo. Popravljanja krivic ne podpiram. Enemu jih popraviš, stotim pa narediš nove! Bomo čez leta popravljali te krivice? Če gledamo na Slovenijo zgodovinsko in hočemo popravljati krivice, potem je potrebno vse skupaj nekomu vrniti!"

DARINKA ŠLEMER, finančni referent v Nami v Kočevju: "Ni prav, da se premoženje vrača ljudem, ki so odšli v tujino in pustili na cedilu narod v trenutku, ko je ta najbolj potreboval pomoč. Sedaj pa se vračajo kot tuji državljani po svoje premoženje! Tudi za Cerkve se ve, na čigavi strani je bila v času vojne, zato sem tudi proti vračanju Cerkvi in podpiram moratorij."

Nova poslovna enota v bančni mreži

SKB v Posavju

KRŠKO - V začetku letošnjega leta je začela v bančnem sistemu SKB delovati poslovna enota Posavje s sedežem v Krškem. Pred tem je za območje Posavja in Dolenjske skrbela poslovna enota Novo mesto.

Novomeška poslovna enota SKB, ki je, kot rečeno, doslej "pokrivala" tudi območje Posavja, je v lanskem letu odobrila več kot 4,5 milijarde tolarjev kreditov podjetjem in nekaj manj kot 2 milijardi posojil občanom in obrtnikom. Bilančna vsota te poslovne enote je v letu 1995 presegla 100 milijonov mark, kar so sicer načrtovali za leto 1996. V vseh petih letih delovanja je odobrila skupno za več kot 13 milijard tolarjev kratkoročnih in dolgoročnih posojil in dolgoročnih garancij. "Smo konkurenčna komercialna banka z evropskimi lastniki, ustreznim kapitalom in strokovnimi sodelavci," je nekaj pred otvoritvijo krške poslovne enote dejal Karel Vardič, takrat direktor poslovne enote Novo mesto.

KONČNO INFLACIJA POD 10 ODSOTOKI

LJUBLJANA - Slovenska vlada je uresničila napoved: letna inflacija je bila lani pod 10 odstotki, natančneje, znašala je 8,6 odst. Leto poprej je bila še 18,3-odstotna. Življenjske potrebe so se lani podražile za 9 odstotkov, revalorizacijska stopnja pa je znašala 9,86 odst. Za letos je napovedna 6-odstotna letna inflacija, kar je po mnenju nekaterih makroekonomistov, denimo dr. Jožeta Menčingerja, sicer uresničljiva, za gospodarstvo pa ne najboljše, saj bo treba med letom popraviti cene nekaterih izdelkov, predvsem pa bencina, seveda navzgor.

Nove novice tožijo ribniško občino

Zoper namero občine, da ustanovi občinsko glasilo, se je zasebni lokalni časopis odzval s tožbo - Ogrožena naj bi bila tako svoboda tiska kot svobodna gospodarska pobuda

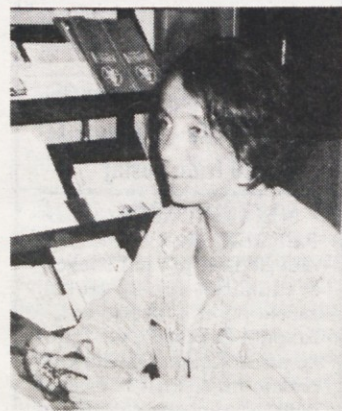
RIBNICA - Lokalni časopis Nove novice z ribniško - kočevskega konca vlaga zoper ribniško občino tožbo na Ustavno sodišče RS in ustavno pritožbo na Ustavno sodišče RS. Po mnenju obeh lastnikov časopisa so bile s sklepom, sprejetim na 9. redni seji sveta občine Ribnica, da se zadolži občinska uprava za pripravo predloga izdaje brezplačnega občinskega glasila, neposredno kršene ustavne pravice po 39. in 74. členu Ustave Republike Slovenije.

Lastnika Novih novic, zakonca Darja D. Hafnar, ki je urednica časopisa, in Stane Hafnar, ki kot poklicni novinar opravlja novinarska in lektorska dela, tožbo utemeljujejo z resno nevarnostjo, da se bo z ustanovitvijo občinskega glasila na lokalni ravni ustvaril monopol, ki ogroža tako svobodo tiska kot svobodno gospodarsko pobudo. "Z vsebinsko platjo vesti in mnenj, ki bodo zelo verjetno prilagojene interesu občine oziroma političnih strank in skupin, ki bodo določale sestavo uredniškega odbora ter tako posredno in neposredno kreirale uredniško politiko glasila, utegne biti glede na brezplačno dostavo glasila ogroženo svobodno širjenje vesti in mnenj oz. enakopravnost drugih glasil pri tem, s tem pa tudi pravica občanov do obveščenosti," pojasnjujeta zakonca Hafnar.

Po njunem mnenju obstaja možnost, da bodo državljani, javne ustanove, podjetja in obrtniki dajali pri oglaševanju prednost občinskemu glasilu ne le zaradi njegove večje dostopnosti do občanov ali ugodnejših cen, marveč tudi iz bojazni, da jih bo država zaradi sodelovanja z zasebnim medijem posredno ali neposredno sankcionirala na ostalih, zanje življenjsko pomembnih področjih. Tudi zaradi tega naj bi bila z name-ravno ustanovitvijo občinskega glasila ogrožena svoboda tiska, ki se najbolj dosledno izpričuje v njunem prepričanju, da bo imelo občinsko glasilo v primerjavi z ostalimi sredstvi javnega obveščanja na lokalnem področju bistveno

kot podjetniki in državljani z obveznim plačevanjem davkov omogočamo občini, da omejuje gospodarsko dejavnost na enakem področju, kot ga opravlja sama in svoj račun," pravi Hafnarjeva.

M. LESKOVŠEK-SVET

Darja D. Hafnar, solastnica in urednica Novih novic

prednost pri dostopu do informacij.

"Občinsko glasilo bo financirano iz proračuna. Glede na to, da na področju občine že obstaja lokalni časopis, ki ni financiran iz občinskih sredstev, to pomeni, da

SVETOVALNA POMOČ IZGNANEC

SEVNICA - Tukajšnja krajevna organizacija Društva izgnancev Slovenije je uvedla svetovalno pomoč svojim članom pri uveljavljanju zahtevkov po zakonu o žrtvah vojnega nasilja, in sicer bodo do konca januarja vsak torek in četrtek od 8. do 12. ure v pisarni OO ZZB NOV na Cankarjevi 10 (dom upokojencev za vrtcem in športno dvorano!) na razpolago svetovalci Jože Jek, Simona Jakš, Janko Blas in Jože Bogovič. Ob ponedeljkih in četrtekih pa bo v pisarni ZZB na voljo še član KO DIS Drago Lupšina. Vlogo na Upravo enoto Sevnica naj pošljejo člani praviloma po pošti priporočeno, po želji jih lahko vlagajo tudi osebno na tej enoti pri Joži Zupančič, soba številka 7. Člani DIS, ki živijo na območju KS Loka, Zabukovje in Blanca, vlagajo zahtevke na pristojnem krajevnem uradu.

rodne in univerzitetne knjižnice, več denarja naj bi namenili za evropski mesec kulture, velike težave pa bomo imeli z zadovoljevanjem proračunskih porabnikov."

Dimitrij Kovačič, predsednik mestnega sveta, o katerem je znano, da se z županom "ne marata", tudi tokrat ni zamudil priložnosti, da bi povedal, zakaj se ne. Takole je potožil: "V mestnem svetu imamo veliko težav, ker še niso sprejete programske usmeritve za vse mandatno obdobje, pa čeprav sem osebno že večkrat zahteval, da bi jih uprava oziroma župan predložila v potrditev mestnemu svetu. Na žalost večino stvari zdaj delamo kar nekako ad hoc. Menim, da mestna uprava ni dovolj zainteresirana zanje, zame pa je to najpomembnejše. Mogoče župan celo ima neke svoje programske usmeritve, toda če jih ne predloži v vednost in sprejem mestnemu svetu, potem se po njih ne moremo ravnati." Itd., itd.

No, v nečem pa je ljubljanska mestna oblast le poenotena: pri odmerjanju plač za svoje težavne opravke v korist občanov. Za plače nekaj več kot 500 zaposlenih v mestni upravi in mestnem svetu je iz letošnjega proračuna namenila 1,4 milijarde tolarjev. To je približno 13% več, kot so sprva načrtovali. Vsi, ki v mestni upravi in svetu prejema plačo, so te dni dobre volje, saj so si plače povišali za 12,5 odstotka. Tega povišanja je deležen tudi župan dr. Dimitrij Rupel, katerega novembrska neto plača je znašala 252.504,50 tolarja, brez dodatka za 24 let delovne dobe. Med podžupan pa je imel doslej največjo plačo Jože Vidmar - 289.434,50 tolarja.

VINKO BLATNIK

KRIKA NOVOTERM

NOVA GENERACIJA STEKLENE VOLNE

nova generacija
NOVOTERM K 40 Plus
steklene volne

zdravstveno popolnoma neoporečna
prijazna okolju in prijetna za vgradnjo

NOVOTERM®

Ljubljansko pismo

Ljubljanska Dimitrija se ne marata

Kako se to kaže navzven

LJUBLJANA - Ob novem letu je dr. Dimitrij Rupel, ljubljanski župan, obarval življenje meščanov v svetlejših tonih. Povedal je: "Me dosežki, ki so meščanom bolj vidni, naj natejemo: preureditev športne dvorane Tivoli, podelitev stanovanjskih posojil, znižanje cen vozovnic za starejše meščane, gradnja garažnih hiš..." In še z obžalovanjem dodal: "Na ljubljanskem gradu nam ni uspelo narediti tistega, kar smo pričakovali. Prihodnje leto moramo obnovo gradu vsekakor dokončati. Na gradu se seveda srečuje veliko različnih interesov raznih lobijev, zasebnikov, politike... Uspelo nam je prebroditi krizo v vrtcih, prav zdaj smo sredi obnove nekaterih pomembnih objektov. Tudi drugih načrtov zanaprej je veliko. Naj omenim le gradnjo severne obvoznice, ureditev mestnega prometa, javnega prevoza, gradnjo novega mostu čez Ljubljanico pri Cukrarni, nove cestne povezave in druge ključne projekte, s katerimi bi dosegli, da bo promet stekel zunaj središča, ki bi ga namenili pešcem. Prav ureditev prometa je ena od strateških točk mestne politike. Želim si, da bi prihodnje leto vsaj začeli graditi čistilno napravo v Zalogu. Začela se bo gradnja Na-

Končno prodali Pionir Standard

(Nadaljevanje s 1. strani)

Podjetje računa še na prenos pogodbe o dokončanju del pri telovadnici v Šmihelu in gradnji OŠ Drska, do česar zaradi nekaterih zapletov še ni prišlo, a se prav zdaj dogovarja tudi o tem z občino in ministrstvom. Menda pristojno ministrstvo nima denarja, za šolo pa so poleg tega potrebni tudi novi projekti. Projekt šole sicer ni podkapitaliziran, zato pa je precej

preveč sredstev bilo že porabljeno za gradnjo telovadnice.

Pionir Standard si želi pridobiti zaupanje, ki je bilo zaradi lastniške navezanosti na Pionirja in dolgotrajnega postopka lastninjenja že močno omajano. Tako prevzema tudi breme podkapitalizacije projektov, s čimer zagotavlja investitorjem, da ne bodo oškodovani. Z drugimi besedami: novo podjetje bo poskrbelo, da bodo objekti in

S SMUČMI NA GORJANCIH - Do ponedeljkeve odjuge je bila gorjanska gozdna cesta od Vahte do Gospodične za ljubitelje hoje in teka na smučeh čudovit naravni športno-rekreacijski objekt. Z malo truda in stroškov bi ta cesta v takih zimskih razmerah lahko bila ena najlepših smučarskih tekaških prog v Sloveniji; 11 km dolgo cesto z višinsko razliko 200 m bi bilo treba le za tistih 10 ali 20 dni, kolikor trajajo prave zimske razmere, zapreti za promet (ki ga v tem času tako in tako skorajda ni), jo pripraviti s teptalcem, potegniti tir - in to je vse. Žal pa v Novem mestu tistim, ki naj bi skrbeli za šport in rekreacijo, očitno kaj takega še ni prišlo na misel, in tako Dolenjska tudi na tem področju močno zaostaja za drugimi slovenskimi pokrajinami. V Ljubljani se prav hvalijo s tem, koliko urejenih smučarskih tekaških prog imajo. Da o Gorenjskih niti ne govorimo. (Foto: A. Bartelj)

SREČANJE KRKINIH UPOKOJENCEV - Tovarna zdravil Krka ima že 876 upokojencev; lani se je upokojilo 42 njihovih delavcev. Vsako leto Krka pripravi novoletno srečanje za vse svoje upokojence. Tokrat je bilo srečanje v petek, 5. januarja, v njihovi športni dvorani na Otočcu, udeležilo pa se ga je več kot 600 upokojencev. V kulturnem programu so nastopili Kamniški koledniki, za veselo razpoloženje pa je igral ansambel Lojzeta Slaka. Lani je Krka svojim upokojencem namenila 8.000 tolarjev kot regres in 10.000 tolarjev ob novem letu. Krkini upokojenci imajo poseben popust za letovanje v njihovih zdraviliščih. Lani je v Krkinih aranžmajih letovalo skoraj 300 njihovih upokojencev. Na sliki: generalni direktor Krke Miloš Kovačič izroča šopek in spominsko darilo Veri Rifelj, eni od lanskim upokojenk. (Foto: Marko Kline)

Veseli december v številkah

Darila je prejelo 5043 otrok - Zbrali 7.182.667, obdaritev pa je veljala 6.840.000 tolarjev

NOVO MESTO - Veseli december, največja dolenjska dobrodelna prireditelja, je za nami. Na Glavnem trgu, kjer se je odvijal osrednji del prireditve, ni niti najmanjšega sledu o tem dogajanju. Že predzadnjo noč starega leta so člani Zveze prijateljev mladine skupaj z delavci javnih del pospravili stojnice novoletnega sejma, prve dni novega leta pa s pomočjo Elektra in Gasilsko-reševalnega centra še novoletno razsvetljavo.

Letošnji Veseli december je bil doslej največja prireditelja tudi zaradi bogatih daril, ki jih je prejelo kar 5043 otrok novomeške, šentjernejske in škocjanjske občine. Organizatorjem je uspelo letos pridobiti kar 447 pokroviteljev, med katerimi je bila spet na prvem mestu Krka, tovarna zdravil, prvič pa se je dobrotnikom priključila tudi tovarna Renault-Revoz. Med pokrovitelji je bilo letos 341 obrtnikov, ki so sami poslali svoj prispevek, primaknili pa so tudi Mestna občina Novo mesto in še mnogi.

Na žiro računu se je tako ob koncu decembra nabralo 7.182.667 tolarjev. Darila so od te vsote odškrtnila 6.840.000 tolarjev, ostalo so bili stroški prireditve po krajevnih skupnostih, novoletna razsvetljava, sejma in drugo. Zveza prijateljev mladine je s svojega računa za prireditve Veselega decembra primaknila 1.653.000 tolarjev, ta čas pa nekaj računov še ni poravnanih. Nemajhen je bil delež tistih, ki so za Veseli december prispevali v delu in materialu. Vrednost njihovega dela je bila letos ocenjena na 1.700.000 tolarjev.

Na koncu poročila naj omenimo, da so se mnoge skupine in posamezniki za svoje nastope na Glavnem trgu odrekli honorarju v korist obdaritve otrok. Skupaj je bilo pripravljenih kar 44 prireditve, med katerimi jih je bilo 32 v krajevnih skupnostih, 12 pa na novomeškem Glavnem trgu.

J. PAVLIN

V Straži bo v nedeljo glasovanje o samoprispevku

Odločil bo referendum

STRAŽA - Na preteklih zborih krajanov smo predstavljali realizirana dela, dogovarjali pa smo se tudi o novem samoprispevku za obdobje 5 let po stopnji 1,5 odstotka. Predlogi za čas od 1.2.1996 do 31.1.2001 so: izgradnja sekundarne kanalizacije celotne KS, asfaltiranje in vzdrževanje cest, ulic in poti v Straži, pridobitev dokumentacije in izgradnja pločnikov Vavta vas - Potok, Straža - Podgora, priprava dokumentacije za vodovod Dol. Mraševo, Drganja sela in Nova Gora, izgradnja mrliških vežic Drganja sela, Dol. Straža in Zalag, ureditev javne razsvetljave za vse vasi KS, vzdrževanje javnih objektov in površin ter pomoč pri delu društev.

V letu 1996 bo dokončana tudi čistilna naprava, na katero bodo priključena vsa gospodinjstva, s tem pa bodo pridobljene možnosti za čiščenje Krko. Z izgradnjo pločnikov bo narejen nov korak za varnejše otroštvo in lepšo prihodnost naših otrok. Člani sveta KS Straža smo optimisti, saj je bodoči razvoj KS odvisen od nas samih. Na koncu pa želja: "Na svidenje na voliščih 14. januarja!" Svet KS Straža

NA MIRNOPEŠKI OSNOVNI ŠOLI SKRBIJO ZA VZGOJO

MIRNA PEČ - Na OŠ Mirna Peč so poleg redne šolske dejavnosti aktivni pri organizaciji raznih predavanj, tako za otroke, njihove starše in učitelje. V okviru Šole za starše je v četrtek, 4. januarja, predavala dr. Tatjana Gazvoda na temo: Obremenitve in preobremenitve učencev, stres in nervoza. Še pred tem pa je iz Ljubljane o nasilju med mladimi govoril pater Lojze Markelj iz Ljubljane. Da so takšna predavanja potrebna in zaželjena, dokazuje tudi veliko število obiskovalcev, med njimi tudi po 120 staršev. V petek, 26. januarja, pa na mirnapeški osnovni šoli pripravljajo predstavitev projekta Vsaka vas ima svoj glas, na katero so povabili tudi domačina Lojzeta Slaka.

VIŠJE CENE

NOVO MESTO - Glede na to, da dejavnosti čiščenja in odvoz komunalnih odpadkov JP Komunali zadnja leta prinaša izgubo, je omenjeno podjetje v skladu z vladno uredbo o načinu oblikovanja cen komunalnih storitev pripravilo predlog za izredno povišanje cen nekaterih komunalnih storitev in ga predložilo ministrstvu za ekonomske odnose in razvoj. Predlog ministrstva je obravnavala vlada in sprejela sklep o povišanju cen. Tako bo cena čiščenja odpadnih voda višja za 22 odst., cena odvoza komunalnih odpadkov pa za 8 odst. Tako povečane cene veljajo od 1. decembra lani dalje, povišanje pa je razvidno tudi iz obračuna komunalnih storitev za december oziroma iz računov, ki jih bodo porabniki prejeli v tem tednu.

Časopisa IN ne bo nič več

Izšlo 10 števk časopisa - Šentjernejski svet zavrnili sodelovanje pri podjetniškem vlaganju

ŠENTJERNEJ - Prebivalci občine Šentjerneje, Škocjan in KS Kostanjevica so v preteklem letu dobili na dom kar nekaj števk časopisa IN, ki je prinašal novice iz domačega okolja. Prizadevanja, da bi časopis prišel brezplačno v vsak dom, so se izničila pod bremenom dolgov, pod temi pa je pokleknil tudi časopis sam.

Direktor podjetja Petel Dare Homan je že pred lokalnimi volitvami poizkusno izdal publikacijo, s pridobljenimi izkušnjami pa je bolj ali manj redno nadaljeval z izdajanjem lokalnega časopisa IN. "Sam projekta brez podpore v začetnem obdobju nisem mogel izpeljati, zato sem pomoč videl predvsem v dejstvu, da bosta največji interes v izdajanju spoznala občinska uprava in njen svet, vendar je bila očitno podjetniška naravnost izdajatelja za šentjernejski občinski svet moteča. Kljub dogovorom o sodelovanju s Škocjanom in sponzorji sem bil prisiljen ustaviti nadaljnje izhajanje," pravi Dare Homan. "Poslovni plan je predvideval priliv sredstev iz občinskega proračuna za distribucijo (raznašanje oziroma poštnina) sicer brezplačnega časopisa, tako bi občina pokrila okoli 15 odst. stroškov, s tem da bi bilo odprto novo delovno mesto in bi z davki in prispevki iz te dejavnosti občini vračala približno polovica prispevka." Pomoč občine bi bila po njegovem mnenju potrebna le v prvih dveh letih, saj bi časopis kasneje lahko s trženjem prerasel v lastno financiranje. Svetniki pa so očitno ob pomoči občine podvomili v neodvisno novinarstvo.

"Glede na polemiko novembrske seje je popolnoma jasno, da se stvari in odnosi niso spremenili in je svet nezainteresiran za sodelovanje pri podjetniških vlaganjih, zato sem namen o nadaljnjem izdajanju lokalnega časopisa v Šentjerneju opustil. Občinski prispevek 60.000 tolarjev sem uporabil za kritje večmilijonske izgube časopisa," je pojasnil Homan.

ALOJZ 91-LETNIK - V novomeškem domu starejših občanov je bilo te dni spet slovesno. K 91-letnemu Alojzu Vrtiču, doma iz Prapreč pri Šentjerneju, ki je 4. januarja slavil svoj življenjski jubilej, je prišel na obisk šentjernejski župan Franc Hudoklin. Alojzu je zaželel predvsem trdnega zdravja in mu izročil priložnostno darilo šentjernejske občine. Vrtič se je rodil 4. januarja 1905 v Praprečah pri Šentjerneju, kjer je tudi živel. Po drugi svetovni vojni se je leta 1946 poročil z Marijo Papež z Velikega Vinjega vrha pri Šmarjeti. Živela sta na 12 hektarjev veliki kmetiji s tremi od petih otrok. Žena mu je umrla pred 23 leti, on pa je v novomeškem domu že 7 let. Še vedno je poln veselja do življenja, ob obisku šentjernejskega župana pa je bil zelo presenečen, saj takega obiska res ni pričakoval. (Besedilo: Jože Hartman, foto: Marjan Hočevnar)

Suhokranjski drobiž

ODBOJKARJI IN KS ŽUŽEMBERK - Novoletna praznovanja so za nami. Zaključek leta so pripravili tudi odbojkarji Žužemberka in krajevna skupnost Žužemberk. Prijetno s koristnim bodo združili tudi upokojenci in upokojenke društva z Dvora, ki pripravljajo za nedeljo, 14. januarja občni zbor, združen s silvestrovanjem. Malo pozno, bo pa zato toliko bolj prijetno, saj bo pri Henriku v Loški vasi.

RAZSTAVA IN OBČNI ZBOR - V soboto, 13. januarja, bo ob 25-letnici delovanja radiokluba Žužemberk v prostorih gasilskega doma Žužemberk ob 7. uri jutraj razstava in prikaz dela kluba. Ob 9. uri pa bo svečan občni zbor ob pomembni obletnici.

200M-LETNICA ŽELEZARNE - Najpomembnejši tehniški spomenik doline reke Krke in Dolenjske bo 17. aprila letos praznoval 200. obletnico odprtja. Priprave so v teku, končno pa bo letos morda uresničena tudi želja Dvorjanov po osnovanju lokalne muzejske zbirke. Vse kaže, da je bil predlog pokojnega Marjana Marinca za prostor sredi Dvora v Škrabčevi gostilni najboljši in bi ga morali Dvorjani kljub pomislekom vsekar uresničiti, dokler se stavba ne podre.

OBNOVLJENI SPOMENIK NOB - Vrsta spomenikov padlim partizanom na Dvoru, Laščah in drugod je še pred koncem lanskega leta dobila novo podobo in obnovo. Že je zažela tudi Jožeta Šenice iz Žužemberka, ki je z natančno roko prenovil spomenike borcev.

S. M.

Še o prevozih in klofuti

Ravnatelj OŠ Podzemelj Toni Gašperič svetnikom odgovoril na vprašanja - Posluš tudi, ko bo šlo za denar?

METLIKA, PODZEMELJ - Tako na sejah metliškega občinskega sveta kot tudi v našem časopisu je bilo kar nekaj vprašanj o prevozih otrok v podzemeljsko osnovno šolo, zlasti tistih, ki so od šole oddaljeni manj kot 4 kilometre. Vprašanja in kritike so letele tudi na delo voznika kombija, ki je enemu od mladih potnikov primazal klofuto. Za zadnjo sejo sveta v minulem letu je ravnatelj podzemeljske osnovne šole Toni Gašperič na vprašanja svetnikov pripravil obširen odgovor.

Ravnatelj Gašperič v odgovoru pravi, da je Tone Bajuk, na katerega se vprašanja nanašajo, polovično zaposlen v OŠ Podzemelj za opravljanje del in nalog hišnika. Toliko hišnika namreč priznava republika v svojih normativih. Prevoze s kombijem pa opravlja kot samostojni podjetnik in zato od šole ne dobiva nikakršnega plačila. Starši otrok, ki se vozijo v šolo in iz nje, plačujejo prevoze Bajuku in ne šoli. Denar res pobirajo učitelji, računovodkinja pa ga nakaže za Bajukov žiro račun. Gre za plačilo izstavljenega računa, torej za evidentirana sredstva, in ne morda za skrivnice, kot je bilo na podlagi vprašanja člana občinskega sveta namignjeno v Dolenjskem listu. Za prevoze otrok prispeva občina mesečno 52.300 tolarjev, ta denar pa je namenjen za kritje stroškov prevoza 21 otrok iz male šole ter za učence, ki jim po zakonu o osnovni šoli pripada brezplačen prevoz. To so učenci, ki so oddaljeni od šole več kot 4 kilometre.

Ravnatelj nadalje pojasnjuje, da Tone Bajuk ni bil izbran za prevoze preko javnega razpisa, ker so bili v šoli v časovni stiski, niso pa mogli čakati na dobro ali slabo voljo ljudi, ki odločajo o denarju za šolske potrebe. Stari šolski kombi je bil namreč dotrajan in šola je pravočasno dala vlogo na tedanji izvršni svet, ki pa je odločil, da novega kombija za OŠ Podzemelj ne bo kupil. Zato so v šoli poiskali drugo rešitev. Ceno za prevoze oblikuje Bajuk po merilih, ki veljajo za to področje.

Toni Gašperič je v odgovoru tudi podrobno naštel vsa hišniška opravila v šoli in okrog nje.

• Na seji sveta so metliški svetniki menili, da prevozi, ki jih opravlja Tone Bajuk, le niso tako poceni, motilo pa jih je tudi, da prevoznik sam oblikuje ceno. Kar se tiče del, ki naj bi jih opravljal hišnik, po njihovem mnenju marsikatero ni izvršeno. Vendar so menili, da bi morali te probleme rešiti in z njimi zaključiti. Zato so sprejeli sklep, naj vodstvo osnovne šole Podzemelj razpiše delo prevoznika šolarjev in poišče najboljšega ponudnika.

Kar pa se tiče klofute, je odgovoril, da je ne gre posploševati, saj je šlo za enkratno dejanje, ki je bilo posledica nesramnosti in predznanosti učenca, ki je razrezal sedež v kombiju. Po ravnateljevih zagotovilih šola takšnega načina reševanja nespornostim ne odobrava, temveč ga obsoja. Sicer pa je bila zadeva izročena sodišču. M.B.-J.

Svetniki bili soglasno vzdržani

Na seji sveta tik pred novim letom so se svetniki pri glasovanju o soglasju k višji ekonomski ceni storitev v vrtcu vzdržali - Nekdo bo moral kriti razliko

METLIKA - Ravnateljica metliškega otroškega vrtca Franciška Hauptman je občinski svet zaprosila za soglasje k povišanju cen njihovih storitev, in sicer od 1. oktobra lanskega leta naprej. Čeprav je zadržala, da so tokrat belokranjski in dolenjski vrtci prvi po enotnih merilih oblikovali ekonomsko ceno, pa so bili svetniki pri glasovanju presenetljivo enotni: vsi so se vzdržali.

Nova ekonomska cena, ki naj bi bila za otroke od prvega do drugega leta starosti 38.735 tolarjev ter za otroke, stare dve leti do sedem let, 25.098 tolarjev, torej ni bila potrjena. Ta cena je po besedah ravnateljice prvič takšna, kot kaže izračun, saj so prej cene določali tako, da so jih v jaslih znižali na račun višjih cen v vrtcu. Hauptmanova je obrazložila, da ekonomska cena, ki je veljala pred

predlaganim povišanjem, ne krije več vseh stroškov. Vrednost točke je bila namreč januarja lani 31.900 tolarjev, oktobra pa je bila za 1.600 tolarjev večja.

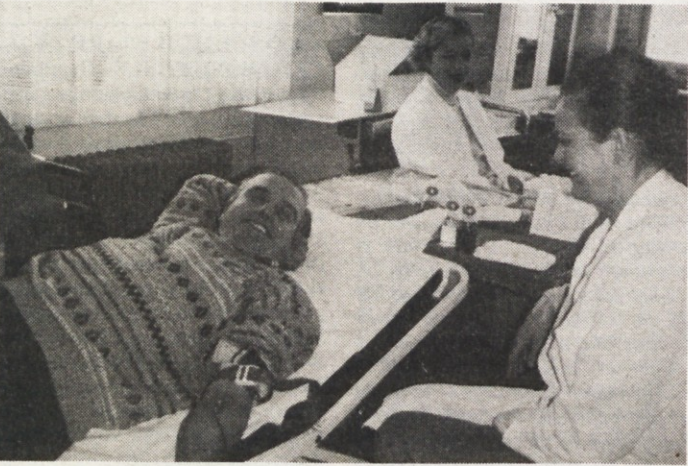
Plače zaposlenih so se povečale zaradi napredovanja vzgojiteljic v naziv mentor in svetovalcev ter dodatne stimulacije delavcev iz tarifnih skupin od I do IV, plače in ostali osebni prejemki delavcev pa predstavljajo 75

odst. ekonomske cene. Poudarila je še, da višja ekonomska cena za občino ne pomeni dodatnega stroška, saj je bila že upoštevana v rebalansu občinskega proračuna. Podražitev bi od 1. decembra naprej občutili le starši, ki plačujejo 55 odst. ekonomske cene. Opozorila pa je, da bo morala občina plačati razliko, če višja ekonomska cena ne bo sprejeta.

Svetniki z obrazložitvijo niso bili zadovoljni. Zanimalo jih je, v čem se kaže razlika v ceni, kolikšna je v odstotkih in ali se bo zaradi višje ekonomske cene izboljšal servis v vrtcu. Spomnili so, da so že pred nekaj meseci, da ne bi zrušili finančne konstrukcije proračuna vrtca, sprejeli sklep, da morajo obrtniki, podjetniki in brezposelnici za otroke v vrtcu plačati 55 odst. ekonomske cene. Zakaj so vsi ti otroci v enem košu, takrat niso dobili odgovora in ga še vedno pričakujejo.

Župan Branko Matkovič je pojasnil, da imajo starši vpliv na delo v vrtcu preko sveta vrtca. Motilo pa ga je, da ni prišel predlog za povečanje ekonomske cene takrat, ko se je pokazala potreba po povišanju, ne pa, da morajo plačevati za nazaj. Priznal je, da občina v proračunu ni namenila za vrtce toliko, kot je planirala država, vendar so tako naredili tudi v mnogih drugih občinah. A zaradi varčevanja dejavnost v vrtcu po njegovih besedah ni bila prizadeta, saj je vrtce dobival toliko denarja, kolikor ga je glede na izstavljen račun potreboval. Drži pa tudi, da je bilo v vrtcu manj zaposlenih, kot je bilo predvideno.

M. BEZEK-JAKŠE

VELIKO MLADIH KRVODAJALCEV - V Metliki je bila pretekli teden redna krvodajalska akcija Zavoda Republike Slovenije za transfuzijo krvi Ljubljana, ki jo je organizirala območna organizacija Rdečega križa Metlika, pomagali pa sta še postaja milice in zdravstveni dom. Razveseljivo je, da je na akcijo prišlo kar 249 ljudi, kar je največ doslej, kri pa jih je dalo 21 manj. Med krvodajalci je bilo veliko mladih, ki so prišli na odvzem krvi prvič, na Rdečem križu pa so prepricani, da bi se humanitarni akciji gotovo odzvalo še več ljudi, če ne bi razsajala gripa. (Foto: M. B.-J.)

Rezervoar bo še razjedal zob časa

Rezervoar za vodo na Cirkniku že dolgo propada - Da bi bil zopet uporaben, bi bilo potrebno vložiti veliko denarja - Še vedno ni prišlo do prenosa v upravljanje Komunalni

ČRNOMELJ - Eden od črnomaljskih svetnikov je nedavno spomnil na propadajoči rezervoar za vodo v vasi Suhor oz. na Cirkniku. Srečko Janjoš z občinske uprave je v sodelovanju s črnomaljsko Komunalo pripravil odgovor, iz katerega je moč razbrati, da bo rezervoar vsaj še nekaj časa razjedal zob časa. Za začetek obratovanja rezervoarja je namreč potrebno veliko denarja, ki ga bo smiselno vložiti šele, ko bodo začeli tam graditi vodovod.

Že leta 1988 so, ko so načrtovali izdelavo dokumentacije za vodovod v vas Zapudje, s takratne samoupravne interesne skupnosti občine Črnomelj in Goka, tož Komunala Črnomelj, zaprosili za soglasje Kemijske industrije Kamnik. Vendar so iz Kamnika dobili odgovor, da niso lastniki omenjenega rezervoarja in da naj vlogo naslovijo na republiški sekretariat za ljudsko obrambo. Slednji je

soglašal, da vodovod za preskrbo vasi Zapudje priključijo na rezervoar na Cirkniku. Vendar pa je sekretariat Goku in črnomaljski samoupravni komunalni interesni skupnosti postavil pogoj, da se obvezeta, da bosta zagotovila denar in povečala zmogljivosti rezervoarja, če bo to potrebno in bo republiški sekretariat za ljudsko obrambo to zahteval. Stanovanjska komunalna skupnost je to tudi potrdila.

Pripravljen je bil tudi prvi precej visok predračun nujnih vzdrževalnih del, ki je bil poslan na republiški sekretariat za ljudsko obrambo, vendar od tam ni bilo odgovora. V tem času so tudi "odkrili", da črpališče ni priključeno na električno omrežje, da je okolica zaraščena in bi bilo potrebnega precej dela, da bi jo uredili. Neizbežno je bilo tudi beljenje notranjosti rezervoarja, ponovni pre-

maz armatur, ureditev dovodne poti. In ne nazadnje: rezervoar sploh ni držal vode.

Konec leta 1990 je dal republiški sekretariat za ljudsko obrambo soglasje, da Kemijska industrija Kamnik brezplačno prenese razpolagalno pravico nad vodovodom, imenovanim "Projekt 2", od Veličkega Nerajca do rezervoarja na Cirkniku in do doline za Cirknikom na občino Črnomelj pod pogojem, da zagotovi vzdrževanje vodovoda in spremljanje objektov in naprav. Občina je sicer dvakrat poslala dopis za prenos vodovoda Cirknik v upravljanje črnomaljski Komunali. Vendar bi vsa dela, ki bi bila potrebna, da bi bil vodovod uporaben, opravili, ko bi bilo to potrebno. Toda čeprav je bil prenos sklican dvakrat, do njega ni prišlo. Janjoš v odgovoru poudarja, da je sedaj vse omenjeni vodovodni sistem v zelo slabem stanju. Vanj pa bo smiselno vložiti denar, ki ne bo majhen, ko bodo tam začeli graditi vodovod.

M. B.-J.

OBISK PRI INVALIDIH

Člani izvršnega odbora in poverjeniki društva invalidov Metlika so pred koncem leta obiskali ostarele in bolne člane, jih obdarili in z njimi pokramljali. Obiskani so bili prijetno presenečeni in si želijo še veliko takšnih obiskov, saj nekateri med njimi ne potrebujejo drugega kot prijazen obisk in toplo besedo. Vodstvo društva invalidov želi v novem letu vsem članom veliko zdravja in dobrega počutja. Hkrati jih vabi na letni občni zbor, ki bo v soboto, 27. januarja, ob 10. uri v hotelu Bela krajina v Metliki.

Društvo invalidov Metlika

SPET KLETARSKI TEČAJ

NOVO MESTO - Društvo vinogradnikov Bele krajine in Kmetijska svetovna služba Novo mesto bota tudi letos prirediti 42-urni kletarski tečaj. Zainteresirani naj se prijavijo predsednikom podružnic v Metliki, Črnomlju in Semicu do 20. januarja.

Sprehod po Metliki

METLIŠKA ŠPORTNA DVOKOČNA je primerna tudi za večje kulturne prireditve, odkar so javno zvočno "usposobili". Da pa bi bilstrolahko v njej prave fešte, bo trebske kupiti še zaščito za tla. Ravnotežje metliške osnovne šole, Jože Mošketič bo te dni pogledal, kako so se uredili v drugih slovenskih krajih, nato pa se bo podal na lov za denarjem.

STANE VLAŠIČ, UČITELJ OŠNOVNI ŠOLI PODZEMELJ je vnesel v to popolno belokranjsko osemletko pravo glasbeno razkošje. Malo manj kot trideset učencev uči igranja na Orffov instrumentarij, s skupino pevcev pripravljajo pevske točke za igranje Junaka, ki naj bi jo uprizorili ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku, poleg tega pa tudi samostojno na klavir in kitaro ter poje. Priredil mu bodo priskočili njegovi učenci, Barica Koželj-Flajnik, učiteljica, Mladen Vergot, davčnik, izterjevalec, ter Ivica Vinski, satudi mostojni arhitekt za notranjki preopremo.

V Črnomaljski ulici v Metliki je J. Z. zlomil nogo, ker je nerodno padel na zmrznjem snegu. V Metliški ulici v Črnomlju pa je Črnomaljska E. G. našla 10.000 tolarjev. Prepri o tem, kdo komu prinaša srečo, ali Metličani Črnomaljem ali obratno, bi bilo ne smiselno.

Črnomaljski drobir

ZAČARANI KROG - V črnomaljski občini ni večjega kraja, ki ne bi imel kulturnega oz. večnamenskega doma. Toda v teh domovih se ne dogaja kaj prida. Poleti namreč ljudje nimajo časa, da bi obiskovali kulturne prireditve kaj šele, da bi jih pripravljali. Pozimi, noja, pozimi pa bi se našel čar, tudi za kulturno življenje. A ostanejo vrata domov kljub temu zaprta, kajti ni denarja, da bi kupili kurjavo in domove ogreli. Ponekod pa jim tudi običajna denarja za kurjavo ne bi pomagala, kajti domovih preprosto ni - peči.

KONČNO MIR - V Črnomlju so imeli kar precej časa težave s tremi mladimi Romkinjami, ki jim je bilo najljubše opravilo, da so kradle. Do živga jim niso mogli ne policisti, ne sodniki in ne socialna služba. Vendar pa zadnje čase v mestu opažajo, da je morda pred njimi. Kot nam je uspelo izvedeti, jih je spreobrnila ljubezen.

PARKIRIŠČA - Nekateri v Črnomlju so že nekaj časa obsedeli z mislijo, da bi v središču mesta pobirali parkirnine. Zadnje čase so prišli celo na misel, da bi postavili še komunalnega nadzornika. Drugi pa se upravičeno sprašujejo, če je takšen nadzor sploh potreben, medtem ko tiste ki se pripeljejo v občinsko prestolnico iz vasi zanima tudi, ali bodo kljub vsem tem morebitnim "pripodbavam" imeli kje parkirati svoje jeklene konjičke. "Tolažba", da je parkirnih prostorov dovolj v novem trgovskem centru pri Beogradu ter pri zdravstvenem domu, jim ne pomaga kaj prida, posebno ne, če imajo opravke v središču mesta, ki je od omenjenih parkirniš oddaljeno kar precej drago cenega časa hoda.

Semiške tropine

LIPE - Semiški čebelarji se trudijo, da bi zasadiли čim več mladitv dreves, vendar po drugi strani z grozo opažajo, da ciganesvelo obsekujejo lipe. Razmišljajo so že celo o tem, da bi k drevesom postavili straže, ki bi preprečile da bi lipe v času cvetenja ostale brez vej in vrhov. Toda spoznali so da bi bilo to Siziofovo delo. Potem so prišli do spoznanja, da bi uničevalce slovenskega simbola lahko ustavili le, če bi jim uspelo doseči da bi prenehali odkupovati lipove cvetje. Toda v čebelarjih še vedno vrta dvom, kajti boje se, da so odkupovalci še večji cigan od tistih ki lipovo cvetje nabirajo.

RAZVOJ - Ko teče beseda o razvoju semiške občine, so nekateri zelo previdni. Tako kot v tistih basni, katere nauk je, da ni vsak tvoj prijatelj, ki te iz dr... potegne, tudi vsi Semičani ne verjamejo vedno vsem, ki jim obljublajo razvoj in delovna mesta. Že vedo, zakaj. Ko so po Semiški gori začeli rasti vikendi Novomeščanov in Ljubljančanov, so prav tako pričakovali, kaj vse bodo lahko imeli od njih. A ti vikendariji si danes prinesejo s seboj vse, od solate in krompirja do konzerv in radenske Semičanom pa zapustijo le smeti.

ČEBELARSKA ODLIKOVANJA - Semiško čebelarsko društvo je imelo minulo nedeljo redni letni občni zbor, na katerem so podelili tudi štiri čebelarska odlikovanja. Odlikovanji Antona Janša 2. stopnje sta prejela Alojz Dichtberger in Ludvik Ivanetič, 3. stopnje pa Dane Lah (na fotografiji na levi) in Zdravko Plut. (Foto: M. B.-J.)

Zelišča za zdrave čebelje družine

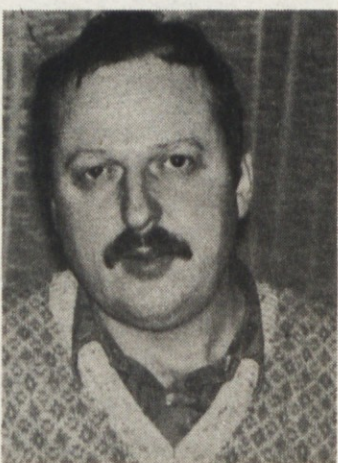
V semiškem čebelarskem društvu, ki šteje 32 članov, razmišljajo, kako bi zdrave čebele ohranili z zeliščnimi pripravki - Število družin upada - Odlikovanja čebelarjem

SEMIČ - Zametki organiziranega čebelarstva v Semicu segajo v leto 1952, leta 1959 pa je deset čebelarjev ustanovilo čebelarsko družino Semič, ki je delovala v okviru čebelarskega društva Črnomelj. Čez leta so se tukajšnji čebelarji osamosvojili in ustanovili svoje društvo, ki šteje danes 32 članov, njihova povprečna starost pa je 54 let.

Toda semiško čebelarsko društvo je po starosti svojih članov med mlajšimi v Sloveniji. Kot pravi njegov predsednik Stane Plut, je poglavitni razlog za tako staro članstvo v tem, da v čebelarstvu v glavnem vztrajajo tisti, ki so čebelarji že dolga leta, medtem ko se mladi za ta hobi odločajo v manjši meri, saj od čebelarjenja ni zaslužka. "Tisti, ki smo s čebelami 'okuženi', smo ostali, tisti, ki so šli v čebelarstvo zgolj zaradi pridobitništva, pa so odnehal. Mlajši člani našega društva so v pretežni meri podedovali čebele od svojih očetov, malo pa se jih odloča na novo," pove Plut. Toda kljub temu da tudi število čebeljih družin na semiškem koncu upada - sedaj jih je že manj kot 1.100 - jih je še vedno dovolj in tudi enakomerno so porazdeljene po vsej občini.

Predsednik Plut poudarja, da imajo v društvu namen uvajati na-

raven način, s katerim bodo ohranili čebele zdrave s pomočjo zeliščnih pripravkov. Po njegovem kemija ne sodi v panje, poleg tega pa

Stane Plut

naj bi bili med in drugi čebelji proizvodi pomembni tudi kot zdravilo in ne zgolj kot živilo. Tako so lani v sodelovanju z metliškimi čebelarji izdali plakat in letak, ki opozarja, naj ne bi škropili v cvet ter katera zaščitna sredstva so čebelam posebej škodljiva. "Vesel sem, ker je pri tem osveščenost semiških čebelarjev zelo velika. Ne nazadnje smo bili tudi doslej uspešni pri varovanju čebel pred boleznimi. Ko je pred leti v Sloveniji razsajala varoza, na našem koncu skoraj ni bilo izgub, v Sloveniji pa je propadlo okrog 60 odst. čebeljih družin," ne skriva zadovoljstva Stane Plut. Veliko manj optimističen pa je, ko beseda nanese na prodajo medu v trgovinah. Kupci namreč ne ločijo pristnega slovenskega medu od manj kakovostnega uvoženega, kajti ceneni uvoženi med ni pravilno deklariran in označen. V trgovinah se namreč pojavlja z oznako slovenski med, čeprav to ni, in je postavljen ob bok slovenskemu domačemu medu, ki je veliko kvalitetnejši.

M. BEZEK-JAKŠE

HVALA ZA POZORNOST

Upokojenci podjetja Komet, konfekcija Metlika, se lepo zahvaljujemo vodstvu podjetja in zaposlenim, da se ob novem letu vedno spominjajo na nas. Srečni smo, ko nas ob obisku v tovarni seznanijo z novostmi in dosežki v proizvodnji. Prav tako se veselimo njihovih uspehov na domačem in tujem trgu, saj spoznavamo, da tudi naše nekdane delo v podjetju ni bilo zaman. Posebna zahvala osebju menze, ki nam je z nasmehom in prijazno besedo postreglo z dobrim kosilom. Prav tako hvala direktorju gospodu Antonu Tomcu za lepe želje, izrečene na srečanju ob novem letu. Tudi upokojenci želimo vsem zaposlenim v Kometu veliko poslovnih uspehov, zdravja, sreče in dobrega počutja v letu 1996.

ALENKA MEŽNARIČ

Metlika

Potoške vesti

Občinski organi in krajevna skupnost so mnenja, da treba temeljito preveriti dohodek staršev ali rejnikov, ki imajo otroke v vrtih v Loškem potoku in v Podpreski. Nesporo je, da je kar nekaj takšnih, ki plačujejo preizkušeno participacijo glede na njihovo premoženje.

Na območju krajevne skupnosti je dovolj zabojnikov za odlaganje in odvoz smeti in kosovnih odpadkov. Treba je reči, da za odvoz Komunala Ribnica vzorno skrbi. Kljub temu pa se pojavljajo nova in nova smetišča. Pristojni pravijo, da bodo te ljudi temeljiteje nadzorovali in predlagali za kaznovanje.

Krajani nekaterih vasi v krajevni skupnosti Draga še vedno nimajo obeh programov TV Slovenije. Ponekod ne gledajo niti prvega, radijskega signala pa sploh ne dobijo. Imajo pa zato močan signal TV Zagreb. Hrvaški pretvornik velike moči stoji na slovenskem ozemlju.

V celotni občini je najmanj 15 km cest, ki bi morale imeti regionalni status, torej biti pod skrbstvom države. Gre za cestno povezavo v smeri Notranjske in za cesto, ki pelje na bodoči maloobsejni prehod v Novem Kotu. Prvo cestišče je občina Loški potok letos že uredila, za preostalo pa so izdelani projekti.

A. K.

RADIO

104.5 105.9

107.3 107.5

91.2

OGNJIŠČE

tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

REBALANS PRORAČUNA

VELIKE LAŠČE - Občinski svet občine Velike Lašče bo te dni razpravljal o rebalansu občinskega proračuna za lani. To bo potrebno zato, ker je občina tik pred novim letom dobila obvestilo, da bo njihov proračun za okoli 9 milijonov tolarjev večji, kot je bilo predvideno. Župan Milan Tekavec je povedal, da se je občina na pristojne državne organe pritožila, da bo dobila premalo denarja za vrte, obvezno zdravstveno zavarovanje brezposelnih, ceste in še nekatere zadeve. Uspele so pritožbe za vrte in obvezno zavarovanje brezposelnih, niso pa dobili nič za ceste pa tudi ne za pospeševanje kmetijstva in drobnega gospodarstva oz. sploh gospodarstva, ker gospodarske dejavnosti ne sodijo v pristojnost občine. Dodal je, da bodo dobili na primer za kulturo 1,6 milijona tolarjev več, kot je bilo prej dovoljeno, kljub temu pa jim bo v občini za kulturo še vedno zmanjkalo okoli 2 milijona tolarjev.

J. P.

BO NOVA CESTA POSTALA OZKO GRLO?

NOVA VAS - Skoraj 6 km dolgi odsek nove ceste, ki pelje proti Notranjski, je širok 6 m in varnostno in signalno dobro opremljen. Očitno pa načrtovalci ostalih nekaj manj kot 3 km cestišča, ki spada v občino Loška dolina, mislijo nekoliko drugače. Potoški del ceste je gradilo Čestno podjetje Ljubljana, preostali del pa je izvajala SCT in načrtuje samo 4 m širok asfaltni tlak. To pa je nekoliko sprto z logiko, saj bi tako ta del ceste postal ozko grlo, in to prav tam, kjer je pričakovati gostejši promet. Načrtovalci obeh delov ceste so že imeli pogovore o tem in kot pravi Janez Bambič, ki je koordinator del za potoško občino, in so cestišče v načrtih razširili za dobrega pol metra. Upajmo, da bo do pomladi, ko se bodo najbrž začela zaključna dela, že prišlo do usklajitve.

A. KOŠMERL

Krpanova kobila je zarezetela:

"Občina Velike Lašče je bila kot zadnja v ljubljanski regiji na vrsti, da ji bo ljubljanska Snaga odpelja tako imenovani 'kosovni material', ko so prvič razpisali odvoz, je zapadel sneg, ko so ga drugič, pa je spet snežilo in tako kosovnega materiala še vedno niso odpeljali. Pri Snagi očitno ne vedo, da tudi v občini Velike Lašče pozimi rado sneži."

Zdravstveni dom je imel lani "pozitivno ničlo"

Bo to vplivalo na zdravstveno varstvo ljudi?

RIBNICA - Ribniški zdravstveni dom je lansko tekoče poslovanje zaključil s pozitivno ničlo. Kljub temu da ga še vedno bremeni izguba, nastala pred dvema letoma, delo v zdravstvenem domu v preteklem letu ni bilo nič manj strokovno, kot bi bilo sicer.

Ribniški zdravstveni dom je imel v vseh letih obstoja prvič izgubo leta 1994. Zanj naj bi bil po besedah direktorja zdravstvenega doma dr. Rusa kriv predvsem nakup zelo dragega, a nujno potrebnega reševalnega vozila, pa tudi visoki stroški delovanja ginekološke in ortopedske specialistične ambulante. Tedaj nastalih šest milijonov tolarjev izgube jih bremeni še danes. Do konca preteklega leta je bil namreč dogovorjen rok, do katerega naj bi bilo znano, kdo bo zdravstvenemu domu pomagal kriti izgubo.

Ribniški župan Jože Tanko v zvezi s tem pravi, da to ne bo občina, ustanoviteljica zdravstvenega doma, saj zdravstvo v celoti financira država. K temu dodaja, da delo v zdravstvenem domu zaradi izgube ni nič manj strokovno ter da občina zdravstvenemu domu pomaga pri težavah rednega poslovanja s premostitvenimi krediti. Pomagali mu bodo tudi tako, da bodo letos za občinskim proračunskim denarjem kupili nekaj aparatur, ki jih v zdravstvenem domu potrebujejo. Glede izgube pa, kot pravi župan, pričakujejo, da bodo v zdravstvenem domu sami poskušali denar za njeno kritje.

M. L.-S.

PARKIRANJA V NASELJIH - Če bi-Kočevje imelo parkirišče za tovornjake, bi se ob poostrenem nadzoru policije na podlagi predhodno sprejetega ustreznega občinskega odloka lahko izognili takim prizorom, kot je na sliki. Sedaj namreč avtoprevozniki in vozniki parkirajo tovorna vozila v neposredni bližini hiš in blokov, kjer stanujejo. (Foto: M. L.-S.)

Avtomatizirati proizvodnjo

V Iskri Dobrepolje še veliko preveč ročnega dela - Iskra je le jemala - Zdaj pričakujejo pomoč od drugod

DOBREPOLJE - "Proizvajamo osnovne elemente, ki so nujni za opremo elektronskih in elektrotehničnih končnih proizvodov. Vedno pa je bila naša proizvodnja obravnavana precej mačehovsko tako s strani Iskre kot države, češ da je manj pomembna. Je že tako: dalj si od podjetja-mame, manj je zanimanje za tvoje težave," je povedal direktor dobrepoljske Iskre Fedor Šebenik.

Dobrepoljska Iskra je v 70-ih in 80-ih letih ustvarjal lep dohodek, vendar se je v veliki meri stekal v matično podjetje, ki je takrat potrebovalo denar za vlaganja v računalniške sisteme. Tako je ostalo premalo denarja za večja vlaganja v dobrepoljski obrat, kjer še vedno vse izdelke razen enega izdelujejo predvsem ročno. Zaradi vsega tega in še pomanjkanja

Smeti postajajo vse večja nadloga

V ribniški občini poleg centralne divje deponije vsaj še 20 večjih črnih odlagališč

RIBNICA - V ribniški občini so v preteklem letu znaten del svojih naporov usmerili v reševanje ekološke problematike. Med problemi, ki postajajo vedno večji in so jih zato začeli reševati, so divja odlagališča odpadkov, ki kazijo okolje in pomenijo nevarnost za ljudi.

V občini je poleg centralnega odlagališča odpadkov, ki je na Mali gori in je, kot pravi ribniški župan Jože Tanko, črno, vsaj še 20 večjih divjih odlagališč odpadkov. Reševanja tega problema so se v

občini lotili vzporedno s sprejemanjem ustreznih odlokov, ki urejajo ekološko problematiko. Med pomembnejšimi sprejetimi odloki je bil odlok o obveznem odstranjevanju odpadkov, po katerem

morajo za odvoz smeti po novem plačevati prebivalci na območju celotne občine, med konkretnimi akcijami pa akcija dolenjevaških gasilcev, ki so sanirali tamkajšnje odlagališče, pri čemer jim je nekaj denarja za odvoz, čiščenje in zaustje prispevala tudi občina.

Podobno kot v Dolenji vasi naj bi s pomočjo društev odstranili tudi nekatera druga divja odlagališča v občini. Problem divjih odlagališč nameravajo namreč reševati na dva načina: nekaj naj bi jih sanirala Komunala (za kar bodo v proračunu za letošnje leto zagotovili nekaj denarja), druge pa naj bi odstranila društva.

Ker je z vidika ekologije problematično tudi centralno občinsko odlagališče, ribniška občina sodeluje pri projektu medobčinske deponije odpadkov, ki jo pripravljajo v občini Kočevje, kjer bo že v kratkem stekla javna razprava o možni lokaciji odlagališča v Šahnu. Pred dokončno odločitvijo o ureditvi medobčinske odlagališča v Kočevju, na katerega bi po posrednih podatkih dovažali smeti iz Kočevja, Ribnice, Osilnice in Loškega potoka, pa se bo, kot pravi ribniški župan, "država morala odločiti, ali sta za Slovenijo primernejši dve centralni deponiji ali več manjših medobčinskih odlagališč".

M. L.-S.

JURČIČEVA PRIZNANJA

DOBREPOLJE - Zveza kulturnih organizacij občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica zbira še do 15. januarja prijave za podelitev Jurčičevih priznanj, ki bodo podeljena za ljubiteljsko delo na področju kulturne dejavnosti. Kandidate za priznanja lahko predlagajo društva, skupine in posamezniki. Priznanja bodo podeljena ob slovenskem kulturnem prazniku.

Turjaški vodovod

Odprli ga bodo spomladi

TURJAK - Gradnja vodovoda Rob-Turjak se je začela pred štirimi leti, vsa investicija pa bo po takratni oceni veljala okoli 210 milijonov tolarjev. Lani je bilo opravljenih za 55 milijonov tolarjev investicij.

"Za primarni vod so že izdana uporabna dovoljenja, za odcepe pa jih bo potrebno še zagotoviti", pravi Majda Zidar, uslužbenka občine Velike Lašče, ki je bila tudi zadnja tajnica nekdanje krajevne skupnosti Turjak. V zadnji gradbeni fazi sta vodohrana na Velikem Ločniku in Četelu ter hidro postaja v vasi Sloka Gora. Glavni financiratelj teh del so mesto Ljubljana, občina Ljubljana Vič-Rudnik in sklad Republike Slovenije

Majda Zidar

za demografsko ogrožena območja.

Med gradnjo se je izkazalo, da bo potrebna zaradi preozkih cevi prenova vodovoda za območje Zaglavice, kar bo veljalo 7,2 milijona tolarjev. Dela so se že začela, čeprav še ni zagotovljen ves denar.

Občina Velike Lašče je že lani sprejela sklep, da mora vsa gospodinjstva na območju Turaka, ki še nimajo vodovoda, plačati poseben prispevek v višini 1200 DEM. Občinski svet je tudi sprejel odlok o obvezni priključitvi vseh gospodinjstev in uporabnikov poslovnih prostorov na vodovod Rob-Turjak.

J. P.

Znanje kmetom

Predavanja, prikazi, tečaji za kmetovalce

DOBREPOLJE - "Ljudje s svojim znanjem, sposobnostjo in hotenjem so odločilni za napredek ali nazadovanje. To velja tudi za področje kmetijstva. Z vstopom naše države v CEFTO in v prihodnosti v Evropsko skupnost se bomo morali še bolj prilagoditi razmeram na teh trgih, zato je znanju potrebno posvetiti največjo pozornost. Prav zato smo izdelali za letos kar obsežen program izobraževanja za kmete." Tako pravi inženir agronomije Jože Andoljšek, kmetijski svetovalec za občino Dobrepolje.

Izobraževanje se bo začelo že ta mesec s predavanji. Do maja se jih bo vrstilo kar sedem. Vsa bodo na Vidmu, nekatera pa bodo ponovili še v Strugah in Ponikvah. Od aprila do avgusta bodo demonstracijski prikazi in tečaji. Vrsto se jih bo kar deset. Za zaključek pa bo septembra praznovanje stote obletnice kmetijske zadruge. Ob tej priložnosti bo tudi živilorejska razstava.

J. P.

Popljuvani zaradi 59 telefonov

Člani sveta KS Višnja Gora, ki so bili ob uspešno zaključeni prvi fazi naložbe v telefonsko omrežje deležni zmerjanja, se sprašujejo o smislu dela za skupni blagor

VIŠNJA GORA - Za 59 novih telefonskih priključkov v krajevni skupnosti Višnja Gora je bilo ob izteku leta 1995 skoraj tolikšno povpraševanje, kot je za pitno vodo v Sahari, pravijo nekateri zainteresirani, zlasti tisti, ki so za telefon plačali 1500 do 2000 mark v dinarski protivrednosti že davnega leta 1985 in 1986. Telekom je skoraj v celoti upošteval merila in priporočila, ki so mu jih Višnjani predlagali, saj so iz popravljenega predloga izpadli le trije prosilci. Med 150 kandidati so prednostno uvrstili na spisek prosilcev podjetnike, ki jih je priporočila KS Višnja Gora že leta 1994, in soinvestitorje, ki čakajo na priključek že od leta 1985 oz. 1986.

Predsednik gradbenega odbora za telefonijo Milan Jevnikar s Spodnjega Brezovega, profesor matematike na študentski gimnaziji, ki je to sila nevhvaležno funkcijo prevzel od Pavla Groznika, bi

hude krvi, grdi besedi in neprijetnih dejanj je povzročila ta akcija med krajanji. Tistim, ki niso bili izbrani, pa merila za izbor, predstavljena v javnosti in tudi lepo sprejeta, ne pomenijo nič. Vsak se čuti najpomembnejšega, telefon najbolj potrebuje, ugiba, če je bil prezrt zavoljo kakšne zamere iz prejšnjih časov, itd." poudarja Jevnikar.

Pod nadzorstvom strokovnjakov Telekomu so se Višnjani udarniško lotili prenove prostorov v zgradbi Iskre, kjer bodo predvidoma že letos jeseni namestili novo avtomatsko telefonsko centralo. Takrat bo Telekom lahko priključil telefone vsem prosilcem na območju KS Višnja Gora, kjer je dovolj zmogljivo omrežje. In ker to še zdaleč ni povsod takšno, kaže že zdaj razmišljati, kako naj bi zgradili to omrežje. Predsednik Jevnikar je prepričan, da navkljub dosedanjim potrpežljivostim pri dogovarjanju predstavniki Telekomu (predvsem pohvali Ivana Usenika!), najbrž sami ne bodo takoj postorili še to, če jim krajanji ne bodo prisrčno pomagali z delom in sredstvi.

P. P.

Odslužene in nevarne strehe gradov

Na trebanjskem gradu stolp še zmeraj pokrit le z lepenko - Bo požar iz dotrajanih dimnikov pospešil rešitev? Bosta gradova Škrljevo in Kot zdržala to zimo?

TREBNJE - Gradovi v trebanjski občini, z izjemo morda "speče lepote" na Mirni, ki jo z obilo entuziazma celo obnavlja dr. Marko Marin, nezadržno propadajo, kajti vzdrževanje gradov je zahtevno, predvsem pa drago opravilo. Trebanjci so se lani žal nekoliko pozno, upajmo pa, da ne tudi prepozno, odločili, da bi lahko še kaj postorili pred zimo za zaščito ljudi, ki še živijo v treh gradovih ali se sučejo okoli razpadajočih streh in zidov gradov Trebnje, gradu Škrljevo in gradu Kot ((Trstenik)). Zato so tudi na občinskem svetu v Trebnjem naložili trebanjski Komunalni, naj kot upravnik teh gradov poskrbi za najnujnejša vzdrževalna dela, da bi preprečil nadaljnje razpadanje gradov pred vremenskimi in drugimi vplivi.

Zanimivo pa je, da se je občinski svet ob stališču matičnega odbora za prostor, komunalno in prometno infrastrukturo, ki ga vodi Janez Smolič, da vzdrževanja gradov ne morejo financirati s pobranimi stanarini, odločil zagotoviti za popravilo omenjenih gradov 2.230.000 tolarjev iz proračunske postavke "kupnine za gradnjo stanovanj".

Grad Trebnje daje streho še štirim družinam. Sanacijo spodnje strani gradu so prekinili zaradi pomanjkanja denarja. Novcev je zmanjkalo tudi za dokončanje okroglega stolpa, zato je streha še vedno prekrita le z lepenko. Na stiku s starim ostrejšem na vzhodni strani ni povezave, zato je po besedah stanovanjskega referenta na trebanjski občini Jožeta Klemenčiča nevarnost, da pride do rušenja strehe na južni strani v dolžini okrog 10 metrov! Nosilna lega se je zaradi napačnih obremenitev že ločila od ostalega dela ostrejša in na enem delu prosto visi v zraku. Ker so vsi dimniki v trebanjskem gradu že dotrajani, je velika nevarnost požarov. Trebanjski grad je v postopku denacionalizacije in je v pristojnosti reševanja Ministrstva za kulturo, zato bodo spomladi opravili le najnujnejša dela.

V gradu Škrljevo živi le ena družina, stanje objekta pa je po mnenju upravnika izredno kritično in zaskrbljujoče, da bo začel naglo propadati in se rušiti, kajti streha pušča že na več mestih, v celoti pa je potrebno obnoviti del

ostrejša na najnižji zahodni strani gradu. Za škrljevski grad so občinski svetniki sklenili, naj bi čimprej poiskali ustrezne dolgoročne rešitve glede namembnosti objekta.

V gradu Kot živi sedem družin. Stanovalec pogosto vznemirja odpadajoči stropni omet, saj je dotrajan in tako kot celoten grad potreben celovite obnove. Na štirikapnici gradu je zlomljena nosilna lega, zato strokovnjaki pravijo, da je nevarnost, da ob obilnejšem sneženju prav na tem delu popusti strešna konstrukcija.

P. PERC

AKTUALNA IN BIVŠE - Učiteljica na krmeljski šoli Berta Logar, sedanja ravnateljica OŠ Krmelj (prva z desne), je nasledila kolegico Hočvarjevo (prva z leve), med njo in njeno dolgoletno predhodnico Milko Senčar pa je na posnetku sevniški umetnik Rudi Stopar, ki zelo dobro sodeluje s Krmeljčani, zato ti računajo, da jih bo Stopar prijetno presenetil tudi ob zlatem jubileju šole. Udeležbo na osrednjih slovesnostih sredi leta je že obljubil tudi šolski minister dr. Slavko Gaber. (Foto: P. P.)

Zlati jubilej hrama učenosti

Krmeljska osnovna šola praznuje letos 50-letnico - Kdaj prizidek pri novi šoli? Večja in toplejša računalniška učilnica že ob letošnjem prazniku šole?

KRMELJ - Letos praznuje krmeljska osnovna šola častitljivih 50 let. Šola ima oddelek podaljšane bivanja, 9 oddelkov, 3 oddelke predšolskega varstva in 3 oddelke glasbene šole. 240 otrok je v varnem zavetju majhnega, mladega in zagnanega kolektiva, polnega ustvarjalnega nemira. Ravnateljica Berta Logar pravi, da si ne morejo dovoliti, da bi se utapljali v sivem povprečju, in se trudijo, da bi bil pouk sodoben.

"Pri nas imamo že dolga leta nivojski pouk, individualizacijo, diferenciacijo, projektno - učno vzgojno delo, kreativno pisanje, zgodnje učenje tujega jezika, opisno ocenjevanje... Večina naših učencev nadaljuje šolanje v štiri-letnih srednjih šolah. Učence spodbujamo k raziskovalni dejavnosti, oblikujejo pa se tudi v pre mnogih interesnih dejavnostih. Naši ekologi so že dve leti državni prvaki, zgodovinarji že vrsto let prejemajo srebrna in zlata priznanja. V veselje šoli smo imeli lani kar tri občinske prvake. Mladi dopisniki so med najaktivnejšimi v Sloveniji, nepremagljivi so tudi člani lončarskega krožka. V šolskem letu 1993/94 smo imeli državnega prvaka v prometu," ponosno niza uspehe Krmeljčanov ravnateljica Logarjeva.

V arhivu šole so zasledili podatke, da se je takrat, ko so imeli v Krmelju cinkarno, v šolskem letu 1857/58 šolalo v zasebni šoli 54 otrok. Točnih podatkov o delu te

Berta Logar, ravnateljica OŠ Krmelj

šole ni. Pozneje so krmeljski otroci hodili v šolo v sosednji fari, v Sentjanž in v Tržišče. Krmeljčani so pa se je 16. januarja 1946, ko so dobili svojo šolo, le uresničila velika želja. Pouk so pričeli v razdejni Jaklovi graščini, v šolskem letu 1948/49 pa so se preselili v zasilo obnovljeno rudarsko bolnišnico, zgrajeno leta 1928. Tu domuje višja stopnja krmeljske šole še danes. Krmeljčani srčno upajo, da bodo kmalu dobili prizidek pri novi šoli, zgrajeni leta 1980, kjer so oddelki predšolskega varstva, oddelki nižje stopnje in telovadnica.

Kabinetni pouk imajo že od leta 1977/78. Pred dobrima dvema letoma niso kaj dosti oklevali in so v ozek, majhen prostor na staro šolsko opremo postavili 9 računalnikov. Vključili so se v projekt Petra. Ob prvih računalniških korakih učencev so se izobraževali tudi učitelji; večina jih danes uporablja računalnik pri svojem delu. Ob jubileju šole Krmeljčani bi radi dobili večjo in toplejšo računalniško učilnico.

P. P.

Krjavljewe iskrice

DRŽAVA POLŽEVO - Predsednik sveta KS Višnja Gora Mnjih" jaž Zupančič je za nekatere svoje krajanje kar nekakšen mali župnik, "države Višnja Gora", posebej omejitivni telefonskega omrežja Podbjesemskem sprejemu otrok v pla Mnatrpan vrtec, pa je v zahvalo prvi svoje predano, izključno prošnjam voljno, se pravi neplačano deker j moral požirati celo tako hutarda obtožbe in očitke, češ da je nepodešten in privilegiran! Zupančič zaključil upravičeno domneva, da povezanega Višnjanzov z njihovim simbolom za polžem niso naključne.

KORENIAKI, NEZNANI - Njanzani NAKI - Milan Jevnikar, tudi edine poglavitnih višnjanskih "dežurne so krivcev" za 59 novih telefonske priključkov v KS Višnja Gora, tipično bo verjetno nikoli vedel imen korenjakov, očitno nezadovoljnih z razpletom delitve telefonov, na dso se lotili takšnih demokratičnih metod, kakršne smo spoznali približileti v t.i. Srbski (Kninski) krajbolje ko so pričeli "balvan revolucije" - Neznani junak(i) so pod Vrho Bopodril drog in pretrgali telefonskabel. Drugi so se spet izkazali obDednem Dolu, kjer so "zaplomtaziliral" kar telefonsko omarico lerihtako vsem na obeh onemogoč kršnadaljnje delo monterjem. Se dne grobro, da imajo nekateri močbilenoživce...

POSTENJE - Vodstvo višnjana. Tske krajevne skupnosti je ob praznikgledu volilnega imenika KS Višnja, iGora ugotovilo, da zelo velik raziskrajanov nima stalnega bivališčskronVišnji Gori. Zato se kar samo ga la sebi zastavlja vprašanje, kje je zonia, toliko opevano poštenje tistih, Gv teh krajih, ne v Ljubljani, kjer NA v službi, uporabljajo bodisi saše prali celotne njihove družine vod krajevno infrastrukturo, od šole so se vrta do komunalnih zadev, a tem niso prijavili na matičnem uradizal v Ivančni Gorici.

Trebanjske iveri

ZAKAJ ŠE VEDNO NI OPRTA TURISTIČNA PISARNA V TREBNJEM? - Neutrudepredsednica trebanjskega turističnega društva Marija Čugeljže tudi preko Dolenjskega listnaslovlila na trebanjskega župana Cirila Pungartnika in predsedni občinskega sveta dr. Marjana Pavu lina vprašanje, kdaj bo spet odpraturistična pisarna v Trebnjem. Kna to vprašanje od obeh vodilno občinskih politikov ni dobila odgovora, Čugljeva ponovno sprtvašuje oba gospoda in občinske svetonike, zakaj turistična pisarna še bo odprta in ali lahko pojasnijo, kaj prija si predstavljajo delovanje TD, kje je še razvoj turizma v občini, da ni bodo še tiste skromne denarje namenjene turizmu, porabljali tudiceste. Končno je reagiral na vprašanje Čugljeve v Dolenjskem listu svetnik SLS Božo Kravcar, drgih pa kot da se to ne tiče.

SVETNIK IN MORALA - Svinocelo v času, ko se eden od vodnih trebanjskih gospodarstvenikov in občinskih svetnikov po huprometni nesreči bori v bolnišnici za življenje, ne pojenjajo nobi okusne govorice, nevedne človeka, ki nekaj da na osebnost dosti vjanstvo. Zvenijo v privoščljivetonu, koreninijo pa očitno v ideološki različnosti in nestrpnosti. Sramotno za tiste, ki jih trosi naokoli!

Sevniški paberki

IZGNANČEM BADO SPALI ODLOČBE NAPOZNEJE V POL LETA - Obljuba načelnika sevniške upravne enote Jožeta Kovača na nedavni novinarski konferenci na Bučki bo, kot kaže, uresničena, kajti v sevniški Upravi enoti nimajo le določenih uradnih dnevov, ampak delajo usluženbenici za stranke vse delovne dnevednu. V nekaterih državnih službah v tej in drugih občinah se neuradnih dnevih delo zaklepa, da imajo mir pred nadležnimi državljani in seveda tudi za kašnakavico. (I nikome ništa! prosto Pučniku)

BRANKO DERSTVENŠEK OD 1. JANUARJA ODVETNIK - Nekoliko nepričakovano se je novim letom od državne upravposlovil vestni upravni delavec ofunkcionar Branko Derstvenšek, diplomirani pravnik. Na že omnjeni novinarski konferenci ni niti besede črnil o Derstvenškovem odhodu, niti on sam. Prostorih, kjer je imel na Glavnem trgu nasproti sodišča svojo odvetniško pisarno Alojz Vidic, sedaj sevniški notar, je po novem letu začel svojo odvetniško pot. Zadnje je bil vodja oddelka za uravne notranje zadeve pri USevnicu. Nekakšen Derstvenšekmentor bo eno leto sevniški odvetnik Franc Pipan. Njegovo delo bi poslej na sevniški upravni enoti opravljal Marjeta Gunster, doslej sekretarka sevniškega občinskega sveta.

Milan Jevnikar

gotovo to "čast" odklonil, ko bi vedel, kakšne obtožbe in zmerljivke bodo morali on in drugi člani gradbenega odbora oz. nekateri člani sveta KS Višnja Gora pogoltniti. Jevnikar pravi, da se človek ob tem resno vpraša, ali se v Višnji Gori sploh splača karkoli početi za skupni blagor.

Tudi pogovor "Konec dobro - vse dobro!" ne drži vedno. "Toliko novih telefonskih priključkov naenkrat je res izjemna napredek za naš kraj. Ker je bilo v pripravo in izvedbo te akcije vložena ogromno truda in časa in ker so bili krajanji zvečine o vsem sproti

POKUŠNJA MLADIH VIN

SEVNICA - Društvo vinogradnikov Sevnica - Boštanj prireja v sodelovanju z Gostinskim podjetjem Sevnica degustacijo mladih vin. Pokušnjo, v kateri sodeluje tudi občinstvo in je zato zanj toliko bolj zanimivo, bo v petek, 12. januarja, ob 16. uri v sevniškem hotelu Ajdovec pričel in vodil priznani enolog krške vinske kleti inž. Zdravko Mastnak.

Cenejši sladkor in regresirana zdravila

Občni zbor čebelarjev

SEVNICA - V prostorih AMD Sevnica na Cesti na grad se bo v nedeljo, 14. januarja, ob 8.30 pričel občni zbor Čebelarkega društva Sevnica. Po poročilu predsednika Janeza Levstika in drugih bodo sprejeli delovni program za leto 1996 ter podelili priznanja Antona Janše in pohvale. Ob 11. uri bo predavanje čebelarja Marka Debeveca o zatiranju varoz in ekonomiki čebelarjenja. Debevec bo po predavanju prodajal satnice. Upravni odbor ČD ponovno poziva vse čebelarje, da se včlanijo v društvo. Letna članarina Zveze čebelarskih društev Slovenije znaša 4000 tolarjev, društvena pa 500 tolarjev.

OGOREVC PREDSEDNIK NS, GLAS DIREKTOR LISCE, D.D.

SEVNICA - Dosedanji predsednik časnega nadzornega sveta Lisce, d.d., modna oblačila Sevnica, je bil na seji nadzornega sveta izvoljen za predsednika le-tega. Nadzorni svet pa je imenoval stalno upravo družbe. Za direktorja je najmočnejše sevniške družbe je nadzorni svet za dobo petih let imenoval dosedanjega direktorja Viljema Glasa.

Sindikatu še ne bo zmanjkalo dela

Kaj bo z Trimovim obratom v Dobovi? - Nova organiziranost območne organizacije ZSSS - 17 podjetij iz Posavja še v stečajnem postopku - O Rudniku Senovo zahteve ministrstvom

KRŠKO - V skladu z aktom o organiziranosti ZSSS je bila konec decembra ustanovna in volilna konferenca območne organizacije ZSSS Posavja, ki vnaša nekaj novosti, sam način dela pa se ne bo spremenil, saj še vedno velja načelo: malo sestankov in več dela v podjetjih. Dela za sindikaliste pa še ne bo zmanjkalo!

Tako je še vedno v stečajnem postopku 17 podjetij, ti postopki pa se predolgo vlečejo, tako je bil na primer novembra zaključen stečaj, ki se je vlekel čez štiri leta. Predvsem krška občina postaja občina obratov, saj se v občini odloča le še v štirih bivših družbenih ali večjih podjetjih. Prav, v obratih je negotovost večja, saj se odločitve sprejemajo drugače, žal pa se centri rešujejo prav na račun obratov in dislociranih družb.

Delavci v več podjetjih še niso dobili izplačanih regresov za letni dopust, še vedno je tudi neizpolnjen dogovor med Agrokombinatom in delavci iz leta 1994 o poročanju neizplačanega dela plač za približno 330 delavcev. V Zitu Imperial Krško se ukvarjajo s približno 60 presežnimi delavci, v januarju se bo začela sanacija v Silexu na Blanci. Ne glede na obljube vlade v Posavju pričakuje težave tudi v tekstilni industriji, še vedno pa ni znano, kaj bo z okoli 100 Pioneerjevimi delavci iz krške občine, ki so brez kakršnihkoli dohodkov.

Nejasna je tudi usoda 75 delavcev v Trimu v Dobovi. Delavci zatrjujejo, da s posli, ki jih sami sklepajo, delajo pozitivno, da pa so manj donosni posli, ki jih dobijo iz Trebnjega. Prav nasprotno trdijo v Trebnjem, od koder so že prišle informacije o ukinitvi obrata s 1. januarjem, a kot kaže, se bo stvar za kakšen mesec zavlekla. Obstajata pa dve možnosti: ali prodaja podjetja ali oddaja v najem.

Problemotiko zapiranja rudnika Senovo je obravnaval tudi območni sindikat delavcev energetike in na ministrstvo za delo ter ministrstvo za gospodarske dejavnosti poslal zahteve po obrazložitvi, saj je bilo po zakonu o zapiranju rudnikov in reševanju presežnih delavcev iz leta 1969 za upokojeve predvidenih 56 delavcev, upokojili so jih le 44, 12 pa jih brez obraz-

ložitve niso. Hkrati sindikat zani- ma tudi vizija zapiranja rudnika, kot si jo predstavlja ministrstvo za energetiko.

Glede na novo predvideno zakonodajo je jasno, da se tako delavec kot brezposelnim obetajo še slabši časi. Svoje pripomre še neusklajena zakonodaja, tako da je v "pravni" državi povsem mogoče, da delavec ostane brez službe v enem tednu, da pa dokaže, da vodstvo ni imelo prav, potrebuje tri leta (celo več), čeprav tako ena kot druga stran delata v skladu z zakonom. Kaj nam torej koristi primerjava z Nemčijo, kjer delav-

ci gotovo še nekaj časa ne bodo imeli takšnih pravic kot v Sloveni-

• Na ustanovni in volilni konfe- renci je postal sekretar območne organizacije Jože Černoša, sekre- tarja v območju pa Marjan Ur- banč in Ladi Rožič. Organizacija je obdržala vse pisarne v središčih treh občin; v Krškem in Brežicah bo stalna prisotnost, za Sevnico pa bodo uradne ure objavljene naknadno. V štirih letih se je število zaposlenih v sindikatu zmanjšalo od 14,5 na sedanjih 4,5 sistemiziranih delovnih mest.

ji, ko pa je še bolj jasno dejstvo, da pri nas še dlje ne bomo imeli tako pravne države kot Nemci.

T. GAZVODA

Ali bo denar za konjereje?

Napredek konjereje v Posavju - Konji v službi turizma - Na žegnanju v Kapelah več kot 30

KAPELE - Konjereja na območju krajevnih skupnosti Kapele in v celotnem Posavju je v zadnjem obdobju precej napredovala. Konjerejci, povezani v posavsko društvo, lažje organizirajo prireditve, kot so žegnanje in razstave konj, svečani prevozi in podobno. Konjereja je povezana s turizmom, kar potrjujejo tudi tiste kmetije, ki razvijajo konjerejo kot dopolnilno dejavnost. Take pohvale v zvezi z rejo konj je med drugim izrekel tajnik posavskega konjerejskega društva Jože Kramar pred časom v Kapelah ob drugem tradicionalnem žegnanju konj, kamor so prignali več kot 30 živali.

Blagoslov konj pred farno cerk- vijo je opravil kaplan Peter Oreš- nik. Rejci, ki so se udeležili žeg- nanja, so prišli iz vsega Posavja, največ pa jih je bilo iz Kapel; sled- nji so pod vodstvom domačina Iva- na Hotka tudi organizirali prire- ditev. Dogodek je popestril Pihal- ni orkester Kapele.

Na srečanju v Kapelah je Ivan

Hotko izrazil pričakovanje, da se bo v Sloveniji v kmetijskem in turističnem proračunu našel denar za podporo konjereji.

L. M.

V ČAST KONJEM - Konjereja v Posavju se bo še bolj razvijala in konji bodo še bolj priljubljeni. Tako upanje se je porajalo konjerejem ob velikem številu obiskovalcev letošnjega žegnanja konj na štefanovo v Kapelah, od koder je tudi fotografija. Sicer so na širšem območju Posavja in Dolenjske lani na štefanovo blagoslovili konje tudi v Sevnici in Šentjernej. (Foto: M. Vranetič)

Začasno bo pouk v Kranjski Gori

Brežiški osnovnošolci v šolo v naravi na Gorenjsko - Udeležba 79-odstotna - Denar tudi iz proračuna - Plačilo staršev - Skupno 3 šole v naravi - Za malo denarja več

BREŽICE - Tudi letos bo šola v naravi. To je najkrajše sporočilo o tem, ali bodo učenci brežiške osnovne šole preživeli ob koncu januarja šest dni zunaj svojega običajnega življenjskega in delovnega okolja.

K sreči se brežiška osnovna šola v tem šolskem letu ne izčrpa več z vprašanjem, ali opustiti šolo v naravi ali pa ohraniti ta dodatek k rednemu pouku. Od tedaj, ko je pred tremi leti odšla v šolo v naravo manj kot polovica od pričakovane števila udeležencev, so se razmere toliko spremenile, da se bo letošnje januarske šole udeležilo 79 odst. učencev brežiških petih razredov.

Zimsko šolo v naravi bodo letos izpeljali v Kranjski Gori, tu že tretjič zapored. V tem kraju imajo učenci dovolj možnosti ne le za smučanje, pač pa tudi za drugo, kar pride v poštev pri učenju in bivanju šolarjev na začasnem me-

Priznanje s pečatom gostoljubnosti

Turistična zveza šoli

BREŽICE - Osnovni šoli Brežice je Turistična zveza Slovenije lani podelila priznanje s pečatom gostoljubnosti, kar si je šola prislužila z doseženim 2. mestom v državi v ocenjevanju urejenosti prostorov in okolice. Ko so to ocenjevali v posavskem merilu, pa so brežiško šolo proglasili za najboljšo. V šoli, ki ima več kot 1.000 učencev, se trudijo biti urejena ustanova, zato ker radi živijo in delajo v lepem in ker želijo v otrocih vzbuditi ali utrditi občutek za urejeno in lepo. Ta želja sodi nekako v neobvezno šolsko ponudbo. V "razširjeno" ponudbo spada tudi 40 abonmajev, s katerimi si bodo učenci ogledali letos tri predstave v gledališču v Celju. Tovrstna šolska dejavnost obremeni tudi žepne staršev, saj ti prispevajo denar za izvedbo, vendar ob pomanjkanju državnega denarja za "dodatne" šolske programe ni druge možnosti.

• Usedi se na mojo denarnico in sedel boš na suhem. (Delavec)

Ljubezenski in keltski horoskop

Iz Opusove zbirke Darovi

KRŠKO - Krška založba Opus, ki jo vodi Silvo Mavsar, je v svoji novi zbirki Darovi izdala v letniku 1995 dve knjižici horoskopov. Prva je Tvoj ljubezenski horoskop, ki ga je sestavila Peris Gumz (knjižico je ilustriral Miloš Radosavljevič).

Druga knjižica ima naslov Tvoje drevo - tvoj značaj in je Opusova priredba keltskega horoskopa. Bralec, ki ga zanima vtelesenje človeških značajev v drevesih, bo lahko poiskal svoje znamenje med 21 drevesi, navedenimi v knjižici. Drevesni horoskop v Opusovi izdaji je napisal Ivo Antič, risbe dreves pa je prispevala Venera Martinčič. Zbirko Darovi, v kateri zdaj prihaja pred bralce knjižica Drobci ljubezni, ureja Silvo Mavsar.

KOKI GOSTUJE Z MAVRIČNO RIBICO

BREŽICE - Koki, lutkarska skupina iz brežiškega otroškega vrtca, je pripravila igrice Mavrična ribica in z njo doslej gostovala že v vrtcu v Trebnjem, dvakrat v Ljubljani in večkrat v brežiški občini. Skupina, ki jo drži pokonci šest vzgojiteljic tega vrtca, je za delo doslej prejela zlato Linhartovo značko za lutkarstvo.

DOBRODOŠLA, MISS AGATA

CERKLJE OB KRKI - V soboto ob 19. uri bo v Kulturnem domu v Cerkljah ob Krki dramska sekcija DKD Svoboda Brestanica gostovala s komedijo Vlada Novaka "Dobrodošla, Miss Agata". Predstava v Cerkljah je nastala v sodelovanju s tukajšnjim vojaškim učnim centrom.

DANES POGOVOR Z JANŠO

BREŽICE - Danes ob 19. uri bo brežiški občinski odbor Socialdemokratske stranke Slovenije organiziral pogovor z Janezom Janšo, predsednikom SDSS. Na današnjem srečanju, ki bo v restavraciji pri blagovnici, bodo brežiški občinski svetniki iz omenjene stranke predstavili pereče probleme brežiške občine in odgovorjali na vprašanja obiskovalcev.

Krške novice

ČE NE PETARDE, PA SODI. Akcija "Petarde, lepše je brez njih" je bila uspešna, na območju UNZ Krško so jih nabrali več kot 600, kar se je poznalo tudi pri omejenem pokanju. A v okolici Podbočja, Kalce - Nakla in Malečnega Mraševega je bilo huje kot na prvi bojni črti, za kar so poskrbeli mladiči iz bližnje in daljne okolice. Ker je že bila taka gonja proti petardam, so se odločili za karbid in sode, bojno razpoloženje pa se je končalo celo z opečenim obrazom enega od borcev. Mogoče bi lahko za prihodnje praznike policisti poleg petard uvedli še akcijo zbiranja sodov - praznih in polnih.

PES SAMO GRIZE - Kanona- rde so tako razburile domačine, da se je eden od njih odločil poklicati ti policiste, a kmalu je ugotovil, da ni bilo bolje, da jih ne bi, saj je iz njih bolj ali manj uradnih virov prišlo, na dan, kdo je mulce prijavil. Sedaj mu ti grozijo, da mu bodo prubili psa. Mogoče bo prihodnjije boljše, da kar psa spusti na bomba- rde - res, da grize, a vsaj ne govori.

BOLJ PAPEŠKI OD PAPEŽA - Da zaposlenim v vrstici pripada- ljo obresti za prepozno plačane mrazlike plač, je jasno, to je v neka- lih občinah že steklo brez težav, v krški pa kar nekako ne grejo in dne grejo tolarji iz proračuna, saj je bila odredjena raziskava o upravi- čenosti zaposlenih do tega denar- ja. Tako se nekateri odločajo za priznane takrat, ko je zadeva jas- na, bati pa se je, da bo sama raziskava celo dražja od tistega škromnega kupčka denarja, ki bi jo lahko odšteli brez obotavlja- nja.

GOVORILNICE POSTAVILI NA OGLED - Če je bilo v Krškem pred časom težko najti katero od redkih telefonskih govorilnic, so se ljudje pred kakšnim mese- cem razveselili, ko so videli posta- vljene nove sodobne govorilnice. Žal pa v njih že nekaj časa ni tele- fonov. Sicer je učinkovito pred uničevalci, a če bo stanje dolgo nespremenjeno, se lahko zgodi, da se bo kdo iz protesta lotil kar praznih govorilnic.

Novo v Brežicah

PRIJATELJI - Danilo Siter je lani lanski svečani seji brežiškega občinskega sveta v svojem pozdra- vu med drugim rekel pred breži- škimi gostitelji: "Kar kdo seje, to bo tudi žet. Upam, da ne bomo imeli malodušja, ljubosumja, nevoščljivosti, razprtij in takšnih stvari, ki bi nas kakorkoli ločevale od bodočih, ampak da bomo sejali prijateljstvo, ljubezen..." Bog ve, če je krški župan takrat že vedel, da nimajo samo v krški občini svo- roga "županovega vina", ampak tudi v brežiški. Če je vedel, je iz drugega testa. Včasih sta si s šola Krško in Brežice namreč tako nevoščljiva, da bi drug drugemu zalila stran županovo vino, če bi to bilo sploh bilo na svetu.

IMAJO - V papirnici DZS v Brežicah imajo res marsikaj, česar druge nimajo. Kupec je nedavno pri njih našel mikrokasete, papir in faks in še nekaj nepogrešljivih stvari, ki jih je pred tem iskal v vseh mogočih prodajalnah. Če ne iduganete, kdo vodi papirnico, vam ohranimo: ženska, seveda.

JAHANJE - Dokler so imeli na Mokricah konje, je bilo ljudem z brežiškega konca lahko jahati. Odkar se je mokriška čreda zredila, pa je jahanje težje. Za svoj žitek morajo ljubitelji in lju- biljice jahanja namreč hoditi iz ozkega v kraj, če hočejo preizkusiti dobre konje. Največja težava v tem, da nikoli ne vedo, kakš- nega bodo imeli pod seboj: ali pohljevnega ali divjega. Zato je prava brežiška jahačica nedavno s seboj vzela nemočno na hrbtno, po- sledično pa se je breja kobila nave- stala v sedlu. O hujših posledicah ne govorijo, zgodb pa govori o jahanju, da s konji in kobilami ni šale in da jahanje ni nedolžna reč.

V času od 24. decembra 1995 do 6. januarja letos so v brežiški porodnišnici rodile: Marjana Šelich iz Velikega Podloga - Panjelo, Nataša Baznik iz Brastja - Niko, Melita Furlan iz Mihalovca - Vesno, dr. Darja Urbančič Preskar iz Brežic - Primoža, Marija Klaužar z Vetr- nika - Tomaža, Anica Bogolin iz Rrtvic - dečka, Draženka Hor- tat Krstić iz Ljubljane - Anjo, Damjana Starc iz Dolenje Lepe - Katarino, Biserka Martek iz Brežic - Davida, Martina Ži- bert z Jelenika - Majo, Marta Murečič iz Velikega Mraševega - Ireno, Irena Erjavec iz Brezja - Ireno. Cestitamo!

Ljubljana ostala gluha

Večine amandmajev, ki jih je brežiški župan poslal državnemu zboru, menda niso upoštevali

BREŽICE - V Brežicah doslej še niso prejeli uradne informacije iz državnega zbora o tem, kakšno usodo so doživeli amandmaji na predlog državnega proračuna za leto 1996, ki jih je v parlament poslal brežiški župan Jože Avšič. Neuradna sporočila pa govore o tem, da omenjenih Avšičevih pobud državnemu zboru v Ljubljani niso upoštevali. Največ, kar zdaj smejo pričakovati Brežice, je po- laganje novega asfalta na preostalih kilometrih magistralne ceste Višnja Gora-Obrežje.

Amandmaji se namreč nanašajo tudi na obnovu magistralke. V amandmaji je brežiški župan med drugim tudi zahteval več denarja za prepotrebno temeljito obnovo regionalne ceste Brežice-Bizelsko ter za preplastitev ceste med Križajem in Čatežem ob Savi. Po- leg tega so amandmaji za amandmaji skušale priti do proračunskega denarja za posodobitev več križišč v občini in med drugim za odpra- vno ozkih grl na prometno vse bolj obremenjeni cesti Rigonce-Brežice. Med novimi proračunskimi postavkami, ki jih je z amandmaji predlagal župan, je bilo tudi finan-

ciranje gradnje dveh podvozov na železniški progi Ljubljana-Zagreb. Tako kot ta predlog je naletel na gluha ušesa v Ljubljani tudi poziv za več denarja za gradnjo nasipa ob reki Savi. Nič bolje se, po vsem sodeč, ni zgodilo z brežiškim amandmajem, po katerem bi državni proračun zagotovil sredstva za izboljšanje razmer na mejnem prehodu Obrežje in za plačilo ne- poravnane odškodnine lastnikom zemljišč ob prehodu.

Med naložbami, ki so jih name- ravali v Brežicah sofinancirati z denarjem iz državnega proračuna

• Občina Brežice se je z amand- maji tudi zavzela za novo delitev dohodnine med občino in državo, in sicer naj bi vsaka od teh dobila polovico zbrancega denarja. Obči- nam naj bi prepustili tudi del de- narja, zbranega s prometnim davkom.

in so v zvezi s tem tudi poslali amandma na proračun za 1996. leto, sta tudi dijaški dom in atlet- ski stadion v Brežicah.

M. LUZAR

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto po 068/323-610 ali 0609/623-116

poceni objavo v DOLENJSKEM LISTU

RAČUNALNIŠKO IZOBRAŽEVANJE APROS, d.o.o., Novo mesto

3-dnevni osnovni in nadaljevalni tečaji WINDOWS, WORD, EXCEL! Pričetek ob 16. uri na Srednji ekonomski šoli Novo mesto. Prijave in informacije na (068) 321-926, g. Zdenko POTOČAR.

Delničarji Term delijo dobiček

15. januarja skupščina delničarjev - 10 starih za 1 novo delnico - Delnice Term ciljajo na kotacijo A ljubljanske borze, pa tudi na kotacijo na dunajski in londonski borzi

ČATEŽ OB SAVI - Delničarjem Term Čatež, ki že 5 let poslujejo kot delniška družba in se tako uvrščajo med veterane na slovenskih tleh, se 15. januarja obeta pomemben dogodek. Na skupščini bodo namreč zdaj, ko je lastninjenje končano, namreč odločali o delitvi 440 milijonov dolarjev dobička za leti 1993 in 1994. O delitvi dobička iz leta 1995 bodo odločali na skupščini proti koncu pomladi.

Začasna uprava predlaga izplačilo dividend v novih delnicah, zaradi česar naj bi skupščina tudi sprejela sklep o povečanju osnovnega kapitala družbe. V ta namen

• Terme so tudi po merilu bank v bonitetnem razredu A, zaradi česar imajo odprta vrata do ugodnih dolgoročnih kreditov. V minulim letu družba ni najela niti talarja kratkoročnih kreditov. Nima likvidnostnih težav, saj razpolaga s presežki denarja, čeprav ima za sabo veliko naložb (tudi v preteklem letu je uresničila vse napovedane). Poleg nadaljnjih naložb na Čatežu tako načrtuje tudi več naložb izven domače občine. Pravilo je seveda, da bo vložek Term najmanj 50 odstotkov celotne naložbe. Pogovori tečejo z več partnerji, a kot pravi generalni direktor Borut Mokrovič, odločitve še ni, ker se partnerji še niso olastnili.

naj bi izdali dodatne navadne imenske delnice. Pričakovati je, da bodo na skupščini razpravljali tudi o drugem predlogu, saj vsi delničarji niso navdušeni nad predlogom uprave. Ta pa je svoj predlog podkrepila z utemeljitvijo, da je izplačilo v novih delnicah zaradi davčnih olajšav finančno ugodnejše za delničarje. Dividenda na vsako delnico bi bila ravno zaradi tega za pet odstotkov večja, kot če bi jo izplačali v gotovini. Poleg tega lahko delničarji računajo še na razliko v tržni vrednosti delnice, če se bo le-ta obdržala nad 833,6 talarja ali po novem 8.336 talarjev. Omenjeni znesek je namreč tržna vrednost delnice na dan 31. decembra 1994, na osnovi katere bodo preračunavali, koliko delnic dobi posamezni delničar za dividendo. Do dividend bodo upravičeni vsi, ki bodo na dan 25. janu-

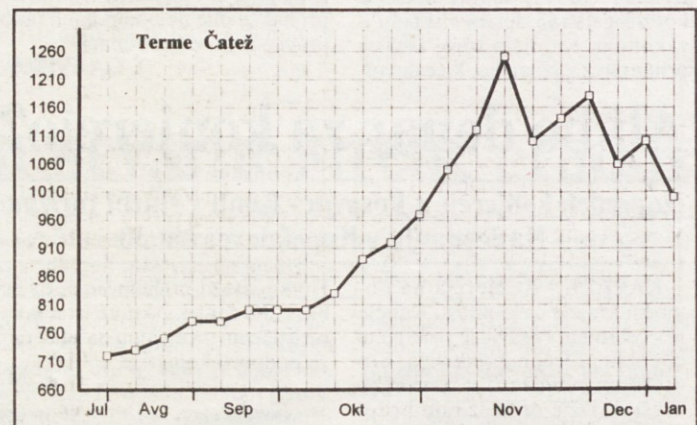
• Kdor svojega namena ne zna obdržati zase, ne bo nikoli izpeljal česa pomembnega. (Smiles)
• Čas bi bil, da postane gospodariki lobi vplivnejši od političnega. (Čuk)

arja vpisani v delničarsko knjigo. V Termah so se odločili tudi za zamenjavo delnic (od 25. do 31. januarja), in sicer v razmerju 10 starih za eno novo. Tisti, ki jih ne bodo mogli zamenjati preko borznih posrednikov, se lahko oglašijo tudi na sedežu družbe. Tako bodo po 1. februarju na borzi kotirale samo delnice z nominalno vrednostjo 6.000 talarjev. Družba bo istočasno tudi razširila obseg delnic na trgu s tistimi od investicijskih skladov, državnih skladov in od upravičencev v denacionalizaciji. Po tem datumu tudi pričaja-

kujejo, da bodo delnice Term uvrščene v kotacijo A na ljubljanski borzi, dogovarjajo pa se tudi o uvrstitvi delnic na dunajsko in londonsko borzo.

Kot je povedal finančni direktor družbe Zvonko Krulc, je imela družba v minulem letu več kot 25 milijonov mark celotnega prihodka in v 10-h mesecih lanskega leta ustvarila za 4 milijone mark neto dobička. Prihodki so se v preteklem letu glede na leto poprej povečali za petino, dobiček v prvih 10-ih mesecih pa kar za tretjino. Dobre poslovne rezultate in uspešno zaključeno lastninjenje je spremljala v minulem letu tudi cena delnice. Ta je proti koncu leta bila že za 40 odstotkov večja kot leto poprej, vendar v Termah napovedujejo še nadaljnjo rast.

B. D. G.

KAKO JE Z DELNICAMI TERM ČATEŽ? - Iz poenostavljene krivulje gibanja tečajev delnic Term Čatež na ljubljanski borzi v zadnjem polletju prejšnjega leta je jasno razvidno naraščanje proti koncu leta, ko se je približevala delitev dobička iz leta 1993 in 1994, ko se je družba olastnila in pokazala tudi svoje ugodne finančne rezultate. V minulem letu je vrednost delnic zrastle za 41,6 odstotka. V začetku januarja se je tečaj umiril, tako da je v prvi dekadi januarja nihal le še med 1.010 in 1.060 talarji. (B. D. G.)

Tečaji

Menjalnice na območju južno od Ljubljane so v torek odkupovale nemške marke po 89,00 (Poštna banka Slovenije) do 91,15 talarja (Nova LB) in jo prodajale po 91,00 (A banka) do 92,20 (Posavska banka, Dolenjska banka) talarja. Nakupni tečaji za avstrijski šilling so se gibali med 11,50 in 12,83 talarja, prodajni pa med 12,96 in 13,19 talarja. Za 100 italijanskih lir je bilo treba odšteti 8,30 do 8,74 talarja, če ste jih prodali menjalnicam, pa ste zanje dobili le od 7,55 do 8,25 talarja.

Srednji tečaji Banke Slovenije v torek, 9. januarja: marka 8826,5419 SIT, šilling 1254,7812 SIT, 100 lir 8,0445, dolar (ZDA) 127,0581 SIT in 100 kun 2378,5236 SIT.

UVOZ PRESEGA IZVOZ

Po podatkih Urada za makroekonomske analize in razvoj je rast blagovnega uvoza v oktobru preteklega leta še vedno prehitela rast izvoza, vendar ne več tako izrazito kot v prejšnjih mesecih. Uvoz je bil v prvih desetih mesecih za tretjino večji kot v enakem obdobju leto prej, izvoz pa le za četrtno. Že novembra je rast uvoza spet začela močno prehitovati rast izvoza (pokritost uvoza z izvozom je bila le 87-odstotna). Izvoz v tem mesecu je bil za 2,2 odst. manjši kot mesec prej, uvoz pa se je v nasprotju s tem za 6,4 odstotka povečal. Posledica zgornjih podatkov je seveda zunanjetrgovinski primanjkljaj, ki ga je naša država v prvih enajstih mesecih lanskega leta pridrla že za 954 milijonov dolarjev. Tako lahko sklepamo, da bo celoletni primanjkljaj večji od milijarde dolarjev.

DOLENJSKI LIST

Večji devizni priliv od turizma

Število prenočitev na isti ravni kot lani, a po prvih 10 mesecih leta 1995 že na vidiku milijarda dolarjev deviznega priliva - Največ Nemcev, Avstrijcev in Italijanov

Po podatkih slovenskega statističnega urada o turističnem prometu je bilo število prenočitev v prvih 11 mesecih preteklega leta enako kot v enakem času leto pred tem. Pri tem se je število domačih prenočitev povečalo za dva odstotka, hkrati pa za ravno toliko zmanjšalo število tujih prenočitev. Precej boljše kažejo podatki o deviznih dohodkih od turizma. Po podatkih Banke Slovenije je že do konca oktobra slovenski turizem prispeval v državno blagajno za 52 milijonov dolarjev več deviz kot celotno leto 1994. Še dva meseca pred zaključkom leta je tako do milijarde dolarjev deviznih prilivov iz turizma manjkalo le še 20 milijonov USD.

Še leta 1990 je imela Slovenija 857 milijonov dolarjev deviznih prilivov, v letu 1991 je sledil znani padec na 337 milijonov in nato postopno naraščanje. In kje je prenočevalo milijon štiristo turistov? Največ v gorskih (28 odst.) in obmorskih krajih (27 odst.), petina pa še v zdraviliških krajih, 10 odstotkov v Ljubljani in 15 odstotkov v drugih krajih. Gostje so se najdlje zadrževali v zdraviliških (povprečno 5,65 dni) in na morju (povprečno 4,5 dni).

Največ spijo pri nas Nemci (24 odstotkov), Avstrijci (17), Italijani (15) in Hrvati (9), k nam pa v večjem številu prihajajo še Nizozemci, Rusi, Bosanci, Angleži, Madžari in Belgijci. Največ deviznih prilivov na področju turizma je

iz odkupa gotovine in čekov od tujcev. 22 odstotkov deviznega zaslužka je ustvarila trgovina s prodajo tujega blaga tujcem, poleg nje pa so devize prinesle še igralnice, prodaja domačega blaga in storitev tujcem, zavarovalne storitve tujcem in storitve turističnih podjetij. Delež deviznega prispevka slednjih se je edini zmanjšal. V združenju za turizem in gostinstvo po zadnjih podatkih sklepajo, da je bilo na področju deviznih prilivov in odlivov živo tudi v novembru in decembru, saj so se naši državljani precej odločali za nove letne dopuste v tujini, hkrati pa so tudi naši turistični kraji dobro prodajali svoje programe tujcem. Prebivalci Slovenije so do oktobra 1995 zapravili v tujini 286 mili-

Delnice DB kmalu na borzi

Za dve milijardi dolarjev delnic (nominalna vrednost) že sprejetih v kotacijo - Čakajo datum začetka trgovanja

NOVO MESTO - V kratkem bomo na ljubljanski borzi lahko kupovali in prodajali tudi delnice Dolenjske banke. Odločitev o uvrstitvi delnic v borzno kotacijo je banka prejela pred tednom dni, datum začetka trgovanja pa še ni znan. Delnice DB se bodo tako na borzi pridružile delnicam sedmih drugih bank, značilno pa je, da je Dolenjska banka prva od "starih" bank iz sistema nekdanje Ljubljanske banke, ki se je odločila za javno trgovanje z delnicami.

V kotacijo bo uvrščenih za dve milijardi dolarjev delnic z nominalno vrednostjo 8.000 talarjev. Največ, kar za vrednost 1,38 milijarde, rednih imenskih delnic iz 1. in 2. izdaje je sprejeto v kotacijo A (višji bonitetni razred), medtem ko je v borzno kotacijo B sprejeto za 566 milijonov skupne nomi-

nalne vrednosti prednostnih delnic na ime iz 1. izdaje ter za 63,7 milijonov prednostnih delnic na prinosnika tudi iz 1. izdaje.

Dolenjska banka je imela 31. decembra 1994 4,4 milijarde dolarjev jamstvenega kapitala, sredi septembra lani pa je v sodni register vpisala za 2 milijardi dolarjev kapitala. Poleg tega je v registru vpisana pogojno še milijarda dodatnega kapitala, pogojno, dokler ne bo končana zamenjava obveznic za redne delnice 3. izdaje. Borza bo nove delnice 3. izdaje na podlagi zamenjave v preteklem poslovnem letu sproti pripajala k ostalim delnicam, ki so že v kotaciji. S tem naj bi preprečila oblikovanje vzporednega trgovanja z novimi delnicami. O povečanju števila delnic v borzni kotaciji bo sproti obveščala javnost.

NOV CARINSKI ZAKON

Po novem carinskem zakonu, ki je začel veljati s 1. januarjem letos, lahko podjetja uvažajo brez plačila vseh dajatev, če po oplenitvenju oz. nadaljnji predelavi blaga tudi izvozijo. Po novem taka olajšava ne bo več pogojena z določilom, da mora vrednost izvoženega blaga za 300 odst. presežati vrednost uvoženih surovin in repromaterialov. Zakon pa pogojuje, da morajo podjetja prav vse tako uvoženo blago porabiti za proizvodnjo za izvoz. Če podjetje o tem ni prepričano, lahko plača carino in dobi v primeru izvoza dajatve povrnjene.

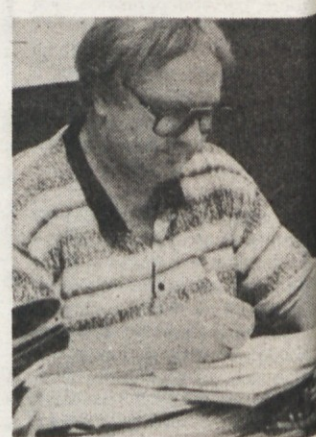
Kot je po praznikih javnosti povedal direktor Republiške carinske uprave Franc Košir, lahko podjetja tudi uvozijo polizdelke, jih oplenitijo in izvozijo, nato pa za razliko med uvozno in izvozno vrednostjo blaga brez plačila carine uvozijo enake surovine ali reprodukcijske materiale. Tudi po novem zakonu še obstaja možnost začasnega uvoza. Več o novih carinskih predpisih ter o povečanih kaznih za prekrške posameznikov in podjetij prihodnjic. Za zdaj le to, da lahko državljani s potovanjem po tujini prenesemo čez mejo za 80 ekujev (okrog 13 tisoč talarjev ali 150 mark) blaga, ne da bi zanj morali plačati carino. Za lastne potrebe v gospodinjstvu pa lahko uvozimo največ za 200.000 talarjev blaga, če seveda zanj plačamo dajatve.

Dr. Gabrijelčič Od kakovosti do odličnosti

Novo v Seidlovi zbirki

NOVO MESTO - V Seidlovi zbirki Dolenjske založbe je nedavno izšlo strokovno delo dr. Janeza Gabrijelčiča Od kakovosti do odličnosti s podnaslovom Po organizacijskega razvoja. Dr. Gabrijelčič, leta 1939 rojeni Novo meščan, je diplomiral na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Poznejše delal na vodilnih mestih v več podjetjih, nazadnje kot direktor podjetja za razvoj in odličnost. V svojem strokovnem delu se je posvečal teoriji in praksi razvoja uspešne organiziranosti, sam pa tudi pobudnik več programov odličnosti. Ob delu je ves čas študiral in leta 1983 pridobil magistrski naslov. Od leta 1994 je član računskega sodišča RS.

V knjigi zasleduje idejo odličnosti kot visoke stopnje kakovosti ("kakovost ni končni cilj, je sam izhodišče za odličnost") in se ukvarja s tem, kako jo zagotavljati uveljavljati, kaj pomeni in predstavlja ter kdo in kje jo uresničuje. Opredeljuje organizacijski razvoj in odličnost, njune cilje in značilnosti ter govori o tem, kaj vse vpliva na njuno uspešno uveljavljanje. Prepričan je, da dosedanj organizacijski modeli ne zagotavljajo zadostne motiviranosti zaposlenih, rešitev za nov zagon pa ravno v razvoju odličnosti in z njo

Dr. Janez Gabrijelčič

povezanem organizacijskem razvoju.

Težnja po kakovosti ima globoke korenine v zgodovini, saj bila tudi gibalna napredka. Kot je v uvodni besedi zapisal prof. France Bernik, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti, se knjiga ukvarja vprašanji, kako izboljšati tehnologijo proizvodnje, racionalizirati proizvodni proces in ga naprediti ekološko čistega, ob tem izboljšati kakovost izdelkov storitev, da bodo konkurenčni domačem in tujem trgu. To naj bi bila osnova za gospodarsko uspešnost države, v nadaljnji fazi pa tudi za kakovost življenja v njej.

Odličnost v gospodarstvu, o kateri razpravlja knjiga, je danes vedela še vizija, ki naj bi jo ekonomska znanost in praksa uresničila.

B. D. G.

KOLINSKA NA BORZI

V ponedeljek so na ljubljanski borzi začele kotirati prve delnice, ki so rezultat privatizacije. Nekatere borznoposredniške hiše so začele trgovati s to delnico že novembra, decembra je lastnika zamenjalo na dan že povprečno 1000 delnic. Njihova vrednost se je gibala okrog nominalne vrednosti (1000 talarjev), poznavalci pa napovedujejo, da bi cena lahko precej padla, če se bodo delničarji odločali za množično prodajo.

MALA ŠOLA PODJETNIŠTVA

Za bodoče kapitaliste

Ob začetku novega leta smo si izmenjali celo kopico želja za srečo. Nekateri jo boste v tem letu močno preiskovali, drugi morda ne. Doslej smo že ugotovili, da so naložbe v vrednostne papirje bolj ali manj, a konec koncev vedno tvegane naložbe. Za tiste, ki raje stojite trdno na tleh, je še vedno boljše premoženje razpršiti, če pa vam je vsakršno tveganje odveč, se boste tudi letos držali manj donosnega bančnega varčevanja ali se kvečjemu ogreli za nakup zanesljivejših državnih obveznic.

V enega ali v več papirjev?

Odločitev o načinu vlaganja je odvisna od posameznika in njegove pripravljenosti za tveganje. Kdor ni pripravljen veliko tvegati, bo svoje finančno premoženje razporedil v več različnih naložb. S tem bo zmanjšal možnost, da je popolnoma zgrešil in zavozil svojo naložbo, vedeti pa moramo, da se je na ta način tudi odrekel priložnosti za hitre in velike zaslužke.

Načelo razpršenosti naložb je primerno torej predvsem za ljudi, ki želijo dosegati povprečne dobičke. Taki se lahko sicer lotijo izbire papirjev sami, toda če ste med tistimi, ki jim vedno primanjkuje časa, in če ne spremljate redno dogajanj na trgu vrednostnih papirjev, je bolje, da svoj denar zaupate v upravljanje drugim. O upravljanju s premoženjem (portfeljem) smo pisali prejšnjič, danes pa omenimo še vlaganje v VZAJEMNE

SKLADE (Dolenjski vzajemni sklad, Nika - Miha itd.). Ti zbirajo denar varčevalcev in skupni sklad in ga nato vlagajo v različne naložbe (nakup vrednostnih papirjev, nepremičnin in drugih finančnih poslov). Vzajemni skladi torej ne upravljajo z vašim denarjem posebej, temveč združijo sredstva vseh vlagateljev in z njimi gospodarijo.

Seveda se vedno najdejo tudi pogumneži, ki stavijo na eno naložbo, za katero seveda menijo, da jim bo prinesla kar največ. Če imamo veliko pod palcem, si lahko privoščimo tudi več takih velikih naložb. Značilnost takega vlaganja je, da lahko računamo na velike donose. Mnogo bogatih ljudi iz sveta je stavilo na enega konja in - obogatelo. Po drugi strani pa jih je veliko naredilo tako in - obubožalo. Za te ponavadi ne zvemo.

Če so odločimo o večji naložbi v en vrednostni papir, velja spremljati razpoložljive možnosti. Odločiti se moramo takrat, ko najdemo papir, za katerega smo prepričani, da je na trgu podcenjen ter da bo njegova cena glede na stanje in perspektive, slej ko prej zrastle. Če se ne bojimo tveganja, takrat zberemo ves razpoložljivi denar (morda si ga celo sposodimo, a to zaradi tveganja ni najbolj priporočljivo) in poskusimo. Za rezultate napačne ocene seveda odgovarjamo in plačamo sami, zato ni odveč, če si za normalno preživetje pustimo rezervo.

Srečno in premišljeno 1996!

PAČ CAPLJAMO ZADAJ

Po podatkih švicarskega združenja se bio pridelava hrane v svetu zelo naglo povečuje. Pred 6 leti je na naravi prijazen način pridelovalo hrano 7.000 kmetovalcev s skupno 115.000 ha zemlje, zdaj pa je v Evropi registriranih že nad 46.000 "biokmetov" s skupno nad milijonom hektarjev zemlje. Na prvem mestu so naši sosedje Avstrijci, kar pa se žal pri nas ne pozna, saj so biokmetije v naših krajih še prav redke, pa čeprav se veliko govori o tem.

V DOBREPOLJAH USTANOVILI AGRARNO SKUPNOST

DOBREPOLJE - Agrarna skupnost Videm je bila pred kratkim ustanovljena v Dobrepoljah. Pristopno izjavo je podpisalo 18 vasčanov. Glavna naloga skupnosti bo doseči vrnitev premoženja, ki je bilo bivši Agrarni skupnosti odvzeto leta 1948. Predsednik izvršilnega odbora nove Agrarne skupnosti je Slavec Palčar.

Z NOVOMESKE TRŽNICE

Tudi na tržnici se je poznalo, da je ljudem po novoletnih nakupih zmanjkalo denarja, da je za nekaj časa dovolj smetane in orehov. Ponedeljkova tržnica je bila še posebej prazna zaradi hude poledice in dežja. Pri posameznih prodajalcih smo si zapisali cene naslednjim stvarim: jajca so bila po 25 do 30 tolarjev, krvavice 600, prekajeno pleče 1200 tolarjev kilogram, domači svinjski kare 700, smetana 600, ocvirki 400 (kozarec), orehi 1000, slivovka 700, sadjevec 600, česen 300, fižol 300 tolarjev. Pri Sadiju in zelenjavi so bile banane 70 do 105 tolarjev, limone 205, fižol 247, orehi 1000, kisel zelje 100, česen 221 in kumare 150 tolarjev. Deladini je zaračunal: banane 90, mandarine 160, grozdje 250, orehe 900, španske pomaranče 200, fižol 300 in suhe slive 550 tolarjev kilogram.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem tedenskem praviščem sejmu so imeli na prodaj 260 prašičev, starih do 3 mesece, in 70 starejših. Mlajše so prodajali po 320 do 380 kilogram žive teže, starejše po 230 do 260 kilo žive teže. Mlajših so prodali 110 in starejših 35.

kmetijski nasveti

Hiranje lahko izzove klima

Klima v hlevu je pomemben sestavni del zoohigijene, ki lahko močno vpliva na prirejo in plodnost živali. Spomnimo samo na vroče in soparne poletne dneve, ko živali lahko doživi celo toplotni udar ali vsaj vidno trpi. Brez termometra zato ni sodobne hlevske opreme, dobrodošla pa sta tudi merilec vlažnosti zraka in seveda hlevska ventilacija.

Neizbežna sestavina hlevskega zraka je amonijak, ki nastaja pri razgradnji organskih snovi. V večji koncentraciji (nad 30 ppm) začne človeka in živali ščegetati v nosu in grlu in postaja vse bolj nadležna za celotne dihalne organe. Prej ali slej izzove dihalna obolenja. Zato je v hlevih z nerednim odstranjevanjem fekalij ustrezna ventilacijska naprava nujna, vendar ne premočna, saj je lahko gibanje zraka zdravju še bolj škodljivo, zlasti pri nekaterih živalih oz. mladičih. Tako je za sene pujske primerno le gibanje zraka s hitrostjo 0,1 do 0,15 m/s, za starejše prašiče pa je lahko hitrost še enkrat večja. Gibanje zraka (prepih!) je lahko zdravju škodljivo v primeru, če je zunanji zrak občutno hladnejši od notranjega.

Na počutje živali pa tudi človeka (kmet v svoji delovni dobi preživi v hlevu 35.000 in več delovnih ur) ima zlasti velik vpliv relativna zračna vlaga ob visoki temperaturi. Vlažen zrak ovira izhlapevanje znoja in s tem preprečuje ohlajanje, s pomočjo katerega se organizem upira pregrevanju. Dovajanje suhega zraka pregretem živalim najbolj pomaga. Za naše hlevske razmere pa je sicer priporočljiva relativna vlaga od 60 do 80 odstotkov.

Prav nevspečen in moteč pa je v hlevu lahko tudi prah, predvsem najmanjši delci, ki v hlevu lebdi v zraku in obremenjujejo dihalne organe človeka. Pri ljudeh, ki delajo v hlevu, lahko dolgotrajna izpostavljenost prahu izzove alergije. Nevaren je zlasti prah, ki je sestavljen iz organskih snovi, na primer proteinov. Dovoljena koncentracija je največ 2,5 mg/m³ zraka.

Zavoljo vsega povedanega je zato primerno, da od časa do časa hlev pregleda strokovnjak, živinozdravnik, ki bo najbolje svetoval, kaj je v hlevu narobe in kaj je treba spreminiti. Zoohigijski pregled je nujen, če čreda ne uspeva najbolje, pa za to ni vidnega vzroka, in je prav lahko kriva neprimerna klima v hlevu.

Inž. M. LEGAN

Tudi letos vina posebne kakovosti

V Vinu Brežice lani manjši pridelek zaradi vremena - Odlična kakovost nekaterih vin - Suhi jagodni izbor chardonnay - Skupno prek 120 medalj z ljubljanskega sejma

BREŽICE - V Vinu Brežice je bil lanski pridelek grozdja precej manjši kot v preteklosti. Na to je sta vplivala slabo vreme v času cvetenja trte in toča, ki je kar trikrat klestila v bizeljsko-sremiškem okolišu. Ob tem, da je letina manjša, pa so bile nekatere sorte grozdja tudi odlične kakovosti. Nekatere sorte so dosegle celo boljšo kakovost kot v preteklosti v letih, ko so bile izredne možnosti za pridelavo vrhunskih vin. Povprečna ocena kakovosti vin je, da je pridelek leta 1995 na ravni zadnjih treh letnikov, ki pa so bili nadpovprečni.

Kot sta povedala Franc Bezjak, v brežiškem Vinu direktor razvoja, in Roman Šepetavec, v Vinu direktor enologije, je podjetje letos pridelalo vina v osmih kakovostnih stopnjah, od pozne trgatve do suhega jagodnega izbora, za katerega je potrebna še prav posebno natančna trgatve. Med drugim se lahko pohvalijo s suhim jagodnim izborom chardonnaja. Grozdje za vina posebnih kakovosti so imeli skupno na več kot 15 hektarjih.

Vseh podatkov o trgatvi in kakovosti vin še ni na voljo, saj so nekaj grozdja potrgali šele v zadnjih decembrskih dneh, tako da vina posebne kakovosti zdaj v Vinovih kletih še vro.

Vina posebne kakovosti, s katerimi se, kot rečeno, Vino Brežice lahko ponaša tudi po lanskim trgatvi, je podjetje začelo pridelovati pred leti in se z njimi med pridelovalci uspešno drži kakovostnega vrha. Prav gotovo je precejšnja redkost med vini brežiške ledena trgatve modre fankinje.

Podjetje Vino Brežice je za vina dobilo na sejmih v Gornji Radgoni in Ljubljani skupaj 20 medalj, samo na ljubljanskem sejmu so mu

jih doslej podelili že 123.

Vinovi vinogradi, od koder so tudi nagrajeni letniki, ležijo v bizeljsko-sremiškem vinorodnem okolišu, sicer pa podjetje dobiva tudi grozdje iz dolenskega okoliša. Nagrade vinom so dokaz, menijo v podjetju, da bizeljsko-sremiški okoliš ni slabši, pač pa le drugačen od drugih v državi, to pa je celo prednost.

L. M.

• Težko si predstavljam, da bi bila Prešeren in Cankar to, kar sta bila, če bi pila vodo. (Beloglavec)

Veritas svetuje

Veritasov vinski nakupovalni vodič izbira

PTUJ - Slovenska vinska akademija je ob obletnici izhajanja edinega slovenskega mesečnika za razvoj kulture pitja ter simbioze med hrano in vinom, Veritas, začela objavljati prvi slovenski vinski nakupovalni vodič. Gre za najbolj praktično obliko svetovanja potrošnikom, bralcem mesečnika Veritas, o tem, kateri nakup žlahtne pijače je najboljši in najbolj ekonomičen. Poleg tega integriteto tovrstnega svetovanja Veritas gradi še na tem, da vse polnitve za nakupovalni vodič vzame iz prodajne mreže.

Vina bo vsaki mesec v različnih krajih Slovenije ocenjevala posebna komisija strokovnjakov, pridelovalcev vina, vinskih trgovcev, predstavnikov javnosti in potrošnikov. Prvo ocenjevanje za Veritasov vinski nakupovalni vodič je bilo že v začetku decembra lani. Po posebnem 10-točkovnem ocenjevalnem sistemu sta se najboljši odrezali polnitvi šipona suhega jagodnega izbora Čurin Prapotnik s Koga, letnik 1993, in merlot prestige iz Vinakopra, letnik 1990. Ker v sistemu Veritasovega vinskega nakupovalnega vodiča poleg kakovosti igra pomembno vlogo tudi maloprodajna cena ocenjevanega vina, je med najbolj ocenjenima vzorca (oba sta bila vzeta iz prodaje v vinoteki Brašeško v Ljubljani) ugodnejše razmerje pripadlo koprskemu merlotu. To vino je torej Veritas razglasil za vino meseca.

Prvemu ocenjevanju vin za Veritasov vinski nakupovalni vodič, katerega rezultati so v celoti objavljeni v januarjski številki mesečnika Veritas, bo že 10. januarja na Kmetijskem inštitutu v Ljubljani sledilo drugo.

Dodatne informacije: Slovenska vinska akademija Veritas, direktor Branko Vodušek. Tel.: (062) 779-197, 779-198.

MLIN, KRUIH IN KONJI - Janez Antončič iz Prapreč pri Šentjerneju - maja bo star 90 let - še vedno melje. To počne že 75 let in je še edini mlinar ob Pendijski. Melje iz veselja in za domače potrebe, saj žena Marija speče v krušni peči hlebec zmesnega kruha, poznanega daleč naokoli. Posebnost hiše so tudi konji; z njimi dosega sin Jože na tekmovalnih lepe uspehe, in ker so ti štirinožci bili vselej pri hiši, se po domače reče pri Konjčevih. (Foto: M. Vesel)

Zakaj je treba cepiti trto in izbor podlag

Posledica nekontroliranega uvoza sadik iz Amerike

(nadaljevanje)

Niso redki pojavi, da se, zlasti na lapornatih tleh in v bolj vlažnih letih, pojavljajo na določenih predelih vinograda ali samo na nekaterih trsih rumeni vršički. Rumenenje se lahko stopnjuje do te mere, da listi začnejo rjaveti in odmirati. V takšnem primeru je največkrat edina pomoč v dodajanju železa, predvsem skozi listje, kajti (železo se zaradi velikega deleža apna veže v nedostopne oblike) korenina trte ne more sprejemati železa. Ker je bil to marsikje zelo pereč problem, so strokovnjaki skušali najti izhod v tem, da bi za sajenje trte na tleh, ki vsebujejo veliko apna, odbrali ustrezno podlago. Ker pa imajo podlage, ki omogočajo zadovoljivo rast trte tudi na zelo apnenih tleh, nekatere druge slabe lastnosti, je prav, da samo v nujnih primerih uporabljamo takšne podlage. Moje mnenje je, da na tleh, ki vsebujejo malo apna, prihaja celo do povečane občutljivosti trte do različnih bolezni zaradi neustrezne podlage, ki sprejema premalo apna. Ker je zelo pomembno poznati lastnosti tal in skladno s tem odbrati ustrezno podlago, je preiskava (analiza) tal nujna že pred obnovo vinograda. Količina apna se določa s pomočjo Drouineau-Galetove metode. Po Bernardu je sestavljena naslednja preglednica:

Koliko apna prenese v %		
Vrsta podlage	skupnega	aktivnega
Riparia gloire	10 - 20	6
Rupestris du lot	25 - 30	14

Berlandieri x Riparia;		
Kober 5 BB in 420 A	30 - 40	20
Zlahtnina (Sasla)		
x Berlandieri 41 B	50 - 60	40
Vitis vinifera	nad 70	50

Izhajam iz dejstva, da zlahtna vinska trta (Vitis vinifera) prenaša največ apna, in sklepam, da zato potrebuje tudi več apna. V primeru, da je cepljena na podlago, ki prenese veliko apna, kar pomeni, da podlaga sprejema manj, kot je to za zlahtno trto potrebno, pride do pomanjkanja apna. Zlasti je to možno na izpranih tleh, kjer nam pH vrednost ni vedno zadosten kazalec, ker je ta odvisna tudi od drugih elementov, npr. magnezija. Ker je apno v sestavi celicne stene, je od njega odvisna večja ali manjša trdnost le-te, s tem pa je omogočen ali pa ne prodor različnih škodljivcev oz. bolezni v rastlino. Bistvo je, da apna primanjkuje v rastlini ne glede na njegov delež v tleh. S tem želim poudariti, kako moramo biti pri obnovi vinograde pazljivi glede izbora podlage.

Vinogradniki se morajo tudi zavedati, da je uspeh obnove močno odvisen od pridelovalcev cepljenk oz. trsnicarjev. Na ceno cepljenke močno vpliva to, ali se podlaga dobro ukorenini. Ta zmožnost je pri nekaterih vrstah nezadovoljiva. Tako se ukorenini pri vrstah:

Vitis Berlandieri	komaj 5 - 10%
Berlandieri x Rupestris (npr. Paulsen 1103)	50%
Berlandieri x Riparia Kober 5 BB	60%
Rupestris du lot	80 - 90%
Vitis Riparia (Portalis)	90%

Iz tega izhaja, ali bomo pripravljeni vztrajati na ustreznih izbiri podlage in za to žrtvovati več denarja. Vendar moramo najprej zanesljivo vedeti, katera je najbolj primerna, glede na talne, klimatske razmere in zahtevo oz. vpliv na sorto, ki jo želimo saditi.

(Nadaljevanje prihodnjic)
JOŽE MALJEVIČ, dipl. inž. agr.

PRAVNA SVETOVALNICA

Svetuje odvetnica Marta Jelačin

Neporavnan dolg

VPRAŠANJE: Upnik me je tožil, ker mu v dogovorjenem roku nisem poravnal dolga. Po sodbi sem dolžni znesek takoj plačati. Sedaj pa sem dobil še izvršbo, v kateri piše, da mi bodo ta dolg, ki sem ga že pošteno plačal, odtegnili od mojega osebnega dohodka v organizaciji, kjer delam. Kaj naj storim?

ODGOVOR: Takoj napravite ugovor na izvršbo (pazite, da navedete pravilno številko izvršbe). Navedite, da ste v sodbi postavljenem roku dolžni znesek že poravnali in da upniku ne dolgujete

ničesar več. Priložite tudi fotokopijo nakaznice, ki je dokaz, da so vaše trditve resnične.

Če pa bo medtem izvršba že opravljena, najprvo sporazumno uredite z upnikom, da vam vrne tisto, kar je neupravičeno dobil. Če se s tem ne bo strinjal, predlagajte proti upniku nasprotno izvršbo.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Piščanje meso je lažje

Čas kolin prinese na kmečke mize več mesnih in mastnih jedi, ki prekomerno obremenjujejo prebavila, srce in ožilje. Zato je iz zdravstvenih razlogov prav, da za nekaj časa na jedilniku opustimo svinjsko meso in pripravimo piščančje, ki je lahko prebavljivo. Primerno je za vse starosti in tudi za vse vrste okusov, če ga znamo pripraviti tudi z nekaj domišljije.

S piščančjim mesom pa moramo biti previdni, saj je hitro pokvarljivo. Če bomo pripravili jed iz zamrznjenega piščančjega mesa, ga najprej odtalimo, tekočino pa zavremo. Zamrznjenega celga piščanca pa položimo za nekaj minut v vrelo vodo, nato ga dobro ocedimo in položimo na pekač. Pri pečenju in cvrenju pazimo, da ob kosti ne ostaja rdečast sok, ki lahko ogrozi naše zdravje. Kadar pripravljamo dietno jed, moramo kožo odstraniti, ker neugodno vpliva na nivo holesterola v krvi.

Za pripravo PIŠČANČJIH POLPET za 4 osebe potrebujemo

mo 600 g piščančjega mesa, 200 g pora, 1 žlico paradižnikove meze, 4 stroke česna, 1 manjšo čebulo, 20 g margarine, 3 jajca, 4 žlice smetane, ščepec majarone, popra in soli po okusu. Za zagostitev in oblikovanje potrebujemo bele krušne drobtine in moko ter olje za pečenje. Meso brez kože zmeljemo, dodamo sesekljan por, paradižnikovo mezo, čebulo, česen, začimbe, zmehčano margarino, smetano in rumenjake ter dobro premešamo. Nazadnje dodamo še trd sneg beljakov, krušne drobtine in moko po potrebi. Maso ponovno premešamo in jo za 20 minut postavimo na hladno, da se zgosti. Oblikujemo ovalne polpete in jih zlatorumeno opečemo. Ponudimo še vroče k pire krompirju ali k različnim toplim solatam in omakam.

Piščančjem mesu bomo okus izboljšali, če ga pred pečenjem premešamo z margarino in obložimo s čebulo. Površina pa se bo lepše oskorjila, če jo bomo pokapljali z limoninim sokom.

Madžoretke v Trebnjem

Že spomladi z godbo po občini

TREBNJE - Z uspešnostjo Občinskega pihalnega orkestra Trebnje se je zadnja leta porajala ideja o ustanovitvi mažoretnih skupin. Do uresničitve je prišlo 20. oktobra 1995, ko je ZKO Trebnje ustanovila skupino "trebanjskih mažoret", v kateri deluje 26 deklet od 12 do 14 let. Skupino vodi učiteljica telesne vzgoje Darja Korelec, ki je že uspešno opravila republiško usposabljanje za mentorico mažoret. S trebanjsko godbo pripravljajo skupni program za letošnje leto, prve predstavitve pa načrtujejo za pomlad, ko bodo nastopali po raznih krajih občine Trebnje. V okviru skupine trebanjskih mažoret se bodo izobraževala tudi mlajša dekleta in sicer že od 8. leta dalje.

V Sloveniji deluje samo 9 mažoretnih skupin, zato je začetek v Trebnjem, ko Občinski pihalni orkester Trebnje 70 let po ustanovitvi dobiva mažoretno skupino, še toliko pomembnejši za širši dolenjski prostor.

L. T.

"Potrebno strniti znanje in izkušnje"

Predstavitve programa Bojana Božiča, novega ravnatelja Galerije Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki - Duhovni center Dolenjske - Pomembno je uspešno sodelovanje

KOSTANJEVICA NA KRKI - Galerija Božidarja Jakca, ki jo je dolga leta uspešno vodil Lado Smrekar, je z začetkom letošnjega leta končno dobila novega ravnatelja za obdobje 4 let - Bojana Božiča. Končno zato, ker po treh razpisih za to delovno mesto niso našli ustreznega kandidata ali pa se ta ni javil. Božiča so povabili k sodelovanju in sam pravi, da je bil izziv, ki ga prinaša delo ravnatelja take ustanove, močnejši od vseh pomislekov.

Bojan Božič je bil kot specialni pedagog 9 let zaposlen kot vzgojitelj v Domu Majde Silc v Šmihelu, 9 let je delal na področju kulture v Dolenjskem muzeju Novo mesto, sedaj pa nekaj več kot leto dni na novomeški televiziji Vaš kanal, kjer se je ukvarjal s trženjem v družbenih dejavnostih. Izkušen mu ne manjka in njegov program dela v Galeriji Božidarja Jakca v Kostanjevici na Krki dokazuje zagnanost in optimizem. Potrebno je dokončati obnovo gradu, posodobiti nekatere zbirke in nadalje-

Bojan Božič

• Bojan Božič se je v pogovoru spomnil na 50. leta, ko se je pri nas konkretno začelo razvijati muzealstvo, za kar imajo velike zasluge prof. Jarca v Novem mestu, prof. Dular v Beli Krajini itd. "Ti ljudje so poleg tega, da so imeli strokovno znanje, znali prisluhniti potrebam prostora in kraja, med sabo so bili prijatelji in so dobro sodelovali. Zato so znali ohraniti veliko naše dediščine. Tudi sam si želim delček takega vzdušja in mislim, da pripravljeno za to obstaja," je dejal Božič. Torej srečno!

vati pedagoško dejavnost. Kostanjevška galerija je namreč ena izmed najmočnejših trestnih ustanov pri nas, saj jo letno obišče približno 80.000 ljudi.

"Galerija je živ organizem, ki mora živeti s prostorom in v njem,

umetnosti. Treba je pripraviti ateljeje za delo in sploh storiti vse, da bodo ljudje radi prihajali sem in bodo tudi imeli priložnost videti to, kar je trenutno aktualno in seveda kvalitetno," je svoj pogled na prihodnost Galerije razložil Božič. Seveda se bo nadaljevala založniška dejavnost, izdajanje monografij ipd., Božič pa je ome-

• Če boste drugim srečo vlivali, jo boste sami uživali. (Kette)

nil tudi idejo o ustanovitvi Fondacije za kulturo na Dolenjskem.

Za uspešno delo je potrebna dobra ekipa. Tega se Božič dobro zaveda in pravi, da tehnični del kadra ostaja isti, potrebno pa bo okrepiti strokovni del in zaposliti najmanj dva umetnostna zgodovinarja. V Galeriji bodo pri posameznih projektih zaposlovali tudi ljudi za določen čas. Svojo glavno vlogo vidi Božič v povezovanju in skrbi za pogoje, da se bo zastavljeni program lahko čim bolj odvijal, kar ne bo lahko. "Delo mislim nadaljevati s spoštovanjem do že narejenega - tega je po zaslugi Lada Smrekarja zelo veliko, želim pa si predvsem sodelovanja krajanov, kostanjevške osnovne šole, občine Krško in seveda z delovno ekipo in bivšim ravnateljem," je povedal Božič.

L. MURN

Ni denarja za kulturno dediščino

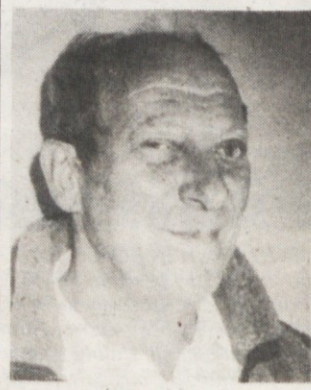
Anton Novak o zgodovini in življenju v Podgori

PODGORA V DOBREPOLJAH - "V naši vasi Podgora smo imeli še nekaj let nazaj dve zelo stari, iz brun zgrajeni hiši, ki bi ju gotovo moralo spomeniško varstvo zavarovati, vendar so lastniki hišico podrli in iz naših krajev sta izginila še zadnja primerka naše najstarejše kmečke arhitekture," pravi Anton Novak, član občinskega sveta Dobropolje. Razkazal nam je tudi vaško cerkev sv. Nikolaja, v kateri je napisana letnica 1649. S tako častitljivo starostjo se lahko pohvali le malo stavb v bližnji in daljni okolici. Njena notranjost bi bila potrebna obnove, saj je v njej med drugim kip svetnika, ki mu je že odpadla roka. Zavod za varstvo kulturne in naravne dediščine pa ni...

V starih časih so vsako nedeljo ob sedmih jutraj zvonili v cerkvi sv. Nikolaja, od turški časov pa ne več. So pa zato zvonili v bližnji Bruhanji vasi, ki so jo Turki požgali, medtem ko je Podgora ostala cela. Tu so včasih imeli tri luže, kjer so napajali živino, ko pa so leta 1977 dobili vodovod iz Roba, se je nehala še to. Še pred 1. svetovno vojno so pri vaški cerkvi, ko so kopali jama za apno, naleteli na človeška okostja, toda ta podobno kot v bližnji vasi Podpeči ostajajo uganka.

Poleg Podgore sta v bližini še vasi Podgorica in Zagorica. V Podgorici je nameraval graščak iz Podpeči zgraditi novo graščino, kamor bi se preselil, pa ljudska pripoved pravi, da pri tem ni imel sreče. Neznane sile so čez noč podrlle vse, kar so podnevi pozidali. Graščak je ugotovil, da je bil to črn kozel, zato je misel o gradnji graščine opustil in raje na jasi, kjer je zagledal tri lepa dekleta, dal leta 1613 sezidati cerkev. Ta je bila dolga leta glavna farna cerkev za vso Dobropoljsko dolino, dokler niso sezidali cerkve na Vidmu. Podgoriška cerkev še stoji, gradu v Podgorici pa niso nikoli sezidali in celo grad v Podpeči, ki ga je omenjal Valvasor, je popolnoma propadel.

J. PRIMC

Anton Novak

POTUJOČA KNJIŽNICA POSTAJA TEŽAK BOLNIK - Takšen je skoraj 10 let stari bibliobus, katerega "zdravje" se vedno bolj slabša. Njegov (začasni?) ozdravitev so samo v letu 1994 stale približno 30.000 nemških mark, ki bi jih bilo verjetno pametneje vlagati za nakup novega vozila. Upravičeno torej obstaja bojazen, da mu kmalu noben zdravnik ne bo mogel več pomagati. (Foto: L. M.)

Knjiga - dobra prijateljica?

Bibliobus kot najcenejša možnost izposoje branja nam knjig prinese tako rekoč na dom

Vsi poznamo navadne knjižnice, ki stojijo v tem ali onem kraju in jih ljudje bolj ali manj pogosto obiskujemo. Ena izmed možnosti izposoje je tudi potujoča knjižnica oz. bibliobus, ki gore knjig vsak dan vozi v najbolj oddaljene kraje ter vasi in to skorajda na dom. To je njena prednost.

Mnogo ljudi nima časa za izbiranje po knjižnicah ali pa se na branje ne spomni, dokler jim knjige kdo ne pomoli skorajda pred nos. Je pač tako. Ne gre pa pozabiti na najbolj zveste obiskovalce bibliobusa - otroke. Resda so ti vpisani v šolske knjižnice, toda dostikrat manjkajoče čtivo dobijo ravno v potujoči knjižnici. Pa tudi zabavno in privlačno se zdi mladim srednjim študentom, ki jih v avtobusu, ki stoji sredi njihove vasi. To, kar vzamejo, prebirajo z veliko večjim veseljem.

Bibliobus skrbi za pogost(ejša) srečavanja s knjigo. Saj vemo, kako ti gre: če se s kom ne srečujemo pogosto, se prijateljske vezi počasi ohlajajo. Bibliobus pa knjigo prinese na dom, kar današnjemu človeku, tako navaden kot vsi vseh vrst lagodnosti, veliko pomeni. In glede na to, da so nove knjige drage in tudi zato mnogim težko dostopne, velja podpreti akcijo za bibliobus. Naj bo knjiga naša dobra prijateljica - teh pa ni nikoli preveč.

LIDIJA MURN

Izšla so nova Srečanja

Več kot 80 strani zanimivega branja v zborniku mladih ustvarjalcev iz Trebnjega - Prihodnje leto 20 let izhajanja

TREBNJE - V prazničnih dneh so izšla letošnja Srečanja, ki imajo kar dve spremni besedi. Pod prvo se je podpisal pisatelj in urednik Vitan Mal, ki je spregovoril o lanskem Srečanju. Poudaril je njihovo trdovitost in svoje veselje, kar uredniški odbor vztraja pri že uveljavljeni in preizkušeni obliki, pa vseeno v koraku s časom. Še eno spremno besedo pa je napisal Miha Mohor, pedagoški svetovalec za slovenski jezik in zunanji član uredniškega odbora. Prof. Mohor ugotavlja, da bi na Slovenskem težko našli zbornik, ki bi tako dolgo in nepretrgoma povezoval mlade kot Srečanja.

Letošnja Srečanja so razdeljena na več tematskih sklopov. V prvem, Sonce, Zemlja, mir, so mladi zaznamovali leto Zemlje, hkrati pa so se čustveno odzivali na dogajanja v neposredni bližini. "V vrtincu domišljije" je še posebej pester izbor besedil, vrhunec pa predstavlja dogajanje okrog Martina Krpana. "Jutranja meglica budi pričakovanja" je sklop ugank, definicij in pesmi, pohvalen je tudi del "V vzponu doživeti", zadnji sklop "V pesmi prebiva lepota sveta" pa ponovno združuje pesmi, ki so v zadnjih letih vedno bolj šte-

vilne. Tekste spremljajo miniatureske risbe, delo trebanjskih učencev pod mentorstvom Lucijana Reščiča, ki je tudi avtor naslovnice. Predstavitve zbornika je bila na šoli dr. Pavla Lunačka v Šentrupertu, popestrila pa sta jo nastop vilolonceleste Emeše Bačka ob spremljavi pianista Zoltana Petra iz Glasbene šole Trebnje ter klena beseda preizkušnega mentorja Ivana Gregorčiča. Seveda pa brez razumevanja občinske vodstvene oblasti in brez zagnanosti mentorjev s šol na Mirni, v Mokronogu, Šentrupertu, Trebnjem in Velikem Gabru ustvarjalnost mladih ne bi mogla dobiti takšnih kril, kot se kažejo v Srečanjih.

JOŽE ZUPAN

MEDOBČINSKI PEVSKI REVIJI V TREBNJEM

TREBNJE - ZKO Trebnje je tudi letos organizator medobčinskih revij pevskih zborov, ki delujejo na področju Pevske zveze Dolenjske in Bele Krajine. Revije otroških in mladinskih zborov bodo v sredo, 17. aprila, ob 17. uri, revija odraslih pevskih zborov pa v petek, 26. aprila, ob 20. uri, oba krat v dvorani Kulturnega doma v Trebnjem.

SEMINAR ZA UČITELJE SLOVENŠČINE

DOLENJSKE TOPLICE - V ponedeljek, 15. januarja, bo ob 10 uri v hotelu v Dolenjskih Toplicah odprt strokovni seminar za učitelje dopolnilnega pouka slovenskemu jeziku, ki poučujejo v Argentini in Avstraliji. Seminar, ki ga prireja Ministrstvo za šolstvo in šport, bo trajal od 15. do 19. januarja.

SLOVENSKI OKTET V NOvem MESTU

NOVO MESTO - V torek, 16. januarja, bo ob 19.30 v Domu kulture 3. abonmajske koncert v sezoni 1995/96. Z bogatim programom bo nastopil Slovenski oktet, ki je v skoraj 40-ih letih obstoja nastopil na več kot 3000 koncertih na vseh petih kontinentih. Umetniški vodja okteta je Anton Nanut.

SREDNJA GRADBENA ŠOLA KRANJ, Cankarjeva 2

- razpisuje vpis
1. v program prekvalifikacije za naslednje poklice: zidar, tesar, pečar in slikopleskar
 2. v program za pridobitev prvega poklica: zidar, tesar, pečar in slikopleskar

Začetek izobraževanja je predviden 15. 2. 1996. Prijavo (obr. 1,20) s priloženim dokazilom o doseženi izobrazbi pošljite do 31. 1. 1996 na zgoraj navedeni naslov.

Potreba po novi knjižnici na kolesih

Skoraj 10 let stari bibliobus ob dežju zamaka, pozimi je v njem izredno hladno, poleti pa neznosno vroče - Zahteva nenehna popravila - Nakup novega vozila je nujen

NOVO MESTO - Potujoča knjižnica je samostojna enota v okviru splošnoizobraževalne knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu. Prvič je odšla na pot k bralcem novembra leta 1978 z 200 knjigami. Z vsako naslednjo vožnjo se je izposoja večala, pa tudi knjižni fond, ki danes obsega 20000 knjig. Vodja Potujoče knjižnice je od leta 1988 Mojca Andoljšek, šofer bibliobusa pa Miro Zarabec, ki se skupaj trudita, da "mala knjižnica na kolesih" pride redno skorajda v vsako vas na Dolenjskem.

Prvi kombi je bil po osmih letih s pomočjo občinske kulturne skupnosti zamenjan z večjim vozilom. Tako je lahko potujoča knjižnica poslala k bralcem več raznovrstne literature. Obsega isto knjižno zalogo kot ljudska knjižnica, kar pomeni da nudi branje za odrasle, mladino, nekaj pa tudi strokovne literature. Opravlja koristno poslanstvo, saj pripelje branje domov v še tako oddaljen kraj. Sedaj obiskuje že skoraj vse krajevne skupnosti in kraje, kjer knjižnice nimajo ali pa so le-te premajhne in ne morejo zadovoljiti bralnih potreb krajanov. "Vozimo na 16 progah in v rednih intervalih obiskujemo 50 postajališč, tudi v bolj oddaljenih krajih, kot so Dolž, Zajčji Vrh, Prevole, Zvirče, Ajdo-

vec, Brezovica... 45 krajev obišče mo enkrat na mesec, 5 pa dvakrat mesečno, ker je tam potreba večja," je povedala Mojca Andoljšek.

Urniki obiskov naredijo na začetku leta in ga vsak član dobi skupaj z izkaznico, tako da ima

• Oblika knjižne izposoje z bibliobusom je daleč najcenejša. Nadomešča namreč 6 splošnoizobraževalnih knjižnic in prav toliko knjižničarjev, ki bi bili zaposleni v njih.

razpored za vse leto. Bibliobus obiskuje kraje v popoldanskem času, da zajame čimveč uporabnikov. Rok izposoje je 3 mesece, količina izposoje pa je neomejena. Dve tretjini obiskovalcev so otro-

ci, tretjina pa ostali, zato je največja izposoja leposlovja in čitvskega branja. Bibliobus se ustavlja tudi v delovnih organizacijah, kot so tovarna zdravil Krka, IMV, Novoteks, ter v Domu starejših občanov v Šmihelu. Andoljšekova je dejala, da ljudje zelo cenijo, da je knjižnica zanesljiva, saj s šoferjem Zarabcem prideta vedno, če le vremenske razmere to dopuščajo in če ni kakšnih večjih okvar na bibliobu-

Mojca Andoljšek

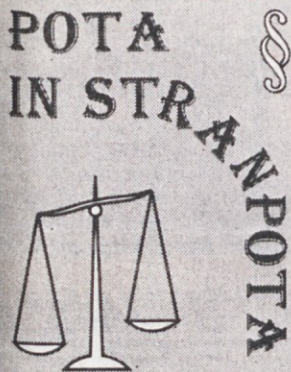
su. Tě so bite lani krive za enome-

sečno odsotnost na terenu. Nasploh je dosedanji bibliobus, ki se bliža 10. rojstnemu dnevju, potreben zamenjave. Že kar nekaj časa zahteva nenehna popravila, ki so v letu 1994 stalo okrog 30 tisoč nemških mark, podobnih stroškov pa je bilo tudi lani veliko. Bibliobus je premajhen, zelo je vlažen, tako da morajo knjige reševati s pokrivanjem s polivinilom. Pozimi je v njem izredno mrzlo, poleti pa nevzdržna vročina, saj nima klimatskih naprav. In kakšne so možnosti za nakup novega vozila? Lani so organizirali akcijo otrok z naslovom Za nov bibliobus, mladinski literarni in likovni natečaj, ki je bil zelo odziven. Nekaj podobnega nameravajo tudi letos. V potujoči knjižnici pričakujejo, da bo polovico sredstev za novo vozilo prispevala novomeška občina, del bi predstavljala denar od prodaje starega bibliobusa, ostalo pa bodo skušali zbrati pri podpornikih.

L. MURN

MEŠANI PEVSKI ZBOR STRAŠKIH UPOKOJENCEV - Že od leta 1988 deluje v Straži na pobudo ljubiteljev domače pesmi mešani pevski zbor upokojencev, ki ga vodi sposoben in nadarjen pevovodja Mitja Bukovec. Pod njegovim vodstvom je zbor, ki šteje 18 članov, zapel že veliko pesmi, ki so marsikomu segle v dušo in srce. Najstarejši član je s 76 - limi leti Anton Bele, najmlajša v zboru pa je 55 - letna Marica Šenica. Predsednica zbora je Cirila Novinc. Pevske vaje imajo enkrat na teden v gasilskem domu, nastopajo pa na družabnih in javnih prireditvah, kot je straška jesen, srečanje upokojencev, na pevskih revijah ipd. Da se je zbor ohranil in prebrodil začetne težave, je vsekakor zasluga vseh, ki so se odločili, da bodo na jesen svojega življenja še prepevali. Pevovodju Mitji Bukovcu pa še veliko uspehov pri vodenju zbora! (Foto: T. Virant)

dežurni poročajo

NEKAJ PARFUMOV POD PLAŠČ... - 18-letni D. R. iz Novega mesta in 16-letni D. P. sta očito ljubitelja prijetnih vonjav in sta zanje pripravljena seči celo v žep. Tako sta 5. januarja v prodajalni Om v Sokolski ulici v Novem mestu več moških parfumov skrila pod oblečena, z enim pa sta prišla do blagajne. Ni ju izdal vonj, pač pa ju je opazil varnostnik, ki je poklical policiste. Ti pa bodo zoper njiju napisali kazensko ovadbo.

VZEL - NIČ PLAČAL - Podobnega načina nabave se je poslužil tudi 22-letni D. H. z Male Loke. Iste dne je prišel v trgovino Slonček v Sentočencu, vzela nekaj prehrambenih artiklov in odšel z njimi, ne da bi plačal. Prodajalka je tatvino prijavila policistom, ti pa so mladeniča kmalu prijeli.

SMUČAL BO - Sneg je očito tako navdušil neznanca, da se je med 22. decembrom in 4. januarjem napotil v klet stanovanjskega bloka v Semečju in menil nič tebi nič odnesel smuči. Ko si je lastnik D. B. zaželel smučanja, je bilo očito že prepozno. KMALU BI NOVO LETO PRIČAKALI OB KRESU - 35-letni B. B. s Kalce - Nakla je zadnji sobotni večer gostil v posebni sobi policijske postaje, saj je sovaščanu grozil, da bo z njim obračunal, obljubljal pa mu je tudi, da mu bo zažgal hišo. Pomiril se ni niti takrat, ko so prišli policisti.

LE KAJ MU BO PUŠKA? - 3. januarja so policisti iz Krškega ugotovili, da ima 54-letni S. F. iz Krškega puško. Res je imel vojaško puško znamke CZ M 48, kal. 7.9 mm, izročiti pa jo je moral policistom. SE ENA PUŠKA - Enaka usoda je doletela tudi 31-letnega Z. M. s Senca. Njegova vojaška puška je nosila letnico 1943.

Vojna alkoholu

Alkohola je med mladimi vedno več in žal prav alkohol najpogostejše kroji usodo varnosti v cestnem prometu, javnega reda in miru, prekrškov in kaznivih dejanj. Verjetno so prav ti razlogi botrovali sklepu mestnega sveta Nove Gorice, ki prepoveduje prodajo alkohola na črpkah in prostocarskih prodajalnah po 22. uri zvečer. Dejstvo je namreč, da je prodaja alkohola v teh trgovinah velika predvsem takrat, ko se zapro vrata gostiln.

Ker najbolj privlači prepovedano, verjetno s tem uživanja alkohola ne bo manj, prav lahko je namreč v pritlačniku avtomobila prevažati zaboj piva ali vina. Tisti, ki ponoči (celo v času, ko vozijo) uživajo alkoholne pijače, bodo zavožjo tega ukrepa že kakšno uro pred 22. poskrbeli za zadostne zaloge, količine pa bodo verjetno celo večje, kot bi si jih privoščili ob običajnem nočnem obisku katere od prodajalnih bencinskih črpalk.

Če se sprehodimo med cenami sokov, piva in vina vidimo, da je rezultat presenetljiv: zakaj si ne bi le za kak tolar več privoščili pločevinke piva? Cena sokov je namreč sorazmerno visoka, odločitev pa je že ob majhni prisotnosti alkoholnih hlapov toliko lažja. Prodajalci, ki jih sklep zadeva, so že ostro protestirali in napovedali nadaljnjo prodajo, kljub temu da je prodaja alkohola tam, kjer sicer tankamo gorivo za vozila, resnično vprašljiva in vredna treznega premisleka. S samo prepovedjo ne bomo dosegli pričakovanega učinka, saj je treba najprej spremeniti miselnost ljudi, za to pa najbrž ne bo dovolj en dan.

TANJA GAZVODA

Nov način uvoza rabljenih avtov

Sprememba carinske zakonodaje z odpravo takse znižala ceno rabljenim avtomobilom za četrtno - Avtomobili bolj dostopni, hkrati pa se bo naš vozni park še postaral

Z novim letom je prenehala veljati uredba, ki je predpisovala posebno takso na uvoz rabljenih avtomobilov, tako so ti postali dostopnejši mnogim našim državljanom, saj so cene zaradi odprave takse za 25 odstotkov nižje. V carinski zakonodaji Evropske zveže namreč ne poznajo posebnih dajatev na uvoz, pri nas pa je začel veljati nov zakon o carinskih tarifih in carinski zakon, oba pa sta usklajena z evropsko zakonodajo, zato omenjena novost.

Tako si prodajalci rabljenih avtomobilov že manj roke, hkrati pa to prinaša manj veselja prodajalcem novih avtomobilov in tistim, ki opozarjajo na nevarnost povečanega uvoza oporečnih in zastarelih avtomobilov, ki so tudi vzrok številnih prometnih nesreč. Vlada sicer obljublja, da bo uvoz rabljenih avtomobilov spremljala in ob večjem povečanju tudi ukrepala, predvidene so že posebne začasne omejitve oziroma posebne takse, hkrati pa je prepričana, da odprava takse ne bo bistveno

poslabšala kakovosti in ekološke oporečnosti slovenskega voznega parka, saj na primer predpisi o homologaciji onemogočajo uvoz spornih rabljenih jeklenih konjičkov.

Združenje avtomobilskih za-

stopnikov in izdelovalcev je vlado že opozorilo na neusklajeno davčno zakonodajo, saj je potrebno za uvoz novega avtomobila odšteti 20 do 32 odstotni prometni davek in 27 odstotni carino, za uvoz rabljenega pa le 5 odstotni prometni davek in 27 odstotni carino. S prilaganjem evropskemu carinskemu sistemu smo sprejeli odpravo vse necarinske dajatve, koliko časa ne bo dajatev na uvoz starih avtomobilov, pa bo pokazal čas.

T. G.

ŠE VEČ RABLJENIH AVTOMOBILOV? - Z odpravo takse na uvoz rabljenih avtomobilov so ti postali privlačnejši in dostopnejši mnogim državljanom.

7.000 PETARD MANJ POČILO

NOVO MESTO - Akcija "Petarde, lepše je brez njih" je bila na območju UNZ Novo mesto uspešna, saj so do ponedeljka, 8. januarja, občani na policijske enote prinesli 1.700 petard. Še bolj odmevna je bila akcija radia Krka, saj so zbrali preko 4.000 petard, 1.400 pa so jih zasegli policisti, od tega polovico na meji.

NEZGODA V VIDMU

KRŠKO - 9. januarja okoli 1.45 ure je 57-letni G. S. z Malega Vrha v kletnem prostoru priprave kotlovske vode v tovarni Videm papir menjal membransko črpalko za solno kislino, ki je bila v okvari. Ko je odvil vijake na prirobnici dovodne in odvodne cevi, je s ključem razdvajal prirobnico na odvodni cevi črpalke, pri tem pa mu je ostanek solne kisline, ki je ostala v cevi med ventilom in črpalke, pod pritiskom brizgnil v obraz.

ZBIL GA JE VLAK

SPODNJA LIBNA PRI KRŠKEM - 29. decembra v večernih urah je 29-letni J. B. iz Nemške vasi pri Krškem pešahal na Spodnji Libni tik ob levem železniškem tiru iz Krškega proti Brežicam. V tem je iz Brežic pripeljal potniški vlak, ki ga je upravljal strojevodja R. B. iz Rimskih Toplic. Lokomotiva je J. B. zbila, zato so hudo poškodovanega odpeljali v brežiško bolnišnico.

PRETEPAL PRIJATELJICO IN HČER

ZAVRATEC PRI SEVNICI - 1. januarja ob 16.20 je prišla policijska patrulja iz Sevnice v Zavrtec, kjer je 32-letni Z. J. doma vinjen pretepal prijateljico in njeno hčerko. Z. J. se tudi ob prihodu policistov ni hotel pomiriti, zato so ga odpeljali na policijsko postajo, kjer je bil pridržan do iztreznitve.

Z NOŽEM V TREBUH

KRŠKO - 29. decembra med 14.30 in 15. uro sta se 24-letni J. L. in 56-letni V. L. iz Krškega doma prepirala in pretepal. Med prepriom pred stanovanjskim blokom je J. L. iz žepa jakne potegnil žepni nož in z njim zabodel V. L. v trebuh.

UKRADEL KRIŽ

KOSTANJEVICA - Neznanec je v noči na 6. januar prišel do župnijskega urada Kostanjevica na Orahovci in z zunanje stene župnijskega urada snel lesen križ in ga odnesel neznano kam. Župnijski urad je okodoval za okoli 100 tisočakov.

KOVINAR Novo mesto
Ljubljanska 36
68000 NOVO MESTO

vabi k sodelovanju:

— več ključavničarjev oz. varilcev za delo v proizvodnji

Pogoji:

— končana IV. stopnja strokovne izobrazbe za navedene poklice
— lahko tudi pripravnike

Najugodnejšim bomo ponudili redno zaposlitev.

Vsi zainteresirani pošljite svoje prijave s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih del in dokazili o izobrazbi na zgornji naslov v 8 dneh po objavi.

po dolenjski deželi

Prehod iz starega v novo leto je bil ponekod kar živahen, saj so alkoholni hlapci naredili svoje. Tako je bilo na primer na Senovem, kjer si je prednovoletni počitek v posebni sobi za goste na policijski prišlila 38-letna Ž. B., ki je očito kar globoko pogledala v kozarec in je s svojim pihanjem presenetila celo policiste: v izdihnjem zraku je imela namreč 4,2 g/kg alkohola, to pa je povzročilo kar nekaj hude mdsosedske krvi. Spor se je vnel med Ž. B. in 31-letnim K. M., ki živi pod njim. Ž. B. je odšla nadstropje nižje, kjer se je hotela pogovoriti s sosedom, K. M. pa je ob njenem prihodu začel proti sosedu mahati z nožem in jo pri tem rahlo porezal po prstu. V stanovanju je bil takrat tudi B. R., ki je K. M. rekel, naj mu izroči nož, kar je tudi storil. Ž. B. je K. M. nato porinila iz stanovanja in ga z roko udarila po obrazu, agresivna pa je postala tudi do sosedo K. J., saj jo je potisnila ob tla. Ker ni kazalo, da bi razgreta gospa prenehala razgrajati, so jo sorodniki kar odnesli v stanovanje, tam pa se je znesla še nad kozarci in krožniki. Pri tem so jo že prestregli policisti, ki bi namesto noveletnega voščila kmalu prejeli kak krožnik v glavo, če ne bi vmes skočil njen brat. Razgreta ženska se kljub opozorilom policistov ni pomirila, zato so jo odpeljali na policijsko postajo. Žal ne vemo, ali je v novo leto prestopila s kozarčkom rujnega.

Ribniška stranpota

UMRL NA STOPNIŠČU - 31. decembra, ob 16.15 uri so bili policisti obveščeni, da se nahaja na stopnišču za Idel centrom v Ribnici moški, ki je po vsej verjetnosti mrtel. Policisti so ugotovili, da gre za hišnika iz Ideal centra Viktorja B. Dežurna zdravnica iz ribniškega zdravstvenega doma je ugotovila, da je umrl naravne smrti. Kljub temu da ni našla znakov nasilja, je odredila sanitarno obdukcijo.

RAZGRAJANJE NA SILVESTROVO - Na silvestrski večer so na lokalni zabavi v gasilnem domu v Dolenjih Lazih M. G., A. M. in F. D. z razbijanjem steklenic in inventarja povzročili za 120 tisoč tolarjev škodo. Zoper vse tri policistom že znane mladoletnike bo vložena kazenska ovadba na tožilstvo.

Spištol nad goste

Za novoletno presenečenje v diskoteki poskrbela brata

ČATEŽ - V noči na novo leto je bilo v diskoteki Termopolis v Čateških Toplicah zelo živahno, za še višjo temperaturo pa sta poskrbela 31-letni F. R. in njegov 26-letni brat F. R. iz Brežic. Takoj ko sta vstopila v diskoteko, sta začela na plesišču izzivati goste - vlekla sta jih za oblačila in jih spotikala. Med njima in gosti je prišlo do prerivanja, in čeprav sta diskoteko zapustila, sta bila čez nekaj minut spet noter.

Najprej sta stopila do S. A., ki je bil v predprostoru diskoteke. Eden od njiju mu je naslonil pištolo na telo, drugi pa je s palico za baseball udarjal po steni in tleh. Po dveh minutah sta se napotila spet na plesišče, in ker sta naletelela na neznane goste, sta enega od njih s pištolo prisilila, da je legel na tla, in mu grozila, da ga bosta ubila. V prepri se je vmešal redar, a namesto miru je oden ob bratov tudi njemu prislonil pištolo na trebuh in mu celo grozil, da ga bo ubil, če se ne odstrani. Brata sta med svojim pohodom po diskoteki poškodovala vhodna steklena vrata, več pregradnih sten in okrasne dele steklenega stebra, pri čemer je nastalo za okoli 200 tisočakov škodo. Brata sta se nato odpeljala, starejšega pa so policisti kasneje izsledili v brežiški bolnišnici. V avtu je imel pištolo in nabojnik brez nabojev. Kršitelja se bosta srečala še s sodnikom za prekrške.

Kočevska stranpota

RAZGRAJALI DO PRIPORA - Predzadnji dan starega leta dopoldan so bili kočevski policisti obveščeni, da je prišlo v lokalno Langus na Bregu do kršitve javnega reda in miru. B. D., T. F. in R. M. so vinjeni v lokalno razbijali inventar in izzivali goste k pretepu. Policisti so jih ostranili iz lokala in napotili domov, vendar pa je pijana trojica nadaljevala s svojim razbijaškim početjem v lokalno Valerija v Željnah. Zaradi utemeljenega suma, da bodo s kršitvami nadaljevali, so za dva izmed trojice odredili pridržanje do iztreznitve.

VLOM V KINO BAR - 1. januarja so bili policisti obveščeni, da je bilo vlomljeno v Kino bar. Vlomilci so prišli v lokal tako, da so razbili okensko steklo. Ukradli so večje količine cigaret in alkoholnih pijač. Storitcem so policisti na sledi.

KRIVOLOV - V noči iz 2. na 3. januar je neznan storilec na travniku med Mozljem in Livoldom ustrelil tele košute. O tem so bili policisti obveščeni 3. januarja v jutranjih urah, pozneje pa so dobili obvestilo, da je prišlo do krivolova tudi na območju Koprivnika, kjer pa je neznan storilec ustrelil košuto.

Moj poklic policistka

Za policijski poklic se lahko spet odločijo tudi dekleta - Od 500 kandidatk danes 24 policistk

ČRNOMELJ - Ste bili v zadnjih šestih mesecih presenečeni, ko ste naleteli na policijsko kontrolo in ste se pri tem srečali z žensko v policijski uniformi? Pred dobrim letom so se namreč v ministrstvu za notranje zadeve odločili, da po skoraj desetletnih letih ponovno omogočijo izobraževanje za ta poklic tudi dekletom.

Pri slovenski policiji so prve uniformirane policistke zaposlili leta 1973, že takrat je bilo zanimanje za to delo precejšnje. Tudi ob zadnji odločitvi ministrstva se je pokazalo, da je interes med dekleti velik, saj se je prijavilo skoraj 500 deklet, skozi strogo sito izbiro pa jih je prišlo le 24, o čemer so odločale predvsem sposobnosti kandidat in tudi potrebe v posameznih krajih. Tudi policistom Uprave za notranje zadeve Novo mesto so se pridružila štiri dekleta, ena v Novem mestu, dve v Metliki in ena v Črnomlju, slednje pa smo obiskali tudi mi.

23-letna Anita Butala iz Vinice je končala srednjo upravno-administrativno šolo v Novem mestu, po šoli je dve leti delala

v trgovini, že v času šolanja pa je imela skrito željo postati policistka, saj si je želela razgibanege dela in dela z ljudmi. Možnost se je pokazala z razpisom, korak bližje pa je bila, ko se je uvrstila med izbrane za polletno usposabljanje v Tacnu, ki se je začelo januarja lani. To je bilo strokovne narave, naučila pa se je tudi samoobrambe. Tudi 10 dni terenskih vaj (ali policijske taktike na terenu, kot jo imenujejo policisti) v Gotenici so imele dekleta, program pa je bil enak kot za kadete.

Aniti se bo kmalu izteklo pripravništvo, v katerem pa se njeno delo ni prav nič razlikovalo od dela moških kolegov pripravnikov. Z delom je zelo zadovoljna, čeprav je že spoznala tudi slabše plati poklica, ki ne pozna praznikov ali prostih dni. Kot je povedal kamandir policijske postaje Črnomelj Peter Šajnič je Anita sodelovala pri varovanju državne meje, v opazovalni službi, prometu, vključevala se je tudi v romsko problematiko in druga področja. "Naloge naj se ne bi bistveno

DELO ENAKO - V pol leta se je Anita srečala z vsemi področji dela policistov, tudi vožnja policijskih avtomobilov sedaj ni več noben problem.

razlikovale, in čeprav je edina in prva ženska na tej postaji, je enakovredna ostalim sodelavcem," pravi komandir. Če nekateri dvomijo v ženske sposobnosti pri poklicu, ki sicer velja za moškega, pa lahko prav ženske v nekaterih okoliščinah delo opravijo bolje in bolj umirjeno od kolegov.

Če so Anito na začetku občani bolj čudno gledali, ko so jo videli v uniformi, so se sedaj že kar navadili nanjo, prav tako pa se je na začudene poglede navadila sama. Želi pa si, da bi v policijske vrste prišlo več deklet.

T. GAZVODA

DALMACIJA OBRANILA NASLOV

KRŠKO - Na kegljišču Srečni v Krškem je bilo končano prvenstvo Območne kegljaške skupnosti Novo mesto za kegljavke. Zmagala je Angelca Dalmacija (Trebne), 2. je bila pred Sonja Vidmar (Črnomelj). Ti dve kegljarki bosta nastopili na državnem prvenstvu, ki bo 20. in 21. januarja. Vrstni red: 1. Dalmacija (Trebne) 803, 2. Vidmar (Črnomelj) 798, 3. Veber 793, 4. Okoren 752, 5. Prosenik 736, 6. Flisar (vse Trebnje) 726, 7. Majerle (Črn.) 726, 8. Mezgec (Treb.) 693, 9. Strgar (Črn.) 693, 10. Zupančič (Treb.) 679 podrtih kegljev itd.

N. G.

ŽELJKO GOLEŠ NAJBOLJŠI

ČRNOCELJ - Šestnajst kegljačev je nastopilo na posamičnem prvenstvu OKS Novo mesto. Zmagal je Željko Goleš s 1.780 podrtimi keglji, sledita Birkelbach (1.684), Hutar (1.682 podrtih kegljev). Vsi kegljači so člani KK Rudar iz Črnomlja.

VABILO NA PREDSTAVITEV KOLES

NOVO MESTO - Avgusta Slovenija vabi ljubitelje kolesarstva na predstavitev koles znamke Wheller in Matrix (modeli 1996), ki bo v soboto, 13. januarja, od 9. do 15. ure v gostilni Fabio v Žabji vasi, Šentjernejska cesta. Vabljeni!

ŠEŠIR PRED FRUCTALOM IN LISCO

SEVNICA - Pred nadaljevanjem rokometnega prvenstva v 2. slovenski ligi 27. januarja je domači RK Liska pripravil preteklo nedeljo v športni dvorani OŠ Savo Kladnik rokometni turnir. Dokaj presenetljivo, a po prikazani igri vendarle zaslužen, je zmagal drugoligaš iz zahodne skupine škojloški Šešir, ki je premagal prvotigaša, ajdovski Fructal, s 24:22 in moštvo Lisce z 22:8. Fructal je z 20:18 premagal domačine, za katere je prvič zaigral 26-letni levi branilec Tomaž Čater, ki je poprej branil barve Celjanov, nazadnje pa trboveljskega Rudarja. Najboljši strelca turnirja je bil s 14 zadetki mladinski reprezentant Pajtnar (Fructal), najboljši vratar pa njegov klubski tovariš Beribonja.

ŠPORTNIKI LETA 1995 SEVNICA ORAČ IN RADSKOVA, EKIPNI KSD MIZARSTVO KROŠELJ IN KK INTERIER KRŠKO - Več kot 800 poslušalcev sevnškega radia je bodisi po telefonu ali z dopisnico glasovalo za najboljšega športnika in ekipo leta 1995 z območja občine Krško, Radeče in Sevnica, ki jih pokriva sevnški val. Poslušalci so največ glasov oddali za sevnškega karateista Denisa Orača, med ekipami pa za KSD Log Mizarstvo Krošelj, medtem ko se je uredništvo radia odločilo za sevnškega atletinja Petra Radišeka in košarkarski klub Interier Krško. Posebni priznanji je uredništvo radia podelilo avtomobilistu, članu Nissan Team Olimpija Samu Valantu, in njegovemu sovozniku Rajku Starnanu ter speedwayistu AMD Krško Izaku Santeju. Nagrado za fair play je prejel Kolesarski klub Masters team Krško. Na posnetku nominiranci, ki so prišli v ožji izbor (od desne): Petra Radišek, atlet Robert Grojzdek, rokometar Borut Papež, atlet Robi Teršek, plavalka Natalija Repec, rokometar David Imperl ter karateista Danilo Liseč in Denis Orač po sobotni razglasitvi v športni dvorani šole (Foto: P. Perc)

Svetovne prvakinje na Otočcu

TK Novo mesto organizator državnega dvoranskega prvenstva deklet do 16 let

Po treh letih trdega, načrtnega, četudi javnosti odmaknjenega dela je prišel čas, da novomeški teniški klub prične trgati prve plodove. Ni naključje, da se letošnja teniška sezona v Sloveniji pričinja prav na Dolenjskem. Od jutri do ponedeljka bo v organizaciji TK Novo mesto potekalo v teniskem centru na Otočcu prvo od treh dvoranskih državnih prvenstev, katerih gostitelji so Dolenjci.

Za naslove letošnjih dvoranskih državnih prvakinj med posameznicami in dvojicami se bodo potegovala dekleta do 16 let, o konkurenci pa bode dovolj podatek, da bodo na Otočcu loparje vihtele ta čas najobetavnejše mladinke sveta. Poleg Katarine Srebotnik, zmagovalke pred dnevi končanega neuradnega svetovnega prvenstva deklic do 14 let v ameriškem Miamiu, imenovanega tudi Orange Bowl, bo na prvenstvu igrala še Tina Pisknik, ki je s Srebotnikovo lani priigrala Sloveniji naslova evropskih in svetovnih ekipnih prvakinj, da o Tini Hergold, Vidi Mulec, Nives Čulum in seveda o novomeškem adutu Katarini Zupančič, ne govorimo. Jutri bodo na sporedu kvalifikacije za glavni turnir, ki se bo pričel v soboto, polfinalna obračuna bosta v nedeljo, finale pa v ponedeljek.

Štirinajst dni kasneje, od 26. do 29. januarja, bo na Otočcu še državno dvoransko prvenstvo fantov v kategoriji do 16 let, od 9. do 12. februarja pa državno fantovsko prvenstvo, od katerega si Novomeščani tudi po tekmovni plati največ obetajo. Pogled na najnovejšo lestvico TZS namreč kaže, da ima novomeški klub najobetavnejšo vrsto naraščajnikov v kategoriji do 14 let, saj imajo kar trije pravico do neposredne udeležbe na glavnem turnirju (Turk, Kastelic, Budja), z le nekaj srečja pa se lahko zgodi, da bo med dvaintrideseterico najboljših kar šest Novomeščanov.

Dve lepi zmagi košarkarjev Krke

Košarkarji Krke so v zadnjem tednu dosegli dve prepričljivi zmagi - Samar dosegel 56 košev - Resni kandidati za eno od prvih štirih mest, ki vodijo v kvalifikacije

NOVO MESTO - Košarkarji Krke, ki so imeli prejšnji teden hud spodslaj v srečanju s škojloško Loka Kavo, so v zadnjem tednu vse popravili.

Najprej so gostovali v Mariboru, kjer so se srečali z nepričakovano Dallas Slivnico, ki jim je že pred meseci v domači dvorani povzročila cel kup težav. Čeprav so bili Novomeščani nesporni favoriti, nihče ni verjel, da bodo tako gladko pometli z gostitelji in jih premagali z rezultatom 109:70 (50:32). Primož Samar in Goran Vučkovič sta bila junaka te tekme, saj sta skupaj dosegla kar 58 košev, seveda je za spoznanje uspešnejši bil Primož, ki je dosegel 34 košev. Gostitelji so se tolažili s svojo slabo igro, mi pa moramo zapisati, da so Novomeščani resnično zaigrali tako, kot znajo, predvsem pa kolektivno, kar jim je že prinašalo lepe uspehe.

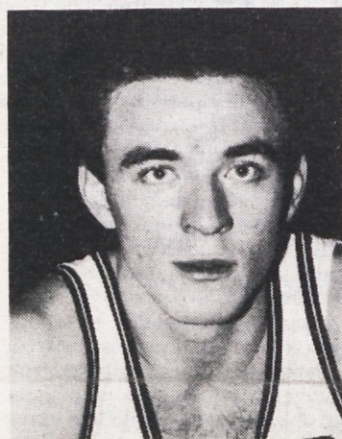
Ohrabljeni z visoko zmago, so se košarkarji Krke z veliko vnemo lotili tudi mladih košarkarjev iz Ljubljane, ki igrajo za Smelt Olimpijo ml.

Tekma je bila minulo soboto v novomeški športni dvorani in je minila v znamenju igre mačke z miško. Že prve minute srečanja so pokazale, da mladi Ljubljančani ne bodo kos izkušenim košarkarjem, saj je bil že v 3. minuti rezultat 12:1, kar je že dišalo po katastrofi, ki je dejansko bila na vidiku. Tako se je tudi nadaljevalo. Ob koncu prvega polčasa je bil rezultat (62:36), kar je kazalo, da mladi košarkarji iz slovenskega glavnega mesta ne bodo odnesli zdrave kože.

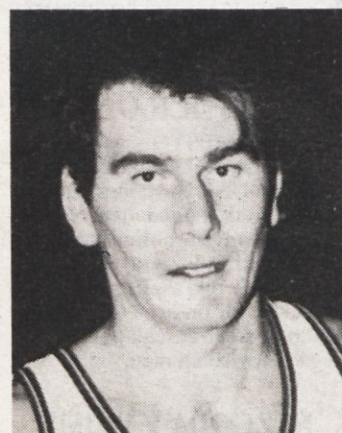
Ko je bil v 23. minuti rezultat (70:40), je trener Slavko Seničar poslal na igrišče še mlado gardo na čelu z Miho Petrovim, Oštirjem in Jazbecem. Tudi mladi, ki so se odlično ujeli s svojim vrstnikom Primožem Smodišem, so zaigrali kot "veliki" in so razliko v koših še povečali. Skratka, bilo je veselje gledati nadobudne

USPEŠNA AKCIJA - Goran Vučkovič (v belem dresu) v domači dvorani proti Smelt Olimpiji ml. ni igral tako dobro kot v Mariboru, ko je dosegel 24 košev. (Foto: S. Dokl).

Primož Samar, ki je v dveh tekmah dosegel 56 košev.

Leon Stipančič je zadnji dve tekmi dobro odigral, posebno ga je bilo čutiti v obrambi.

mlade novomeške košarkarje, ki že resno trkajo na vrata prve postave.

Poglavje zase je bil spet eksplozivni Primož Samar, ki je dosegel 22 košev, dobro sta igrala tudi brata Simon in Miha Petrov, ki sta zabila 34 košev, pridružila pa sta se jim še

VABIJO NA TEKMO S PIVOVARNO LAŠKO - Košarkarji Krke, ki bodo igrali v soboto eno od odločilnih tekem s Pivovarno Laško na njenem terenu (Hrastnik), vabijo ljubitelje košarke, naj se jim pridružijo. Vsi tisti, ki si želijo tekmo ogledati brezplačno, se lahko prijavijo v bifeju Rezelj do petka, in to do 13. ure.

Matjaž Bajc (21) in Smodiš (16). Končni rezultat je bil 124:72.

Do konca prvenstva so še tri kola. Novomeščani igrajo enkrat doma (Comet) in dvakrat gostujejo (Pivovarna Laško in Koper).

S. DOKL

ZMAGA R&P EKSPRES

OTOČEC - Nadaljevalo se je teniško prvenstvo ekip za računalniško lestvico, kjer je nastopilo deset ekip, zmagala pa je ekipa R&P EKSPRES (Vovko, Novak, Illov, Stokanovič) nad ekipami Športnik Trebnje, Plasta Šentrupert, Tončev dom Sevnica, radio Sraka itd. Vrstni red po 3. krogu: 1. Tončev dom 45, 2. Plasta 40, 3. Športnik in Radio Sraka 35 točk itd.

Litijski košarkarji v 1996

Kaj pričakujejo in kakšne preizkušnje jih čakajo

LITJA - Vsem ljubiteljem športa je dobro znano, da je KK Iskra Litus lanske tekmovalno sezono zaključil tekmovalje v play offu, boju osmih ekip za vstop v razred najboljših SKL A-1, zasedel je drugo mesto ali v končni razvrstitvi po končanem državnem prvenstvu za sezono 1994-1995 10. mesto v državi.

Drugačna slika kluba pa je v letošnji sezoni: ekipa, ki se je formirala preko celega poletja, je pričela redno vaditi v drugi polovici julija. Od starih obrazov iz prejšnje sezone ni bilo videti Andreja Zagarja (odstavljen) in igralcev Pavleta Polanca, Željka Jocičiča in Slavena Deležana. Na izpraznjena mesta pa so prišli: trener Andrej Urlep (trener Heliosa), prišel iz Avstralije) s pomočnikom Davidom Dedkom, Zarko Džurišič, Miha Setina in Uroš Ivanovič (iz Smelta Olimpije) ter Marko Prešič (iz Rudarja, Trbovlje). V Litijo pa ni prišel Nebojša Razič, ki je pogodbo za prihod podpisal, a ko je zvedel za novega trenerja, se je premislil in odšel k Litostroju. Ekipi Andreja Urlepa se je prve dni lani septembra pridružil še temnopolti Američan Antonyo McGinnis in čez nekaj dni

ŠPORTNI KOMENTAR Nad pričakovanji

Z minulim letom so zagonito med najbolj zadovoljnimi v dolenjsko-posavskih košarkarskih kolektivih. V novi sezoni, ki je v polnem teku, so namreč presegli vsa pričakovanja.

V Krškem so se pred začetkom nove sezone računali na uvrstitev v sredino lestvice, vendar je Drago Radej z očitno dobrim poznavanjem košarkarskih razmer pri nas povlekel prave poteze. Za letošnjo sezono je v klub pripeljal še mladega in ambicioznega trenerja Toma Mahoriča ter dva tuja - temnopoltega Američana McDonald in Hrвата Iva Nakiča. Slednji je po imenu in po prikazani igri najboljši tujec v ligi. V Krškem so tudi v tej, po kvaliteti najmočnejši sezoni znali odlično sestaviti moštvo iz igralcev, zbranih z vseh vetrov. Od vseh dvanajstih prvotigašev so pokazali najbolj zanesljivo igro, ki so jo pokvarili le v zadnjih dveh krogih, ko so jim morda po veliki zmagi proti državnemu prvaku nekoliko porasli apetiti in so igralci svoje nasprotnike z vrha lestvice morebiti tudi podcenjevali. Po drugi strani pa je tudi res, da je nonstop igranje dveh tekem tedensko in ko sta igra in s tem tudi rezultat v največji meri odvisna od treh, štirih igralcev prve peterke, zelo utrujajoče.

Košarkarji novomeške Krke so 3 kroge pred koncem rednega dela A2 lige na 3. mestu, kar jim prinaša tako željeno igranje za uvrstitev v najvišjo ligo. Novomeščani so vse prvenstvo igrali dobro, manjša krizo so imeli prav ob koncu minulega leta, ko so z dvema zaporednima porazoma bili že skoraj odpisani za uvrstitev med prve štiri. Očitno pa so jim prazniki še kako koristili, saj so v nadaljevanju zaigrali kot preprojeni in ob dveh visokih zmagah ter ob ugodnih izidih na preostalih srečanjih ponovno zasedli 3. mesto, ki so ga obdržali večino sezone. V zadnjih treh krogih bodo Krkaši najprej, v soboto, gostovali pri drugouvrščenih Pivovarni Laško, nato v Novo mesto pride Comet, v zadnjem krogu pa bodo gostovali v Kopru. Odločilno bo predvsem domače srečanje, kjer varovanci trenerja Slavka Seničarja morajo zmagati, če želijo igrati play off za uvrstitev v A1 ligo. Za razliko od sosedov Krčanov, kjer domačih igralcev nimajo, pa je novomeška košarkarska vrsta sestavljena iz doma vzgojenih igralcev, ki tudi nosijo glavno breme, ter dveh okrepitev.

Dobro kaže tudi obema B-ligašema. Brežičani v vzhodni skupini celo vodijo, košarkarji Snežnika Kočevske Reke pa so na zahodu drugi. Oboji so tako na najboljši poti, da se bodo v play offu B-lige borili za sam vrh z možnostjo napredovanja.

JOŽE ŽURA

SREČANJE TENISAČIC

OTOČEC - Ob koncu januarja bo v teniskem centru na Otočcu srečanje tenisačic, kamor so vabljene vse tiste igralkice, ki vihtijo loparje. Temu bo sledil še turnir moških parov, ki bo štel za računalniško lestvico.

VEBROVA OSVOJILA ENAJSTO MESTO

CELJE - V osmini finala na turnirju TOP 16 je dvakratna svetovna prvakinja Marika Kardinar (Celje) izločila z nadaljnega temovanja najboljšo dolenjsko kegljačico Mileno Veber (Mercator). Kardinarjeva je premagala vse svoje tekmece, Milena Veber pa je osvojila enajsto mesto.

N. G.

NAJUSPEŠNEJŠI ROKOMETAŠI

PONIKVE - V Ponikvah v dobropoljski občini so s pomočjo Delovno-varstvenega zavoda ustanovili športno društvo. Največ članov je v rokometnem klubu, kjer igrajo Ponikvarji, iz Zavoda pa so predvsem organizatorji in navijači. V poletnem obdobju igrajo na igrišču pri Zavodu, sicer pa v športni dvorani v Ribnici. Pred leti so tudi uspešni šahisti Ponikve, v njihovi ekipi pa je nastopalo tudi več močnih šahistov iz Kočevja. Zdaj bodo poizkušali obnoviti tudi šahovsko sekcijo. Usmerili pa se bodo tudi na panoge, ki so primerne za invalide.

FOTO: B. DUŠIČ GORNIK

Naj bo čimprej samostojen?

Ravnateljica ene od osnovnih šol je staršem večkrat pokušala odpreti oči z danes precej običajno zgodbo. Zjutraj je šla v šolo, pred njo pa sta šli in klepetali dve šolarici iz njene šole. "Greva spit kaj kratkega?" sta se vprašali, ko sta ugovorili, da je do pouka še nekaj minut časa. Da, že otroci pijejo alkohol, in to navsezgodaj ali pa pozno ponoči, ko mnogi izmed njih z dovoljenjem staršev ostajajo po diskotekah, dokler se jim zazdi! Znanka mi je povedala, da jo starši drugih otrok v razredu kar čudno gledajo, ker svoji sedmošolki ne dovoli pohajkovanja po Novem mestu in nemejenih večernih izhodov. "Ali vaš še ne hodi v disko?" so se čudili starši sošolcev iz nekega drugega sedmega razreda.

Življenje je danes drugačno kot nekdanj, a zato še ni rečeno, da je kaj boljše. Poglejte kdaj na dvorišča pred bloki in poiščite kopico otrok, ki se ure in ure potepajo okrog vogalov brez nadzora, pa hkrati tudi brez občutka, da kdo skrbi zanje, da lahko vsak trenutek koga pokličejo. Čisto nič mi ni vseh filozofija sodobnih staršev, da je treba otroka čimprej navaditi samostojnosti. V določenem smislu morda že, a nikakor ne, če tako samostojnost otrok potrebujemo bolj zato, da bi sami lahko lagodno preživljali popoldneve ali tudi služili denar, medtem ko se naše dete potepa samo naokrog.

So pa tudi na videz drugačni primeri, so otroci, ki neomejeno gledajo televizijo, prožijo videorekorderje in izgovarjajo v računalniških igrakah. Gotovo ste že prebrali ali slišali za kako zgodbo o nasilnem vedenju, ki ga je najstnik pokopiral po televiziji, kar tako za "hec", da bi se malo zabaval. Naš sosed je v rosnih otroških letih, potem ko si je dodobra ogledal risanko Tom in Jerry, pograbil mlado mucko, jo dal na tnalo ter jo usekal s sekiro. Potem je seveda čakal, da bo oživela...

Kako se upreti nasilju?

Kako se upreti nasilju na naših osnovnih in tudi drugih šolah, prav gotovo postaja vse bolj pereče vprašanje. Pri iskanju odgovorov se ponavadi vrtimo v krog. Iščemo vzroke za nasilno obnašanje in pri tem tavamo od družine do načina življenja neke družbe, predvsem če se ta z naglico spreminja, in do šole, ki išče pravo pot med vzgojo in izobraževanjem ter z vedno novimi in debelejšimi učbeniki večinoma pozablja na vzgojo. Ta je mnogokrat pomembnejša od nepreglednega znanja, ki ga vtepajo otrokom v glavo. Navsezadnje učbenike tudi v poznejših letih lahko najdemo na knjižnih policah, učinkovitih naknadnih pripomočkov za popravo zavozene vzgoje pa ni. Posegi socialnih služb in nazadnje poglobljenevalnice ter zapori so le izhod v sili.

Poleg velikih vplivov družine in okolja na nasilniško obnašanje je vsekakor mogoče iskati vzroke tudi v šoli. Natrpni urniki, strah pred spraševanjem, tesne učilnice, premalo gibanja in mnogokrat tudi neprimeren pristop učiteljev k poučevanju ter neustrezno vodenje šole lahko prispevajo k povečanju nasilja med šolarji. Vsekakor pa je nujno povedati, koliko je nasilja na naših šolah, javnost opozarjati nanj, opozoriti na vzroke in spodbujati ukrepe za preprečevanje. To je več ali manj jasno vsem, ni pa toliko jasnosti ob vprašanju, kdo naj kaj stori.

Življenje pa teče z neusmiljeno hitrostjo in naši šolarji, tudi tisti najbolj miroljubni in najmanj agresivni, razmišljajo, kako bi se ubranili. Naj se tepejo, naj vrnejo, naj še sami vtaknejo v žep kaj ostrega?

BREDA DUŠIČ GORNIK

Sneg in svet

Letos je sneg - gledano z očmi nestrokovnjaka - prav tak, kot je bil lani in zmeraj do zdaj. K sreči na svetu ni Daytona, Sremskih Karlovcev, Pa, Dunaja, Beograda ali Bonna, kjer bi za zeleno, okroglo ali kakšno drugačno pogajalsko mizo cvet svetovne politične pameti bruhal na dan nove zamisli za novo ureditev sveta. Če bi obstajala tudi taka možnost, bi ukazali tudi snegu, naj leta 1996 pada drugačen.

Nekateri ne mislijo, kakšen je sploh sneg in kakšen je sploh svet. Za take misli je letos prikrajsan Slovenec, ki ga je nedavno zabol sosed - kako neverjetno - zaradi snega, ki je bil od lanskega drugačen v tem, da je bolj izizzivalno kot leta poprej ležal na nepravem, sosedovem območju. Tudi dojenčki ne vedo, kaj je sneg. Nekateri so za čudoviti občutek, ko rijejo po mehki hladni belini, pri-

tudi tako

krajsani za kakšnih dvajset mesecev, nekateri za zmeraj. Nikoli ne bo videlo, kaj šele občutilo, večnosti snega pravkar rojeno bitje, ki so ga nedavno pri Vrhniku potegnili iz snežne opojnosti - iz potoka, natančneje, sneli z drevesne veje, okrog katere je bila ovita njegova popkovina. Ta pravkar rojeni človek je bil seveda mrtev, ker je ležal v potoku že dlje časa. Kako je novorojenček prišel v potok, ni znano, ve pa se, da dojenčki ne rastejo na drevesu. Bo treba zapisati, da je zmeraj enako nemiljivi čar svežega snega kriv za to, da je premil v domači snežni poljani Stane Belak-Štrauf, izkušeni himalajec, ki se je nekako zapisal snegu in planinam? Njega do konca prejšnjega tedna še niso odkrili, potem ko so v gorenjskem snegu našli njegov avto.

Ni treba biti mrtev, da ne misliš na sneg. In ni treba, da si mrtev, da ne misliš na svet. Na svet, ki ga delajo v Daytonu in okolici politiki. Še kako živi so bili hrvaški novinarji, ki so šli nekako v času prvih snežink okoncu lanskega leta na koncert Momčila Bajagića Bajage v Krško. Na hrvaško-slovenski meji je njihovo pot na koncert pospremil slovenski carinik z zajedljivo pripombo: "Ti nori Hrvatje so v vojni s Srbi, pa gredo na koncert srbskih zvezdnikov!" Državni uslužbenec pač ni videl dlje od svoje stroke in ni vedel, da obstaja poleg dnevne politike še kaj drugega. To bi lahko bil tudi sneg, vendar gre v obravnavanem dogodku v zvezi s koncertom za nemiljivost glasbe.

Da je sneg tudi v letu 1996 tak kot prej, so verjetno skusili tudi tudi Hrvati iz okupiranih krajev in Madžari. Pred dnevi so vozili po cesti med Drnovim in Čatežem in so imeli na strehah avtomobilov smuči. Kaj so v resnici mislili, bo ostalo skrivnost, lahko pa ob srečevanju tako opremljenih avtomobilov s tujo registracijo mislimo, da se svet umirja. Da bo človek spet začel misliti na sneg. In da bo brzostrelke na prtljžnikih zamenjal s smučmi.

MARTIN LUZAR

Z noži in izvijači v šolo?

O božiču, ko je vse pelo o ljubezni in miru in so se tudi slovenske družinice tiščale skupaj pri božičnem drevescu, mi je nekaj dalo misliti. Najstnik, še osnovnošolec, je bil na sam predbožični večer, potem ko ga je popoldne tolpa osnovnošolcev že surovo prebutala v šoli, deležen groženj po telefonu. Da on in njegov prijatelj ne bosta več dolgo gazila po tej zemlji, so mu rekli. In misli so se usmerile v zgodbe o izsiljevanju, pretepanju sošolcev in tudi učiteljev, grožnje, tatinske ali razbijaške pohode in še kaj.

Tik pred prazniki so časopisi objavili zgodbo devetletnega Američana, ki je v strahu za življenje pisal predsedniku Billu Clintonu. V svoji otroški naivnosti je računal, da mu bo ta lahko pomagal. Nekaj dni pozneje se je njegova naivnost za vedno končala. Ustrelili so ga na cesti iz mimo vozečega avtomobila. Človek prebere zgodbo, morda se celo zamisli, zaboli ga v prsih in lista naprej. Zgodba iz Amerike pač. Toda danes Amerika ni več daleč, in če dobro pogledamo, se črne zgodbe z one strani luže kar uspešno udomačujejo tudi pri nas.

V tujini ponekod otroci sedijo v šolskih klopih v varnostnih jopičih, kar pri nas k sreči še ni potrebno. Ponekod po Sloveniji, predvsem na ljubljanskih šolah, pa so varnostniki že stalni sodelavci šol, le redkokatera večja šola pa si še privošči šolski ples brez kontrole vstopa in poklicnih varnostnikov na vratih. Koliko je zares nasilja v šolskih klopih, ne more v Sloveniji povedati nihče, sklepamo lahko le po pritožbah otrok, njihovih občasnih klicih na pomoč, po opozorilih učiteljev in ravnateljev.

Učitelja so že večkrat pretepli

Kdaj pa kdaj kakšna zadeva pricurja tudi v javnost in se o njej vnamejo razprave. Saj veste, tiste zgodbe v kronikah o pretepanju, izsiljevanju, tudi pretepanju učiteljev, hišnikov. Vse pa kaže na to, da dogajanje zaradi različnih razlogov vse prepogosto ostaja javnosti prikrito in starši, ki sami niso vpleteni,

niti ne vedo, kaj se dogaja. Zato se zdi toliko bolj pomembno, da ravnatelj in učitelji ne molčijo, da zadeve izpostavita tudi socialna služba ali policija.

Zarivanje glave v pesek ne pomaga kaj dosti, kvečjemu škoduje. Če na nasilje ni ustrezne reakcije, še naprej ostaja prepričanje, da je tako dogajanje normalno. V tem smislu naj bi bilo "normalno", da je na eni od novomeških osnovnih šol skupina učencev že večkrat pretepla nekega učitelja, da občasno zruši na tla tega ali onega učenca (po možnosti čim bolj miroljubnega) ter ga pošteno obrca in mu okrog glave maha z izvijačem. Če morajo na šolski ples priti varnostniki in nato še policija ter če razgrajati bežijo in skačejo skozi okna iz drugega nadstropja, bi se za dogodek že kaj moralo slišati. Čas za ukrepanje je po prvem takem izgredu, ko je priložnost za preprečevanje delno že zamujena.

Z nožem po 50 tolarjev

Zgodbe o nasilju ponavadi umeščamo v večja mesta in se tolažimo, da se to dogaja nekje v Ljubljani ali Kopru. A kaj potem, ko domov prijoka naš najmlajši? In kaj, če sploh ne prijoka, ker so ga tako zastrašili, da se tudi staršem boji povedati? Na vaški šoli v brežiški občini so se pred časom borili s poskusom prodaje drog ali celo mamljivega ponujanja zastoj. Na isti šoli je lani starejši učenec izsiljeval mlajše. Nikakor ni šlo za običajne otročarije, če je prekri-

žal pot tretješolcu in zahteval 100 ali celo samo 50 tolarjev. Še posebej ni stvar nedolžna, če najstnik svojo zahtevo podkrepil s kovinsko stvarco, ki jo nenadoma potegne iz žepa, pristisne na sprožilec in se pred prestrašenim desetletnikom zaleskeče ostro rezilo. Zgodba se ponavlja več dni, šele potem desetletnik zbere dovolj poguma, da o dogodku pove doma. Z ostro reakcijo na prve pojave izsiljevanja so v omenjeni šoli neprijetne in nevarne dogodke zajezili.

Nekaterim je dovoljeno vse

Splošna zmeda v vrstnem redu vrednot je nedvomno eden večjih vzrokov za nasilniško in objestno obnašanje. Danes si le redko kdo brez dvomov drzne učiti poštenosti, pridnosti, vestnosti, spoštovanja in miroljubnosti. Tudi ljudje, ki so jim bile še do nedavnega našete vrednote svete, so začeli dvomiti o njih. Tudi v mali podalpski deželi po novem nekaj velja le tisti, ki koga ogoljufa, ki si na vprašljiv način prigrabi čimveč denarja in ki brezobzirno tepta vse in vsakogar pod seboj.

Porušena lestvica vrednot staršev se nujno prenaša tudi na otroke ter pri njih še posebej pride do izraza. Ena najbolj kritičnih skupin otrok so tisti, ki so sami v družini priča nasilju ali ga celo doživljajo na lastni koži. Po nekaterih raziskavah so k nasilju bolj nagnjeni tudi otroci, ki v družini pogrešajo čustveno življenje. Po izkušnjah ravnateljev osnovnih šol je nasilneže in objestneže pogosto najti med otroki staršev, ki so na hitro postali premožni. Denar jim daje občutek, da lahko počnejo karkoli, in če jim še okolje (država) omogoča, da to res delajo, je zmagovalce njihovo. Kaj hitro se ga nalezajo tudi njihovi otroci, vprašanje pa je, kdo se bo veselil take zmage na koncu, morda že po nekaj letih.

"Najlepše Jakčeve slike so z našega balkona"

Življenje je vrsta presenečenj in eno izmed teh je za gospo Jelico Gros iz Novega mesta njena visoka starost. Lani decembra je dočakala 90 let, česar si ni nikoli nadejala, saj je imela že prej kar nekaj težav z zdravjem. Ampak duševno je še vedno zelo čila, ima odličen spomin, celo boljšega kot kak mlad človek. Zato je bilo z njo res prijetno klepetati. Grosova pa tudi ima kaj povedati, saj ni preživela "samo" obeh svetovnih vojn kot še marsikdo, ampak se je v svojem življenju srečevala z mnogimi znanimi umetniki in literati iz Novega mesta in od drugod, pa tudi sama je bila kulturno zelo aktivna.

Rodila se je na začetku tega stoletja, leta 1905, kot najmlajši otrok v mestni družini s 6 otroki. Oče je bil tehnik na sodišču, mama pa je bila doma. Na zgodnje otroštvo ima zelo lepe spomine. Kot 9-letno dekle jo je 1. svetovna vojna zelo prizadela in spominja se, da so jo preživeli v velikem pomankanju: "Kot majhna punčka sem hodila po kmetih prosit kruh, mleko, jajca ipd. Ni bilo prijetno."

Naredila je ekonomsko trgovsko šolo, vendar je bila zaposlena le pol leta. Nekaj časa je pomagala bratu v trgovini, pri 22-ih letih pa se je poročila. "Moj mož je bil odvetnik in moram reči, da sva se zelo dobro razumela, kajti bil je silno dober, human človek. No, sedaj je šest let, odkar ga ni več. Imela sva sina, ki se je zgodaj poročil, in vnuki so se vrstili drug za drugim. Sedaj jih imam 6, pa še 3 pravnuke, ki že študirajo. Živeli smo skupaj in bilo je lepo," pove

Jelica, ki je sedaj tri mesece stanovalka Doma starejših občanov v Šmihelu.

V svojem pripovedovanju in obujanju spominov, ki so še zelo živi, Jelica ne more mimo 2. svetovne vojne. "Vse skozi smo živeli v takem strahu, da se ne da povedati. V mraku se nismo upali skozi vrata. Pa še dve leti sem bila brez moža: najprej so ga Italijani odpeljali na Rab, dve leti je bil zaprt v Italiji, kasneje pa so ga za nekaj časa zaprli še Nemci v Ljubljani. Bilo je težko, jemale sem posojila ipd., da smo se nekako preživeli," se spominja gospa.

Kulturno razgibano življenje

Da je lažje premagovala težave, ji je pomagala knjiga. Vse življenje je veliko brala, tako med vojno kot kasneje. Zlasti so jo zanimale zgodovinske knjige. Sedaj pa že približno dve leti ne more prebrati niti besedice in pravi, da je to najhujše, kajti toliko knjig ji je še ostalo.

lo. "Ničesar drugega si ne želim bolj kot to, da bi spet videla. Tudi moja mama je tako rada brala," še pripomni.

Grosova je dobro poznala družbeno življenje v dolenjski metropoli in pravi, da je res imela srečo, da je bila deležna tistih zanimivih kulturnih časov, ki so bili preprosti, pa vendar tako človeški in pristni. Novo mesto je po 1. svetovni vojni kulturno spet zaživelo, glavno besedo so imeli študentje in dijaki, ki so pripravljali športne in kulturne prireditve. Gospa Jelica se je uveljavljala predvsem v študentskem gledališču. "V slavni novomeški čitalnici, ki je bila središče kulturnega dogajanja, smo preigrali vsega Cankarja, Jurčiča, Shakespeareja, druge inozemske avtorje. Dvorana je bila vedno nabito polna in krasno smo se imeli," z nostalgijo pripoveduje.

Znani novomeški slikar Božidar Jakac je bil njen dober prijatelj, kot brat, in vsako leto mu je za rojstni dan spekla veliko torto. "Jakac je bil svetovljan in tak prijatelj, da je kaj! Pa kako je slikal! Šel je na balkon, si postavil slikarsko stojalo in čez eno uro je pokazal tako

FOTO: L. MURN

Jelica Gros

sliko, da..." še vedno polna občudovanja govori gospa Jelica. Jakac je najlepše slike Novega mesta naslikal z njihovega blakona na Ragovski ulici nad Krko. Gospe je eno podaril za 50. rojstni dan, veliko pa so jih sami odkupili.

Gostje z vsega sveta

Jakac pa h Grosovim ni hodil samo slikat, pač pa zelo pogosto na klepet, in to ne sam. S seboj je pripeljal veliko zanimivih ljudi, umetnikov, literatov, skladateljev. "Pri nas so se zbirali tudi Kitajci, Japonci, Arabci, skratka ljudje od vsega sveta. In veste, kaj je vsakokrat, ko so prišli, naredil? Stekel je na naš

balkon in z roko pokazal ven ter rekel: 'To je moje Novo mesto!'" s podobno kretnjo pokaže in doda, da je zelo ponosna nanj pa seveda na Leona Štuklja. "Leon je bil dober prijatelj mojega brata, vsak dan je bil pri njem v trgovini in nas je pozabaval tako, da je kar na pultu naredil kakšno svojo vajo. Še vedno mi piše in zanj res mislim, da bo dočkal 100 let. Sedaj jih ima 97, tri leta bo pa ja še zdržal," se pošali.

Pri Grosovih so se zbirali tudi Miran Jarc, Podbevšek, Oton Berkopec, pesnik z Vinice, Ivan Cesar, dramski igralec, njen brat idr. in burno razpravljali predvsem o književnosti. "Kako jih je bilo zanimivo poslušati! Vse to sem kar požirala, ampak včasih so me kar spodili," pravi Jelica. V času vojne je bil v njihovi hiši tudi 8. razred gimnazije, ko je bila večina na fronti, ostali pa so le trije študentje.

Gospa je bila za svoj 90. rojstni dan deležna veliko čestitk in lepih želja. Obiskali so jo novomeški župan pa predsednik njene krajevne skupnosti in vsi mogoči znanci. "Bila sem vesela, čeprav mi ni do časti. Ni mi mar za materialne dobrine, samo zdravja sem si vedno želela, a sem ga bila bolj malo deležna. Če pa bi sedaj lahko še brala, bi bila najsrečnejši človek na svetu!" izrazi svoje želje gospa, ki rada brodi po svojih spominih, kot pravi sama. Veseli smo, da je to omogočila tudi nam.

LIDIJA MURN

SLOVENCI V SVETU

Če si Slovenec, bodi Slovenec

Štiriindvajsetletni Robert Pečjak iz Althengstetta blizu Stuttgarta med domačimi stenami še ni slišal nemške besede, narečno slovenščino govori tekoče tako kot nemški in angleški jezik. Robijev oče, rojen v Žužemberku, in mama, rojena v Suhi krajini, se po tridesetih letih življenja na tujem vračata domov.

Svetlolasega Roberta bi, če ne bi spregovoril po naše, zlahka zamenjali za pristnega Nemca. Ponos, da je Slovenec, iz tega razgledanega, komunikativnega mladeniča kar žari, in kot sam pravi, mu slovensko državljanstvo nikoli ni delalo težav. Tudi takrat ne, ko je po študiju kot servisni inženir na merilnih napravah napisal prošnjo Hewlett-Packardu za zaposlitev. Izmed 400 prosilcev so jih zaposlili deset in Robert je bil med njimi. Važno je znanje in ne papirji. Vez in poznanstvo na tujem ne poznajo, strokovnost, marljivost ter pripadnost firmi so izpisani z velikimi črkami.

Sicer pa Robertraje govori o slovenskih krajih in običajih. Sam je imel priložnost videti, kako so se nekateri Slovenci na tujem spreobrnili zaradi dežele, ki jim reže kruh. To mu ni všeč in odkrito pove: Če si Slovenec, bodi Slovenec in naj te tega ne bo sram. Vsako leto pride najmanj šestkrat v Kočevje, kjer so si starši zgradili hišo. Njegov najboljši prijatelj je Gorenjec, tudi dekle je že imel iz Slovenije, in če se bo kdaj odločil za zakon, mora biti Slovenka. Le Štajerke ne bi rad, pripomni v šali.

Na otroštvo ima lepe spomine. Je edinec in mama ga je že kot otroka silila k učenju harmonike. Pa ni bil za to in tudi veselja do raztegovanja mehu takrat ni bilo pravega. Pred dvema letoma pa ga je nekaj prijelo in se

je nekako pred božičem odpravil v Mengeš ter kupil frajtonarico, ki je sedaj njegova zvesta sopotnica. Imel je samo posluš in nič znanja, pa se je igranja vseeno naučil. Ker frajtonaric v Nemčiji skoraj ni, je takrat pogosto hodil v Kočevje, kjer so ga znanci učili osnovnih prijemov, doma pa je nato po štiri ure na dan vlekel meh. Zdaj je že skoraj drugi Slak in njegove melodije, poleg Avenikovih in Poljanškovič, tudi najraje igra. Njegova harmonika je taka kot takrat, ko jo je prinesel iz Mengeša. Preden jo prime v roke, si umije roke, v očeh preskočijo iskre in ni ga, da bi ga ustavil. Kjer je pesem, so dobri ljudje, in kjer sta volja ter veselje, je lepše življenje, pravi Robert, ki poleg igranja na harmoniko še najde čas za smučanje in namizni tenis.

V Nemčiji bo po odhodu staršev ostal zaradi zaposlitve, srce in misli pa ima doma, kot pravi, "med temi gozdovi, rekami in dobrimi ljudmi".

MAJDA LUZAR

FOTO: M. LUZAR

Robert Pečjak

ZBIRATELJI

Martinov dom je kot muzej v malem

Martin Kostelec iz Drašičev pri Metliki ima zanimivega konjička. Po hiši, skednju in zidanici ima veliko predmetov, ki bi jih bili veseli v marsikaterem muzeju. Vendar jih skrbno hrani, nekateri pa so, četudi štejejo že krepko čez sto let, še vedno uporabni. Čeprav je bilo veliko predmetov v požaru ali ko so predelovali hišo uničenih, jih je še vedno toliko, da bi lahko uredil zasebni muzej v malem.

Martin je najbolj ponosen na staro uro v kuhinji, ki še vedno kaže točen čas, čeprav ima po pripovedovanju njegovih prednikov zagotovo več kot sto let. Prav umetelno je izrezljana, navija pa jo enkrat na teden, ob nedeljah, in tega opravila ne prepusti nikomur. Tudi omara v jedilnici je prišla k hiši pred več kot sto leti, ko se je Martinova stara mama iz Bojanje vasi poročila v Drašiče. "Samo domnevam lahko, koliko je stara. Moj oče je bil rojen pred 105 leti, a ni bil najmlajši otrok. Torej ima omara krepko čez sto let. Stara mama je imela dobro doto. Tako še vedno uporabljamo njene skrinje, v katerih imamo zrnje, v kofancih pa hranimo platno," pripoveduje Kostelec. Stari likalniki na ogled se mu ne zdi nič kaj posebnega, opozori pa na kamen, s katerim so nekdanji "likali" oblačila iz domačega platna. Pa na kovinski predmet v obliki solze, s katerim so drgnili ob kamen in kresali ogenj. Posebna zanimivost so tudi vrata, ki vodijo v jedilnico. Pred približno 70 leti jim je pogorela hiša in Martinov oče Ivan je v Metliki kupil vhodna vrata stare pošte, ki jih po prenovi niso več potrebovali. Kostelčevim so prav tako najprej služila kot vhodna vrata, pozneje pa jih je Martin, ki je mizar, a je sedaj že upokojen, predelal in so še vedno uporabna.

Tudi zidanica sredi vinogradov nedaleč od hiše skriva za svojimi zadovi marsikaj zanimivega. Zanimiva je že sama lega zidanice, saj je izpred nje moč videti trinajst cerkva v Sloveniji in na Hrvaškem, iz Martinovega vinograda nekoliko višje pa celo štiriindvajset. V zidanici so številni barilčki. Najmanjši drži enajst decilitrov, največji, ki mu pravijo tudi banka, pa petnajst litrov. Lakovnica je iz leta 1875, čutara iz leta 1892. Tudi nekateri sodi - prav vsi so leseni, saj Martin noče hraniti vina v posodah iz nerjaveče pločevine - so že častitljive starosti. "Najbolj zanimiv je sod, ki je še iz časov, ko so morali kmetje

dajati desetino. Povedali so mi, da se je pri nas to zadnjič zgodilo leta 1838. Sod drži osemnajst do dvajset hektolitrov in je še vedno uporaben, a v njem sedaj ne hranim vina, ker mi ostali sodi zadostujejo," pravi Martin, ob tem pa razloži, kako so bili že nekdanji kmetje iznajdljivi in so poznali zvijače, da je šlo od hiše manj kot desetina pridelka. Pobiralci desetine so namreč ugotovili volumen soda tako, da so izmerili njegov obseg na sprednji strani in na sredini ter njegovo dolžino. Toda sod je bil zadaj, pri steni, kjer je bil težje dostopen, širši in je šlo vanj več vina, kot so izračunali pobiralci desetine. Tako je kmetom ostalo več kot devet desetina vina.

Martin pravi, da ga veseli zbirati stare stvari, hvaležen pa je tudi svojim prednikom, ker so bili toliko osveščeni, da niso zavrgli vsega, kar je bilo staro, in nadomestili z novim, četudi manj praktičnim. Žal mu je za vsakim predmetom, za katerega se še spominja, da je bil pri hiši, a je izginil neznano kam. "Ko sem bil še majhen, smo se otroci prevažali s starim

kolesom. Oče mi je povedal, da je bil to prvi bicikel v Metliki, kupil pa ga je od Madžarov, ko so pri Rosalnicah gradili železniški most čez Kolpo. To je bilo pred prvo svetovno vojno. Kolo je bilo zelo trpežno, sicer ne bi vzdržalo našega vozičkanja po makadamskih cestah, čez drn in strn. Imelo pa je še eno dobro lastnost: ni bilo nevarnosti, da bi obstalo s praznima zračnicama, saj sta bili namesto z zrakom napolnjeni z gumo, torej polni," se spominja Martin. Vendar kolesa ni več pri hiši; kam je izginilo, Kostelec žal ne ve.

Martin bi o različnih predmetih in opremlenosti lahko pripovedoval v nedogled. Večina jih ima svojo zgodovino in zanimivo zgodbo. In če bi vse te pripovedi, predmete in številne stare zapiske ter fotografije zbral, bi se zares lahko postavil z zanimivo zbirko, ki mu jo bi lahko marsikdo zavidal. A za zdaj je Martin bolj zadovoljen, da so spomini na življenje njegovih prednikov na vsakem koraku, kamor koli pač stopi, kot da bi jih lahko občudoval zgolj kot muzejske eksponate. Da pa bi vse tisto, kar so uporabljali že njegovi stari in prastari starši, znali spoštovati tudi njegovi potomci, svojim vnukom rad pripoveduje zanimive zgodbe o nekdanjih časih, v katere vpleta predmete iz svoje bogate zbirke.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Martin Kostelec z najmlajšo vnukinjo Katarino ob stari uri.

Dolenjska nit do mreže vseh mrež

• *Odločili ste se, da boste ta mesec postavili komunikacijski strežnik, na katerem bo mogoče vključiti se v svetovno informacijsko omrežje prek lokalnih telefonskih linij. Je taka dejavnost za vas novost ali imate s tem že kaj izkušenj?*

“Podjetje Infotehna posluje že osem let, ukvarja pa se z informacijsko tehnologijo, s podporo in zagotavljanjem informacijskih sistemov za večja podjetja na področju industrije in bančništva pretežno na Dolenjskem, nekaj partnerjev pa imamo tudi na Hrvaškem. Izdelujemo projekte za obnovo informacijskih sistemov, dobavljamo opremo, instaliramo sisteme in mreže. V zadnjih dveh letih smo z mrežami in računalniškimi sistemi na novo opremili precej večjih dolenjskih podjetij, od semiške Iskre in Novoteksove Tkanine do Laboda in metliške Beti. Uporabljamo predvsem Digitalovo tehnologijo z novimi Alpha strežniki. Na mrežah, ki smo jih izvedli, danes dela blizu tisoč uporabnikov. S komunikacijskimi mrežami imamo torej dovolj izkušenj.”

• *Internet je poznan sicer že precej časa, vendar pa se je zanimanje zanj pravzaprav povečalo šele lani, ko je postal tema številka ena v računalniškem svetu. Vas to preseneča?*

“Rast Interneta je zares osupljiva in skoraj grozljiva. O tem se lahko hitro prepričamo, če le malo pogledamo v statistiko. Število strani na mreži vseh mrež raste in se podvaja vsakih 52 dni, število strežnikov pa raste eksponentno. Število podjetij, ki so imela svoje strežnike decembra 1993, ni presegalo 200.000, konec leta 1994 jih je bilo že 12 milijonov, ocene za konec lanskega leta pa se vrte okrog števila 50 milijonov. Gre torej v bistvu za novo dimenzijo, ki jo Internet vnaša v življenje. Uporabniki in strokovnjaki trdijo, da bo vsak, ki danes uporablja računalnik v taki ali drugačni obliki, imel do leta 2000 tudi dostop do Interneta. Zanimivo pri tem je zlasti to, da za uvajanje ni potrebna nobena druga infrastruktura razen komunikacijske, torej telefonske omrežje z dovolj veliko hitrostjo. Zlasti je Internet zanimiv za tiste dežele, ki druge infrastrukture nimajo, denimo za Rusijo, kjer so ogromne razdalje, ali pa Kitajsko. Slednja ima namen letos ustvesti 40 lokacij z močnimi strežniki, ki jih bo dala na voljo svojemu gospodarstvu, da bodo lahko storitve in izdelke predstavljali direktno na mreži.”

• *In kje je Slovenija? Je zaostala ali ji je uspelo pravi čas skočiti na ta informacijski vlak v prihodnost?*

“Slovenija kar dobro drži korak z razvitim svetom. Mislim, da prav nič ne zaostajamo. Ministrstvo za znanost in tehnologijo je s pravočasno postavitvijo mreže Arnes pospešilo in olajšalo dostop do Interneta. Z Arnesom smo pri nas dobili edinega nekomercialnega ponudnika storitev Interneta, kasneje je nastalo še nekaj komercialnih ponudnikov, ki v zadnjem času doživljajo pravi razcvet podobno, kot se dogaja v svetu. Eden takih je SINet, slovenska informacijska mreža, ki je del evropskega omrežja EUnet, ta pa je del Interneta.”

• *In kakšno je stanje na Dolenjskem oziroma v Novem mestu?*

“Novo mesto ima že nekaj časa lokalni priključek za Arnes z več kot osmimi vrati. Do njega imajo dostop vsi tisti, ki jim Arnes dodeli možnost uporabe; to pa so vse izobraževalne organizacije, se pravi profesorji in tudi dijaki ter raziskovalci v podjetjih. Moram pa reči, da pri nas še razmeroma redki uporabljajo to možnost. Možnost torej je, le uporabiti jo je treba. Mislim, da se bo v kratkem tudi na tem koncu Slovenije zanimanje za uporabo storitev v Internetu močno povečalo.”

• *Za raziskovalce in šolnike je možnost odprta, kaj pa za ostale, ki na Arnes ne morejo računati?*

“Tu je prostor za komercialne ponudnike storitev v Internetu. Teh doslej v Novem mestu še ni bilo in Infotehna dela na tem področju prve korake. Računamo, da bo še ta mesec v Novem

FOTO: M. MARKELJ

Z dipl. inž. elektronike Čedomirjem Jakovljevičem, direktorjem Infotehne, malega novomeškega podjetja za informacijsko tehnologijo, sva minuli četrtek sedela v njegovi delovni sobi na Glavnem trgu. Zunaj je bilo mrzlo, ceste delno poledenele, torej neprijeten čas za potovanje, a midva sva se vseeno odpravila na kratek potep po svetu. Skočila sva v Ameriko in si tam sposodila za ogled najnovejšo številko računalniške revije (k nam bo po pošti prišla šele čez nekaj tednov), si ogledala, kaj ponuja novega veliko računalniško podjetje Compaq, potem pa se z nekaj kliki miške vrnila v Slovenijo in prelistala številko Dnevnika, edinega slovenskega časopisa, ki je dostopen v elektronski obliki. Vse to je bilo mogoče udobno opraviti kar v sobi in za računalnikom. Seveda ste uganili, kako sva potovala - deskala sva po slovitem Internetu, mreži vseh mrež, svetovni komunikacijski pajčevini, ki je v kratkem času postala svetovna uspešnica in bo v mnogočem spremenila način življenja v bližnji prihodnosti. S pomočjo Infotehne prihaja Internet tudi k nam na Dolenjsko.

mestu vzpostavljen naš strežnik za dostop do Interneta - kdaj bo to mogoče, pa je odvisno predvsem od Telekomu, ki nam mora zagotoviti neposredno linijo. S tem se za vse, ki jih to zanima, naj bodo posamezniki ali podjetja, odpira možnost dostopa do Interneta. Prednost strežnika v Novem mestu je predvsem v tem, da so stroški za komunikacijo bistveno manjši, kot če je strežnik denimo v tujini ali Ljubljani, saj se plačuje cena lokalnega telefonskega impulza. To se pravi, da lahko poiščete informacijo v Ameriki, cena pa je cena telefonskega klica v Novo mesto. Slišal sem, da ima v načrtu postavitev strežnika za dostop do Interneta sredi tega leta še eno novomeško podjetje - Insert, vendar tega podjetja ne poznam.”

• *Kaj torej potrebuje posameznik, manjši podjetnik ali podjetje, ki se želi povezati v Internet?*

“Najosnovnejša strojna oprema je osebni računalnik, notranji ali zunanji modem in seveda telefonski priključek. V Infotehni nudimo možnost priključka v omrežje, programe, svetovanje in izdelavo komercialnih strani ipd. To so v bistvu elektronski oglasi, njihova prednost pred klasičnimi pa je predvsem v tem, da jih lahko sproti spreminjamo in dopolnjujemo. Vzemimo za primer podjetje Bramac: predstavitev svojih izdelkov in cenike postavi na svojo elektronsko stran, ki je lahko tudi nivojsko

urejena, in uporabnik, ki ima doma modem, bo za ceno lokalnega impulza poiskal v omrežju informacijo o teh izdelkih. Denimo, da gradi hišo in ga zanima, kakšne so kritine in njihove cene. V omrežju bo poiskal Bramacevo stran in imel takoj na voljo vse potrebne informacije. Torej nobene pošte, naročanja, čakanja na odgovor ipd. To v bistvu radikalizira in spreminja dosedanja način življenja. Dejansko prihaja do tistega, kar je pred leti napovedal McLuhan, ko je dejal, da svet postaja globalna vas. Vsakemu podjetniku in posamezniku se je svet približal, ima ga na svoji mizi. To tudi omogoča, da mali podjetnik s storitvami začne izkoriščati prednosti, ki jih sicer ima velika organizacija, zato ker je pač velika in lahko posluje z ekonomijo velikosti.”

• *V svetu se teh prednosti že zavedajo in države podpirajo gradnje tako imenovanih informacijskih avtocest, ki omogočajo učinkovite in hitre informacijske povezave. Kako je pri nas?*

“Kot mi je znano, je v gradnji slovenski komunikacijski optični križ, ki bo nedvomno pospešil informacijske povezave. Mislim, da država Slovenija s financiranjem gradnje optičnega križa postavlja dobre osnove za hiter razvoj omrežij. Kot vem, je v to vključeno tudi Novo mesto in je optični kabel do tod že položen.”

• *Ali morda že lahko po prvih ponudbah, ki ste jih poslali podjetjem in posameznikom, poveste, kakšno je kaj zanimanje za povezave v Internet?*

“Zanimanje vsekakor je, in to ne zato, ker bi ga mi spodbujali, ampak ker gre ves svet v to, saj tako rekoč vsaka druga informacija o informacijskih sistemih vsebuje tudi informacijo o Internetu. Zanimanje je tako pri podjetjih kot pri posameznikih, morda je interes pri posameznikih in malih podjetnikih celo večji, še posebej pri tistih, ki se poklicno ukvarjajo z informacijsko dejavnostjo in tehnologijo. Z velikimi podjetji in ustanovami, kot sta denimo Krka in Dolenjska banka, je nekoliko drugače. Pri njih je najbrž večji problem, kako sedanje notranje mreže zaščititi pred vdorom od zunaj, kakor pa povezava navzven. Zato najbrž v tem pogledu še niso prišli daleč. Ocenjujem, da bo do

konca letošnjega leta na Dolenjskem nekaj deset podjetij in nekajkrat deset posameznikov imelo dostop do Interneta.”

• *Kakšni so pravzaprav stroški priključitve in uporabe Interneta?*

MILAN MARKELJ

Kaj je Internet?

Ameriška revija Newsweek je v svoji zadnji lanki, posebni dvojni številki označila leto 1995 kot leto Interneta. Povsem upravičeno. Silovit vzpon in uveljavitev tega vrhunskega telematikega omrežja, največjega na svetu, je lani odločno naznačil začetek nove dobe, čas informacijskih avtocest. Internet ali Mreža (z veliko začetnico), mati vseh mrež, svetovna mreža mrež, kot mu vse pravijo, primerjajo po sedanjem in bodočem vplivu na človeštvo kar z Gutenbergovim izumom tiska, poznavalci pa so si enotni tudi v prepričanju, da je s pravo revolucijo v proizvodnji in menjavi informacij prinesel eno najglobljih družbenih sprememb našega časa ter postal nov komunikacijski medij, ki močno spreminja način občenja med ljudmi. Vanj je iz dneva v dan vključenih več uporabnikov. Eden od ustanoviteljev Interneta, Vinton Cerf, trdi, da bo ob sedanjih rasti na prelomu tisočletja število uporabnikov Mreže naraslo že na 300 milijonov.

Zanimivo je, da Internet ni novost nekaj zadnjih let, kakor bi lahko na hitro sodili, če bi sodbo opirali na pozornost, ki jo materi vseh mrež posvečajo mediji. Internet ima svoj začetek v omrežju Arpanetu, ki je nastalo na pobudo ameriškega obrambnega ministrstva že ob koncu šestdesetih let v Združenih državah Amerike. Prvotno je bilo namenjeno zgolj povezavi nekaj računalnikov v raziskovalnih središčih in na univerzah, ki so sodelovale pri obrambnih načrtih, kasneje pa se je sistem povezovanja omrežij preselil v civilno sfero in se začel hitro širiti s povezovanjem vse večjega števi-

“Stroški posameznega uporabnika so odvisni od obsega prenosa podatkov, ki jih potrebuje. Osnovni strošek je v bistvu majhen. Vsak, ki želi v Internet, mora imeti osebni računalnik ustreznih zmogljivosti in modem. Priporočam, da se uporabniki pri nakupu modema odločijo za najhitrejšega. Potem je tu še strošek priključka, ki je odvisen od obsega storitev, ki jih hoče uporabnik imeti. Najmanjša pravica pristopa stane okrog 5000 tolarjev, zanj pa dobi uporabnik pravico do 15 ur priključka. To je najcenejša ponudba za posameznika. Najpopolnejša storitev, ki omogoča stalno vključitev neomejenega števila uporabnikov brez omejitev prometa v Internet, je seveda draga, pride okrog 2400 nemških mark na mesec.”

• *Kaj pa elektronska pošta?*

“Tudi ta možnost bo ta mesec odprta pri našem podjetju. Elektronska pošta oziroma Email, kot ji pravijo, je eden najhitrejših in najenostavnejših načinov za izmenjavo sporočil in drugih vrst dokumentov, slik, načrtov, programov itd. Uporabnik vse, kar želi sporočiti naslovniku, opravi na svojem delovnem mestu. Bistvena prednost je glede na telefaks, da preneseno sporočilo pride do naslovnika nespremenjeno in v enaki obliki in kakovosti, kot je bilo poslano, kar pri telefaksu ne drži. Velika prednost elektronske pošte je tudi to, da je sprejeto takoj uporabno za nadaljnjo računalniško obdelavo, kar za faksirana sporočila prav tako ne velja. Za marsikaterega uporabnika je zanimiva tudi možnost, da lahko naenkrat in istočasno pošlje sporočilo poljubnemu številu uporabnikov, tudi več tisoč jih je lahko, če seveda pozna toliko elektronskih naslovov, in vsi dobijo pošto istočasno. Upam, da bodo najnovejše storitve našega podjetja, to je dostop do Interneta in elektronska pošta, koristile dolenjskemu gospodarstvu, ustanovam in posameznikom ter da bodo znali izrabiti prednosti, ki jih prinašajo.”

Čedomir Jakovljevič

Nekronani kralji morskih globin

Umberto Pelizzari

Francisco "Pipin" Ferreras

Lanski boj za svetovne rekorde v globinskem potapljanju na dah je potekal na Sardiniji in Siciliji, zanje pa sta se potegovala Italijan Umberto Pelizzari in Kubanec Pipin, ki je dosegel absolutni rekord, ko se je z enim vdihom potopil 128 metrov globoko. Globinskih rekordov potapljaške zveze ne priznavajo.

Podvodni svet, skrivnosten, nevaren in za človeka dolgo časa nedostopen, je od nekdaj buril človekovo domišljijo. Bogovi morja so sestavni del mitologije vsakega naroda in želja človeka, da bi se pod vodo gibal svobodno kot riba, ni prav nič manjša kot želja, da bi poletel kot ptica. Medtem ko se večina navadnih smrtnikov zaradi bolečine v ušesih premisli, še preden doseže globino štirih ali petih metrov, se izkušeni podvodni lovci med zalezovanjem plena potopijo tudi globlje od 30 metrov, in to brez posebnih dihalnih aparatov, saj pri podvodnem ribolovu velja pravilo, da se

lahko s podvodno puško lovi le na dah. V večini obmorskih držav pa je podvodni ribolov s plinskimi jeklenkami tudi zakonsko prepovedan.

Vendar kljub temu globine, ki jih dosegajo podvodni lovci, v primerjavi z globinami, ki jih dosežejo lovci na globinske rekorde, ne pomenijo prav veliko. Da tekmovalci za svetovni globinski rekord niso nedolžno in nenevarno počeli, dokazuje že dejstvo, da takih rekordov niti svetovna potapljaška zveza CMAS niti italijanska potapljaška zveza ne priznavata, tako da so tovrstni podvigi pravzaprav ilegalni. Edini prizna-

ni rekord v potapljanju na dah so dosežki v hitrostnem potapljanju na 50 m, disciplini, v kateri so pred leti tudi novomeški potapljači dosegali izjemne uspehe, Daniel Vohar Suzana Zevnik, Igor Vidmar in Otmar Potrč pa so osvojili kar 15 naslovov jugoslovanskega prvaka in so sodili med 20 najboljših tekmovalcev v tej disciplini na svetu.

Kako do globine

Pri doseganju velikih globin s potapljanjem na dah ni glavni problem izenačevanja tlaka v ušesih ali pa kako zdržati dolgo časa pod vodo. Že vsak potapljač začetnik zna izenačiti tlak v ušesih s preprostim Valsalvovim manevrom (s palcem in kazalcem stisne nos in pihne vanj), rekordni potopi prek 100 m pa trajajo precej manj kot tri minute, kolikor zdrži brez dihanja vsak dobro treniran podvodni lovec. Osnovni problem globinskega potapljanja na dah je krčenje pljuč, ki se po Boyle-Mariottovem zakonu pri 100 m globine skrčijo na enajstino svojega siceršnjega volumna. Če človek, ki ima vitalno kapaciteto 6 litrov, do konca izdihne, mu v pljučih ostane še približno 2 l zraka. Pri polnem vdihu na površini bi se istemu človeku pljuča na globini 100 m, kjer znaša tlak 11 barov, stisnila na 0,72 l, torej na precej manjši volumen, kot če bi do konca izdihnil. Potapljači, ki se potegujejo za svetovne rekorde v globinskem potapljanju na dah, problem rešujejo z jogo.

Lepotica iz Riminija

Zgodovina rekordov v globinskem

potapljanju na dah je burna in včasih tudi tragična. Večina rekorderjev je bila Italijanov, vendar med rekorderji niso bili le moški. To je namreč disciplina, kjer so ženske kar nekajkrat premagale vse moške. Tako je pred nekako deseti leti Angela Bandini, lepota iz Riminija s 109 metri postavila apsolutni svetovni rekord. Kar nekaj let so svetovne rekorde postavljale sestre Maiorca, hčere najslavnejšega svetovnega rekorderja v potapljanju na dah Enza Maiorca. Poleg Italijank se z vrhunskimi dosežki lahko pohvalijo tudi Kubanke, zadnja leta pa v globinah poteka srdit boj predvsem med 30-letnim Italijanom Umberto Pelizzarijem iz lombardskega mesta Busto Arsizio in nekoliko starejšim Kubancem Franciscom Ferrerasom Rodriguezom, ki pa že dolga leta živi in trenira v Italiji, pozimi v Bologni in poleti v Siracusi na Siciliji. Za laskav naslov kralja globin se potegujeta že sedem let, vendar nobenemu še ni uspelo, da bi dosegel globino, ki je drugi ne bi mogel preseči, svetovne rekorde pa sta pomaknila do fantastičnih mej.

V globinskem potapljanju na dah ne gre za en sam rekord, pač pa za tri različne načine potapljanja in zaradi tega za tri različne rekorde. Pelizzari je rekorder v potapljanju na standardni in nestandardni način, medtem ko je Pipin, kakor prijatelji imenujejo Francisca Ferrerasa Rodrigueza, absolutni rekorder. Kakšna je razlika? Pri standardnem načinu tekmovalci na površini vdihne in se potopi do rekordne globine z lastno

močjo, pri nestandardnem načinu se spusti do globine s pomočjo uteži, ki pa ne smejo presežati tretjine potapljačeve teže, medtem ko je pri doseganju absolutnih rekordov edina omejitev, da potapljač vdihne zrak le na površini pred potopitvijo in med potopom ne uporablja nikakršnih dihalnih aparatov.

Dva rekorda v 10 minutah

Na lanska rekorda se je Pelizzari pripravljal več mesecev. Za kraj podviga je izbral morje pred mestecem Villasimius na Sardiniji. Bila je sobota, ko se je Umberto s svojim spremstvom odpravil na odprto morje. Medtem ko se je on v kotu ladijskega salona z jogijskimi vajami pripravljaval na podvig, so potapljači iz spremstva v vodi pripravili vse potrebno. Potem je Umberto oblekel tanko potapljaško obleko in si na oči nataknil izredno močne kontaktne leče, ki mu nadomeščajo potapljaško masko, ker bi za izenačevanje pritiska v njej porabil preveč prepotrebne zraka. Ko je skočil v vodo, se je najprej dvakrat zapored potopil do globine 20 metrov, po temeljitnem nadihavanju (hiperventilaciji) pa se je potopil zares. Ni minilo kaj prida več kot dve minuti, ko je že priplaval na površino s tablico s številko 72, kar je pomenilo da je svoj in obenem svetovni rekord na standardni način popravil za dva metra. A časa za slavo ni bilo, saj je takoj zatem hotel postaviti še svetovni rekord na nestandardni način. Po petih minutah nadihavanja se je s 30 kg uteži na nogah ob jekleni vrvi v pokončnem položaju v eni minuti in 20 sekundah spustil na globino 105 metrov, s čimer je za meter popravil svoj stari rekord, na površino pa se je vrnil brez vsakršnih pomagal, tako kot velevali pravila, še hitreje, saj je vse skupaj trajalo le dve minuti in 37 sekund.

Pipin se odzove

Pipin je bil tako izvan in Pelizzari ni dolgo užival slave nekronanega kralja globin. Kubanec Pipin mu je odvrnil v enem samem tednu, in to z absolutnim rekordom, ki je bil tudi sicer njegov in ga je lani pozimi postavil na Floridi. Lansko poletje je podvig opravil tam, kjer prebije večino svojega življenja, v Siracusi. Pipin je pripravil pravi spektakel. Potopitev je neposredno prenašala televizija, kamere pa so bile postavljene na površini, v globini 130 m, ena pa je bila pritrjena na uteži, s pomočjo katerih se je bliskovito potopil. Televizija je snemala Pipinov obraz, ki se je od hitrosti in globine močno spail. Od površine do globine 128 metrov je s 40 kg uteži potreboval le minuto in pol, tam je odtrgal ploščico s številko 128, potapljač iz spremljevalne ekipe mu je podal balon, ki ga je poprej napolnil z zrakom, in Pipin se je bliskovito dvignil na površje. Tam ga je čakala navdušena množica navijačev pa tudi skupina zdravnikov, specialistov podvodne medicine, ki postavnega Kubanca, ki ima vitalno kapaciteto pljuč kar 8,2 litra, spremljajo in proučujejo že dlje časa.

Šport ali kaj?

Je doseganje globinskih rekordov šport ali le spektakel, je težko reči, vsekakor pa morajo biti ljudje, ki to počno, pravi športniki in telesno in duševno izjemno dobro pripravljeni. Boj še ni končan in Umberto Pelizzari je že obljubil, da bo letos njegov tudi absolutni rekord. Za kaj takega se bo moral potopiti več kot 130 m globoko, saj najbrž tudi Pipin ves ta čas ne bo miroval. Nekateri ju primerjajo z gladiatorjem, ki se v areni bori s sestradanimi levi, njun boj z globinami pa najbrž res ni daleč od tega, nevaren vsekakor ni nič manj.

IGOR VIDMAR

OBIČAJI

Koledniki spet oživljajo

Na predvečer 6. januarja, dneva treh kraljev ali tretjega božiča, se ponekod še vedno sliši katera od trikralskih kolednic, ki se bistveno ne razlikujejo med seboj. V Šentjernej in primer se začetek glasi tako: "Ena zvezda je rojena, na nebu je svetla, ona nam je oznanila, rojstvo Jezusa..." Običaj petja treh kraljev je bil marsikje živ še po drugi svetovni vojni, zadnja leta pa po več desetletjih preganjanja koledniške šege spet oživljajo.

Da običaj ne bi zamrl - po nekaterih vaseh namreč še vedno živi, čeprav bolj s strahom - se je občinski odbor SKD Šentjernej odločil organizirati prireditev Koledovanje treh kraljev, ki pa je kljub podobnemu neuspelemu poskusu pred leti doživela velik odmev. V Šentjernej se je zbralo 10 skupin, ki so prišle z Rake pri Krškem, Škocjana, Mokrega Polja, Šentjerneja, Sel, Cerovega Loga in Grobelj, bilo je tudi nekaj mešanih skupin, vse pa so na izvirni način prikazale stari običaj, ki je bil nekoč v teh krajih zelo bogat in raznovrsten. Prireditve si je ogledala velika množica obiskovalcev.

Trikralski koledniki izvirajo iz humanističnih šol renesanse in so bili sprva dijaška šega. Po vaseh so hodili zvečer pred praznikom treh kraljev, ki ga imenujemo tudi tretji sveti večer, ponekod odrasli fantje, drugod fantiči, oblečeni v tri kralje z zvezdo. Zvezda ima namreč simboli pomen. Trije kralji naj bi jo videli, da je vzšla na vzhodu, jim kazala pot in v Jeruzalemu čudežno izginila, nato pa spet hodila pred njimi, dokler ni obstala nad krajem, kjer se je rodilo dete. Zvezdo trije kralje nosijo tudi dandanes, a se od kraja do kraja razlikuje, ponekod so jo ohranili še izpred vojne. Nekateri skupine so zvezdo prilagodile svoji pesmi. Veliko jih jo je imelo v obliki škatle, vsaka stran pa je imela drugačno vsebino. Ko so osvetljeno zvezdo postavili na okno, so jo obračali tako, da sta se prikazana podoba in pesem ujemali.

Policija je preganjala kolednike

Kakšen je bil običaj nekoč, se še zelo dobro spominja Polde Švalj iz Šentjerneja, eden najstarejših v Šentjernej, ki še

ohranja to tradicijo. Kot 17-leten fant je prvo leto po vojni tudi sam prvič sodeloval pri petju. Tri leta so peli brez skrbi, potem pa se je začelo zatiranje običaja, ki se ga sicer spominja še iz predvojnih let. Policija je bila namreč nekaj let po vojni 5. januarja zvečer zelo pozorna na prepovedano petje in je kršitelje kaznovala z denarno kaznijo. Menda naj bi kršili javni red in mir, oblasti pa je motilo tudi pobiranje prostovoljnih prispevkov, iz katerih so si fantje privoščili zakusko, os-

tanek pa običajno dali cerkvi. "Spominjam se, da je moral vsak plačati 750 dinarjev kazni, to je približno današnjih 10 tisočakov. Kdor ni plačal, je moral za tri dni v zapor. Tri leta so nas lovili, morali smo celo k sodniku za prekrške. Nazadnje smo peli leta 1954, seveda smo tudi takrat plačali kazen. Morali bi imeti dovoljenje, za katero smo enkrat tudi zaprosili, a ga nismo dobili," se spominja Polde, ki je ravno tistega leta prevzel glavno vlogo pri organizaciji petja treh kraljev, čeprav samo za eno leto.

Koledniki se niso ozirali na vreme, naj je bil dež ali sneg, toplo ali mrzlo. Leta 1947 se niso odpovedali petju in obiskom kljub 25 stopinjam pod ničlo. V času prepovedi so se moški kljub temu dobivali na skrivaj in prepevali koledniško pesem, tako da se je z ustnim izročilom ohranila. "Ponovno smo se odpravili pet k hišam

Običaj, ki je bil včasih v Šentjernej in okolici zelo bogat in raznovrsten, so si obiskovalci lahko ogledali na prireditvi, ki bo postala tradicionalna.

Polde Švalj

leta 1987 in ljudje nas radi sprejmejo," pravi Polde, še posebej pa ga veseli, da običaj sprejemajo in prenašajo tudi mladi fantje, tako da so se skupine že oblikovale po več vaseh in vsaka pokriva svoj konec, ni pa prepovedano hoditi tudi k drugim v vas, kar sicer ni bilo najbolj zaželeno pred prepovedjo. Zato so, da jih ne bi prehiteli sosedje, domačini najprej obiskali obrobne zaselke, za konec pa so občajno pustili centre.

Kljub prepovedi je običaj ostal živ. V teh nekaj letih so v šentjernejski dolini zaživele menda vse skupine, ki so bile tudi takoj po vojni. Svoje je k ohranjanju tradicije prispevala tudi petkova prireditev ob občinski stavbi v Šentjernej, ki naj bi postala tradicionalna. Čeprav ni bila tekmovalnega značaja, sta se šentjernejski župnik Anton Trpin in Polde Švalj soglasno odločila, da so bili najboljši škocjanski koledniki - skupina je bila najštevilnejša, združevala je staro in mlado - da pa bi bilo v prihodnje petje še boljše, so v zahvalo prejeli zvezdo, ki jo je izdelal domačin Franci Miklavčič, po domače Mlakarjev.

In tistega večera je bilo pri marsikateri hiši slišati voščilo in petje kolednikov...

TANJA GAZVODA

Z verigami v Italijo

Pred nekaj več kot petdesetimi leti Janez Černe iz Mršče vasi pri Šentjerneju za pot v Italijo ni potreboval potnega lista. Vkovali so ga v verige in ga, obsojenega na dosmrtno ječo, skupaj s skupino sotrpinov zvezli v Mussolinijev "imperij". Za tiste čase bi lahko rekli, da je imel še srečo. Dvanajst drugih, ki so jih obtožili sodelovanja s partizani in jih zaprli v osnovni šoli v Zameškem, so Italijani postavili ob zid in ustrelili.

Danes so potomci tistih, ki so na "neciviliziranem Balkanu" sejali smrt, v Evropski skupnosti in poskušajo na vse načine pred svetom dokazati, kakšne krivice so se jim godile, ker se nek narod ni pokoril fašističnim zakonom. Tistim, ki na italijanski strani zdaj zganjajo vik in krik, so marsikaj olajšali tudi tukajšnji poveljni oblasti, ki v svoji ideološki zaslepljenosti niso pravično in v celoti zbrali podatkov o številu pobitih, pregnanih in gmotno oškodovanih ljudi in s temi podatki nastopili pred mednarodno javnostjo. S povzročitelji gorja so se spuščali v nekakšna čudna mešetarjenja, svojci izgnulih, nekdanji izgnanci in interniranci, pa so povečini še danes ostali brez vsakršnega nadomestila za svoje izgube.

Tudi Janeza Černeta sem "odkril" čisto slučajno. Je pač eden od starejših ljudi, o katerih ponavadi pišem, ti pa so marsikaj doživeli in so skoraj vsi zagotovo med drugo svetovno vojno postali žrtev tujih ali domačih oblastnikov, tako tudi Janez. Obiskal sem ga proti koncu decembra lani. Ob takem času je Mršča vas ena sama zimska idila. Krka se vsa nabrekla tiho plazi mimo vrste hiš na bregu. V eni od njih živita tudi 87-letni Janez in njegova šest let starejša žena Rezka. Za svoja leta se še kar dobro držita. Janez takoj opazi, da me čudi razlika v letih in pravi: "Tudi župnik je opazil in me je pred poroko na to opozoril. Jaz pa sem mu dejal, naj ga to nikar nič ne moti, saj bom z Rezko živel jaz, ne on."

Pred dobrimi šestdesetimi leti je bilo to. Takrat se je Janez iz rodne Bučke priženil h Gričarjevi Rezki v Mrščo vas. V njeni leseni rojstni hišici sta si uredila dom. Rezka je imela šivalni stroj in si je s šiviljstvom služila kruh, Janez pa si je zraven hiše postavil mizarstvo delavnico. Leta 1935 se jima je rodil Ladi, tri leta kasneje Tilka, ko je svet že razburkala druga svetovna vojna, pa še Tončka. Bilo je to leta 1943. To leto Janez posebej pomni tudi zato, ker so ga takrat, Tončki je bilo komaj mesec dni, Italijani odtrgali od doma. Družino je spet zagledal šele po osemnajstih mesecih, od doma pa je ostal le pepel. Vse je zginilo v ognju druge svetovne vojne.

Predolga bi bila zgodba, če bi hoteli zapisati vse, kar se je z Janezom dogajalo potem, ko so ga Italijani odtrgali od družine. Seveda so ga pretepali kot živino in trpljenje je bilo

tako neznosno, da mu je bilo dostikrat žal, da ga niso ustrelili skupaj s tistimi nesrečniki v Zameškem. Ker je prostora za to rubriko malo, prikažimo samo nekaj bežnih slik iz Janezove kalvarije.

Ljubljana: "Trije domačini so prišli na sodišče pričati, da sem imel stike s partizani. Taki pa niso imeli dosti možnosti. Ko sva bila s Toneom Tomšičem na dnevnem sprehodu po jetniškem dvorišču, sem mu povedal, kako je, pa mi je rekel da naju bodo kmalu odpeljali na lesenem zaboju. Tako so vozili na smrt obsojene v gramozno jamo. Mene so potem obsodili na dosmrtno ječo in odpeljali v Italijo, Toneta pa so zaman poskušali rešiti in res je končal v gramozni jami."

Koper: "Na poti v Italijo smo se za nekaj časa ustavili tukaj. Bilo nas je nekako dvajset do trideset dosmrtnikov. Grdo so ravnali z nami. Pakete s hrano, ki smo jih imeli s sabo iz Ljubljane, so nam pobrali. Postavili so nas pred zid. V nas so merile cevi mitraljezov. Za njimi so bili tisti s cofki na kapah. 'Ko bom dvignil sabljo do konca, boste mrtvi,' je dejal njihov poveljnik in pričel dvigovati roko. Ko je prišel do polovice, sem se oglašil. 'Kar smo iskali, to smo dobili,' sem dejal, potem so se oglasili še drugi in Italijanov roka je počasi omahnila. Še isto noč so nas strpali na vlak in odpeljali naprej v Castelfranco."

Bologna: "Italija je kapitulirala, Nemce pa so s kopnega in iz zraka tolkli zavezniki, od zadaj pa italijanski partizani. Vseposod je bilo polno ruševin, globoke luknje so zijale v tleh, po zidovih in drevesih so viseli deli človeških teles. Neznosno je zaudarjalo, mi pa smo bili vklepani v verige in si še nosu nismo mogli zatisniti. Hodili smo mimo tri metre dolgih neeksplozivnih letalskih bomb."

Mršča vas: "Nemci so me poslali domov. Bil sem čisto na koncu moči. Od doma pa je ostal le kup pepela. Rezka je z otroki dobila streho pri dobrih ljudeh. Po vojni sem dobil nekaj materiala za obnovo, a so mi ga kmalu vzeli nazaj. Počasi je le zrasla zidana hiša na kraju, kjer je prej stala lesena."

To je nekaj slik iz življenja Janeza Černeta. In kako je z njim in z njegovo ženo Rezko danes? Spet živita sama v Mršči vasi. Še imata živa dva otroka, pa tudi šest vnukov in enajst pravnukov, a vsi živijo drugje. Janez še prime kakšno delo v roke, a te so ostarele in nimajo pravega uspeha. Tudi Rezkin roke je že zdavnaj zapustila nit. Tesno je življenje ljudi, ki za vse, kar so ustvarili in izgubili, na dobijo nikakršnega povračila. Še tesnejša je bodočnost naroda, ki dopušča, da iz njegovega trpljenja kuje dobiček nekdo drug.

TONE JAKŠE

Rezka in Janez Černe iz Mršče vasi

"Gospodin kaplar" Janez Bavdek (na sredi s temnim ovratnikom) s svojo desetino, sestavljeno iz pripadnikov petih narodov.

Dela polno življenje

Janez Bavdek gre že v 89. leto starosti. Rodil se je še pred prvo svetovno vojno v avstroogrski monarhiji in je v svojem dolgem življenju živel v šestih državnih sistemih.

Na svet je prišel v osemčlanski družini gostačev, torej v revni družini, ki ni poznala svojega doma. To so bili ljudje žuljavih rok, zašite obleke, o njihovi obutvi pa bolje da niti ne govorim. Iste čevlje so nosili drug za drugim. Že kot otrok je Janez hitro opazil, da bo treba s trebuhom za kruhom. To mu je bilo jasno vsakič, ko je sedel za mizo in družno z drugimi zajemal iz velike lončene skledice. V nji so bile največkrat jedi iz koruzne moke ali pa krompir, ki ga za večerjo niti lupili niso, saj se je materi zdelo škoda, da bi kaj vrgli proč. Iz Jurke vasi, kjer je Janez preživel mladost in spoznal lepote Krke in takrat še čiste narave, je moral, še ne star 14 let, oditi delat v opekarno v Cegelnici. Tam so delali od vida do vida, 12 ur na dan. Ker je bil najmlajši in bolj slaboten, je od spomladi pa tja do pozne jeseni nosil z banko na hrbtu vodo za delavce iz bližnjega studenca. Ta voda je bila izredno dobra, ker je izvirala izpod skale. Janez pravi, da tako dobre ni nikoli več pil. Drugače so bile razmere v opekarni v Cegelnici za tiste čase še kar dobre. Lastnik je bil Ravbar s še tremi partnerji, pa jim ni šlo dolgo.

Kasneje se je Janez zaposlil na Kulovčevi in Dularjevi žagi na parni pogon. To je bilo leta 1924, parna žaga pa je bila za kraj velik napredek, ob tem pa je tudi nekaj ljudi dobilo delo. Delavnik je trajal od sedme ure zjutraj do šeste zvečer, opoldan pa so eno uro počivali in pojedli, kar so jim prinesle matere. Po navedi je bila to le ena vrsta jedi, ali krompir ali žganci, poleti še solata, zabeljena s slanino. Kruh so pekli doma, hrano oz. "fasengo", kot so takrat rekli, pa so kupovali na knjižico pri Šurli, ki je bil kar dober trgovec in imel poceni stvari, le denar je imel strašno rad. Če kdo ni pravočasno plačal, ga je trdo prijel.

Zvezdice na ramenih

Avstrija je propadla in Janez je že pozabil, kakšna je bila cesarjeva slika, ko je bila že tu kraljevina SHS. Kot lep in krepak mladenič je šel služiti jugoslovanskemu kralju v Makedonijo, kjer je opravil podoficirski tečaj in dobil na ramena zvezdico. Takrat so, pravi, vojake za kazni še topli in pritožbe proti tej hudi fizični kazni ni bilo mogoče nikjer uveljaviti. Njemu so dodelili deset mož. To je bila desetina, sestavljenih iz fantov petih narodov: Bosancev, Slovencev, Srbov, Makedoncev in Madžarov. Janez pravi, da je bila to najboljša desetina celega pešadijskega obmejneg kraljevega polka. Še danes po tolikih letih rad obuja spomine na svojo

desetino. Vojaki so ga imeli radi kot svojega očeta, saj ni nikoli nobenega udaril pa tudi ne kaznoval. Spoznal je namreč, da lepa beseda več zaleže kot grdo ravnanje. Vojaki so kar tekmovali, kdo bo bolj vdano služil slovenskemu kaplarju Janezu. Ob večerih jih je rad poslušal, ko so tiho prepevali melodije svoje dežele. Ko je bila desetina na višku in se je bližal konec vojaščine, so se za slovo slikali s komandantom v sredini.

Janez se je oženil leta 1938. Vzel je lepo dekle iz svoje vasi, njeni družini se je reklo pri Gradnovih. Še kako prav je prišlo, da je bila žena šivilja in je imela svojo obrt. Ko je prišla gospodarska kriza, je prav prišel prav vsak dinar, ker so trije otroci iz leta v leto potrebovali to in ono. Kolo, ki si ga je kupil Janez, je bilo takrat edino prevozno sredstvo, a ni bilo dostopno vsakemu, kdor ga je kupil, se je moral marsičemu odreči.

Ni bilo dopusta

Konec kraljevine Jugoslavije je Janez dočakal v Žužemberku. Potem se je kmalu začel upor proti okupatorju. Že maja 1942 je Janez Bavdek postal terenec in aktivist OF. Ko so iz Ljubljane poslali vlak z vojnimi materialom za par-

tizane v vagonu cisterni, so njemu naložili skrb za varnost, da so partizani lahko ves tovor nedaleč od italijanske postojanke spravili z vlaka v varstvo gozdov. Kasneje je bil v intendanturi GŠ NOV in POS ter potem v brigadah.

Domov se je vrnil kot kapetan. Takoj se je zaposlil v Novolesu kot parketarni mojster. Z več kot 33 leti aktivne delovne dobe je odšel v invalidski pokoj.

Vse, kar si je ustvaril, si je z lastnimi rokami. Janez je bil zares pridnih, delavnih rok, ki vse do nedavnega niso mogle mirovati. Med drugim je sam izdeloval zelo lepe preše. Od pionirjev, ki so po drugi svetovni vojni začeli delati v lesni industriji, jih je živih zelo malo, Janez Bavdek pa je med njimi. Živo se spominja, kako je bilo včasih za delavca težko, ni bilo osemurnega delavnika ne dopusta.

Ko se poslovim od Janeza, mu sežem v dlan. To je delavska dlan, ki je že v otroških letih morala garati. Ob slovesu me Janez vpraša: "Kaj misliš, ali je še kdo živ od moje desetine, mojih fantov petih narodov? Večkrat mislim nanje. Vesel sem tudi, da sem svoje otroke spravil k boljšemu kosu kruha, kakor sem ga imel jaz sam v mladosti. A predno umrem, bi rad pil vodo iz tistega studenca. Pa se je menda že povsem zaresel z grmovjem..." TONE VIRANT

REVŠČINA V SVETU

1996, leto odprave revščine

Letošnje leto naj bi med drugim znamenoval svetovni boj proti revščini. Združeni narodi so namreč leto 1996 razglasili za mednarodno leto odprave revščine. Pod geslom Odpravimo revščino na svetu se svetovna organizacija loteva izredno zahtevne in za mnoge poznavalce svetovnih razmer skoraj da neuresničljive naloge, saj ima revščina v svetu globoke in široko razvejene korenine. Razlika med bogatim in revnim delom sveta se kljub mnogim akcijam v preteklosti ni zmanjšala, temveč še povečala. Ob tem pa je globalna razdelitev sveta na bogate in revne na nek način doma tudi v razvitih državah, saj revščino tudi v najbolj razvitih državah ni popolna tujka. Predvsem pa bogate in razvite skrbijo vse bolj razvidno dejstvo, da svetovna revščina posredno ogroža tudi nje same.

Po podatkih Združenih narodov živi na svetu okrog 1,3 milijarde ljudi v človeka nevednih razmerah, ko si vsakdanje preživetje zagotavljajo (le kako?) s sredstvi v vrednosti enega ameriškega dolarja na dan. Kar milijarda ljudi nima primerne pitne vode, 1,7 milijarde ljudi ne pozna sanitarij.

Še posebej trdo revščina prizadene ženske, otroke in stare ljudi. In k tej armadi, ki živi v skrajni bedi, se bo - če se seveda sedanji tokovi ne bodo spremenili - do konca tega tisočletja pridružilo novih 300 milijonov revežev.

Z revščino je neločljivo povezan cel kup pojavov, ki ogrožajo človeštvo v celoti: silovito naraščanje števila svetovnega prebivalstva, pospešeno uničevanje okolja, prekomerno izkoriščanje obnovljivih in neobnovljivih naravnih virov, že neobvladljivi migracijski tokovi, mednarodni spori in vojaški spopadi, katerih socialno ozadje je vse bolj razvidno.

Združeni narodi pričakujejo, da se bodo razvite države zavzele za rešitev tega globalnega pojava in začele izpolnjevati obljubo, ki so jo dale na lanskem svetovnem socialnem vrhu v Kopenhavnu. Za odpravo revščine seveda ni enostavnega recepta, bolj ali manj pa so se na vrhu strinjali s tem, da so zadostna prehrana, šolstvo in zdravstveno varstvo ter dostop do zdrave pitne vode tisti pogoji, ki jih je treba izpolniti, da bi ljudje lahko sami uravnavali svoje življenje in premagali revščino.

Ali imamo Evropejci skupne ideale?

Ali je nekaj, kar bi lahko imenovali evropsko stališče? Ali imamo Evropejci enotna mnenja in skupen okus, v čemer se razlikujemo od ostalega sveta? Ali različni nacionalni stereotipi prenesajo temeljit pretes? Odgovore na ta vprašanja daje najobsežnejša raziskava javnega mnenja v Evropi doslej. Opravila jo je evropska podružnica ameriške družbe International Research Associates.

Evropejce najbolj skrbi brezposelnost. Poleg zahodne Evrope daje temu problemu podobno težo samo še Indija. Anketiranci so imeli možnost izraziti svojo zaskrbljenost v zvezi s 15 različnimi področji. V vseh zahodnoevropskih državah so na prvo mesto ali vsaj na eno od prvih treh zapisali brezposelnost.

Bilo je nekaj nacionalnih razlik: Nemčija, Belgija in Velika Britanija so kriminal obtežile nekoliko bolj kot brezposelnost. Francija je dala nenavadno visoko prvenstvo aidsu, ki ga je za brezposelnostjo označila kot drugi največji problem. Italijane močno skrbi korupcija, Skandinavce onesnaževanje okolja, Nizozemce pa religiozni fundamentalizem. Vzhodne Evropejce daleč najbolj skrbi kriminal, sledita pa mu inflacija in osebno pomanjkanje denarja.

Evropejci menijo, da je brezposelnost glavni vzrok revščine. Drugod po svetu za revščino najbolj krivijo pomanjkanje izobrazbe. Precejšnje razlike so bile med vzhodno in zahodno Evropo. Prebivalce nekdanjega vzhodnega bloka nekoliko manj skrbi brezposelnost in bolj vprašanje mamil in alkoholizma. Lenobo so kritizirali kot tretji najpomembnejši razlog za revščino. Zahodni Evropejci je v tej zvezi niso omenjali.

Evropejcem več kot drugim pomeni politika velikih poslovnih družb in nezadostna denarna podpora javni blaginji. Za prebivalce stare celine je priseljenstvo močnejši vzrok revščine kot za druge Zemljane.

Velika večina Evropejcev meni, da bogati postajajo bogatejši in revni revnejši. Mnogi so prepričani, da imajo revni malo možnosti, da bi ubežali svoji usodi. Ta občutek je najmočnejši v Veliki Britaniji in Španiji.

Odnos do države in politike

Večina misli, da njihove države ubirajo napačne poti, še posebej gorki so oblasti Grki, Britanci, Madžari in Španci. Štirje od petih vprašanih v teh državah so menili, da se stvari obračajo zelo narobe, medtem ko je v Veliki Britaniji le 15 odst., v Grčiji, Španiji in na Madžarskem pa manj kot 10 odst. ljudi, ki nimajo pripomb.

Nasprotno pa sta skoraj dve tretjini Norvežanov zadovoljni s potjo, po kateri stopajo kot narod in država, podobno misli več kot polovica Dancov in malo manj kot polovica Ircev. V celoti 64 odst. Evropejcev meni, da gredo na nacionalni ravni stvari resno narobe. Malo manj kot 17 odst. jih je zadovoljnih, okoli 20 odst. pa se jih ni moglo odločiti.

Evropejci so politično dokaj dejavni, vendar je na tem področju nekaj krepkih razlik. V zadnjem letu je o politiki razpravljalo 75 odst. Dancov, manj kot 10 odst. Avstrijcev in Nizozemcev, Madžarov pa samo tri odstotke. Tretjina Grkov je bila na političnem shodu, s čimer so daleč pred drugimi Evropejci. Več kot polovica Britancev je v zadnjem letu podpisala tako ali drugačno petico. Irci, Britanci, Švicarji in Skandinavci so bolj od drugih delovali v komitejih, medtem ko so Norvežani dvakrat verjetneje od drugih Evropejcev dali denar kaki politični skupini.

Večina Evropejcev ima pozitivno mnenje o Evropski zvezi. Skoraj dve tretjini - tisti, ki so v Zvezi, in tisti, ki so zunaj - razmišljajo o njej zelo ali "dokaj" pozitivno, samo 17,6 odst. pa negativno. Najbolj pozitivno nastrojeni so Irci, Španci, Grki, Belgijci, Italijani in nekdanji vzhodnoevropski blok. Najbolj negativna čustva prihajajo iz Švedske, Velike Britanije in drugih skandinavskih dežel ter Švice. Švedska in Velika Britanija sta edini, ki imata maloštevilne, vendar glasne nasprotnike Evropske zveze.

Majhna večina Evropejcev misli, da bo EZ v prihodnjem desetletju "ena od najpomembnejših svetovnih velesil". To je večinsko mnenje na Poljskem, v Grčiji, na Danskem in Irskem.

Skrb za okolje

Rusi, Grki, Ukrajinci, Čehi in Danci so okoljsko najbolj osveščeni narodi. Večina vprašanih v teh deželah daje prednost zaščiti okolja pred gospodarsko rastjo. Belgija in Turčija sta glede okolja najbolj brezbrižni državi. Gospodarska rast je zanju najpomembnejša. Na evropskem prizorišču so dežele nekdanjega vzhodnega bloka bolj zaskrbljene za okolje kot za gospodarsko rast. Podobno menijo tudi Avstrijci. Velika Britanija, Francija, Madžarska in države Beneluksa dajejo prednost gospodarstvu, medtem ko so Skandinavija, Nemčija, Italija in Španija nekje vmes.

Večjo zaskrbljenost vzhodne Evrope zaradi okolja in manjšo zaradi gospodarske rasti si lahko razlagamo z mrščno podobo stanja okolja v teh državah. Pet dežel za nekdanjo železno zaveso ta stiska skrbi bolj kot kako drugo državo.

Pogled Skandinavcev na okolje je od vseh Evropejcev najbolj svetel in je takoj za Savdsko Arabijo in Singapur.

JANEZ PENCA

ZNAMENITI DOBREPOLJCI

Od poliglota do ponarejevalca

Na nedavnem dvodnevem znanstvenem posvetu o Dobrepoljah in Dobrepoljcih je profesor Milan Suštar predaval tudi o znamenitih Dobrepoljcih. Poleg njega pa so o posameznih znamenitih Dobrepoljcih imeli posebna predavanja še drugi znanstveniki. Znamenitih Dobrepoljcev ni malo, nekaj jih na kratko predstavljamo v tem zapisu.

LUKA DOBREPOLJSKI je bil med drugim profesor in dekan dunajske univerze. Bil je protestantsko usmerjen. Umrl je leta 1562, pokopan pa je v cerkvi sv. Štefana na Dunaju.

Dr. MATIJA PRELESNIK je bil pesnik in pisatelj. Nadarjen in zelo priden. Obvladoval je 10 jezikov. Bil je doktor teologije. Novo mašo je imel leta 1895 pri sv. Antonu v Dobrepoljah. V službi ni napredoval, ker ga je škof Jeglič ocenil, da je "vinu vdan in lahkoumen". Vdal se je vinu in pisal, zaradi nezdravega življenja je umrl komaj 33 let star. Uspešen je bil na znanstvenem področju in v prozi, v poeziji pa manj.

JOŽE PRELESNIK je bil uspešen risar in je veliko obetal, žal pa se je posvetil ponarejanju denarja. Bil je mojstrski ponarejevalec bankovcev, zaradi česar so ga klicali kar cesar. Pobegnili je tako rekoč iz vsake ječe, skrivati pa se ni znal in so ga vedno spet kmalu prijeli. O njem niso pisali le časopisi, ampak tudi več slovenskih pisateljev. Tudi Finžgarju je povedal ob nekem srečanju na vlaku, da se ves lahko prenaredi, kar mu pa ni pomagalo, da ga ne bi vedno znova prijeli in je tudi umrl v ječi leta 1898, star 66 let. Ljudje so ga imeli za pravega slovenskega Robin Hooda, saj je ponarejeni denar dajal tudi revnim kmetom, da so se plačevali dolgove in celo kupovali posesti.

JERNEJ PEČNIK je živel in delal tudi v več krajih po širši Dolenjski predvsem kot občinski svetovalec ali tajnik (Gradac Mirna, Podbočje, Mokronog, Krško). Pri Drnovem je našel in začel izkopavati Neviodunum. Nato je izkopaval še v mokronoški dolini in drugod po Dolenjskem in Sloveniji. Najdbe je pošiljal najprej v ljubljanski, nato (po

letu 1893) pa v dunajski muzej. Preselil se je v Novo mesto in živel le od denarja, ki ga je zaslužil z izkopavanjem. Leta 1903 se je preselil v Ljubljano. Umrl je leta 1914, star 79 let.

ANTON MRKUN se je odločil za duhovniški poklic, ker je menil, da bo tako lahko najbolj pomagal svojemu narodu. V Dobrepoljah je živel in delal od leta 1929 do 1945 (umrl je v Clevelandu v ZDA leta 1961). V Dobrepoljah je ustanovil (na Ponikvah) Zavod sv. Terezike in Zdravstveni zavod. Bil je Krekov učenec, uresničeval je njegove zamisli in se zavzemal za ustanavljanje zadrug oz. jih je tudi ustanavljal, saj je deloval v dobro kmetov in delavcev. Organiziral je mnoga izobraževalna predavanja in seminarje, celo za izdelovanje kitar. V praksi je uveljavljal načelo, da mora vsak kristjan delati dobra dela. Ustanovil je dobredelno društvo, zadržno lekarno in ambulanto, kopališče in še marsikaj. Načrtoval je ustanovitev radia, družinske posvetovalnice, postavitve zadržnega doma, deloval kot živinorejec, gobar, zeliščar, medicinec, iskalec rud, jamar, medicinec, socialni delavec, organiziral je varčevanje, romanja oz. izlete itd., govoril pa je kar 27 tujih jezikov. Posebno se je zavzemal za zdrav slovenski rod in je zato deloval tudi na področju genetike in drugod. Bil je tudi zavzet borec proti alkoholizmu, ustanavljal je abstinentne krožke in društva ter napisal Protialkoholni katekizem. Bil je torej predhodnik dr. Ruglja, vendar je imel prav na tem področju bolj malo uspehov. Njegovo delo med drugo svetovno vojno in po njej je bilo bolj malo pojasnjeno, razen da je tik pred vojno, 15. januarja 1941 pisal sestram (nunam) v Smihel pri Novem mestu, da so v Dobrepoljah sezidali velik Jakličev dom, ki bi se mu dalo prizidati prostore, v katerem naj bi sestre vodile Zavod za slabotne otroke in internat za deklice. Ta načrt pa ni bil uresničen, ker se je začela vojna in so Italijani spremenili dom v kantino (vojaško gostišče) za italijanske vojake.

JOŽE PRIMC

KNJIŽNA POLICA

Smeh na prepihu

Pesnik, pisatelj, publicist in muzealec prof. Jože Dular je malo pred iztekom leta 1995, torej leta, ko je obhajal 80-letnico življenja, ponudil bralcem svoje novo knjižno delo: zbirko anekdot in prigod **SMEH NA PREPIHU**. Knjigo je založil in izdal v 1.000 izvodih Dolenjski list, kjer so anekdote in prigode izhajale v zadnjih dveh letih. Zanimivo je, da so bile nekatere ponatisnjene v knjigah anekdot drugih avtorjev, še preden je pričujoče Dularjevo delo zagledalo luč sveta.

V knjigo **Smeh na prepihu** je Dular uvrstil blizu 250 anekdot in prigod z obeh strani Gorjancev pa tudi od drugod v Sloveniji. Prevladujejo humorne dogodivščine iz Dolenjske, od koder je Dular izšel, in iz Bele krajine, kjer se je pred pol stoletja udnil. Pri zbiranju gradiva mu je pomagalo 23 posameznikov, ki so v knjigi poimensko navedeni. Na kratko je predstavljenih tudi okoli 100 vidnejših oz. pomembnejših oseb, ki jih omenjajo anekdote in prigode.

In kaj so pravzaprav anekdote? Najpogostejša je razlaga, da je anekdota kratka zabavna zgodba, navadno iz življenja kake znamenite osebe. Najboljše anekdote so tiste, ki se odlikujejo z duhovitostjo. Pa fudi prigode, ki nimajo tolikšne teže, so lahko prav imenitne. Zlasti tiste, ki izžarevajo ljudsko modrost in iz katerih se iskri človeška bistrost, čeprav zabeljena s krjalevsko zadržljivostjo in jezikavostjo.

In takšnih anekdot in prigod premore Dularjev **Smeh na prepihu** za veliko prgišče, kar je lep dokaz, da se je tudi v naših domačih, predvsem v dolenjskih in belokranjskih logih zgodilo že veliko zanimivega pa smešnega in zabavnega, na sploh takega, čemur je veljalo prisluhniti in potem zapisati, da je lahko nastala pričujoča knjiga.

Jože Dular je anekdote in prigode zapisal z literarnim peresom, pri čemer je spet prišel do izraza njegov pretanjeni posluh za jezik in pripoved. Karikature, ki lepo popestrijo knjigo, so delo Lojzeta Perka, Boruta Pečarja, Boža Kosa, Štaumbeka in Jožeta Kumra; slednji je ilustriral tudi naslovnico.

IVAN ZORAN

Kocbekov Dnevnik 1948

Dnevnik Edvarda Kocbeka so že od prvih natisov deležni precejšnje pozornosti, pa naj gre za njegove partizanske dnevnike, ki so izšli še za časa njegovega življenja (prvi del pod naslovom **Tovarišja** že daljnega 1949. leta, drugi del pod naslovom **Listina** pa več kot trideset let kasneje) ali pa za povojne dnevnike, ki so si izborili pravico do natisa šele po avtorjevi smrti z demokratično odjugo po komunističnih svinčenih letih. Zanimanja so deležni seveda zaradi avtorja samega, saj se Kocbek s svojo misleno, literarno in moralno močjo vse bolj izrazil izrisuje na slovenskem duhovnem obzorju, hkrati pa je to človek, ki je v določenem zgodovinskem obdobju stal v središču zgodovinskih vrtincev, v katerih se je odločilno oblikovala slovenska narodna usoda, kasneje pa je na svoji koži doživel oblastniško nasilje, tako značilno za povojna obdobja. Kot moralno in miselno občutljiv posameznik je globlje od drugih sledil tokom časa, jih prelivaval v osebne zapiske ter nam tako ohranil dragoceno pričevanje, ki je postalo del slovenske zgodovine, predvsem seveda v tistem pomenu, ki ga je Kocbek sam v Listini takole opredelil: "Zgodovina ni preteklost, temveč spoznanje, ki ga imamo o njej."

Kocbekove povojne dnevnike je leta 1991 začela redno izdajati Cankarjeva založba. Doslej so izšle že štiri knjige, v katerih je zajeto obdobje od leta 1945 do 1947, pred kratkim pa je izšla peta knjiga z dnevniki iz let 1948. V zapisih tega leta je nekaj praznin, ko Kocbek v nasprotju s svojo siceršnjo navado ni nič zapisal. Nekoliko tanjša kot v prejšnjih letih je tudi politično-dokumentarna plast dnevnika, čeprav je Kocbek leta

1948 še aktivno sodeloval pri izgrajevanju nove socialistične oblasti, bil še zvezni poslanec in vsaj formalno še člen vodilne slovenske politične garniture. Osrednji dogodek tega leta je resolucija Kominforma o razmerah v KP Jugoslavije, ki je pretresla Jugoslavijo, spremenila njeno zunajo politiko, preusmerila gospodarsko reformo in grobo posegla v usode mnogih posameznikov. Pomemben dogodek je bil še julijski 5. kongres KPJ in nato novembra 2. kongres KPS. Kocbek občutljivo zapaža, kako v grobi pragmatiki socialističnega vsakdanjika primanjkuje humanizma in demokracije, kako se zapostavljajo človekove osebne vrednote, a kljub temu ostaja prepričan o upravičenosti družbene revolucije na Slovenskem, razume pa jo seveda globlje, ne samo kot spreminjanje gospodarske in družbene strukture, ampak tudi kot poglobljanje človekove zavesti. Kot običajno je tudi v teh dnevnških zapisih pogosta tema literatura. Kocbek tako ostaja tudi zanimiv kronist domačega in deloma tujega sočasnega slovstva.

MILAN MARKELJ

Naključni imperiji

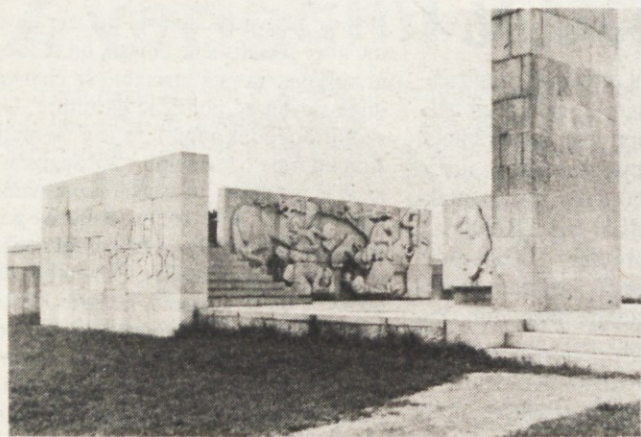
Konec sedemdesetih let so se pojavili peceji oz. osebni računalniki, kot jim pravimo pri nas, in označili silen razmah in vdor računalništva v vse pore življenja. Danes so peceji povsod, skoraj ni pisarne, kjer bi ne opravljali kakšnega dela, našli pa so si pot tudi v mnoge domove, kjer služijo delu, izobraževanju in zabavi. S peceji je povezan silovit vzpon visokotehnološke industrijske proizvodnje množičnih izdelkov, ki je v ZDA prinesla ogromne zasluke in ustvarila tako rekoč prek noči nove milijonarje. S peceji povezana industrija je eden najuspešnejših podvigov v zgodovini ameriškega gospodarstva. Presenetljivo pa je, da se je vse to dogodilo bolj ali manj po naključju, ljudje, ki se jim je posrečilo začeti in izpeljati ta veliki podvig in so zdaj vladarji teh naključnih industrijskih imperijev, so bili pravzaprav amaterji.

Zanimivo, duhovito in pronicljivo zgodbo o tem velikem ameriškem podvigu je publicist Robert X. Cringely opisal v knjigi **NAKLJUČNI IMPERIJI**, ki je pred kratkim izšla v slovenskem prevodu pri založbi Pasadena. Celoten naslov knjige je precej daljši in se glasi: **Kratka zgodovina Silicijeve doline** oz. **Kako fantje iz Silicijeve doline mlatijo milijone in tujo konkurenco, pa se dekleta še vedno ne zmenijo zanje**. Avtor te branja vredne knjige je zelo vpliven kolumnist časopisa InfoWorld, ki se skriva pod psevdonimom Cringely. Je izredno dobro seznanjen z vsem, kar se plete v svetu osebnih računalnikov, pozna ozadja, spletke in poslovne poteze velikih računalniških hiš, saj ga številni anonimni informatorji obveščajo o načrtovanju novih proizvodov, o bodočih poslovnih potezah, napakah in stranpoteh v računalniških podjetjih, zato Cringely ne pozna dobro samo delovanja računalniških velikanov, kot so Microsoft, Apple in IBM, ampak tudi ljudi, ki odločilno vplivajo na razvojne poti, ki jih ubira industrija osebnih računalnikov. Kogar zanima, kako se vrti ta svet, kdor hoče razumeti, zakaj se vrti tako, kot se, naj seže po tej knjižni novosti. Z veseljem pa jo bodo prebrali tudi tisti, ki jih računalništvo samo po sebi ne zanima, so pa dovzetni za bistre in duhovite poglede na sodobna dogajanja.

MILAN MARKELJ

KNJIŽNI TELEGRAMI

- Pri celjski Mohorjevi družbi je izšla knjiga **ENO SI ZAPOJMO** iz izborom 175 slovenskih ljudskih pesmi z notami in besedilom, ki ga je pripravila **Zmaga Kumer**.
- Izšla je knjiga **Mirana Ališiča PRVAKI**, ki govori o vseh dosedanjih svetovnih prvakih formule 1.
- Pri založbi Didakta je izšla zbirka zgodb iz svetovnih religij pod naslovom **VERSKE ZGODBE SVETA**.
- Založba Devin je izdala tri knjižice iz nove zbirke pravljič iz slovenske Benečije z ilustracijami Luise Tomaseti.
- **Dr. Dražgost Pokorn** je pri založbi Forma 7 izdal knjigo **SOJA OSVAJA SVET**, malo biblijo za zdravo življenje, kot je zapisano v podnaslovu.

SPOMENIK NOB NA GRIČKU - Osrednji belokranjski spomenik NOB stoji na manjši vzpetini Gricek v Črnomlju. Postavljen je bil v letih 1954-1961, svečano pa je bil odkrit 4. julija 1961. Spomenik, katerega avtorja sta akademski kipar Jakob Savinšek in arhitekt Marko Župančič, sestavljajo grobnica v obliki gomile, velika reliefna kompozicija in obelisk. Kompleks je posvečen 1250 padlim borcem narodnoosvobodilnega boja in žrtvam fašističnega nasilja iz Bele krajine. V grobnico so bili leta 1948 prekopani posmrtni ostanki na Gornjih Lazah padlih borcev 1. belokranjske čete. Spomenik je leta 1992 skupščina občine Črnomelj razglasila za kulturni spomenik. (Pripravila Judita Podgornik iz ZVNKD Novo mesto)

Ix Trdinovih kopiskov

Nevede podpirajo tatinstvo – Pogoste so žalibog preiskave in kazne radi kupovanja ukradenega blaga. Često si hočejo pomagati s tem kmetje, ki so v vseh drugih rečeh vse skozi pošteni in zabredo tako v škodo in sramoto ter podpirajo nevede tatinstvo, ki bi brez takih kupcev zgubilo naj jačo podlago.

Vino se je silno kradlo – Na gori v Liscu se je včasih silno kradlo, skoraj vsako zidanico razbili, v kateri čutilo se vino, krčmarju pa niso vzeli nikoli ne kaplje. Kedar je videl od daleč naj večega tatu vinskega, ga je vselej poklical piti. Tat mu je rekel: Tebi se ni nič bati, tebi ne bo jemal nihče in res mu ni.

Mladi ponarejevalec denarja – Miha Žugel je 18 leten deček, brez staršev, brez odgoja, ne zna še moliti ne tudi ne brati ali pisati. Vendar delal je prav dobro bankovce na oknu po 5,10 in tri tudi za 50 for. Hodil je to delat v štiro, vabili ga postarni, "pametni" moške, katerim prisodil bi človek kaj boljšega. Enkrat je tudi kradel. Žugela je dober človek prenočil in za to blagodat ga je okral in prodajal ukradene reči drugim.

Tone je bil bolj osebenjek kakor kmet. Imel je njivo nad strugo Sušice, ki je bila večidel suha, le ob večjih nalivih je po nji prihrumela voda. Na naspntonem bregu je bila poraščena z akacijo. Ob Kolpi pa je imel oz. ga je k hiši z doto prinesla žena, velik travnik. Na njem je nakosil sena za kravo in vola, ki sta mukala v hlevu. V svinjaku sta krulila prašiča in nekaj kokoši je brsklo po gnoju za hlevom. Bore malo za vso družino pod streho hišice, ki jo je poddedoval od očeta.

Žena je na semanji dan prodajala na trgu pred cerkvijo sv. Nikolaja čebulo, fižol in še kakšno jajce, kajti v jeseni je bilo treba kupiti otrokom zvezke za šolo. Njihova vsakdanja hrana so bili mleko in žganci, krompir in zelje pa še ječmenova juha; če se je v njej kuhalo kaj od prašiča, je bila zelo okusna. V Tonetovih časih ni bilo ne hladilnikov in ne zamrzovalnih skrinj. Mati je kdaj pa kdaj spekla še sirovo belokranjsko povitico in skuhalo štruklje.

Zgodaj je moral Tone naložiti gnoj na voz, da je potem peljal z vozom in volom po cesti, potem pa po blatnem kolovozu do svoje njive na hribu. Kolovoz od Veseličevega poda je bil z obeh strani zaraščen in se tudi v največji suši ni osušil. Vedno je bil blaten, kolesa so se globoko vdiralala vanj in vol je le s težavo vlekel voz za seboj. Kolovoza ni nihče popravljaj, saj so občinski moške komaj zbrali denar za gramoz na občinskih cestah.

Tone si je rad vzel kaj prostega časa in to lagodno pojasnil, češ česar ne bom naredil danes, bo ostalo za jutri. Tako je tudi bilo. Z ženo sta raztrosila gnoj po njivi, nato sta orala. Ona je poganjala vola, Tone pa je držal in usmerjal plug. Vsi trije so se mučili in potili, kdaj pa kdaj se je vol

ustavil in takrat so se vsi trije malo odahnili. Potem pa zopet naprej do konca. Če ni šlo v enem dnevu, sta delo dokončala naslednji dan. Brano je vol vlekel že lažje za seboj. Nič kolikokrat je morala potem žena še kopati jarke po njivi, da je lahko potem posejala in posadila, kar sta namenila.

Takšnega dela današnji mladi ljudje sploh ne poznajo, kajti traktor in ostala kmetijska mehanizacija je delo na poljih olajšala. A Tone tega ne ve, kajti že dolgo skupaj z ženo počivata na metliškem pokopališču pri sv. Roku. Njune zgarane roke so omahnile od težkega dela, trpljenja in življenja na tisti hriboviti njivi, ki jo je Tone sam imenoval Kalvarija.

Njuna življenjska kalvarija se je končala, Kalvarija nad Sušico pa sameva. Otroci so odšli po svetu, očetova Kalvarija pa je vse bolj zaraščena, kakor tudi kolovoz do nje.

FOTO: M. MARKELJ

Večerilo se je. Mesto je bilo zavito v polmrak. Po ulici je stopal popotnik. Mesto mu ni bilo tuje. Tu se je rodil in preživel svoja najlepša leta, a vendar se je v svojem rojstnem mestu počutil kot tujec. Petdeset let je živel v tujini in vsa ta leta hrepenel po domu, po starših, po slovenski zemlji. V svet je odšel kot mlad fant, vrnil se je kot starec, ki mu je delo v rudniku izpilo vse moči.

Hodil je s sklonjeno glavo, s klobukom, poveznjenim na čelo. Kdaj pa kdaj je nekoliko postal in se ozrl na bližnje hiše.

"Da, tu sem. To je ulica, po kateri sem hodil v šolo, se igral s svojimi prijatelji," si je dejal in se domislil, kolikokrat se v tujini spomnil prav na to ulico.

Stopal je naprej po pločniku. Nikjer ni bilo človeka, le mačke so plezale čez plotove. Nenadoma je zaslišal korake, ki so se mu približevali. Neznanec, ki mu je prišel naproti, ga je pozdravil, popotnik pa ni odgovoril. Z nikomer ni hotel govoriti. V svoji notranjosti je čutil nemir.

Ponovno je obstal, si popravil klobuk in se zazrl v nebo, kakor da bi se hotel nekemu zahvaliti in si tako olajšati dušo.

"Še malo, še nekaj korakov, pa bom zagledal svojo rojstno hišo."

Postal je. Z obema rokama se je oprijel palice. Čutil je, da se mu roki treseta.

"Moj dom, moja rojstna hiša," je vzdihnil, ko je stal pred hišo, ki jo je iskal. Nekaj časa je nepremično gledal, nato se je odločil. Stopil je bliže in sedel na vegaste stopnice. Podprl si je glavo z obema rokama. Po licu sta mu zdrseli debeli solzi.

Čez čas se je dvignil in počasi nadaljeval pot. Cestne svetilke so se že prižigale. Popotnik je zagledal tablo z napisom DOM STAREJŠIH OBČANOV.

"Tu bo poslej moje bivališče. Tu bom živel, dokler mi ne bodo tuje roke zaprle oči. Pa vendar sem zadovoljen, ker vem, da bom pokopan na slovenski zemlji," je rekel.

Tone Jakše

8

SKRIVAČI

Ko mu je umrla stara mati, se je previdno prikradel do doma, pokropil rajnico in se umaknil na varno.

Na tiho nedeljo padel v roke domobrancem

Tako nekako sta Martin in njegova Karlina prekrmarila čeri prvih vojnih let. A vojna še ni bila končana in čeri je bilo še veliko. In na Martina niso prežali le partizani. Tudi drugi so bili, ki bi jim prav prišel mlad vojak, in prav nič se niso ozirali na to, da mu ni do bratomorne vojne, niti na to, da ima, mlin, kmetijo, živino in tedaj že nasečo ženo.

V cerkev je Martin iz razumljivih vzrokov bolj malo zahajal, a bil je po tradiciji dober katoličan, in ko je napočila tiha nedelja, sta se s Karlino odločila, da tokrat le odideta skupaj k maši v Šmarjeto, kjer je bila farna cerkev. Tako sta tudi storila. Med mašo je postalo v cerkvi nenavadno tesno. Martin se je ozrl in opazil, da so se med ljudi pomešali domobranci iz Novega mesta. Postalo mu je vroče, a še predno je bilo maše konec, je v njem dozorel načrt. V nekaj besedah ga je potihoma zaupal Karlini. Ta je takoj razumela, kaj namerava.

Maše je bilo konec in ljudje so se drenjali proti izhodu. Tudi Martin je bil med njimi. Le da se on ni prerival proti vratom ampak k spovednici. Nihče ga ni opazil, ko je smuknil vanjo. Karlina je odšla medtem z drugimi ven in je od daleč opazovala, kako se bo stvar iztekla. Ljudje pred cerkvijo so se porazgubili. Domobranci so še nekoliko postali pred njo, eden pa je še enkrat zaokrožil po cerkvi in se prepričal, da je zares prazna, nato pa so odšli tudi oni. Karlina je sporočila Martinu, da je zdaj zrak čist, in hitro sta po bližnji krenila proti domu. Lahkih nog sta jo ubirala skozi prebujajočo se pomlad, a ko sta se po cesti bližala Zburam, je olajšanje nenadoma splahnelo in noge so postale težke kot svinec. Nasproti jima je po ravnini prihajala kolona domobrancev in za beg je bilo prepozno. Niso bili isti kot prej, ti so bili iz postojanke v Beli Cerкви. Ustavili so ju in Martin je hitro zbudil njihovo radovednost. Vzeli so ga medse, Karolino pa pustili samo domov. Tisto nedeljo so v okolici pobrali še nekaj fantov in jih spravili v svojo postojanko. Drugi dan so jih pre-

peljali v Novo mesto, tretji dan pa so bili že v domobrantskih uniformah.

Jedla sva surove rake

Tako je postal Martin član domobrantske postojanke v Beli Cerкви in ostal je tam vse do konca vojne. "Še danes mi ni žal, da sem bil pri domobranci. Tako so bili doma zaščiteni, meni ni bilo treba nikomur skriviti lasu na glavi in bil sem na varnem," o tistem času razmišlja Martin. Njegova želja ostati čim bliže doma je razumljiva, kajti Karlina mu je ta čas že rodila prvega sina.

Ko se je okupacijska vojska valila proti severni meji, so se za njo pomikale tudi domobrantske enote. Četa, v kateri je bil Martin, je prišla le do Radeč. Tam so jih poveljniki zbrali, jim povedali, da so poti naprej zatrpane in da naj si pomaga vsakdo sam, kakor ve in zna. Kaj so si kmečki fantje želeli bolj kot dom! In proti domu jo je večina v okrilju noči in v varstvu gozdov tudi krenila. Pet jih je bilo v skupini, s katero se je vračal Martin. Pet ljudi na poti domov, a na življenj-

skem razpotju, katerega ni mogel nihče slutiti. Od teh sta dva pozneje končala v brezni, trije pa so na različne načine preživeli poveljne čase. Danes je od teh živ le še Martin.

Ta je takrat srečno prišel na svoj dom, kjer ga je čakala njegova družinica. A za veselje nad ponovnim snidenjem ni bilo časa. Tudi za mlin in polja ne, čeprav se je pomlad že bohotila po dolini. Martin je moral za nekaj časa izginiti. Čim manj jih bo vedelo zanj, tem bolje. Spet se je potuhnil v svojo zemljanko v gozdu nedaleč od doma. Karlina je opravila vse delo doma in na polju. Ko je odšla s košem na travnik ali na njivo, je Martin vedel, da je v njem tudi hrana zanj. Tako je šlo nekaj časa, a delo se je vse bolj kopičilo in tudi Martin je moral iz svojega skrivališča. Treba je bilo kositi in sušiti seno. Početje je bilo tvegano, kajti policijske patrulje so pogosto oprezale za skrivači, a druge izbire ni bilo. Zgodilo se je, da ga je taka patrulja opazila in mu klicala, naj obstane. Martin pa je bil kot srnjak, v nekaj skokih je bil že v kritju gozda, in krogel, ki so švigale za njim, so oklestile le nekaj vejic.

Ko je nekega jutra na domačem travniku varno skrit sedel in čakal, da bo sonce popilo roso s sena, je mimo prišla kolona policistov. Potuhnil se je in jih, ko so šli mimo, pazljivo preštel. Potem se iz kritja ni premaknil, dokler se kolona po isti poti ni vračala. Še enkrat jih je skrbno preštel. Bili so vsi. Šele tedaj se je spet odpravil grabit seno.

Ostanki kolesa so še ob nekdanjem Cvelbarjevem mlinu. Martin kaže na luknjo v zidu, skozi katero je med vojno pred zasledovalci zlezel na hrastovo vrteno, ki tudi še danes kljubuje zobu časa.

Nad Črmošnjicami ves čas zanimivo

Žičničarji Krkinega smučarskega centra Rog - Črmošnjice so zadovoljni z letošnjo sezono - Vrsta smučarskih tečajev in tekmovanj za smučarje vseh kategorij

ČRMOŠNJICE - Danes naj bi se, če v začetku tedna odjuga ni stopila snega, žičnice edinega dolenjskega smučarskega središča Rog Črmošnjice vrtele že 29. dan v tej zimi. Žičničarji Krkinega smučišča na Gačah - tako so po najvišjem vrhu smučišče poimenovali sami smučarji - so se zadnja leta že navadili, da jih prvi sneg preseneti začetka decembra. Tako je bilo tudi to zimo, ko so se zavrtela kolesa petih vlečnic že 8. decembra.

Le 14 dni kasneje je sneg pobrala močna odjuga, vendar premor ni trajal dolgo, saj je nov sneg zapadel le pet dni kasneje in, če je verjeti vremenslovce, snega v Kočevskem Rogu oziroma na Gačah še ne bo zmanjkalo. Tako kot s snežno podlago - v dneh po novoletnih praznikih je bilo na smučišču več kot 40 centimetrov dobro steptanega pomrznjenega snega - so žičničarji lahko zadovoljni tudi z obiskom, ki je to zimo presenetljivo dober. Največ smučarjev se je na Gačah zbralo zadnji dan novoletnih praznikov, ko je smučarske vozovnice kupilo 1100 obiskovalcev, pa tudi med tednom je obisk dober, je povedal vodja smučarskega centra Rog Črmošnjice Lojze Derganc.

Rekreativnim smučarjem, ki prihajajo predvsem iz Dolenjske, se vsak dan pridruži še kopica mladih tekmovalcev iz Novega mesta, Ljubljane, Vrhnike in Domžal, ki so tu naleteli izvrstne razmere za vadbo, ob koncu tedna pa se tu vrstijo tekmovanja mladih smučarjev v slalomu

in veleslalomu in superveleslalomu.

Krka se tudi pred to sezono ni odločila za kakšno večjo vlaganja, razen rednega vzdrževanja pa je edina novost sankališče. Tudi letos so s teptalnim strojem zelo lepo uredili 2,5 km in 5 km dogi tekaški progi, ki

TREBANJSKI ROKOMETAŠI NA TV

TREBNJE - Rokometiški trebanjskega Akripola se bodo v soboto ob 17. uri na prvenstvenem srečanju pomerili doma z ekipo Kodeljevega. Posebnost tega športnega dogodka je, da bo tekmo direktno prenašala ljubljanska Televizija, kar je posebno priznanje trebanjskim rokometiščem. Vprašljiv je nastop Karla Špendeta, ki je pred kratkim okrepil trebanjske rokometišče.

ju vsako leto obišče več ljubiteljev gibanja v neokrnjeni naravi. Smučarsko središče Rog Črmošnjice so pred božičem za smučarske tečaje izkoristili osnovni šoli Dolenjske Toplice in Grm iz Novega mesta, ta teden pa tu osnove vijuganja na smučeh spoznavajo otroci iz Šmihela, ki so si včeraj lahko ogledali največje svetovne mojstrice veleslalom, ki naj bi se na Gačah pomerile za točke FIS. Skratka nad Črmošnjicami je ves čas zanimivo, zato tistim, ki so si nadeli smuč in se za 1800 tolarjev - toliko namreč stane dnevna vozovnica za odrasle - do sigea nasmučali na presenetljivo dobro urejenem smučišču pod Gačami, zagotovo ni bilo žal.

I. VIDMAR

RAZGLASILI NAJBOLJŠE ŠAHISTE

STARI TRG OB KOLPI - V šahovskem društvu Stari trg so razglasili najboljše šahiste in šahistke v letu 1995. Najboljši so: med člani Hrvoje Jurković; med članicami Darja Kapš; med mladinci Uroš Kobe; med mladinkami: Simona Mihelič; med kadeti Tadej Kobe; med kadetinjami Sabina Kapš; med dečki Mario Kapš in deklicami: Sonja Mukavec.

V. K.

Grojzdek in Radiškova atleta leta

Atletski klub Sevnica letos po odhodu Roberta Grojzdka v vojsko ne bo mogel ponoviti lanskih izvrstnih rezultatov - Začetek gradnje atletskega stadiona v Boštanju?

SEVNICA - Na občnem zboru Atletskega kluba Sevnica so bili razpravljali kar enotnega mnenja, da bo v letu 1996 težko ponoviti odlične rezultate iz preteklega leta. Sevničani bodo namreč letos tekmovali brez svojega atleta leta 1995; 20-letni Robert Grojzdek - 12. na mladinskem evropskem prvenstvu na 10.000 m s časom 31:01,31 in državni prvak v krosu za starejše mladince, na 3.000 m, 5.000 m in 10.000 m - je zmagal tudi za mladinsko reprezentanco Slovenije na 3000 m za Savaria pokal, zatem na krosu Dela, 3. pa je bil na DP za člane na 5.000 m, in je po novem letu oblekel vojaško suknjo v Cerkljah ob Krki.

Grojzdku so na srečanju najboljših slovenskih atletov v Postojni prisodili 3. mesto na razpredelnici tekmovanja za atleta leta 1995 Slovenije za starejše mladince. Mimogrede: za Grojzdkom je na klubskem tekmovanju uvrščen 14-letni Borut Veber, sledi pa mu 15-letni Robin Papež. Grojzdek je bil že dvakrat atlet leta, 18-letna Janja Košar, ki je letos pristala na 2. mestu, je bila prav tako dvakrat atletinja leta. Letošnja atletinja leta, 15-letna Petra Radišek, pa je zmagala v letu 1995 na sedmih velikih tekmovanjih. Je državna prvakinja za starejše mladinke na 800 m (2:15,75), za pionirke na 600

m, za osnovnošolce na 1000 m, v cestnem teku za OŠ; zmagala je tudi na krosu Dela in za pionirsko reprezentanco Slovenije na Igrah treh dežel, in sicer na 800 metrov. Radiškova je v točkovanju za atletinjo Slovenije leta 1995 do 15. leta kar na 2. mestu.

Nazivali bi lahko še več odličnih rezultatov drugih mladih sevnških atletin in atletov, denimo: tretje uvrščene na klubski razpredelnici

SEMINAR ZA NOVE TENIŠKE SODNIKE

NOVO MESTO - UO TK Novo mesto sporoča, da Teniška zveza Slovenije razpisuje seminar za nove teniške sodnike. Teoretični del bo od 26. do 28. januarja predvidoma v Ljubljani, praktični del pa od 10. do 11. februarja (na državnem prvenstvu dečkov do 14 let) na Otočcu. Minimalno število 25, kotizacija 10.000 tolarjev, prijave na naslov: TZS, Vurnikova 2, Ljubljana (tel. 13-37-170), najkasneje do 15. januarja. Dodatne informacije: Viki Turk, tel. 321-796.

NOVOLETNI TURNIR TROJK

ŽUŽEMBERK - OK Žužemberk je v prednovoletnem vzdušju pripravil tradicionalni turnir trojk. Pri deklicah so bile najboljše Tina Glavič, Bernarda Pirc in Mateja Štravs, pri dečkih Aleš Mohorčič, Rok Pucelj in Sebastijan Perko. Pri starejših odbojkarjih je bila najboljša trojica Tom Pečar, Aleš Cerkovnik in Aleš Smrke.

G. K.

ŽUŽEMBERŠKI ODBOJKARJI - KADETI ZMAGALI V KOPRU

ŽUŽEMBERK - Ekipa kadetov OK Žužemberk se je udeležila odbojarskega turnirja, ki ga je pripravil OK Koper. Mladi žužemberčani so igrali tri tekme in vse dobili z 2:0 (Izola, Koper, Portorož). Ekipa OK Žužemberk, ki jo je vodil trener Tom Pečar, je nastopila v postavi: Pucelj, Oberstar, Slak, Perko, Iskra, Repar, Mohorčič, Nobak, Roje in Lavrič.

G. K.

• **MIRNA** - Dekleta iz novomeške skupine Copacabana že sestavljajo himno novomeškega svetovnega kolesarskega prvenstva. Kolikor jih poznamo, bodo čudoviti glasovi brez dvoma zapeli originalno besedilo z melodijo, ki bo prav gotovo hit. Ob ljubljavih, da bo pesem na radijskih valovih moč slišati že spomladi. Koreografijo na glasbo pa bodo pripravila in na otvoritvi tudi zaplesala dekleta iz skupine Terpsihora.

• **V NARODNIH NOSAH** - Hostese, ki bodo na mimohodu reprezentanc na otvoritveni slovesnosti nosile napise držav udeleženk, bodo, kot so se odločili člani pripravljalnega odbora, nosile dolenjske in belokranjske narodne noše, da bi tako kar najbolj predstavile našo deželo.

• **IŠČEJO HOSTESE** - Dekleta, ki bi rade avgusta kot hostese ali kako drugače pomagale pri organizaciji svetovnega mladinskega prvenstva, naj pokličejo pisarno Organizacijskega odbora na Kočevjarjevi 2 v Novem mestu. Pokličete lahko na telefon 068/322-503. Ravno tako Organizacijski odbor pričakuje prijavo fantov, ki bodo lahko pomagali pri čim boljši izvedbi te največje športne prireditve na Dolenjskem.

J. B.

MLADI SMUČARJI OBETAJO - Vrsta starejših dečkov smučarskega društva Krka Rog (na sliki od leve Andrej Plaznik, Žiga Golob, Sašo Šonc in trener Blaž Dular) je imela konec minulega tedna polne roke dela, saj so od petka do nedelje na Gačah tekmovali v slalomu superveleslalomu in slalomu. Od Dolenjcev se je najbolj izkazala Jana Jazbinšek iz Sentjošta, ki je bila med starejšimi deklicami v superveleslalomu 3. in 6. v veleslalomu. Med starejšimi dečki je bil Sašo Šonc v slalomu 6. in Žiga Golob 8, Barbara Vesel je bila med mlajšimi deklicami v superveleslalomu 10, kjer sta bila med starejšimi dečki Šonc 15. in Golob 18. V veleslalomu je bila Veselova 8., Šonc 11., Golob 16. in Plaznik 17. Tekmovalo je več kot 100 mladih smučarjev iz centralnoslovenske tekmovalne skupnosti. (Foto: I. Vidmar)

SEMINAR UČITELJEV SMUČANJA - V soboto so se na smučišču Rog Črmošnjice zbrali člani območnega zbora vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja, ki so na predsezonskem seminarju obnovili svoje smučarsko in poučevalsko znanje ter se seznanili z vrsto novosti v smučarski tehniki (na sliki učiteljska vrsta pod vodstvom Rudija Kušerjga). Vsebinsko tokratnega seminarja sta bila programa učenja motorično manj in bolj sposobnih smučarjev po daljši oziroma krajši metodi. Med novostmi slovenske šole smučanja velja omeniti predvsem pluzne loke s poudarjenim gibanjem in ubadanjem palic, kar bodo pri učenju začetnikom lahko s pridom uporabljali tudi dolenjski učitelji in vaditelji smučanja, ki so in še bodo pod vodstvom Slavka Medleta na Gačah pripravili vrsto tečajev. (Foto: I. Vidmar)

Kočevju Evropa, Gregorju Atlanta

Reprezentant Gregor Komac ima dva cilja - Na odprtem prvenstvu Anglije za olimpijske igre

KOČEVJE - Gregor Komac, državni reprezentant v namiznem tenisu in najboljši igralec kočevskega prvoligaša Melamina, ima dve veliki želji: da bi se kočevsko moštvo spet uvrstilo na eno izmed evropskih pokalnih tekmovanj in da bi se sam uvrstil na olimpijske igre v Atlanti. Odgovor na prvo vprašanje bo dala šele končna lestvica prvenstva v prvi slovenski namiznoteniški ligi, vstopnico za Atlanto pa si bo Gregor lahko prigrabil januarja prihodnje leto na mednarodnem prvenstvu Anglije. "Res me čaka težko delo, saj se s klubom borimo za najmanj četrto mesto, ki bi nas spet popeljalo v Evropo. Letos smo nekoliko po nepotrebnem izpadli že v drugem krogu, saj Belgijci niso bili tako dobri. Igrali smo z neakadnim strahom oziroma nismo bili v najboljši formi.

Poleg klubskih obvez sem obremenjen tudi z reprezentančnimi nastopi, saj kar naprej igramo na

turnirjih, ki so priprava za glavni dogodek januarja, ko bova skupaj z Robijem Smrekarjem v Angliji iskala vozovnico za nastop v Atlanti," je o svojih načrtih povedal Gregor Komac.

Na zadnji kvalifikacijski tekmi za uvrstitev v prvo evropsko ligo je slovenski reprezentanci spodletelo v Novem mestu. Čeprav so veljali za favorite, so naši igralci izgubili s 3:4. Po Gregorjevem mnenju so imeli pravi tisti, ki so stavili na našo s 4:1, da se to ni zgodilo, pa je kriv le naš najboljši igralec Robi Smrekar, ki je slabo igral prvo tekmo proti njihovega tretjemu igralcu. Gregor je vseeno optimist in se ni odpovedal finalu evropske druge lige, kjer bo Slovence čakala reprezentanca Jugoslavije, ki je premagala Rusijo kar s 4:0. Gregor je prepričan, da bodo na povratnem srečanju lahko premagali Špance.

MILAN GLAVONJIČ

NAŠ POGOVOR

Up kočevske odbojke

KOČEVJE - Znale kočevske telesnovzgojne delavke Brigitte Klun skorajda ne bi bilo potrebno posebej predstavljati, saj nam je še vedno ostala v spominu kot gonilna sila kočevske odbojke. Včasih kot alfa in omega ekipe, danes pa kot voditeljica ženskega odbojarskega kolektiva, ki šteje nekaj deset deklet, navdušenk za ta lepi šport. Brigita je polna energije, zato lahko pričakujemo, da bo v sodelovanju s Sašo Ivetičem in Tonetom Krkovičem še dolgo na čelu kočevske ženske odbojke.

• Kako bi ocenili današnjo kakovost kočevske odbojke?

"Po rezultatih bi lahko napačno sklepali, da danes igrajo dekleta v Kočevju slabšo odbojko, kot smo jo med pred leti. Ni tako! Kakovost se je celo izboljšala, vendar moramo vedeti, da so druge ekipe, ki so se okrepile s tujimi odbojkaricami, bistveno napredovale in, v tem je ta razlika. Vzemite samo primer Nove Gorice, ki igra tako kot me samo z domačimi odbojkaricami, pa se z njimi lahko kosamo v drugi polovici državne lige."

• Kaj pa v Kočevju?

"Naša pokroviteljica novomeška TILIA in kočevski LIK nam omogočata igranje v prvi državni ligi, za kar smo jim tudi hvaležni, več pa tudi onadva ne

moreta. V Kočevju bi potrebovali dobro tehničko, pa bi bilo precej problemov manj."

• Kakšno je odbojarsko zaledje pri vas?

"Mislim, da je dobro. Imamo precej nadobudnih kadetinj, ki igrajo v 3. republiški ligi in veliko obetajo. Počasi se bodo lahko pridružile Maji Uran, Mateji Starc, Teji Pantar, Katji Hočevar, Renati Vidmar, Sandi Akrap in drugim preizkušnim odbojkaricam. Razveseljivo je, da prihaja generacija nekoliko višjih odbojkaric, kar ni v odbojki ravno nepomembno."

• Kako je z vadbennimi prostori v Kočevju?

"S tem so velike težave, saj se selimo iz prostora v prostor kot mačka mlade. Potrebovali bi lastne prostore, kjer bi tekla nemotena vadba. Zaradi teh težav imamo tudi slabši obisk

S. DOKL

Odbojarski derbi ni navdušil

Odbojkarice TPV Novo mesto so laže, kot so pričakovale, v gosteh porazile kočevski LIK TILIA s 3:0 (3,8,9) - Na igrišče se je vrnila dolgo časa poškodovana Jana Vernig

Ko so se še pred leti merile svoje moči odbojkarice Novega mesta in Kočevja, je to bil pravi odbojarski praznik Dolenjske. Zdaj ni več tako. Odbojkarice TPV Novo mesto, ki imajo v svojih vrstah tudi tri tujke, odbojkarice iz Rusije in Slovaške, so v tem trenutku dosti boljše od svojih tekmič, kar so ponovno potrdile tudi na sobotnem derbiju v Kočevju. Če tudi teh ne bi bilo, bi verjetno odbojkarice iz središča Dolenjske bile boljše, saj imajo širši izbor kvalitetnejših odbojkaric.

Sobotni derbi se je začel zelo nervozno, kar zlasti velja za domače odbojkarice, ki se v prvem nizu nikakor niso mogle razigrati. Največ preglavic so jim povzročili močni začetni servisi nasprotnic, kjer se je zlasti razigrala Jana Vernig, ki je bila dobra tudi v igri ob mreži. Maja Uranova je sicer nekajkrat močno udarila, v obrambi pa je imela premalo pomoči soigralk Mateje Starc in Teje Pantar, ki sta drugače igrali solidno. Gostje iz Novega mesta so prvi niz visoko odločile v svojo korist (15:3).

V drugem nizu so spet povedle Novomeščanke, vodile so s 5:1. Potem pa jih gostiteljice z nekaj lepimi potezami, zlasti pa z moč-

nim serviranjem, za trenutek zmehale v Kočevke so vodile s 6:5. Kot se je kasneje pokazalo, je bil to njihov največji domet, saj so se gostje ponovno zbrale in domačim igralkam do konca niza prepustile samo dve točki (15:8).

V tretjem nizu so gostiteljice začele silovito, da bi obrnile potek srečanja. Na začetku jim je kar dobro šlo, saj so vodile s (4:2), potem pa se je spet ustavilo. Sem in tja so gostiteljice pokazale kakšno lepo potezo, kar pa je bilo vseeno premalo, da bi lahko presenetile boljše gostje, ki so tretji niz dobile s 15:9, s tem pa tudi tekmo s 3:0.

Trenerka LIK TILIA Brigita Klun ni bila s potekom srečanja zadovoljna. Pričakovala je, da bodo njene varovanke nudile močnejši odpor favoriziranim gostjam. Trener TPV Novo mesto Bojan Vernig je bil z rezultatom zadovoljen, delno pa tudi z igro, saj so pred kratkim bili božični in novoletni prazniki, ko se zaradi zasedenosti dvoran ni dalo vaditi. Prepričan je bil, da bodo njegove varovanke v Kočevju zmagale, seveda pa tudi nekaj takega pričakuje v soboto, ko bodo Novomeščanke igrale s Celjankami. Gre za mamljivo četrto mesto, ki odpira pot v Evropo.

V kočevski ekipi je dobro igrala Maja Uran, pri gostjah pa velja pohvaliti Jano Vernig in Rebeke Koncilija, ki je z ostrimi streli večkrat presenetila omrambo gostiteljic.

SLAVKO DOKL

ODBOJKARICE LIK TILIA - Veliko obetajo, potrebne so jim samo večje izkušnje, da bodo igrale eno vodilnih vlog v slovenski odbojki. (Foto: Slavko Dokl)

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Smučarji v Šmarjeških Toplicah

Dol. list št. 52, 28. decembra

V Dolenjskem listu sem naletel na izredno zanimiv članek, ki opisuje del pooperativne rehabilitacije športnih poškodb. V članku so opisane novosti s področja rehabilitacije poškodb s t.i. izokinetično opornico Lido Work-set. Vse take novosti so dobrodošle, saj dobro vemo, da se medicinska znanost in njo tudi medicinska tehnologija zelo hitro razvijata, za nakup dragih aparatov pa so žal spodobne le redke ustanove, med katere sodi tudi zdravilišče Šmarješke Toplice. Članek je dobro zastavljen, vendar je avtor članka pozabil na določen profil poklica, katerega vam bom skušal približati.

Za dobro izvedbo določene pooperativne rehabilitacije je potrebno izredno sodelovanje celotnega tima, med katerega poleg zdravnika ortopeda, fiziatra, medicinskih sester uvrščamo tudi višjega fizioterapevta, ki je eden izmed pomembnejših členov v verigi uspešne rehabilitacije. Višji fizioterapevt je oseba, ki med rehabilitacijo največ časa preživi s pacientom in seveda tudi pozna njegove težave. Kot strokovna oseba na svojem področju lahko znotraj primarno zastavljenega terapijskega programa prilagaja določene fizioterapevtske tehnike oz. vključuje nove, ki vodijo k uspešnemu zaključku terapije. Pred pričetkom obravnave mora višji fizioterapevt opraviti meritve na sklepem in mišičnem aparatu, da lahko sestavi lasten terapijski program. Kasneje samostojno izvaja določene terapijske vaje, sestavlja trening program na izokinetični opornici ali izvaja točno določeno terapijo, ki se lahko med rehabilitacijo tudi spreminja v dobro bolnika. Na koncu pa seveda zopet opravi merjenja in na tak način poleg zdravnika evalvira uspešnost svojega dela.

Za pisanje tega članka sem se odločil, ker sem že večkrat prebral v različnih časopisih, da se ob zdravljenju omenja samo zdravnik, kot da drugih zdravstvenih delavcev sploh ni. V timu je vsak enakovreden član, in kadar govorimo o uspehu zdravljenja, je razumljivo, da je vsak član tima, tudi višji fizioterapevt, prispeval svoj del.

ROMAN ŠILER
višji fizioterapevt

So taki gasilci sploh še gasilci?

Dol. list št. 41, 12. okt. 1995

Kot redni bralec Dolenjskega lista in star član slovenskih prostovoljnih gasilcev sem zagledal fotografijo pogorelega objekta in z zaučenjem prebral v Dolenjskem listu od 12. oktobra 1995 na strani 14 prispevek Janeza Pavlina z naslovom "So taki gasilci sploh še gasilci?"

V prispevku med ostalim piše, da je sirena na otoškem gasilskem domu ostala nema, prebuditel se ni prav noben gasilec, čeprav je bilo slišati zavijanje siren gasilskih vozil, ki so vozila preko centra naseja Sempeter. In čeprav je bil požar na njihovem požarnem okolišju v četrtek okoli 23. ure, je predsednik PGD o njem izvedel šele v nedeljo opoldne od pisca prispevka. Moram reči, da sem vseskozi spremljal Dolenjski list v pričakovanju, da bo kdo od prizadetih v PGD Otočec ali kdo iz štaba ope-

native napisal vsaj pojasnilo o dogodku oziroma morebitno opravičilo krajanom Otočca in širši dolenjski javnosti o neljubem pripetljaju. Žal pa sem ostal krepko razočaran. Tudi po treh mesecih nisem zasledil niti besedice o tem dogodku! Ali se morda motim?

Slovenski prostovoljni gasilci smo upravičeno ponosni na svojo 130-letno vraščeno v slovenski prostor, saj smo z nesebičnim in požrtvovalnim delovanjem v znamenju gesla "V službi ljudstva - na pomoč" vedno skušali pomagati človeku, ko je bil pomoči potreben in upravičili zaupanje slovenskega ljudstva oz. prebivalcev. Zato smo doživljali vsestransko podporo in pomoč. Na to zaupanje smo lahko upravičeno ponosni. Zato se žal moram strinjati s piscem prispevka in se sprašujem: "Ali jim sploh še lahko zaupamo?" Na takšen način, kot je prikazan v prispevku, naj ne bi zapravljali ugleda generacij slovenskih prostovoljnih gasilcev!

R. N.
(naslov v uredništvu)

"Vroči" telefon v KS Podgrad

Dol. list št. 1, 4. januarja

V članku z enakim naslovom, ki ga že drugi naslavljajo na javnost spoštovani krajan KS Podgrad, ponavljajo trditve, ki nimajo osnove.

Najprej o domnevni "luknji v sporazumu". Gre za tehnološki in ne časovno postavljeni pogoj za vključitev preostalih interesentov (po zgraditvi večje centrale). Tak pogoj ni bil samo v sporazumu s KS Podgrad, enaki so bili tudi v sporazumih s KS Bizeljsko, s KS Mirna Peč in še nekaterimi. Lahko, da je bil na kakšnem občnem zboru tudi govor o drugačnih rokih za vključitev preostalih interesentov kot posledici preoptimističnih planov. V tistem času so bili tudi PTT-ju večkrat objavljeni popravki cen storitev, kar pa se kasneje ni zgodilo. V podobnih okoliščinah so bile dane tudi obljube predstavnika Telekomu spomladi leta 1994 pod lipo v Podgradu po sprejetju plana investicij v PTT podjetju Slovenije za leto 1994, ki pa se zaradi izpada pri višjih sredstvih žal ni uresničil.

Cepprav krajanu imenujejo "velikanski in podlo laž" navajanje podatkov o številu vključenih v akcijo gradnje telefonskega omrežja, to ne spremeni dejstva, da je v sporazumu govor o 90 interesentih, ki bodo dobili telefonske priključke. Še enkrat ponavljam, da je akcija sodelovanja krajanov pri gradnji telefonskega omrežja vodila krajevna skupnost in ta je bila dolžna posredovati PTT podjetju oz. Telekomu spisek interesentov. Tudi ni razloga, da ne bi verjeli podatku, da je bil interes za pridobitev telefonskega priključka tak, kot ga navajajo krajan, iz izkušenj pa tudi vemo, da interes takoj pade, ko je napravljen predračun in je znana cena za en priključek.

Pojasniti moramo tudi kapacitete zgrajenega telefonskega omrežja. Za KS Podgrad sta bila projektirana in zgrajena dva kabla s 30 in 40 pari, skupaj 70 parov, podatki o 30 parih, v katere je udarila strela in jih Telekom ni popravil, pa nam niso znani. Glede tehničnih zmogljivosti zgrajenega omrežja ne skrivamo ničesar, zato se tudi ocene neodvisnega strokovnjaka ne bojimo. Napeljava telefona po električnih drogih ima podlago v sporazumu z Elektro in je bila izvedena v skladu s pravili in soglasjem Elektra.

Ponovno trdimo, da sredstva, ki bodo (če bodo) zbrana, niso namenjena posodobitvi, pač pa samo kritju stroškov za dograditev omrežja in potrebno razširitev komunikacijskih kapacitet. Zgrajeno telefonsko omrežje v KS Podgrad smo ves čas vzdrževali v mejah možnosti, ga ohranjali v obratovalnem stanju in na njem odstranjevali poškodbe. Naj omenimo samo podatek, da je bilo na območju KS Podgrad samo v letu 1995 porabljenih za vzdrževalna dela na omrežju okrog 7.000.000 tolarjev, da o ostalih stroških niti ne govorimo, to pa je toliko, kolikor so in bodo po današnjih cenah naročniki v KS Podgrad plačali Telekomu za storitve v 10 letih.

Ker ne želimo še nadalje zadev razčistiti po časopisju, problematika je preobširna, in to predvsem ne daje nobenih zadovoljivih rezultatov, vabimo spoštovane

predstavnike krajanov, da se oglašijo v poslovni enoti, kjer so jim na voljo vsi podatki in tudi predračuni za predvideno dograditev omrežja.

Telekom Slovenije,
Poslovna enota Novo mesto
pomočnik generalnega direktorja
ANDREJ ZUPANC, dipl. oec.

PRIPIS UREDNIŠTVA - S tem prispevkom končujemo dolgotrajno polemiko, v kateri se trditve že ponavljajo, o napeljavi telefonov v KS Podgrad.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Dol. list št. 48, 30. nov. 1995

V zvezi z zgoraj omenjenim člankom smo spoštovani bralki P. iz Novega mesta pripravili nekaj pojasnil glede porabe vode v njihovem stanovanjskem bloku.

Bralka trdi, da so bili po menjavi vodomera računi za porabljeno vodo vsak mesec večji, ob ponovni menjavi vodomera pa so bili kar naenkrat normalni. Ob tem velja poudariti, da je bil vodomerni v prvem primeru zamenjan zaradi redne menjave vodomernov, ki jo mora JP Komunala izvajati v skladu z zakonskimi predpisi vsake 3 leta (za večje vodomere) oz. vsakih 5 let (za manjše vodomere). Ker so se zatem zneski vsak mesec povečevali, so stanovalci zahtevali dodatno kontrolo vodomerne naprave. Kontrolo je opravil Zavod za kontrolo meril RS iz Ljubljane ob prisotnosti predstavnika stanovalcev. Pri tem je bilo ugotovljeno, da je bilo kazanje vodomera pravilno, kar je bilo potrjeno tudi z ustreznim zapisnikom.

Glede na to, da je bilo delovanje v mejah, ki jih določajo predpisi, je zelo verjetno, da je bila okvara nekje na interni instalaciji, ki pa jo mora stranka vzdrževati sama (SKDL št. 13/87, člen 18). Očitno je, da niso vsi stanovalci upoštevali navodil naše operativne službe, ki je že na začetku opozarjala na to možnost (zelo pogosto je to WC kotliček). Ko pa se je izkazalo, da je vodomerni v zakonsko dopustnih mejah, je nekdo očitno temeljito pregledal interno instalacijo in napako odpravil, kar se je pokazalo v znižanju računov za naslednji mesec.

Iz navedenih dejstev je razvidno, da so trditve bralke na račun nekorektnosti postopka Komunale neupravičene. Vsi postopki so bili izpeljani pravilno in v skladu z veljavno zakonodajo. Sicer pa se lahko bralka P. iz Novega mesta oglasi v naši operativni službi, kjer ji bomo lahko še dodatno razjasnili morebitne nejasnosti.

Na koncu bi bralki očitati tudi očitno naobveščeno o visokih dohodkih v našem podjetju, saj leti v povprečju kljub težkim pogojem dela naših delavcev ne dosega povprečne republiške plače in smo v panogi komunalnih podjetij med zadnjimi na lestvici.

Vodja sektorja vodooskrba:

BOJAN KEKEC, inž.

Sprehod po Metliki

Dol. list št. 1, 4. januarja

V vašem cenjenem časopisu je 4. januarja v rubriki "Sprehod po Metliki" zagledalo luč sveta nekaj čudnega. Dopisnik je navedel, da sem se "svojčas skrivaj pod psevdonimom Nace Obrški". Iz tona pisanja se da slutiti, da je pisanje pod psevdonimom nekaj slabega. Zdaj, ko pišem pod pravim imenom, zdaj sem pa menda dozorel. Povem naj, da je posebno v francoski literaturi veliko nedozorelih pisateljev. Omenim naj samo Montesquieuja, Voltaira, Stendhala in Anatola Francea. Psevdonomi pa so tudi Jack London, Elin Pelin, Roda Roda in Prežihov Vranc. Prav tako je neumestna trditev, da sem v prvi vrsti slikar. Tega še sam ne vem, kaj sem v prvi vrsti. Zadnjič v kinu sem sedel v prvi vrsti, res je, vendar pa odločno zavračam mnenje nekaterih, da sem bil v prvi vrsti, kar hočem biti vedno prvi. Tudi kratkoviden nisem, kakor menijo drugi. Tretji spet trdijo, da sem neumen, kajti prva vrsta je ja najslabša. In kaj pravim jaz sam? Najraje bi sedel v pravično številni sedmi vrsti (sredina), vendar se tudi v drugi vrsti ni dalo, kajti karte so bile razprodane.

Morda res ni lepo, da nekateri ljudje delujejo psevdonimno

(eden največjih nemških slikarjev današnjega časa se podpisuje vsakih nekaj let drugače), grdo pa je o teh ljudeh pisati neuko, posmehljivo in zapovrh še izza okopa anonimnosti.

JURE OBRŠKI
(ZORAN HOČEVAR)

Trebanjska glasbena šola zadnja po prostoru

Dol. list št. 52, 28. decembra

Vest pod naslovom "Trebanjska glasbena šola zadnja po prostoru", objavljena v Dolenjskem listu 28. decembra, se sicer dotika nekaterih perečih prostorske problematike Glasbene šole Trebnje, za rešitev katere si že več let prizadevam v dogovarjanjih z ustanoviteljem, vendar je zaključna trditev "vsak dan zmanjkajo trije do štiri razrede. Otroci dostikrat sploh ne najdejo svojega učitelja, ker se glasbena šola ves čas seli" neresnična in ne izven dobronamerno, kajti sugerira misel o neorganiziranosti pouka na naši šoli.

Z ustanoviteljem in Osnovno šolo Trebnje, v stavbi katere so tudi matični prostori glasbene šole, smo se v začetku šolskega leta dogovorili, da v popoldanskem času uporabljamo 5 osnovnošolskih učilnic tako za individualni kakor tudi za skupinski pouk. Pouk teče v teh prostorih kontinuirano, po določenem urniku. Res pa je, da se občasno dejavnosti naše in osnovne šole (roditeljski sestanki) časovno pokrivajo, takrat pa imamo na voljo nadomestne učilnice OS.

Taka prostorska rešitev seveda ne more biti trajna, ker se zdaleč ni najboljše, je pa v danih pogojih in v tem trenutku najbrž edino mogoča ter organizacijsko ustrezno izkoriščena.

Ravnateljica Glasbene šole:
TATJANA MIHELČIČ-
GREGORČIČ

DOLENJSKI LIST

Počutim se ogoljufanega

Zakaj vodstvo KS Podgrad med svojimi krajanima dela razlike, vendar samo pri pravicah, ne pri dolžnostih?

KOROŠKA VAS - Zanima me, zakaj vodstvo KS Podgrad dela med svojimi krajanima razlike. Voditelja KS Jože Gazvoda in tajnik Brane Turk vedno nekaj prikrivata. Vabila pošiljata samo svojim kolegom oziroma članom nekdanje KP. Sem sin domobranca in KS plačujem 22 let, od nje pa nisem dobil še niti samokolnice peska. Plačeval pa je tudi oče, 38 let. Zakaj se še vedno delajo razlike med domobranci in člani KP? Kadar pa gre v prid KS in potrebujejo kakšen podpis, me poznajo. Ko so na primer zbirali podpise za telefon in postavitev drog, sem prispeval dva droga, izkopal pa sem tudi dve jami, ko pa so letos priključevali telefon, me ni bilo na spisku. Kadar sem na sestanku (za katerega izvem preko drugih ljudi), na svoja vprašanja sploh ne dobim odgovora, pač pa je takoj druga tema pogovora. V času slovenske osamosvojitvene vojne so, ko so postavljali barikade, iz masčevanja posekali ravno drevo iz mojega gozda, čeprav ga je bilo treba vleči do ceste 150 metrov, pa je bilo v bližini dosti drugih dreves. Zakaj se masčujemo nad sinom domobranci? Če bi bil nekdanji član KP, sem prepričan, da ne bi bil brez

Oči na pečljih

On in ona se peljeta z avtom. "Kaj ga nisi videl?" "Koga le?"

"Sosed našega, vendar! Saj je stal čisto na robu pločnika in nama pomahal. Ti pa tudi nič ne vidiš! Dobro, da sem mu jaz pokimala."

"Med vožnjo gledam samo na cesto!" "Ne reci, da tudi tega sedaj nisi videl."

"Koga neki spet?" "V avtu, ki je peljal ravnokar mimo, je bil tvoj kolega iz službe. Tako te je pozdravljaj z roko, ti pa nič!"

Čez nekaj dni se je zgodilo tisto, najbolj strašno. Pripeljal se je iz mesta, še prej odložil neko avtoštoparko in vstopil v domačo hišo. Žene nikjer. Čez dobro uro je prišla. Takoj je videl, da je spet nekaj narobe.

"Hvala lepa, da si me pustil na cesti. Druge ženske pobiraš in voziš, mene pa ne vidiš! Čakala sem na avtobus, ko si se lepo pripeljal mimo."

"Nisem vedel, da si bila v mestu. Pa si vsaj mahala?"

Potem je bil nekaj dni brez avta. Moral je nujno v mesto in je prisel na kolegu Lojzetu. Ta je bil popolnoma drugačen voznik. Pozdravljaj je levo in desno in trobil ali dajal svetlobne signale nasproti vozečim znancom.

"Poglej, kakšna dobra mrhaga gre po oni strani ceste... Ta avto pa je bil najnovejši ford..." je besedičil.

Le kako to zmoro, si je mislil sopotnik.

Potem se je čez nekaj tednov zgodilo tisto, kar se je moralo zgoditi. Prišla je iz službe in že med vrati neučakano povedala:

"Veš najnovejšo novico? Lojze je razbil avto. Pomisli, pri belem dnevu in na ravni cesti! Pred njim vozeči voznik je na hitro zavrl, ker je hotel zaviti na desno. Zabil se mu je v zadnji konec. Totalka je, pravijo."

"Morda pa je koga ravno pozdravljaj?"

SLAVKO KLANČIČAR

V novo tisočletje

Utrip o novem Krkinem tabletnem obratu

Tik pred koncem leta je izšla še 9. številka Krkinega glasila in predvsem seznanila delavce z odmevi 8. decembra odprtega razvojnokontrolnega centra, vrednega 17 milijonov dolarjev. Predsednik republike Milan Kučan je ob tej priložnosti v tovarni dejal, da je počaščen z obiskom v takšnem podjetju, ki je leta 1994 vložilo v razvoj in raziskave 11,5 odst. celotnega prihodka.

"Ti podatki povedo, da si je Krka že zelo zgodaj postavila v samo srčico svojega razvoja znanje - strokovno, tehnološko, poslovno, ekonomsko, ekološko in tudi znanje, ki odraža splošno kulturo in omiko človeka." Predsednik republike je čestital delavcem Krke, ki se vzpenjajo proti samemu vrhu vrednostne lestvice, ki najvišje ceni znanje.

Na 25. podelitvi Krkinih nagrad, ko je prejel tako priznanja kar 40 študentov in dijakov, je minister za znanost in tehnologijo dr. Rado Bohinc v tovarni med drugim poudaril, da ugled Krkinih strokov-

• NA TONE TABLET IN KAPSUL - Svetovna statistika kaže, da ljudje zaužijejo največ, kar 90 odstotkov, zdravil oralno, v obliki tablet in kapsul. Zgodnji podatki kažejo, da farmacevtska industrija naredi približno 1.200 milijard tablet in kapsul na leto, kar znaša 270.000 ton. Do leta 2000 naj bi se poraba trdih zdravilnih oblik povečala še za dodatnih 25 odstotkov. Tablete bodo tudi v prihodnosti glavna zdravilna oblika.

njakov, kakovosti in njenih izdelkov danes prispeva tudi k ugledu Slovenije in Slovencev v svetu.

K slednjemu bo mogočen prispevek nov Krkin korak: zgradila bo nov tabletni obrat za proizvodnjo trdih zdravilnih oblik, imenovani Notal. Bralcem Utripa sta ga predstavili magistri Alojzija Roženberger in Breda Hacc v pogovoru s Simonom Vrančičar. Gre za obsežen projekt: novi obrat bo stal v dolini pod skladiščem vnetljivih tekočin in bo vpeljal povsem novo, sodobno načelo pretoka materialov. Gradnja naj bi bila končana do konca tega tisočletja, tako da bo leta 2000 proizvodnja tablet, lakiranih tablet, kapsul in dražejev potekala že v novih prostorih.

Utrip predstavlja zanimiv trg za Krko na Slovaškem in v Litvi, prvič pa pričakujejo Krkina zdravilišča nove goste že v tem letu tudi iz Rusije. - Katja Štimac je pregledno predstavila novo podobo hotela Krka in njene kitajske kuhinje. Letos bo hotel pridobil dodatnih 20 sob; nekatere Krkine službe se bodo preselile v Ločno. Obnovili bodo še restavracijo, recepcijo in bife.

Prostor je v novem glasilu dobila tudi četrstoletnica delovanja Krkinih gasilcev, sport, rekreacija in opis nekaterih družabnosti delavcev v tovarni.

TREBA JE GLEDATI S SRCEM, KAJTI BISTVO JE OČEM NEVIDNO

Dedek Mraz, pravljico bitje iz našega domišljjskega sveta, je oseba, ki ima otroke neizmerno rad. In če ima nekoga rad, mu želi vse najboljše. Stari dedek Mraz, ki je v času Novoletnega dirandaja v Črnomlju obiskoval otroke, že ve, kaj to pomeni. Otrokom je namreč podaril lutkovno predstavo, kar je za malčke lahko pomembnejše kot pa vreča igračk in sladkarij. Igrače se lahko razgubijo ali polomijo, sladkarije se pohrustajo, vtis prireditve pa ostane v duši spravljen za zmeraj in bogati tistega, ki ga nosti.

Ni potrebno, da materializem, ki povzroča odtujenost, prežema in objema vse ljudi vseh starosti. Videti je treba srčne iskric v mladih očeh, v katerih se zrcalijo želje po toplini, razumevanju in ljubezni. Zato pa moramo gledati s srcem, kajti bistvo je očem nevidno. Črnomaljski dedek Mraz svoje najmlajše obdarovance zna gledati s srcem.

J. ŠERUGA MUREN

• Kadar bi radi povedali kaj pametnega, je najbolje, da molčite. (Jurij)

APLAVZ NI OBVEZEN Kšeft je kšeft

Ni dobro, če ste v Kanadi videli premladi. Kaj hitro se vam lahko zgodi, da vas bo v gostinskem lokalu kdo povprašal po dokumentu, s katerim bi lahko dokazali polnoletnost. Če namreč niste dovolj stari, vam živ krst ne bo postregel z alkoholno pijačo. Na Slovenskem imamo na zidovih gostlin, bifejev, bistrojev, hotelov in motelov resda napise, da mladim in vinjenim osebam ne točijo alkoholnih pijač, v isti sapi pa že dodajamo, da papir vse prenese. In mlečnozobci dobijo, kar naročijo: pivo, rumcolo, džusovdoko, viski itd. Pa ne samo to: kot točaje je videti za točilnimi pultu golobradce, ki sodojijo bolj v mlečno restavracijo kot v lokal, v katerem za mleko še slišali niso. V prejšnjem, za vse napake krivem sistemu so imeli mladi mladinske klube, kjer so se lahko izživljali, v na novo porajajočem se kapitalizmu pa so jim zasebni iznajdljivci ponudili diskoteke, kopico bistrojev in bifejev. K široki ponudbi alkohola so primaknili še igralne avtomate, da je zadeva razburljivejša in vabljujejša. Kšefti je kšeft! Začudenje nad pijanimi in drugače omamljenimi mladenci in mladci pa je iz dneva v dan večje. Krivdo si drug drugemu podajajo socialni delavci, šolniki, starši, psihologi, politiki, novinarji... Kapljice pa se spreminjajo v požirke: zaradi velike brezposelnosti, zaradi prevelike zaposlenosti na drugi strani, zaradi pomanjkanja moralnih vrednot.

Prepovedi res niso univerzalno zdravilo. Red pa lahko pri-speva svojo. "Boljši je slab kot nikakršen," pravi ljudstvo. Pri Slovencih, ki smo glede uživanja alkohola tolerantni narod, saj so nam pijančki celo v zabavo in so nam po svoji simpatiji, bi bilo za začetek že kar nekaj, če bi krepko kaznovali lastnike gostinskih lokalov, ki ne upoštevajo tistega, kar so morali pribiti na zid. Človekove pravice gotovo ne bi bile kratene, če bi komu, ki še nima niti puha pod nosom, odrekli postrežbo naročene alkoholne opojnosti.

TONI GAŠPERIČ

Koga motijo bori?

V okolici dijaškega doma

ČRNOMELJ - Naš pesnik Srečo Kosovel v svoji pesmi "Pesem s Krasa" pravi: "Bori dehtijo, bori dehtijo, njih vonj je zdrav in močan, in kdor se vrne iz njih samote, ta ni več bolan." Vse to pa žal ne drži več za bore okrog dijaškega doma v Črnomlju, ki so jih sredi lanske jeseni posekali. Dehteli so veliko generacijam učencev, ki so med šolanjem v osnovni in srednji šoli Milke Sobar - Nataše iz Črnomlja bivali v domu. Zdrav in močan je bil njihov vonj, s svojo senco pa so tudi ščitili pred vročino in bivalnih prostorih.

Bori so bili kar nekakšen simbol tega dela Črnomlja, zdaj pa so nenadoma "zboleli". To se je zgodilo res naglo, saj o njihovi boleznii na sestanku Sveta doma 4. oktobra 1995 nismo slišali še ničesar. Zato me je novica o njihovi boleznii, čeprav dva meseca po uničenju, še bolj prizadela. Za njihovo rast in vzgojo sem skrbel 11 let. V prostem času smo se z učenci v njihovi senci lepo počutili in marsikaj pogovorili bolje kot v učilnici. Kam se bodo domski varovanci zatekli zdaj? Morda v senco k sosedu čez cesto?

Pravi gospodar zasadi mlado drevo (tudi sadne), ko staro še raste, saj sicer ostane nekaj časa brez sadja. V tem primeru pa ne bo imelo kaj krasiti stavbe niti njene okolice. Res živimo v demokraciji, le da si je jaz ne predstavljam tako, da ena sama oseba lahko odloča o tako pomembni zadevi. O sekanju borov bi lahko kaj spregovorili tudi vsi zaposleni, če že to ni bila stvar Sveta. Kakal sem, da se bo morda oglašil kdo od tistih, ki skrbijo za okolje, kajti tukaj je šlo za uničenje okolja, čeprav v majhnem obsegu. Pregovor pravi, da iz majhnega raste veliko. Naredbodajalcu za sečnjo dreves v okolici Doma veliko uspehov pri delu v letu 1996!

MARKO ČADONIČ
Črnomelj

Ljudsko izročilo kot pomirjevalo

Doživeli večer, kakršnih v Črnomlju ni veliko - Dragatušci veseli, da se je k delu folklorne skupine vrnila zagnana Zdenka Pezdirc - Zal Dragatuš precej osamljen

Ni ravno pogosto, da se v medijih kaj več piše o folklornih nastopih. To pot si folklorna skupina Dragatuš za svoj celovečerni nastop v soboto, 23.12.1995, to resnično zasluži.

Najprej je ne samo mene presenetila dolga vrsta čakajočih na vstopnice za omenjeno prireditev. Nato še kratko razočaranje, da jih razen za stojišča ni več, vendar so bile tudi te kar majhna dragocenost.

Slutnjo, da bomo doživeli večer, kakršnega v Črnomlju ne doživimo ravno pogosto, je napovedala že sama scenska postavitev na odru. Zato pri tem domiselnost Dragatušev zasluži poklon, saj je bila scena prava paša za oči. Zaradi nje smo bili bližje čarom nekdanje vsakdanjosti. Celotna programska zasnova pa je bila postavljena tako, kot bi si jo želeli pri nastopih sleherne domače folklorne skupine.

Sam sem med svojim delovanjem pri Akademski folklorni skupini France Marolt iz Ljubljane spoznal veliko domačih in tujih skupin, vendar so bile le redke tako homogene. Lepo usklajeno sodelovanje v programu vseh sodelujočih kaže, da so člani skupine tudi sicer prava "klapa", kar je pogoj za uspeh vsake skupine. Res je, da imajo za naše razmere nekaj izrednih posameznikov, ki

"vlečejo" ostale, vendar tudi ti ne zaostajajo prav veliko. Po dolgem času doživljeno prepevanje vseh članov skupine je bilo za navzoče nekaj še posebno lepega. Pevske interpretacije starih belokranjskih

ZAKAJ SLOVENCITAKO HITRO POZABLJAMO?

V zvezi s tradicionalnim nastopom črnomaljskih pevskih zborov in godb na pihala v decembru imam neko pripombo. Moram reči, da so se vsi nastopajoči skrbno pripravili in so domačemu občinstvu tudi imeli kaj pokazati. Grenak priokus pa sem imel ob nastopu solo pevke, ki se je nedavno po mnogih letih vrnila iz Beograda, kjer je menda imela zelo uspešno pevsko kariero. Marsikdo pa tudi ve, da je bila nekdanja Belokranjica skupaj z možem srbske nacionalnosti goreča zagovornica velikosrbske politike in tako sovražnica neposlušni Sloveniji. Sedaj, ko se je ideologija Velike Srbije sesula v prah, pa je nedanoma Slovenija dobra. Slovenci, za katere je znano, da nimamo svoje hrbtnice, pa na vse to hitro pozabimo. Nisem šovinist, toda vseeno mi ni bilo prav, da je takoj omogočena promocija in služba ljudem, ki so sovražili Slovenijo in Slovence, mi pa jim sedaj še ploskamo. Tudi brez nastopa solistke bi bil večer lepo doživetje, sicer pa bi ga z lahkoto zapolnili tudi z domačimi umetniki, ki jih je dovolj.

S. L.
Črnomelj

pesmi pa bi lahko pomenile korak naprej pri delu ostalih skupin v naši občini in v Beli krajini. Nekatere skupine že precej časa delajo v zmotnem prepričanju, da tega niso sploh več sposobne. Zato so njihovi lastni programi precej osiromašeni. Zmotno bi bilo ocenjevati kvaliteto posamezne folklorne skupine samo po "tehnični" plati, kar je samo en element pri njeni celoviti sliki. Pri sestavi le-te pa je izredno pomembna že omenjena pevka "moč", zunanji videz in urejenost skupine. Zato je treba pohvaliti tudi urejenost frizur in pokrival pri dekletih. Ob tem veseli dejstvo, da modernost sedanjih frizur ne "zmoti" lepo spletenih kit in dekljskih rut.

Ob celotni izvedbi programa pa ne bi bilo prav, če ne bi omenili popestritve, ki so jo s svojim programom prispevali člani gostujoče folklorne skupine iz Bohinjske Bistrice.

Gotovo je za pripravo takega prijetnega večera potrebno veliko truda, iznajdljivosti in idej. Ključna pa je vsekakor vloga voditelja (-ice) skupine. Zato so lahko Dragatušci res veseli, da se je k delu skupine vrnila zagnana in iznajdljiva Zdenka Pezdirc. Prav njemu znanju in volji pri delu gre pripisati največji delež za sedanje uspešno delo skupine.

Kljub veselju ob doživetem večeru pa v nas, ki imamo radi oživljanje ljudskega izročila, ostaja občutek grenkobe, da je pri tem v naši občini folklorna skupina Dragatuš precej osamljena.

VLAĐO ŠTAREŠINIČ,
Črnomelj

Praznovanje "Božičnica 1995"

Slovensko kulturno društvo Lipa München ob koncu leta pripravilo praznovanje - Gostje skupina "Romar" iz Črnuč

MÜNCHEN - "Božičnico 1995" smo praznovali 16. decembra 1995 v občinski dvorani münchenskega predmestja Grünwald, v goste pa smo tokrat povabili pevsko in igralsko skupino Romar društva MIK iz Črnuč. Ta skupina je že v Sloveniji zaslovela z mladinsko opereto "Miklavž prihaja". Člani skupine, več kot 50 jih je, so stanovali pri slovenskih družinah, nemških gostiteljih in v župnišču. Na dan nastopa je bila dvorana polna obiskovalcev, preko dvesto jih je uživalo ob petju in igranju angelčkov, parkeljev z mogočnim Luciferjem in dobrotljivim Miklavžem. V zadnji trojejanki so bili obdarjeni otroci, ki so tudi lahko kaj zapeli. Mlade talente je vodila dirigentka Albinca Rebolj.

Po glavnem odmoru so nastopili še otroci dopolnilnega slovenske-

ga pouka v župnišču, Marjanca Bolčina je prebrala božično zgodbo, predsednik društva pa se je vsem lepo zahvalil za sodelovanje, tudi sponzorjem: Slovenskemu konzulatu v Münchnu, nemški družini Godl iz Grünwalda, podjetju Gorenje iz Münchna, občini Grünwald in restavraciji Opatija - München. Zadnji dan smo za naše slovenske goste organizirali še krožni avtobusni ogled mesta, skupno kosilo, gostje pa so peli še pri slovenski maši v bližnji cerkvi sv. Duha. Bilo je prekrasno, zato hvala. Vsem želimo, da bi še naprej vztrajali in osrečevali ljudi s pesmijo, veliko uspeha pa tudi v nadaljnjem šolanju in nasploh v življenju. Srečno, polno upanja in uspehov polno leto 1996!

LOJZE GROJZDEK

OBNOVILI BODO KOČO "DEBELI VRH" - Številni Potočani so že desetletja navdušeni planinci in pohodniki. Sprva so se združevali v Mattici Ljubljana, pozneje v društvu Saturnus. Z nastankom nove občine pa je nastala misel o samostojnem društvu. Tako so se 6. januarja zbrali na ustanovnem občnem zboru (na sliki) v presenetljivo velikem številu, in kar je še bolj razveseljivo, v društvo je stopilo tudi veliko mladih. Planinsko društvo Loški Potok ima po besedah novoizvoljenega predsednika Alojza Sterleta in potoškega župana izredno dobre možnosti za delovanje, in kot je v svojem govoru poudarjal župan, lahko pričakujejo vso podporo občine. Ta jim bo dala na razpolago oziroma v brezplačen najem kočo "Debeli vrh" in znatna sredstva, ki naj bi se poleg članarine porabila za obnovo omenjene gozdne koče, obnovitev in markacije peš poti, šolanje planinskih vodnikov in organizacijo pohodov. (Foto: A. K.)

OB DAROVALI UPOKOJENCE - Potoško društvo upokojencev združuje nekaj manj kot 300 članov. Približno 150 pa je takih, ki v društvo ne gredo, čeprav so tudi ti zaželeni in večkrat vabljeni. Še manj je članov vzajemne pomoči. V zadnjih dveh letih se je vpeljala navada, da vsak član prejme čestitko za rojstni dan, kar nekaterim veliko pomeni. Ob koncu leta, torej za praznike, pa društvo obdari vse, ki so izpolnili 80 let. Za to skrbi poseben odbor, ki je v teh dneh izročal darila. Člani so jih sprejemali kot znak pozornosti. Na sliki: obdarovanec Alojz Kordiš iz Travnika. (Foto: A. K.)

MIKLAVŽ OBDARUJE, LUKEC PA POJE - Nastop pevске in igralske skupine Romar društva MIK iz Črnuč na Božičnici 1995 v Münchnu.

Novoletna želja: mir in prikolica

Ponovoletni obisk pri "Romeu in Juliji", ki sta se zatekla v gozd pri Cvišlarjih

KOČEVJE - "Najina novoletna želja je, da bi bil na svetu mir, da bi dobila turistično prikolico in da tako ne bi več živela v tej gmajni," je povedal 74-letni Anton Slapšak, ki že blizu pol leta živi s 53-letno Mileno Tušek v zasilnem prebivališču, ki sta si ga zgradila v gozdu pri Cvišlerjih potem, ko sta odšla iz Doma starejših občanov v Kočevju.

Anton in Milena sta bila v kuhinji, kjer je bilo prijetno toplo. Vendar je Anton potožil, da dimnik ne vleče dobro. Zbolela še nista, ker se držita pravila, da je bolezen bolje preprečevati kot zdraviti. Najboljše zdravilo proti bolezni pa se naredi tako, da dve veliki čebuli zrežete na drobno in ju date v steklenico, vanjo pa nalijete liter žganja. Zdravilo je pripravljeno za uživanje že naslednje jutro. Za zdravje je dovolj, če ga na dan spijete, kot je rekel Anton, pol od pol deci.

Potem smo novemu letu nazdravili z njihovim doma narejenim vinom. Anton ga je naredil iz lesnik, gloga, šipka, oparnice (drnuli), divjih hrusk in še česa. Povedala sta, da je to vino tudi zdravilno, če se ga ne napiješ. "Tudi od kamilic lahko umreš, ker vsebujejo veliko etra in zato v večji količini delujejo

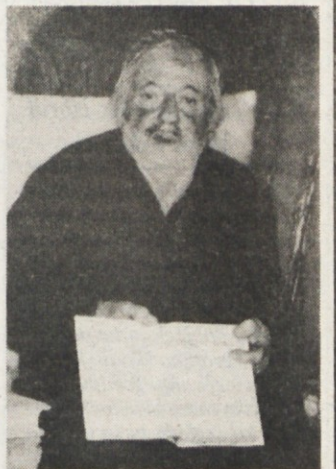
kot uspavalno," je povedala Milena, Anton pa je pokazal nekaj knjig o gobah in zdravilnih zeliščih, ki jih ima v polivinilni vrečki. Še posebno zanimiva pa je preko 100 let stara knjiga "Naše škodljive živali v podobi in besedi", ki jo je spisal Fran Erjavec, profesor v Gorici, na sveto pa dala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu leta 1880, in to z dovoljenjem krškega knezoškofjstva. Potem smo nazdravili in vmes modrovali deni-

mo o tem, kako mladi "veliko znajo, a nič ne vedo." In tudi o tem, da narave ne bi smeli tako uničevati, saj brez nje ni in ne bo nič.

Nadalje me je Anton vprašal, kdo sta pravzaprav bila Romeo in Julija, s katerima ju primerjam. Dejal je, da primerjava ni najboljša, saj sta Romeo in Julija bila mlada, onadva sta starejša. Poroko so mladima zalju-

NA ZDRAVJE IN SREČNO NOVO LETO - Tako smo nazdravili z Antonovim zdravilnim vinom iz lesnik, gloga, šipka in drnuli 7. januarja v "kuhinji" Milene in Antona nekje v gozdu na Kočevskem, kjer v zasilnem prebivališču živita že od avgusta lani. (Foto: J. P.)

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI V PODOBI IN BESEDI - Tak naslov ima 105 let stara knjiga, ki jo je spisal Fran Erjavec in jo hrani Anton v polivinilni vrečki ter jo občasno prebira.

bljencema branili sorodniki, njima pa je nihče ne brani. Okoli novega leta sta imela nekaj obiskov. Včasih jima kdo iz mesta pripelje kruh in še kaj. Z denarjem varčujeta, da bosta morda le prišla do kamp prikolic. Anton se bo šel spomladi prav v fabrik v Novo mesto pozanimat, kako in kaj je s prikolic, saj bi se že končno rada rešila življenja v gmajni. Ob slovesu smo si še enkrat zaželi srečno in zdravo novo leto, potem pa sva z ženo odšla po gazi v zaledenem snegu proti avtu in domov.

JOŽE PRIMC

MODNI KOTIČEK

Od jutra do večera

Božična in novoletna noč sta mimo, vendar je to slab razlog za neurejenost. Žal se danes vsi tolažimo z življenjem na pragu 21. stoletja, češ da nam zmanjkuje časa zase. Redki pa pomislimo na to, da urejen videz ni samo v dobrobit okolice, ampak istočasno bogati notranjost človeka. Nenazadnje številne vede ugotavljajo, da zunanja podoba razkriva notranje počutje. Zato danes razkrivamo nekaj preprostih načel, ki vam bodo morda pomagala sestaviti zapleten mozaik sreče, katerega delček je prav gotovo tudi urejen videz od jutra do večera.

1. Uredite se zjutraj, ko ste še voljni in polni energije. Urejeni boste ostali ves dan. To naj velja za vse dni v tednu, saj vas tako tudi nenapovedan obisk ne more presenetiti.

2. Preden greste od doma, se še enkrat pogledajte v ogledalo. Vse mora biti na svojem mestu.

3. Vsak večer nekaj trenutkov posvetite osebni higieni in tudi spanec bo boljši.

4. Predstavnice nežnejšega spola ne uporabljajte težkih ličil (videz naj bo naraven), vsi skupaj pa se tu in tam prijetno nadšavite.

In ne pozabite, da ni ves čas samo v dragocenih oblačilih, vpadljivem nakitu in posnemanju drugih, pač pa se vaša popolna lepota skriva v skladnosti, ki jo boste vzpostavili med vašo strukturo telesa, razpoložljivimi oblačili in obutvijo ter obvezno urejeno pričeško.

JERCA LEGAN

BILO JE PRED STO LETI Izsekani gozdovi

Iz Dolenjskih novic izbral
Miloš Likar

Koliko se je že svarilo Dolenjce, naj se prizanaša gozdovom. Skušnje pa kažejo, da vse skupaj veliko ne pomaga, niti postava. Kmetje se v zadregi, v kateri se nahajajo, ozirajo le na trenutni dobiček, a ne pomislijo na ogromno škodo, katera sledi izsekavanju gozdov.

Bridko mora biti človeku pri srcu, ko zagleda tu in tam do cela izsekan, skoro do golega obrat breg, kjer so rasla malo prej še lepa, visoka drevesa. To ne ostane dolgo tako. Razni deževni nabirajo polagoma zemljo navzdol in breg polze krmala skalna rebra.

Gozdovi so zelo koristni. Vplivajo tudi na vetrove, na vreme, vlažnost in na človekovo zdravje. Gozdovi tudi čistijo ozračje. Drevesa sprejemajo v sebe pline. Plini so hrana za drevesa.

Drugi Dolenjci, o varstvu gozdov se dalo še mnogo pisati, a nekateri ne dajo si nič dopovedati. Nekaj dobrega pa smo že opazili. Tu in tam se vidi kmete, da drugače gledajo na gozdove. Vede, če boste z gozdovi ne gospodarno ravnali, naši vnuki in pravnuki ne bodo ponosni na svoje prednike.

Dolenjske novice januarja 1896

Še o belokranjskih razglednicah

Izid knjige Božidarja Flajšmana o Beli krajini na razglednicah zasluži vse priznanje

Pred kratkim je na slovenski knjižni trg prišla knjiga Božidarja Flajšmana z naslovom Sledovi časa - Bela krajina na razglednicah v letih 1895 do 1945. Tako se je predstavilam slovenskih pokrajin in krajev na razglednicah naposled pridružila tudi najjužnejša slovenska pokrajina - Bela krajina.

Dogodek sicer ne bi bil nič posebnega, če bi takšno publikacijo izdala ena od številnih slovenskih založb s kopico sodelavcev, renomiranih strokovnjakov. Ker ni tako, naj takoj zapišem, da je pri tovrstnih publikacijah na Slovenskem samozaložniško dejanje bolj izjemno kakor pravilo in zasluži vse priznanje.

Knjiga obsega 127 strani velikega formata, v njej pa natisnjenih 185 razglednic, fotografija in dva zemljevida. Slikovni del dopolnjujejo odlomki treh tekstov o Beli krajini, s katerimi je bralcem prikazan duh časa, v katerem so bili motivi na razglednicah posneti ali v katerem so bile razglednice natisnjene. Pred približno sto leti so te tekste napisali Florentin Hrovat, Janez Trdina in Ivan Sašelj.

Avtorjev osnovni namen je bil prikazati izbor razglednic Bele krajine v obdobju petdesetih let, tako rekoč od prvih belokranjskih razglednic, ki naj bi se pojavile ob koncu 19. stoletja, pa tja do konca druge svetovne vojne. V uvodnem delu knjige je avtor o smislu izdajanja razglednic zapisal: "Doživeti je poiskati nekatere kraje, v katerih so bile pričujoče podobe fotografirane. Svojevrstni občutki te prevečajo, ko stojiš na istem kraju, kot je pred sto leti stal fotograf. Ponekod opaziš, da se na pogled domala ni nič spremenilo, da je dragocena podoba ohranjena, ponekod so se stvari izboljšale, drugod pa je marsikaj lepega uničenega. (...) Razglednice ohranjajo za vedno izgubljene podobe preteklosti".

Razglednice so v knjigi razvrščene v tri sklope - tri sedanje belokranjske občine Črnomelj, Metlika in Semič - znotraj sklopov pa so najprej razvrščene razglednice občinskega središča in nato še razglednice drugih krajev v občini. Pričakovali bi, da bo avtor skušal objaviti čim večje število različnih motivov, kajti zbirka razglednic, ki jih hrani, znatno presega število objavljenih primerkov. Vendar se je odločil, da bo pomembnejše motive, na primer mestne vedute Črnomlja in Metlike, ki so na razglednicah tudi največkrat upodobljeni v različnih obdobjih, ponovil v kronološkem zaporedju. Tako je na najboljši možni način prikazal razvoj mestne infrastrukture ter splošne spremembe in napredek v obeh belokranjskih mestih, ki jih največkrat zaznavamo v drobnih arhitekturnih detajlih ali v novozgrajenih objektih.

Belokranjske razglednice, ob-

javljene v Flajšmanovi knjigi, nam torej govorijo o času, v katerem so bili motivi posneti, pa tudi o času, v katerem so bile natisnjene in poslane med ljudi. Z njihovo pomočjo lahko sledimo gospodarskim in tudi družbenim spremembam v Beli krajini skozi zadnja desetletja avstroogrske monarhije in kasnejše Jugoslavije. Razglednice nam s svojimi pisnimi sporočili naslovnikom govorijo o nekdanjih odnosih med ljudmi in o navadah pisnega komuniciranja. Iz njih razbiramo načine, sloge in ravni jezikovne kulture pošiljateljev, njihove namere in želje. Nekateri razgledniški govori o prijetno preživetih počitnicah ali dopustu, druge o gospodarskih, trgovskih zadevah in kažejo na način poslovnega dopisovanja oziroma sporočanja. Za večino razglednic pa velja, da so na njih zapisana sporočila kratka in naslovniku razumljiva.

S slikovnim sporočilom so razglednice lahko vir različnim raziskovalcem belokranjske preteklosti. Lahko pa so tudi pomagale in napolnile arhitektom in prostorskim planerjem za načrtovanje urbanih in ruralnih prostorov v prihodnosti. Iz njihove sporočilnosti se lahko marsičesa naučimo, spoznavamo naravne in urbanizirane zakonitosti prostorov in se izognemo nasilnim posegom v človekovo bivalno okolje. Potrebno je le, da jih gledamo pazljivo in da smo pozorni na podrobnosti, ki jih v prvem trenutku morda niti ne vidimo. Dobrodošel pripomoček pri tem je povečevalno steklo, ki te podrobnosti hitreje razkrije. Med prikazi krajevnih vedut se nam tako razkrivajo arhitektonske značilnosti stavb, gradbenih materialov in načinov gradnje objektov v različnih časovnih obdobjih. Napisni na črsovih hiš govorijo o gostinskih lokalih, obrtnih delavnicah, trgovinah, denarnih zavodih, šolah, ki jih morda ni več, ali pa so skozi čas spremenile svojo zunanjo podobo in tudi vlogo v življenju kraja. Skozi razglednice stopajo pred nas različne stopnje prostorskega razvoja mest in vasi. Tako lahko na belokranjskih razglednicah razkrivamo namembnost mestnih trgov, ki se kažejo

kot sejamski, prireditveni, komunikacijski prostori. Te podobe nas opozarjajo, da je bilo življenje v preteklosti v Beli krajini vsaj v nekaterih pogledih prav tako močno razgibano in pestro kot drugod na Slovenskem.

V prizorih iz vsakdanjega življenja, ki so upodobljeni na razglednicah, lahko skozi čas spoznavamo raznolikost vsakdanje in praznične noše odraslih in otrok. Ob tem se nam nekatere zamaje stereotipna, največkrat nostalgичno folklorna podoba o "deželi v belo domače platno oblečenih ljudi". Tuji oblačilni vplivi so že na prelomu 20. stoletja tudi v Beli krajini spreminjali oblačilni videz Belokranjcev. Prav tako nam razglednice kažejo tehnični napredek, zlasti v prometu, ki je v pokrajino za Gorjanci prihajal sicer polagoma in s kancem zamude, a vendar nezadržno.

Zanimivih in pozornosti vrednih razglednic je v knjigi Sledovi časa še veliko. Tu so še upodobitve članov Sokola, sokolski telovadni nastopi in vaje, uprizoritve gledaliških iger, jubilejni in priložnostni posnetki godbenikov, lovcev in piske družbe, slovesnosti ob prihodu prvega vlaka v Belo krajino in še bi lahko naštevali. Vsaka razglednica je sled časa, ki je zdaj ujeta v knjižni izdaji in ponujena na ogled in v razmislek ljubiteljem in raziskovalcem. Vsaka nosi v sebi zgodbo, ki je delček belokranjske preteklosti in njene kulturne dediščine. Knjiga v veliki meri zapolnjuje promocijsko vrzel, ki bi jo morali Belokranjci zapolniti z združenimi močmi že pred leti. Škoda je, da avtor ni mogel v knjigi objaviti več razglednic. Vendar je to že zgodba, ki presega ta zapis.

ANDREJ DULAR

Blanki v slovo

Poslavljam se od mladega življenja. Od sošolke Blanke Čizelj. Od dekleta, starega osemnajst let. Pravzaprav se je od nas poslovila sama, ne da bi si upala z nami deliti svojo bolečino, upanje in strahove.

Njena igrivost, veselje do življenja in občutljivost za težave drugih - to je bila pravzaprav ona. Nasmehana, optimistična in počtena. Takšno smo jo poznali in tako bi jo opisali tisti, ki smo z njo drgnili tiste brezdiške klopi. Težavice in težave, ki tudi sodijo zraven, so se vedno izkazale za manj pomembne od sončnega dne, skupnih odmorov, dijaških popotovanj z vlakom in družinskih izletov.

Cvet je ovenel, ker je bilo premalo sonca v duši, a svetlobe ni nikdar nehal iskati. Blanka si je želela živeti, a živeti drugače, da bi bilo spet vse po starem. Kot v otroštvu, kot v zgodnjih dijaških dneh, ko je znala tolažiti sebe in druge, ko je nepomemben dogodek pričaral njen nasmeh in optimizem. V svoj dnevnik je pred dobrim mesecem napisala: "Nočem umreti, hočem se boriti, uspeti, kot bodo uspeli moji sošolci. Hočem se pobrati, se učiti, delati in se zaljubiti, kot vsi ostali. Kako naj si pomagam?" Duša je bila prazna in to je s svojo občutljivostjo zaznavala z vsakim dnevom močnejše in vedno težje se je borila zase, za svoje starše, učitelje in prijatelje.

Letos so se na njeni mizi zbrale številne želje in voščila ob novem letu. Sreče, zdravja in ljubezni smo ji zaželeli prijatelji, ne da bi slutili njene temne misli, saj je bila pred nami vedno močna, prijazna in potrpežljiva Blanka.

In takšna bo za vedno ostala v našem spominu.

Blankini sošolci, razredničarka in profesorji Gimnazije Brežice

KLIC V SILI

• Ali ste v stiski, težavah? Želite zaupni in prijateljski pogovor, strokovno pomoč? Pravi naslov za Dolenjsko oz. Posavje. Pokličite lahko na telefonsko številko (068) 322-124 int. 229 v torek in petek med 13. in 16. uro in (068) 20-370 med 19. in 21. uro.

• NOVO MESTO - Otroci in starši, ki imate kakršne koli težave, lahko pokličete na telefonsko številko (068) 341-304 v četrtek med 18. in 20. uro.

• TREBNJE - Na vprašanja otrok in odraslih odgovarjajo strokovnjaki vsak ponedeljek med 7. in 8. ter med 15. in 17. uro. Številka telefona je (068) 44-293.

• ČRNOMELJ - Otroci in odrasli, ki ste v stiski, lahko pokličete vsak drugi in četrti torek v mesecu med 19. in 20. uro po telefonu (068) 53-213 ali se oglasite osebno v pisarni v Ulici Mirana Jarca 8.

• LJUBLJANA - Telefon otrok in mladostnikov je vsak dan od 12. do 20. ure (tudi ob sobotah in nedeljah) na številki (061) 323-353. Za vas se bodo potrudili študentje medicine, psihologije, pedagogike in socialnega dela.

Lovska modrost

- Obleka ne dela človeka, najmanj pa lovca.
- V gostilni ne govori latinsko, v gozdu ne postopaj tatinsko!
- V zeleno bratovščino ne spada, kdor je zelen od zavisti zaradi sreče svojega solovca.
- Lovec brez psa, je kakor jezdec brez konja.
- Kdor psa posoja, sam sebe obsoja.
- Zakrpana suknja ne grdi lovca, pač za zakrpan značaj.

PAZNOVANJE NOVEGA LETA

Novo leto sem preživel kar skupaj s starši, doma na toplem. Žal moj oči na Silvestrovo ni bil doma. Zadnji dan smo vsi zelo garali: pekli piškote, meso in slaščice. Mamica je pri tem potrebovala veliko pomoči, zato sem ji pomagal pripraviti francosko solato in testo za piškote. Na koncu smo za ta veličastni dan pripravili še mizo, polno dobrot. Vsa hrana je bila zelo slastna, z užitek smo jo pojedli in z nasmehom pričakali novo leto. Minuto pred polnočjo je domov poklical oči in nam zaželel srečno novo leto. Dolgo pričakovano leto smo proslavili s šampanjcem, ki so ga pili starši, s sestro pa sva nazdravila s sokom.

LOVRO BLATNIK, 4.r.
OŠ Krmelj

Naj dogodek v letu 1995

- Prav gotovo sem najbolj uživala na poti na svetovno prvenstvo v Brazilijo. Neverjetno! A tudi poletne počitnice so bile imenitne, saj sem jih preživela s prijatelji. (Darja Kapš)
- Razburjenja ni nikoli dovolj. Novembra sem padel v 4 metre globoko vodo, ki je imela 9 stopinj. (Gregor Simičič)
- Najbolj mi je ostalo v spominu potovanje na svetovno prvenstvo v Brazilijo. Videl sem nove kraje in ljudi in se marsikaj naučil. Se posebej se spominjam poleta z Dunaja. Res je bilo lepo doživeti. (Tadej Kobe)
- Moj 14. rojstni dan. Praznovala sem ga doma s starši, sorodniki in prijatelji. Tudi počitnice so bile najlepše leta 1995. (Katja Mihelič)
- Maja sem za birmo dobil videorekorder. Bil sem ga zelo vesel. (Andrej Majerle)
- Učenci 8.r. OŠ Stari trg ob Kolpi

POSLOVNI PROSTORI V NOVEM MESTU

odlična lokacija ob novomeški vpadnici

Na Kočvarjevi ulici 1 v Novem mestu prodajamo skupno 1930 m² pisarniških prostorov v petih etažah. V objektu sta tudi večja prostora, primerna za sejno sobo in projekcijsko dvorano.

Kupci si lahko površino izberejo poljubno, glede na želje in potrebe, prednost pa bodo imeli kupci celotnega nadstropja.

Stavbi pripada tudi 1056 m² veliko parkirišče.

Nudimo ugodne prodajne pogoje z možnostjo obročnega odplačevanja.

SKB Nepremičnine & Leasing d.o.o.

INFORMACIJE IN PRODAJA: SKB - NEPREMIČNINE & LEASING d.o.o., Ljubljana, Slovenska 54, telefon: 061/13-15-125, 301-632, fax 061/132-12-02

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 13. januarja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: PC Zagrebška od 7. do 20.30: trgovina Anita pri gostišču Kos od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragsvka 17 od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku 33 od 6.30 do 20. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca 20 od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 7. do 19. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 17. ure: trgovina Brar, Smolenja vas od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 16. ure: market Pero, Stopiče od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter od 8. do 18. ure: Urška, Uršna sela od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Glavni trg od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija

• Sentejme: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Samopostrežba
• Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Vrelec
• Metlika: od 7. do 21. ure: trgovina Prima

V nedeljo, 14. januarja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: M-KZ Krka, Prodajalna Glavni trg, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Seidlova cesta, Market Ragsvka, Market Drska, Market Kristanova, Nakupovalni

- center Drska, Samopostrežba Šmihel, PC Ločna, PC Kandija, Prodajalna Gotna vas od 7. do 20.30: trgovina Anita pri gostišču Kos od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragsvka 17 od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku 33 od 8. do 19. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca 20 od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 12. ure: trgovina Brar, Smolenja vas od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 12. ure: market Pero, Stopiče od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter od 8. do 12. ure: Urška, Uršna sela od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Glavni trg od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
- Sentejme: od 8. do 11. ure: Market
- Žužemberk: od 8. do 11.30: Market
- Skočjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
- Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
- Mirna: od 7.30 do 11. ure: Grič
- Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostrežba
- Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
- Semič: od 7.30 do 10.30: Market
- Metlika: od 7. do 21. ure: Prima

trgovsko podjetje

NOVO

Prodajno skladišče ELVOD

Na Livadi 1, Novo mesto (nekdanja vojaška skladišča v Bršljinu)

VELEPRODAJA ELEKTROMATERIALA

Tel. 068/322-037, 324-071

Za obisk se priporočamo!

Zastopstvo in prodaja

NOVO NOVO NOVO
Lantra Wagon
NOVO NOVO NOVO

Novo mesto, tel.: 068/323-902, 28-950

Krško, tel.: 0608/22-950, Črnomelj, tel.: 068/51-379, 51-378

Podjetje PCK Novo mesto Srebrniče

objavlja razpis

za oddajo poslovnih prostorov v najem

Objekti se nahajajo v Metliki, Cesta 15. brigade 27 (bivša enota Pionir Metlika).

Razpis velja za oddajo:
— upravne stavbe v najem; prostih 5 pisarniških prostorov, cca 170 m²

— urejene delavnice, prostih cca 200 m²

— stavbnega zemljišča, prostih cca 2000 m²

Vse dodatne informacije dobite na naslovu najemodajalca: PCK Novo mesto, Srebrniče 1 (kontaktna oseba g. Lavrič), tel. 068/321-611, 321-604.

Vsi zainteresirani si lahko ponujene prostore ogledajo v ponedeljek, 15. 1. 1996, ob 10. uri v Metliki, na sami lokaciji.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 11. I.

SLOVENIJA 1

9.15 - 23.55 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
10.05 OTROŠKI PROGRAM
GOSPODIČNA SEMFINA IN GOS-
POD MIMO, pantomimska pravljica
10.35 BATMAN, amer. naniz., 13/32
11.00 TEDENSKI IZBOR
OPAZUJMO NARAVO, kan. poljudno-
znan. serija, 10/12
11.25 PO DOMAČE
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.45 TEDENSKI IZBOR
TRAJANJA
15.25 PRO ET CONTRA
16.25 SKRIVNOSTNI SVET ARTHUR-
JA CLARKA, angl. dok. serija, 11/13
17.00 TV DNEVNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV
18.00 V NAJBOLJŠIH DRUŽINAH, norv.
naniz., 5/21
18.30 KOLO SREČE, TV IGRICA
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 NOREC V MNOŽICI, amer. naniz., 3/16
20.30 TEDNIK
21.20 MOŠKI, ŽENSKÉ
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.45 POSLOVNA BORZA
22.50 UMORI, amer. naniz., 2/20

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.15 Tedenski izbor: Univerzitet-
ni razgledi; 11.45 V žarišču; 12.15 Biblija - 13.10
Športna sredi (hokej) - 15.10 Območni policaj, amer.
film - 16.40 Norec v množici, amer. naniz., 2/16
- 17.05 Izgati kralja, angl. nadalj., 1/4 - 18.00
Po Sloveniji - 18.45 Izživ, poslovna oddaja - 19.15
Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike - 20.05
V žarišču - 20.35 Okus po zločinu, angl. naniz., 2/
10 - 21.25 Podoba podobe - 22.10 Umetniški večer
- 23.50 Slovenski jazz v klubu Gajo

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.05 Novice - 8.45 Divje
palme (ponov. 2. dela amer. nadalj.) - 10.00
Družina Adams (ponov. 8. dela) - 10.30 Sirene
(ponov. 18. dela) - 11.20 Replika (ponov.) - 12.00
Novice - 12.45 Video strani - 16.00 Novice - 16.40
Vreme - 17.00 Dance session (ponov.) - 17.30
Risana serija (ponov.) - 18.00 Divje palme (3.
del. amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A - 19.30
Vreme - 19.35 Družina Adams (9. del. amer.
risane serije) - 20.00 Dežurna lekarna (59. del.
špan. hum. naniz.) - 20.30 Večni krog (oddaja o
astrologiji) - 21.05 Brez najmanjšega dokaza
(amer. film) - 23.15 Vreme - 23.20 Gost pike na
A - 23.55 Video strani - 0.00 CNN poročila

HTV 1

7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Bar-
bara (serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila
- 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Program
za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20
Ljube-zen (serija) - 12.45 Ameriški film - 14.35
Program za otroke in mladino - 16.45 Hrvaška
danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 32/120)
- 18.15 Kolo sreče - 18.50 Moč denarja - 19.30
Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Dokumentarna
oddaja - 21.10 Glasbena oddaja - 22.10 Podobi-
- 22.15 Dnevnik - 22.35 Sliko na sliko - 23.05
Theatron

HTV 2

15.35 Video strani - 15.50 TV koledar - 16.00
Ekran brez okvirja - 17.00 Šopek dolarjev
(ponov.) - 17.30 Federacija in konfederacija -
18.00 Skrivnostno življenje rastlin (dok. serija)
- 19.00 Neustrašni (serija za otroke) - 19.23
Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10
Kitajska plaža (serija) - 21.00 Rešitev 911 (dok.
film) - 21.50 Od 16 do 24 - 22.35 El Dorado
(amer. film)

PETEK, 12. I.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.55 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.40 OTROŠKI PROGRAM
CICIBAN SMUČA, 1/2
9.55 OTROČIŠIRNEGA SVETA, amer.
dok. naniz., 14/26
10.20 TEDENSKI IZBOR
MOŠKI, ŽENSKÉ
11.10 FEDORA, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
14.25 SVET NARAVE, angl. poljudnoznanstv.
serija, 1/10
15.15 SLOVENSKA KLAVIRSKA GLASBA, 2/9
15.50 ZVOKI GODAL, 1/6
16.20 KAM VODUO NAŠE STEZICE, odda-
ja tv Koper
17.00 DNEVNIK 1
17.10 LAHKIH NOG NAKROG
18.00 V NAJBOLJŠIH DRUŽINAH, norv.
naniz., 6/21
18.35 HUGO - TV IGRICA
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 GRADE NA UDARU, amer. naniz., 19/26
20.30 PODARIM, DOBIM
20.40 POGLEJ IN ZADENI
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.50 VISOKE PETE, špan. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 9.35 Tedenski izbor: Izživ, poslov-
na oddaja; 10.05 V žarišču; 10.35 Skrivnostni svet
Arthurja Clarka; 11.05 Podoba podobe; 11.50
Umetniški večer; 13.30 Noč na zemlji, amer. film -
15.35 Slovenski na obzorji - Argentina, 2. del - 16.35
Grace na udaru, ponov. - 17.00 Znanje za znanje -
18.00 Po Sloveniji - 18.45 Planet šport - 19.25 Pasje
mesto, risana serija, 4/23 - 20.05 V žarišču - 20.20
Forum - 20.35 Umor v družini, amer. nadalj., 2/4 -
21.15 Studio City - 22.10 Novice iz sveta razvedrila
- 22.35 Nor na reklame, 2/15

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.00 Dobro jutro - 8.05 Novi-
ce - 8.45 Divje palme (ponov. 3. dela amer. na-
dalj.) - 10.00 Družina Adams (ponov. 9. dela) -
10.30 Večni krog (ponov.) - 11.15 Video strani -
12.00 Novice - 16.00 Novice - 17.10 Vreme - 17.30
Dežurna lekarna (ponov. 59. dela špan. naniz.) -
18.00 Divje palme (4. dela amer. nadalj.) - 19.00
Pika na A - 19.35 Družina Adams (10. del. amer.
risane serije) - 20.00 Pot flamingov (1. del. amer.
naniz.) - 22.05 Devetdeseta (oddaja o stilu) - 22.35
Max in Helen (amer. film) - 0.15 Vreme - 0.20
Gost pike na A - 0.35 Brez najmanjšega dokaza
(ponov. amer. filma) - 2.35 CNN poročila

HTV 1

7.10 TV spored - 7.25 Poročila - 7.30 Santa Barbara
(serija) - 8.15 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05
Izobraževalni program - 11.30 Program za otroke
in mladino - 12.00 Poročila - 12.20 Ljubezen (seri-
ja) - 12.45 Vrnitev Pink Pantherja (amer. film) - 14.35
Program za otroke in mladino - 16.45 Hrvaška
danes - 17.45 Kristalno cesarstvo (serija, 33/120)
- 18.15 Kolo sreče - 18.50 Pol ure za kulturo - 19.30
Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Javna stvar - 20.45
Aplavz, prosim - 21.45 Sto let hrvaškega filma (dok.
oddaja) - 22.15 Poročila - 22.35 Sliko na sliko -
23.05 Terra X (Dok. film) - 23.55 Poročila

HTV 2

18.20 TV koledar - 18.30 Hrvaške županije -
19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport -
20.10 Kavarna "Na zdravje" (hum. serija) - 20.40
Ameriški film - 22.15 Latinica - 23.30 Petek, 13.
(amer. film)

SOBOTA, 13. I.

SLOVENIJA 1

6.45 - 0.35 TELETEKST
7.00 VIDEO STRANI
7.15 TEDENSKI IZBOR:
RADOVEDNI TAČEK
7.25 KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE, 1/25
7.40 OGLEDIMO SI!, angl. dok. serija, 12/12
8.05 POD KLOBUKOM
8.50 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.20 UČIMO SE TUJIH JEZIKOV,
angleščina, 2/11
9.45 V SNEGU SKRITI ZAKLADI,
angl. film
11.20 ZNANJE ZA ZNANJE, ponov.
12.20 ARCADIA TRIO
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
14.00 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. se-
rija, 2/10
14.50 TEDNIK
15.40 POLICIST S SRCEM, avstral. naniz., 23/26
16.25 STARODAVNI VOJŠČAKI, amer. dok.
serija, 8/13
17.00 TV DNEVNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ZVONČEK Z ROŽNEGA GRIČKA
17.35 IRSKA: RITEM DUBLINA, 2. oddaja
18.05 SLOVENSKEGA MAGAZIN
18.35 OZARE
18.40 HUGO - TV IGRICA
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 TEATER PARADIŽNIK
21.10 V VATIKANU S PETROM USTINO-
VOM, zadnji del
22.00 TURISTIČNA ODDAJA
22.20 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
22.50 ŠPORTNA NAPOVED, amer. film

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 9.25 Poglej in zadeni! - 10.55
Garmisch Partenkirchen: Supervleslalom (ž) -
12.10 Kitzbuehl: smuk (m) - 13.15 Marija Stu-
art, amer. film (ČB) - 15.15 Sportna sredi - 18.30
Karaoke - 19.30 Tv avtomagazin - 20.05 Mali
buda, angl.-franc. film - 22.20 Sobotna noč

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.05 TV prodaja - 8.20
Kaličopko (ponov. otroška oddaja) - 9.20 Risa-
ni film - 10.15 Kino, kino, kino (ponov. oddaja o
filmu) - 10.50 Čikaške zgodbe (ponov.) - 12.05
Večni krog (ponov.) - 12.35 Dance session
(ponov.) - 13.25 Video strani - 17.10 Vreme -
17.15 Šolska košarkarska liga - 18.00 Magne-
toskop (kont. glasbena oddaja) - 19.00 Vreme -
19.05 Risana serija - 19.30 Devetdeseta (ponov.) -
20.00 Vreme - 20.05 Čikaške zgodbe (amer.
film, 2. del) - 21.20 Slava (amer. film) - 23.35
Vreme - 23.40 Max in Helen (ponov. amer. fil-
ma) - 1.40 Ljubzenski vodič, 4. del - 2.10 CNN
poročila

HTV 1

8.40 TV spored - 8.55 Poročila - 9.00 Program
za otroke in mladino - 12.00 Poročila - 12.20
Prizma - 13.20 Dok. oddaja - 14.45 Briljant -
15.35 Svetovni reporterji - 16.25 Poročila - 16.30
Sinovi Nevihte - 18.00 Televizija o televiziji -
18.30 Kdo prihaja na večerjo - 19.14 V začetku
je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, vreme, šport -
20.10 Zabavna oddaja - 21.15 Feds (amer. film)
- 22.40 Dnevnik - 23.00 Sliko na sliko - 23.30
Nočna premiera

HTV 2

16.35 TV koledar - 16.45 Življenje na severu
(serija) - 17.30 Policisti s srcem (serija, 10/
26) - 18.15 Dok. oddaja - 19.15 Risanka -
19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Male
žrtve (dok. film) - 20.45 Vidikon - 21.30 Z
jadri okoli sveta - 22.00 Šport - 22.15 Hr top
20

NEDELJA, 14. I.

SLOVENIJA 1

7.45 - 0.35 TELETEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.15 OTROŠKI PROGRAM
ŽIV ŽAV
9.00 ČEBELICA MAJA
9.25 SAMO ZA PUNCE, ponov. amer.
naniz., 13/13
9.55 UMETNOST DIRIGIRANJA, 2. del
10.55 AMERIŠKA KNJIŽEVNOST, amer.
dok. serija, 2/10
11.25 OBZORJE DUHA
11.55 LJUDJE IN ZEMLJA
12.25 NAŠA PESEM, 12. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
HUGO, tv igrica
13.30 KARAŌKE, ponov.
14.35 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.10 MAJOR IN FRKLJA, amer. film (ČB)
17.00 DNEVNIK 1
17.10 PO DOMAČE
18.45 LOTO
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 NEDELJSKIH 60
21.10 IZIGRATI KRALJA, angl. nadalj., 2/6
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 NA PAPIRNATIH AVIONIH, slov. film
(ČB)

SLOVENIJA 2

Opomba: Slalom, 1. tek 9.25 do 10.25 ter 2. tek
12.25 do 13.10 (ž); Kitzbuehl: Slalom, 1. tek
10.25 do 11.25 ter 2. tek 13.25 do 14.15 (m);
Smučarski teki 17.25 do 18.25 (posnetek iz Nove-
ga mesta); Košarka 18.25 do 20.00 (ž)
8.00 Euronews - 8.55 Tedenski izbor: Angleška
glasb. lestvica; 9.45 Videošpon; 10.30 V vrtincu;
11.15 Tok tok; 12.00 Planet šport; 12.40 Lahkih
nog naokrog; 13.25 Tv avtomagazin - 17.25
Športna nedelja - 20.05 Antologija skupine The
Beatles, zadnji del - 21.00 Intervju - 21.55 Oko,
vajeno teme, angl. drama, 1/3 - 22.50 Športni
pregled

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.05 Risani film - 9.00
Kaličopko (otroška oddaja) - 10.00 Muppet
show (19. del) - 10.30 Magnetoskop (ponov.) -
11.15 Duša in telo (ponov. 1. dela amer. nadalj.) -
12.10 Zametne vrtnice (glas. čestitke B. Kopi-
tarja) - 12.55 Unpato (ponov.) - 14.05 Šolska
košarkarska liga (ponov.) - 14.50 Karma (pon-
ov.) - 16.55 Vreme - 17.00 Muppet show
(ponov.) - 17.30 Čarobna zapovednica (sin-
hronizirana risanka) - 18.00 Avto ljubezni (amer.
mladinski film, 2. del) - 19.00 Vreme - 19.05
Risana serija - 19.30 Slam (oddaja o košarki) -
20.05 Duša in telo (amer. nadalj., 2. del) - 21.00
Kino, kino, kino, oddaja o filmu - 21.35 Jeleni z
zahoda (11. del amer. nadalj.) - 22.25 Vreme -
22.30 Slam (ponov.) - 23.00 Slava (ponov. amer.
filma) - 1.20 CNN poročila

PONEDELJEK, 15. I.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.35 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.35 OTROŠKI PROGRAM
KAJ MORA SOVA OPRAVITI POZIMI
11.15 PRITLIKAVČKI, angl. nadalj., 5/12
11.40 NA PAPIRNATIH AVIONIH, ponov.
slov. filma (ČB)
13.00 POROČILA
13.05 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
14.10 TEDENSKI IZBOR
UTRIP
14.20 ZRCALO TEDNA
14.30 ZA TV KAMERO
14.45 FORUM
15.00 NEDELJSKA REPORTAŽA
15.30 INTERVJU
16.20 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.25 DOKUMENTARNA SERIJA
18.00 SIMPSONOVI, amer. naniz., 15/48
18.35 LINGO, TV IGRICA
19.05 RISANKA
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 NORO ZALJUBLJENA, amer. naniz.,
16/22
20.40 OMIZJE
21.30 CLIVE JAMES, dok. serija, 1/4
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 UMORI, angl. nadalj., 3/20

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 11.10 Tedenski izbor: Učimo se
tujih jezikov, angleščina, 2/11; 11.35 Ljudje in
zemlja - 12.05 Policist s srcem, avstral. naniz. -
13.00 Tedenski izbor: Teater Paradižnik; 14.00
Sobotna noč; 16.00 Studio City; 16.55 Športni
pregled - 17.25 Noro zaljubljena, amer. naniz.,
15/22 - 18.00 Po Sloveniji - 18.45 Sedma steza -
19.15 Ameriška glasb. lestvica - 20.10 Osmi dan
- 20.40 Uncle Buck, amer. film - 22.15 Brane
Rončel izza odra

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.00 Dobro jutro - 8.45 Divje
palme (ponov. 4. dela) - 10.00 Družina Adams
(ponov.) - 10.30 Zametne vrtnice (ponov.) -
11.15 Jeleni z zahoda (ponov. 11. dela) - 12.20
Videostrani - 14.00 Novice - 17.10 Vreme - 17.30
Slam (ponov.) - 18.00 Divje palme (5. del. amer.
nadalj.) - 19.00 Pika na A - 19.30 Vreme - 19.35
Družina Adams (amer. naniz., 11. del) - 20.00
Zlata dekleta (20. del. amer. hum. naniz.) - 20.30
Hamlet (amer. film) - 22.55 Vreme - 23.05 Ro-
deo (kontaktna glas. oddaja) - 23.50 Gost pike
na A - 0.25 CNN poročila

TOREK, 16. I.

SLOVENIJA 1

9.45 - 0.10 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.25 OTROŠKI PROGRAM
DREJČEK IN TRIJE MARSOVČKI, 4/10
10.45 POŠTARSKA PRAVLJICA
11.20 SKRIVNI VRT, angl. film
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
14.35 TEDENSKI IZBOR
AMERIŠKA KNJIŽEVNOST, amer.
dok. serija, 2/10
15.00 OBZORJE DUHA
15.30 OKO, VAJENO TEME, angl. dra-
ma, 1/3
16.20 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
VODNARČEK, POJOČI PES, izrael.
naniz., 1/4
17.40 KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE,
2/25
18.00 V NAJBOLJŠIH DRUŽINAH, norv.
naniz., 7/21
18.35 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 KOŠERCA VNAMEJO, amer. naniz., 14/20
20.40 MEDNARODNA OBZORJA
21.30 ROKA ROCKA
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.55 POSLOVNA BORZA
23.05 UMORI, amer. naniz., 4/20

SLOVENIJA 2

Opomba: Veleaslom, 1. tek 10.10 do 11.15 ter
2. tek 12.55 do 13.50 (m)
9.00 Euronews - 11.40 Tedenski izbor: Sedma
steza; 12.10 Osmi dan; 12.40 Starodavni vojščaki,
amer. dok. serija; 13.10 Slovenski magazin; 13.40
Nedeljskih 60; 14.40 Koncert simfoničnega
orkestra - 16.10 Opazujmo naravo, kan. poljud-
noznan. serija - 16.35 Ko se srca vnajejo, ponov.
13. dela - 17.10 Okus po zločinu, ponov. 2. dela
- 18.45 Prislunimo tišini - 19.15 Videošpon -
20.05 V žarišču - 20.40 Učitelji, franc. nadalj., 14/
24 - 21.35 Oči kritike - 22.20 Somrak stoletja
pregled

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.00 Dobro jutro - 8.45 Divje
palme (ponov. 5. dela) - 10.00 Družina Adams
(ponov.) - 10.30 Pot flamingov (ponov. 1. dela)
- 12.50 Video strani - 16.40 Vreme - 16.45 Ro-
deo (ponov.) - 17.30 Risana serija - 18.00 Divje
palme (6. del. amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A -
19.30 Vreme - 19.35 Družina Adams (12. del.
amer. risane serije) - 20.00 Hermanova glava
(20. del. amer. naniz.) - 20.30 Državnik novega
kova (angl. naniz.) - 21.00 Živeti danes - 21.30
Vezi, ki nas ovirajo (4. oddaja) - 22.00 Nokia
Balalaika show (ponov. koncerta) - 23.10 Gost
pike na A - 0.00 CNN poročila

SREDA, 17. I.

SLOVENIJA 1

10.45 - 0.55 TELETEKST
11.00 VIDEO STRANI
11.25 OTROŠKI PROGRAM
LOKOMOTIVA
11.40 ROKA ROCKA
12.30 NAŠA PESEM, 12. oddaja
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
15.30 MEDNARODNA OBZORJA, ponov.
16.20 SLOVENSKEGA UTRINKI, oddaja madžar-
ske tv
17.00 DNEVNIK 1
17.10 MALE SIVE CELICE, kviz
18.00 V NAJBOLJŠIH DRUŽINAH, norv.
naniz., 8/21
18.35 KOLO SREČE - TV IGRICA
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 GOSPOD BEAN, angl. naniz., 3/13
20.40 ZELING, amer. film (ČB)
22.20 NAPOVEDNIKI
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 UMORI, amer. naniz., 5/20
23.50 KRALJESTVO, dan. naniz., 2/5

SLOVENIJA 2

Opomba: Ljubljana: Hokej 20.05 do 22.30
9.00 Euronews - 11.05 Tedenski izbor: Prislun-
nimo tišini; 11.35 V žarišču; 12.05 Oči kritike;
12.50 Somrak stoletja; 14.30 Major in smrkija,
amer. film (ČB) - 16.30 Gospod Bean, ponov. -
17.10 Umor v družini, ponov. - 18.00 Po Slove-
niji - 18.45 Izobraževalna oddaja - 19.15 V vrtin-
cu - 20.05 V žarišču - 20.35 Sportna sredi

KANAL A

7.00 CNN poročila - 8.00 Dobro jutro - 8.05 Novi-
ce - 8.45 Divje palme (ponov. 6. dela) - 10.00
Družina Adams (ponov. 12. dela) - 10.30 Živeti
danes (ponov.) - 11.00 Vezi, ki nas ovirajo
(ponov.) - 12.00 Novice - 16.00 Novice - 17.30
Državnik novega kova (ponov.) - 18.00 Obalna
straža (1. del. amer. nadalj.) - 19.00 Pika na A -
19.35 Družina Adams (13. del. amer. risanke) -
20.00 Sirene (19. del. amer. naniz.) - 20.50 Re-
plika (kont.-konf. oddaja) - 22.00 Dance session
(oddaja o plesu) - 22.30 Gost pike na A - 23.00
Novice - 23.15 Video strani - 0.00 CNN poročila

ČETRTEK

4.30 - 8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved
- 11.00 Avtotimes - 12.00 BBC, osmrtnice
- 12.15 - 13.00 NZ želje - 13.30 Vreme in mi
- 4.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogo-
dki in odmevi - 17.30 Planinski kotiček -
18.20 Kronika - 19.30 - 24.00 Kinetoskop,
Altergodba
PETEK
4.30 - 8.00 Jutranji spored - 8.00 Napoved
- 12.00 BBC, osmrtnice - 12.15 - 13.00 NZ
želje - 14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30
Dogodki in odmevi - 18.20 Kronika - 19.30
- 24.00 Večerni program

SOBOTA

6.00 Začetek, horoskop - 8.30 Glasba je
življenje - 10.00 Kuharski recept - 11.00
Evropa ta teden - 11.45 Na sončni in senčni
strani Gorjancev - 12.00 BBC, osmrtnice -
12.15 - 13.00 NZ želje - 13.30 Čestitke -
14.00 - 15.00 Zabavne želje - 15.30 Dogo-
dki in odmevi - 17.30 Voluhar ekspres - 18.20
Kronika - 19.30 - 24.00 Večerni program

NEDELJA

6.00 Začetek - 7.45 Horoskop - 8.00 Du-
hovna misel - 8.30 Kmetijska oddaja - 11.00
Mali oglasi - 12.30 Čestitke - 19.00 Glas
evangelija - 19.30 - 24.00 Večerni program
(ob 21.30 Dee Jay Time)

PONEDELJEK

4.30 - 8.00 Jutranji spored

Upravna enota Novo mesto

razpisuje prosta delovna mesta:

1. vodje Oddelka za gospodarske dejavnosti (nedoločen čas)

POGOJI:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe — dipl. ekonomist
- 8 let delovnih izkušenj
- poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnimi računalniki

2. svetovalca 1. za malo gospodarstvo — vodje referata za malo gospodarstvo v Oddelku za gospodarske dejavnosti (nedoločen čas)

POGOJI:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe — dipl. pravnik
- 5 let delovnih izkušenj
- strokovni izpit

3. višjega svetovalca za denacionalizacijo kmetijskih zemljišč in kmetijskih gospodarstev v Oddelku za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (nedoločen čas)

POGOJI:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe — diplomirani pravnik
- 5 let delovnih izkušenj
- strokovni izpit
- poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnimi računalniki

4. svetovalca 1. za malo gospodarstvo v Oddelku za gospodarske dejavnosti (določen čas — 15 mesecev)

POGOJI:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe — diplomirani ekonomist
- strokovni izpit
- poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnimi računalniki

5. svetovalca 1. za upravnopravne zadeve v referatu za denacionalizacijo v Oddelku za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (določen čas — 15 mesecev)

POGOJI:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe — diplomirani pravnik
- strokovni izpit
- poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnimi računalniki

6. finančni referent 1. v Uradu načelnika (določen čas — 15 mesecev)

- VI. stopnja izobrazbe — ekonomist
- strokovni izpit
- poznavanje osnov računalništva in praktično znanje za delo z osebnimi računalniki

Poleg navedenih pogojev morajo biti kandidati državljani Republike Slovenije, morajo aktivno obvladati slovenski jezik, izpolnjevati pa morajo tudi druge pogoje, določene v 4. členu Zakona o delavcih v državnih organih (Uradni list RS št. 15/90, 5/91, 18/91, 22/91, 2/91-1 in 4/93).

Kandidati, ki še nimajo opravljenega upravnega strokovnega izpita, ga morajo opraviti najkasneje v enem letu po sklenitvi delovnega razmerja.

Delovno razmerje s polnim delovnim časom bo sklenjeno s pogojem uspešno opravljenega 3-mesečnega oz. pod zap. št. 6 dvomesečnega poskusnega dela.

Pismene prijave z življenjepisom in opisom delovnih izkušenj ter dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Upravna enota Novo mesto, Seidlova c. 1, v zaprti kuverti z oznako »razpis prostih delovnih mest«.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

RIC Razvojno izobraževalni center Novo mesto p.o.

vabi k vpisu v

* programe za pridobitev poklica:

a/ PRODAJALEC (prekvalifikacija)

pogoji: končana 3-letna poklicna šola katerekoli smeri

b/ TRGOVINSKI POSLOVODJA (prekvali.)

pogoji: končana 4-letna srednja šola katerekoli smeri

c/ KOMERCIALNI TEHNIK

pogoji: končana 3-letna poklicna šola katerekoli smeri

d/ UPRAVNI TEHNIK

pogoji: končana 2 ali 3-letna administrativna šola

* program usposabljanja za:

RAČUNOVODJE

pogoji: končana srednja šola V. stopnje

* priprave na maturo:

SJK, MAT, ANG, NEM

* pripravljalni tečaj na izpit iz:

aktivnega znanja SLOVENSKEGA JEZIKA za pridobitev državljanstva

Prijave in informacije

vsak delavnik med 8. in 12. uro ter 13. in 16. uro.

RIC Novo mesto, Novi trg 5

telefon: (068) 21-319, 22-341

EUREST, d.o.o.
podjetje za gospodarske storitve
Dunajska 22
Ljubljana

razpisuje delovno mesto

vodje PE za Dolenjsko

Kandidat mora izpolnjevati sledeče pogoje:

- končana srednja gostinska ali gostinsko-poslovna šola, smer kuhar
- 15 let delovne dobe, od tega 10 let na vodstvenem ali vodilnem delovnem mestu
- pasivno znanje vsaj enega od svetovnih jezikov
- 3-mesečno poskusno delo

Od kandidata pričakujemo smisel za organizacijo in vodenje večjega objekta.

Pisne prijave naj kandidati skupaj s potrdilom o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

Eurest, d.o.o.
Dunajska 22
61000 Ljubljana

SUZUKI

PRODAJA • SERVIS • REZERVNI DELI
AVTOSERVIS MURN

Resslerova 4, Novo mesto ☎ 068/24-791

- KREDITI
- LEASING
- POPUSTI

MARUTI

Pooblaščen servis
in prodaja rezervnih delov

ENOTA KRŠKO

LASTNIKI GOZDOV, KMETJE

Odkupujemo celulozni les smreke/jelke, bukve, topole debeline od 8 cm naprej, žamanje brez lubja, bukova drva in brusni les smreke/jelke!

Vse informacije na tel.: (0608) 22-840 in 21-210.

— BOR
mize in leseni polproizvodi,
d.o.o., Krško

razpisuje prosto delovno mesto

VODJA TEHNOLOŠKE PRIPRAVE DELA

Od kandidatov pričakujemo, da bodo izpolnjevali naslednje pogoje:

- končana VI. stopnja lesarske smeri
- 5 let delovnih izkušenj

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh od objave na naslov:

NOVOLES, lesna industrija, d.d. — Kadrovska služba, 68351 Straža, Na žago 6.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

RADIO

104.5 105.9
107.3 107.5
91.2

OGNJIŠČE

tel. 152-11-26 fax. 152-13-62

TELEVIZIJA NOVO MESTO

**vaš
kanal**

s Trdinovega vrha
na kanalu 41

vsak dan ob 19. in 21. uri
NOVICE

vsak ponedeljek ob 18. uri
ODDAJA ZA OTROKE
in po NOVICAH
ŠPORTNI PREGLED

vsak torek ob 20. uri
CELOVEČERNI FILM
in ob 21.30 NOVICE

vsako nedeljo ob 16. uri
glasbena oddaja
MED PRIJATELJI

vsak dan od 15. ure dalje
VIDEO STRANI

VIZIJA POSTALA DELNIČAR KRKE

Vizija je v javnih prodajah za gotovino kupila delnice Krke, tovarne zdravil iz Novega mesta, Leka in Petrola iz Ljubljane

V dosedanjem poteku privatizacije je na dveh javnih dražbah, kjer je sodelovala, kupila deleže devetih podjetij, med katerimi so najpomembnejši nakupi paketov delnic podjetij **Interevropo iz Kopra, Lisce iz Sevnice, Konfekcije Komet iz Metlike in IGM Strešnik iz Dobruške vasi.**

Poleg sodelovanja na javnih dražbah je DPB Vizija, pooblaščenca investicijska družba, v okviru javnih prodaj za gotovino kupila tudi delnice uspešnih podjetij, kot so **Krka, tovarna zdravil iz Novega mesta, Lek, tovarna farmacevtskih izdelkov, d.d., Ljubljana, in Slovenska naftna družba Petrol iz Ljubljane.**

Navedeni nakupi delnic predstavljajo majhen delež v strukturi naložb DPB Vizije, je pa iz tega razvidno, da Vizija uresničuje zastavljeno naložbeno politiko — **vlaganje v najuspešnejša podjetja.**

Z VIZIJO POSTANITE DEKLNIČAR KRKE, LEKA, PETROLA, INTEREVROPE...

Kako vložiti certifikat v VIZIJO za delnice II. emisije

Spoštovani lastniki certifikatov!

Radi bi Vam olajšali vpis certifikatov za delnice II. emisije, zato smo za Vas pripravili pooblastilo, ki Vam omogoča, da zase in svoje otroke, znance in prijatelje tudi po pošti vpišete svoj certifikat v domačo družbo. Z vpisom v Vizijo ostane denar doma, na našem področju.

Postopek vpisa je preprost:

1. Izpolnite in podpišite pooblastilo.
2. Po pošti pošljite na naslov **VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novi trg 5, 68000 Novo mesto:**
 - izpolnjeno in podpisano pooblastilo,
 - certifikat (obvestilo SDK).
3. Vpis za Vas izvrši VIZIJA, ki Vam potrdilo o vpisu vrne po pošti.

Izjava:

Pooblaščen VIZIJO, družbo za upravljanje investicijskih skladov d.o.o., Novo mesto, Novi trg 5, za vpis in vplačilo delnic II. emisije v DPB Vizijo, pooblaščenca investicijsko družbo, d.d., Novo mesto, Novi trg 5, do vrednosti, ki jo navajam v ustrezni rubriki pooblastila. Istočasno pooblaščen VIZIJO, družbo za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o., Novo mesto, za uresničevanje glasovalne pravice iz vplačanih delnic II. emisije v mojem imenu in za svoj račun na skupščini DPB Vizije, pooblaščenca investicijske družbe, d.d., Novo mesto.

Izpolnjevanje pooblastila za mladoletnike in ostale opravilno nesposobne osebe

Pri pooblastilu za vpis certifikata mladoletnika ali opravilno nesposobne osebe se za vpis imetnika certifikata uporabijo podatki mladoletne osebe oz. opravilno nesposobne, pooblastilo pa podpiše eden od staršev oz. skrbnikov. Nad podpis je potrebno z velikimi tiskanimi črkami napisati ime in priimek podpisnika.

POOBLASTILO

IMETNIK CERTIFIKATA (priimek in ime s tiskanimi črkami)	
NASLOV IMETNIKA	
EMŠO	
Na podlagi lastninskega certifikata vpisujem: SIT	
DAN MESEC LETO	
KRAJ	PODPIS IMETNIKA CERTIFIKATA ALI ENEGA OD STARŠEV ZA MLADOLETNEGA OTROKA

TURBO RAZPRODAJA!

Zimska posezonska razprodaja
od 13.1. do 4.2.1996

Obutev priznanih
znamk za vso družino
znižano
do -40%*

* od osnovne cene

P Brezplačna parkirišča

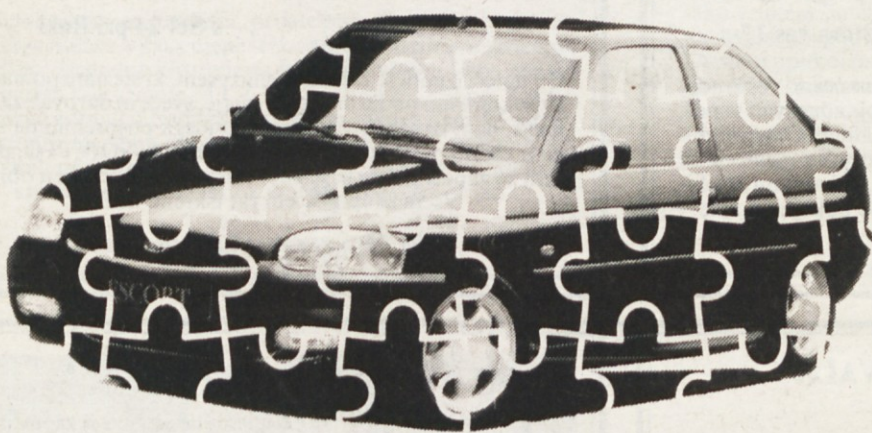
TURBO
Schuh
MODNO IN UGODNO

Brežice, Center Intermarket, Tovarniška cesta 10

Pri kateri sestavljenki

**dobite rešitev že pri prvem
koščku?**

Ford Summit motors vam v sodelovanju z Banko Creditanstalt d.d. nudi
ugodne kredite za vsa nova vozila Ford na področju celotne Slovenije.
Ob tem vam nudi še izjemne popuste za nekatere modele Ford Escort
do 1.500 DEM in za nekatere modele Ford Escort karavan do 2.000 DEM!

CREDITANSTALT

Cene s popustom: ESCORT Champion 1.3i 3 vrata, samo 22.499 DEM, ESCORT CL 1.4i 3 vrata, samo 23.499 DEM, ESCORT CL 1.4i karavan, samo 24.999 DEM, ESCORT CLX 1.6i 16V KAT 5 vrat, samo 27.999 DEM, ESCORT CLX 1.6i 16V karavan, samo 28.499 DEM.

Pooblaščen trgovci in serviserji

Internet: <http://www.k2.net/~ford>

SKUPINA 061 in 0601: Avtohiša Kaposi (061/52-275), Servis Trzin (061/721-720), JMK Avto (061/1312-028), Avto-Mobil (061/1681-434), Avtoprom (061/855-292), Servis Hribar (0601/64-033), Servis Bizij (061/50-903). **SKUPINA 062 in 0602:** Avto Serbinek (062/656-120), Avto Sport Shop (062/811-394), Avto & Kajza (0602/43-805), Avtomarket Rebernik (0602/66-265), F-Avto Center (062/303-400). **SKUPINA 063:** Avto Celje (063/31-919), Avto Celje - Zalec (063/712-116), Avto Celje - Sentjur (063/741-292), Avto Celje - Velenje (063/851-060), Avto Ahlik (063/461-193), Avto EDO (063/824-298), Kavčič Andrej (063/754-091), Servis Krbavac (063/885-218). **SKUPINA 064:** Avtohiša Kaposi (064/241-358), Mustang (064/718-566), Avto M (064/53-334), Servis Trilar (064/332-711). **SKUPINA 065:** CMM Trade (065/21-185), Avto Center Bajc (065/61-235), Avtodom GVS (065/73-135), Avtoservis Gorenšek (065/85-128). **SKUPINA 066 in 067:** Nova (066/31-525), Avtomobil Sežana (067/32-110). **SKUPINA 068 in 0608:** PSC Pač (0608/61-450), PSC Stepan (068/52-407), AT&R (0608/41-350), Servis Groznik (068/44-701). **Skupina 069:** S.O.S. Company (069/23-507), Avto Rajh (069/81-560), Triotehna (069/75-074).

URADNI ZASTOPNIK PROGRAMA FORD ZA SLOVENIJO: Summit motors Ljubljana d.o.o.

INTERNET

NA DOLENJSKEM

d.o.o.
INSERT

Predstavitve in seznanjanje z Internetom
bo v petek 26.01.1996 in v soboto 27.01.1996
v prostorih Kulturnega centra Janez Trdina.

Informacije na tel.: 068 / 324-310
INSERT d.o.o., Šegova 19
68000 Novo mesto

Sponzor mestna občina Novo mesto

TOTAL, d.o.o.
Pod Trško goro 96
NOVO MESTO

razpisuje

prosti delovni mesti

- 1 kvalificirana natakara
- 1 snažilka —
- 4 ure dnevno

Informacije na tel.
068/324-323.

DinamiC
ekonomsko-finančni inženiring, d.o.o.
Kandijska cesta 64
68000 Novo mesto

Zaposlimo pripravnika z visokošolsko izobrazbo ekonomske smeri (VII. stopnja izobrazbe) za usposabljanje za delovno mesto revizorja.

Po končani pripravniški dobi bo možna redna zaposlitev. Svoje ponudbe z življenjepisom pošljite do 20. 1. 1996 na naš naslov. O izbiri boste obveščeni v 30 dneh.

Januarsko vreme

- Jasni dnevi prosenca so veselje Dolenjca.
- V prosincu zelena ledina - slabo se bo gleštala živina.
- Prosinec mrzel, da poka - bo sadje jeseni in moka.
- Prosinca gorkota - jeseni sirota.
- Če prosinec ne zmrzuje, ne sneži, rad sušec to nadomesti.
- Kadar prosinec odpira dežnike, žetve poletne ne bodo velike.
- Če prosinca zelo lisica laja, še huda zima nastaja.
- Če vidiš prosinca komarje igrati, je treba s senom varčno ravnanje.
- Če bo prosinca mokrilo, bo polje in grozdje slabo rodilo.
- Pavel pol zime odbavil.
- Če Pavla dan je čist in jasen, bo zemlja sad v tem letu krasen.

PO SPOLZKI CESTI V USEK

NOVO MESTO - 1. januarja ob 23.50 je prišlo do prometne nesreče zaradi neprilagojene hitrosti na zasneženem in spolzkem vozišču v Mačkovcu pri Dvoru. Voznik osebnega avtomobila K. D. iz Novega mesta je namreč v nepreglednem levem ovinku izgubil oblast nad vozilom, zapeljal na levo in trčil v zemeljski usek. Sopotnica I. R. iz Novega mesta se je pri tem hudo poškodovala in se zdravi v novomeški bolnišnici.

DOLENJSKI LIST

marketing

tel. (068)323-610

V SPOMIN

Ne samo na sliki mali,
ki jo časa val blede,
ampak tudi v srcu tvojem
name naj spomin živi.

Mineva žalostno leto, odkar nas je
zapustil dragi mož, ata in stari ata

**GUSTELJ
SAJE**

Dol. Podboršt 4, Mirna Peč

Vsem, ki se ga spominjate, postojite pri njegovem grobu,
mu prižigate sveče, lepa hvala.
Žena Tončka in otroci z družinami

ZAHVALA

V 83. letu ja na božični dan umrla naša draga sestra

ANA ROZMAN

iz Mirne Peči, Trg 24

Od nje smo se poslovili na domačem pokopališču 30. decembra 1995. Iskrena hvala osebju, še posebno zdravniku dr. Macanu in sestri Damjani iz Doma starejših občanov v Črnomlju za vso nego in skrb v času bolezni. Zahvala tudi gospodu župniku Andreju za lepo opravljen obred, Marku, Francetu in ostalim mladim mirnopedskim fantom za pomoč in spremstvo. Prisrčna hvala sorodnikom in prijateljem za darovano prelepo cvetje, sveče in izraze sočutja ter vsem, ki ste imeli našo Ano radi, ji v življenju karkoli dobrega storili in jo z lepo mislijo pospremili na zadnji poti.

Njeni domači

ZAHVALA

V 88. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama, teta, stara in prastara mama

VINCENCIJA STRNIŠA

iz Vrbovca 26 pri Dobrniču

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali, pokojni darovali cvetje, sveče in maše. Posebna hvala g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem Društva upokojencev Trebnje za zapete žalostinke in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je tiho zapustila draga teta in svakinja

ANA LEGAN

iz Artmanje vasi pri Dobrniču

Zahvaljujemo se sorodnikom, znancem, vaščanom in vsem, ki ste nam stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče in za svete maše. Posebna zahvala zdravnikom in ostalemu medicinskemu osebju, ki ste pokojni pomagali v bolnici. Hvala vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti, gospodu župniku za opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

*Ljubil si življenje, naravo,
ljubil si svoj dom,
a v težkem trpljenju
odšel si v večni dom.*

V 54. letu nas je zapustil dragi mož, ati in dedek

FRANC GRMOVŠEK

z Daljnega Vrha 9

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih ter nam stali ob strani. Zahvala sodelavcem sektorja za tehnično oskrbo in energetiko, kolektivu Krka, sodelavcem kolektiva Slovenija Turist, sodelavcem MKO Pionir, pevcem iz Šmihela za občuteno petje, govorniku g. Ašiču ter g. župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat vsem iz srca hvala, ker ste pokojnika v tako velikem številu pospremili v tih, prerani zadnji dom.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izteku leta se je 31. decembra v 83. letu starosti tiho in za vedno končala življenjska pot naše mame

ANGELE VOVK

roj. Luzar

iz Slamne vasi pri Metliki

Najlepše se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki ste nam v dneh žalosti pomagali, z nami sočustvovali, za pokojno mamo molili, darovali sv. maše, cvetje in sveče. Iskrena hvala g. proštu za lepo opravljen pogrebni obred in obiske na našem domu v času mamine onemoglosti. Hvala moškemu cerkvenemu zboru za ganljivo petje in sosedi Anici za besede slovesa. Za vso pomoč hvala sodelavcem Mercatorja STP Metlika, patronažni sestri Veri in ge. dr. Srebočanovi, ki sta obiskovali našo mamo. Vsem in vsakemu posebej Bog poplačaj!

Žalujoci: hčerki Marija in Stanka z družinama

ZAHVALA

*Prišla je grenka smrt,
tvoj hramček je zaprt,
nič več vinca pil,
s prijatelji se veselil.*

V 68. letu starosti nas je mnogo prežgobj zapustil naš dragi

VINKO ČRV

Ljubljanska 18, Novo mesto

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za pomoč v težkih trenutkih in izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se osebju bolnice Novo mesto, posebna zahvala LD Novo mesto, ZB Bršljin in g. Mrazu za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 81. letu nas je tiho zapustila draga mama, stara mama, tašča, sestra in teta

ANA POŽES

roj. Kunstek

s Kamnega potoka 17, Trebnje

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in vaščanom za podarjeno cvetje in sveče ter izrečena sožalja. Posebna hvala TMT Tesnila Velika Loka, Labodu Temenica Trebnje, Motvozu Grosuplje ter Radu Sotlarju, pevcem in župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Dne 18. decembra 1995 je v 66. letu starosti po težki bolezni preminila moja draga žena

MARA ŠPACAPAN

roj. Pirnar

Smrečnikova 14, Novo mesto

Žaro s posmrtnimi ostanki smo položili v grob na Šmihelskem pokopališču. Vsem, ki so mi v težkih dneh njene bolezni in smrti nudili pomoč in sožalje, iskrena hvala!

Žalujoci mož: Zmago Špacapan

ZAHVALA

Ugasnila je naša lučka.

Po devetih letih trpljenja je tiho zaspal naš dragi ati

JOŽE KREN

iz Vavte vasi

Hvala vsem, ki ste s plemenito mislijo počastili njegov spomin in z dobro besedo ali iskrenim stiskom roke skušali ublažiti našo bol. Posebno zahvalo smo dolžni dobrim sorodnikom in sosedom, posebno Tolarjevim in Krenovim, ter vsem vaščanom, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Iskrena hvala g. župniku za lepe misli ob slovesu in lepo opravljen obred, cerkvenim pevcem, komorni zasedbi pihalnega orkestra Krka Zdravilišča iz Straže in gasilcem za častno stražo in poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala tudi g. Lovru Ašiču za lajšanje njegovih zadnjih dni.

Krenovi

ZAHVALA

*Vse življenje si garala,
vse za dom in družinico dala,
le sledi ostale so povsod
od dela tvojih neizmerno pridnih rok.*

V 92. letu starosti nas je tiho zapustila ljuba mama, stara mama in prababica

MARIJA RANGUS

Gor. Stara vas 17

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, vaščanom in vsem, ki ste nam stali ob strani, pokojni darovali vence, cvetje, sveče in sv. maše. Lepa hvala družinam Grgovič, Zidarič in Jordan, GD Stara vas Loka ter ostalim gasilcem za spremstvo. Lepa hvala zavodu Oklešen, g. kaplanu za obiske in za prelepe besede ob slovesu naše pokojne mame.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

*Tudi dež je jokal za teboj,
ko si odhajal v tih dom,
v našem domu je ostala praznina,
v naših srcih neizmerna bolečina.*

V 77. letu je za vedno odšel od nas naš dragi mož, oče, stari oče, brat in tast

FRANC MUŠIČ

iz Prešernove 2 v Črnomlju

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, vsem, ki ste nam v težkih dneh pomagali, izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje, sveče in ga pospremili na zadnji poti. Posebej izrekamo zahvalo osebju Zdravstvenega doma Črnomelj in Žilnemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto, njegovim bivšim sodelavcem, Čebelskemu društvu Črnomelj, podjetju Integral Črnomelj, kolektivu Osnovne šole Loka Črnomelj in Zdravstvenega doma Novo mesto. Hvala govorniku za izrečene besede slovesa, pevskega zboru, g. kaplanu in organizatorju pogreba. Vsem še enkrat lepa hvala!

Vsi njegovi

V SPOMIN

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 67. letu starosti zapustila naša upokojena sodelavka

MARA ŠPACAPAN

knjigovodja

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO

ZAHVALA

V 89. letu nas je zapustila draga mama, stara mama, sestra, teta in tašča

NEŽKA SLAK

iz Dobrave pri Dobrniču

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izraženo sožalje in podarjeno cvetje. Zahvala tudi pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

V SPOMIN

*Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
tiha, nema je gomila,
kjer počivaš mirno ti.*

7. januarja je minilo žalostno leto, odkar nas je mnogo prežgobj za vedno zapustila naša draga žena, hčerka, sestra, teta in snaha

MILENA JERMAN VRANIČAR

učiteljica iz Metlike

Iskrena hvala vsem, ki jo hranite v srcu in lepem spominu, obiskujete njen zadnji dom, ji prinašate cvetje in prižigate svečke.

Vsi njeni

ZAHVALA

*Skromnost, delo in trpljenje -
tvoje je bilo življenje.*

Utrujen od hude bolezni je v 76. letu mirno za vedno zaspal naš dobri mož, oče, stari oče, tast, stric in svak

ALOJZ ŠIŠKO

s Sel 24 pri Raki

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali, pokojnemu podarili vence, cvetje, sveče in darovali za sv. maše, nam izrazili sožalje in pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala kolektivu SOP- PPO, pevcem za zapete pesmi in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož in ata

FRANC TREMPUS

iz Ogulina 2 a pri Vinici

Iz srca hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in našem dragemu atu darovali cvetje in sveče. Hvala za vsako toplo besedo, ki ste nam jo izrekli in šli z očetom na njegovo zadnjo pot. Posebna zahvala kolektivom Vinkeks Vinica, KZ Črnomelj, Iskra Semič, govornikom, gasilcem, cerkvenemu pevskega zboru ter g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: žena Anica, sin Tone in ostali sorodniki

V SPOMIN

TOMU KUCHARJU

z Lokev pri Črnomlju

Boleča je resnica, ki nas spominja na 14. januar, na žalostnih pet let, ko nas je za vedno zapustil naš ljubi in skrbni mož, očka, sin, brat in stric. Hvala vsem, ki mu prinašate cvetje, prižigate svečke ter postojite ob njegovem grobu in ga imate v lepem spominu.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Umrli je naša draga sestra in teta

JOŽEFA ŠIŠKO

s Kržišč 7

Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, darovali za svete maše, cvetje in sveče ter se z lepoto mislijo od nje poslovili, prisrčna hvala. Lepa hvala tudi g. župniku za pogrebni obred in upokojencem za spremstvo s praporjem.

Vsi njeni

ZAHVALA

Skromnost, delo in trpljenje -
tvoje je bilo življenje.

V 53. letu starosti nas je zapustila naša najdražja žena, mama in babica

DANICA POPOVIČ

iz Škernjencev 12

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, pokojni darovali cvetje in sveče, in za izražena sožalja. Posebna zahvala vsem sosedom za požrtvovalno pomoč, posebno sosedu Darinku, Maji, delavcem Pekarne Črnomelj, g. župniku za opravljen obred ter pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Na dan, ko mi je podarila življenje, je v 77. letu utihnilo plemenito srce

KATARINE PETEŠ

iz Črnomlja

Ob izgubi naše drage mame, stare mame in babice se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje, sveče in izrazili ustno ali pisno sožalje. Še posebej se zahvaljujemo osebju Visceralnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, dr. Janežu, ZD Črnomelj, dr. Stefaničevi, dr. Boriču in sestri Minki. Prisrčna hvala za tople besede ob slovesu sosedu Majdi Matko in sovaščanu Ivanu Požeku. Hvala pevskega zboru, zastavonošem in gospodu župniku za lepo opravljen obred in sočutne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: sin Slavko z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.

V sredo, 27. decembra 1995, smo se za vedno poslovili od naše drage mame, stare mame, tašče, sestre, tete in botre

TEREZIJE AVSEC

iz Novega mesta, Smrečnikova 22

Ob izgubi naše drage mame se prav lepo zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, jo obiskovali v času njene bolezni, nam izrazili sožalje, podarili cvetje in sveče. Posebna zahvala velja družinama Zagorc in Gregorčič, Drobničevi mami, sostanovalcem iz Smrečnikove 22, posebno gospe Barbič, kolektivu M - KZ Krka, še posebej računovodstvu, Kardiološkemu oddelku Interne bolnice Novo mesto, vaščanom Dolža in g. patru Darku za lepo opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ljubila si življenje, naravo, Slovenijo,
svoj dom, a v težkem trpljenju odšla
si v večni dom.

Zapustila nas je naša draga

ANTONIJA SELAN

Mirana Jarca 36, Novo mesto

Z globoko žalostjo v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih dneh stali ob strani, nas tolažili, osebno in pisno izrazili sožalje, pokojni darovali vence, cvetje in sveče ter našo dobro mamo pospremili na njeni poti v večni počitek. Iskrena hvala Kirurškemu oddelku, osebju za nego, dr. Kramarju za človeške besede, kako ravnati z bolnico na domu, za iskreno pomoč dr. Tatjani Gazvoda, ki je pokojni na domu lajšala bolečine, šmihelskim pevcem, za zaigrano Tišino, cvetličarni za vence in aranžmaje, Komunalni, pogrebem, govornikom za poslovlilna govora, ge. Zakrajšek, odboru ZZB NOV, tov. Bojancu, Društvu upokojencev, tov. Somraku, nosilcem zastav in Labodu za venec.

Žalujoči: mož Tone, hčerka Olga z družino, sin Bojan z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Zadnji dan v letu 1995 nas je v 75. letu starosti zapustila naša draga žena, mama in stara mama

DANICA STRAJNAR

roj. Golob

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam na kakršen koli način nesebično pomagali. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za opravljen obred, cerkvenim pevcem in Šerntjernejskemu oktetu za zapete žalostinke. Vsem iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ljubila si delo, dom in družino,
v naši dolini si srečna bila,
zdaj pa pri cerkvi mirno počivaš,
cvetje in solze krasijo tvoj prerani grob.

Mnogo prezgodaj nas je zapustila
ljuba žena, mama, stara mama, sestra, teta in botrica

MIHAELA NAGELJ

iz Petelinjka 22

Zahvaljujemo se sosedom, prijateljem, znancem, g. patru Luki za obiske v času njene težke bolezni in zdravstvenemu osebju Visceralne kirurgije za lajšanje bolečin. Lepa hvala delovnim kolektivom M KZ Krka - Oskrba, Labod, Krka, tovarna zdravil, Gradbeništvo Mario Pečar, vsem, ki ste se poklonili njenemu spominu, ji podarili cvetje, sveče in jo spremili na zadnji poti. Zahvala g. patru Darku in Šmihelskemu pevskega zboru za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

Z bolečino v srcu sporočamo žalostno vest, da nas je v 65. letu starosti nenadoma in nepričakovano zapustil naš dragi mož, ati, stari ata in tast

FADIL JAHIČ

z Mirne, Zapuže 11

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izražena ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje in drugo pomoč. Prisrčna hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala gospodu dekanu z Mirne za opravljen obred, Društvu upokojencev z Mirne za spremstvo in ge. Mari Logar za globoke poslovlilne besede ob grobu. Iskrena hvala Društvu invalidov Trebnje za organizacijo prevoza in spremstvo na zadnji poti, pevcem za zapete žalostinke in g. Pangeršiču za zaigrano Tišino. Še enkrat prisrčna hvala vsem!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Mnogo trpljenja je preстал,
v grobu zdaj bo mirno spal.

V 26. letu nas je po dolgi in težki bolezni mnogo prezgodaj zapustil dragi sin in brat

ANDREJ NOVAK

Gubčeva c. 12, Mokronog

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrazili sožalje, Andreju darovali mnogo cvetja, sveč in svete maše ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala g. Marjanu Knezu, ZD Mokronog, Revozu, obrat III., sindikatu Adria, Martini za ganljive besede slovesa, pevcem s Trebelnega in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mati Marija, brat Marjan, strici, tete, Zoretovi s Puščave in ostali

V SPOMIN

V naših srcih vedno živita,
zato nas pot vodi tja, kjer mirno spita.
Tam luč ljubezni večna gori
in naša ljubezen z Vama živi.

15. januarja mineva 6 oziroma 15 let, odkar ni več med nami dragega moža in očeta ter ljube-ga sina, moža, očeta in brata

FRANCA IN SLAVKA ŠTRICELJ

iz Semiča

Hvala vsem, ki jima prižigate svečke in ju imate v lepem spominu.

Žalujoči: vsi, ki vaju imamo radi

ZAHVALA

Vse življenje svoje trdo si garal,
vse za svoj dom, družino dal,
a sledi za tabo ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok.
Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni
in ostala je praznina,
ki tako boli.

Z bolečino v srcu nas je mnogo prezgodaj po težki in neozdravljivi bolezni v 44. letu starosti zapustil naš dragi mož, ati, dedek, zet, svak in zelo dobri prijatelj

JANEZ LAH

iz Knežje vasi oz. Male vasi

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, svete maše in vsem, ki ste našega pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala za pomoč vaščanom Knežje vasi in Luže, dr. Žnidaršiču, g. župniku iz Dobrnice in Trebnjega, ge. Cugljevi, godbi Trebnje, GD Občine, pevcem, Občini Trebnje, tovarišicam 1. b Jožici Marinčič in 6. b Marti Gačnik OŠ Trebnje in profesorju 3. c lesne SŠTZU Novo mesto g. Goršetu. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 11. januarja - Pavlin Petek, 12. januarja - Tatjana Sobota, 13. januarja - Veronika Nedelja, 14. januarja - Srečko Ponedeljek, 15. januarja - Pavel Torek, 16. januarja - Marcel Sreda, 17. januarja - Anton

LUNINE MENE
13. januarja ob 21.45 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: 9.1. (ob 20. uri) komedija Don Juan de Marco. Od 10. do 12.1. (ob 20. uri) film Plitvi grob. 11.1. in 15.1. (ob 20. uri) ter 13. in 14.1. (ob 18. in 20. uri) komedija Devet mesecev. 17.1. (ob 20. uri) ljubzenska drama Carrington.

film

• POŠTAR, drama (Il Postino, Italija/ZDA, 1995, 110 minut, režija: Michael Radford)

Postar je senzibilna storija o nadvse preprostem malem človeku, ki spozna umetno lepoto poezije, ter navidezno tako privzdignjene umetnosti. Pravzaprav gre za fiktivno biografijo človeka, ki je prispeval pet minut v dejansko biografijo slavnega Pabla Neruda. Poštar sta slabi dve uri prvostnega filmskega užitka. Očarljivo in nepozabno, tako ideja kot izvedba.

Na otoku Capri v bližini Neaplja živi Mario, neuki sin neukega ribiča. Na čolnu se ne počuti dobro, zato postane poštar. Njegova edina stranka je čilski pesnik Neruda, ki je v času izgnanstva zaradi komunističnih idej leta 1952 tam v resnici prebival. Neruda je za otčotane nekakšen polbog, saj o njem gledajo v kinu in kupujejo njegove knjige. Pa ne da bi jih brali, vendar zaradi njegovega dragocenega podpisa na prvi strani. Z Mariom je drugače, saj besede jemlje zares. To

ČRNOMELJ: 12.1. (ob 20. uri) in 13.1. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Zlato oko. 14.1. (ob 18. in 20. uri) ameriška romantična melodrama Nora ljubezen.

KOSTANJEVICA: 13.1. (ob 18. uri) film Apollo 13. in 14.1. (ob 16. uri) risani film Pocahontas.

KRSKO: 11. in 12.1. (ob 20. uri) ter 14.1. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Oblegani II.

METLIKA: 12. in 13.1. (ob 20. uri) ameriška romantična melodrama Nora ljubezen. 14.1. (ob 18. uri in 20.10.) ameriški akcijski film Zlato oko.

NOVO MESTO: Od 11. do 15.1. ter 17.1. (ob 17.30 in 20. uri) akcijski film Profesionalci. Od 12. do 14.1. (ob 22.15) film Poštar.

ŠENTJERNEJ: 12.1. (ob 18. uri) risni film Pocahontas. 12.1. (ob 20. uri) film Apollo 13.

da predstavljate si, da te besede resno jemlje nekdo, ki je prvič v življenju slišal za metafore. Rodi se pesnik, nedolžen in nepokvarjen, kot je lahko tak le še otrok. Prijateljstvo z Nerudo je splet simpatičnega srečanja dveh svetov, kultiviranega in pravkar zbujejenega, dveh velikanov duha. Francoz Phillipe Noiret v vlogi Pabla Neruda je nekašen mentor pesniško nadarjenemu Mariu, ki duhovno spregleda in se čudi svetu okoli sebe. Kljub svoji fizični okornosti spozna, kaj pomeni ljubiti, in zapelje čutno Beatrice.

Prvinska iskrenost, ki jo vsak trenutek prav eruditsko bruha Mario - igra ga Massimo Troisi - je ena najboljših igralskih stvaritev zadnjih let. Sveta preprostost in pravem pomenu besede. Troisi namreč vseskozi deluje kot nekdo, ki so ga filmali direktno iz ulice. Tako zelo neposreden, naraven. Resnična in tragična trivija tega filma je, da je le dan po končanem snemanju umrl zaradi srčne okvare. Znani 41-letni italijanski komik je bil namreč bolan že od otroštva, v času snemanja pa je v velikim naporu igral uro do dve na dan. Njegov nastop v tem filmu je bil velik igralski preobrat, ki ga je kljub ali prav zaradi boleznolično izpeljal.

TOMAŽ BRATOŽ

čestitke

DRAGI MAMICI ANTONIJI ŽABKAR s Prekope čestitava za 37. rojstni dan. Hčerki Alenka in Brigita. 213

kmetijski stroji

NOVO ali rabljeno traktorsko kabino kupim. ☎ (068)60-137, zvečer. 71

KROŽNE BRANE, 24 diskov, dvobrazdni plug, 12 col, ohranjen, prodam. ☎ (0608)84-119. 91

ZETOR, IMT 539 ali Same Delfino, ohranjen, kupim. ☎ (0609)637-277. 118

KOMPLETEN prednji most s kolesi za traktor Ferguson 561, prednji pogon, prodam. ☎ (068)65-588. 126

TRAKTOR HOLDER, tip A 55, s celnim nakladačem, v zelo dobrem stanju, prodam. ☎ (0608)21-620. 135

FERGUSON 39, zelo dobro ohranjen, s kabino, in kompresor s še originalnimi prvimi gumami, prodam. ☎ (068)52-368. 137

ENOBRAZDNI 10 - colski pomični plug in 500 kg ovsu za seme ali krmo prodam. ☎ (0608)78-202. 143

NAKLADALCO Sip 15 in mlatilnico s popolnim čiščenjem ugodno prodam. ☎ (068)78-412. 196

KOSILNICO na greben, širina grebena 80 cm, s štiriraktnim motorjem, zelo malo rabljeno, staro 6 mesecev, še v garanciji, prodam. ☎ (068)78-440. 201

GUMI VOZ, 15 col, dobro ohranjen, prodam za 440 DEM. ☎ (068)45-193. 209

TRAKTOR IMT 549, letnik 1989, malo vožen, 500 delovnih ur, prodam. Franc Žurko, Kamence 3, Cerklje ob Krki. 217

KOMBAJN prodam po ugodni ceni. ☎ (068)42-355. 228

PRIKOLICO, primerno za tomo vinkovič, Velikosti 140 x 170 x 40, nosilnost 1000 kg, prodam. ☎ (068)78-307. 232

CISTERNO za gnojivo, primerno za hribovit teren, prodam. ☎ (068)78-331. 250

IMT 539, letnik 1986, s kabino in kompresorjem, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0608)70-098. 255

TRAKTOR, 35 KM, traktorsko škroplilnico s palicami, nakladalno hlevskega gnoja, predstevnik in škroplilnico s bencinskim motorjem in cevmi prodam ali menjam za traktor Fiat 80re, pogon na vsa 4 kolesa. ☎ (0608)89-034. 257

SAMONAKLADALCO Sip 25 in 17 in traktorski odzemalec silaže prodam. ☎ (068)21-143. 265

TRAKTOR IMT 542, letnik 1987, prodam. ☎ (068)45-192, zvečer. 281

DOLENJSKI LIST

kupim

ODKUPUJEMO HLODOVINO hrasta, bukke, smreke, jelke in kostanja. ☎ (061)218-595 ali (0609)620-396, po 20. uri. 3

MALO RABLJENO peč za centralno ogrevanje z bojlerjem in varnostno posodo, 30.000 ccal, kupim. ☎ (068)78-542. 106

SVINJSKO POLOVICO mesnate pasme, težko 45 do 50 kg, kupim. ☎ (0608)89-171. 107

BUKOV HLODOVINO odkupujemo. ☎ (065)28-851. 164

5 - VRATNO KAROSERIJO za R 5 campus kupim. Anton Žarn, Velika vas 20, Leskovec. 227

R 4, letnik 1990 do 1992, BCS kosilnico in stabilni bazen, 2001, kupim. ☎ (068)49-616, popoldan. 258

1 M3 hrastovih desk, debelina 35 ali 45 mm, kupim. ☎ (068)43-618. 284

SVINJSKO POLOVICO mesnate pasme, 40 do 50 kg, krmljene z domačo hrano, kupim. ☎ (0608)89-171. 328

motorna vozila

R 19, 1.4 RL, letnik 93, prodam. ☎ (068)53-186, (popoldan). 10

HUNDAY, PONY, 1. 90, reg. 20. 10., prodam. ☎ (068)83-789. 10

ŠKODO FAVORIT, letnik 1995, registrirano za celo leto, in hunday pony, letnik 1990, prodam. ☎ (068)27-564. 68

Z 128, letnik 1988, registrirano do 6/96, prodam za 2600 DEM. ☎ (068)73-306. 74

AUDI 80 AVANT, letnik 10/93, 40.000 km, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)22-737. 77

DAIHATSU CHARADE TS, letnik 1991, 37.000 km, rdeč, prodam. ☎ (068)25-084, dopoldan, 24-253, popoldan. 79

R 5 CAMPUS 1. 91 — prevoženih 41.000 km, rdeče barve. ☎ 23-192. 80

R 19 RT, letnik 1994, in R 5 GTD, letnik 1990, prodam. ☎ (068)341-746. 84

GOLF D, letnik 1986, in tovorni avto TAM TE 130, letnik 1986, prodam. Biška vas 22, Mirna Peč. 89

FIAT RITMO, letnik 1984/85, rdeč, 5 prestav, motor 1.7 D, prevoženih 122.000 km, prodam. ☎ (068)57-859. 90

R 4, letnik 1988, prodam za 3400 DEM. ☎ (068)44-659, zvečer. 94

BMW 316, letnik 1988, 75.000 km, kovinsko sive barve, ugodno prodam. ☎ (068)341-246. 100

Z 650 AD, letnik 1983, registrirano do 4/96, keson cerada, prodam. ☎ (068)78-570. 105

R 5 CAMPUS, letnik 1989, prevoženih 45.000 km, 3V, ohranjen, prodam za 7500 DEM. ☎ (068)27-131. 110

JUGO 45, letnik 1989, prodam. ☎ (068)22-963. 113

Z 101 GT 55, letnik 1984, registrirano do 11/96, prodam. ☎ (068)27-694. 120

CITROEN AX caban, letnik 10/92, 5V, kovinske barve, garažiran, 18.000 km, ugodno prodam. ☎ (061)771-156. 122

JUGO 45, letnik 1986, bel, registriran do 4/96, in trajno žarečo peč prodam. ☎ (068)24-633. 124

JUGO 45, letnik 1988, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)40-888. 127

JUGO 45 A, lepo ohranjen, letnik 1987, prodam. ☎ (068)21-602. 132

R 19, letnik 1994, prevoženih 23.000 km, prodam. ☎ (068)84-030. 133

R 5, letnik 1988, 3V, rdeč, registriran do 11/96, prodam za 6200 DEM. ☎ (068)75-014. 139

R 4 GTL, letnik 4/91, prva barva, kot nov, prodam. ☎ (068)73-069. 140

R 4 GTL, letnik 1988, prodam. ☎ (068)75-028. 146

JUGO 45 AX, letnik 1987, registriran do 11/96, ohranjen, prodam. ☎ (068)58-384. 154

KOMBI IMV za prevoz oseb in stvari, letnik 1984, registriran do 28.12.1996, prodam ali menjam za osebni avto. Anton Florjančič, Dobruška vas 22, Škocjan. 156

Z 101 GTX, letnik 12/87, registriran do 21.12.1996, prodam. ☎ (0608)41-389. 159

Z 750 LE, letnik 1985, registriran do 3/96, prodam. ☎ (068)75-153 ali 44-616. 165

AX 1.1 I CABAN, nov, bel, tonirana stekla, neregistriran, prodam za 15.000 DEM. ☎ (068)323-312. 165

VW 1300, letnik 1972, registriran do 16.9.1996, prodam. ☎ (0608)64-100. 169

JUGO 45, letnik 1989, prodam. Kocjan, Krize 21, ☎ 26-136. 180

JUGO 45 A, letnik 1986, registriran do 2/96, prodam. ☎ (068)81-694. 181

GOLF D, letnik 1986, 5V, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)53-229. 182

JUGO 45, starejši letnik, registriran do 26. marca, prodam. Jože Koligar, Gor. Mokro Polje 1. 192

R 4 GTL, letnik 1992, bel, registriran do oktobra, prodam. ☎ (068)42-058, po 16. uri. 193

R 5 in sintetizer Casio z velikimi tipkami prodam. ☎ (068)89-000. 197

R 4 GTL, letnik 1985, registriran do 11/96, lepo ohranjen, prodam. ☎ (0609)637-568, po 15. uri. 198

R 9 TL 1.4, letnik 1982, registriran do 12/96, odlično ohranjen, prodam za 3900 DEM. ☎ (068)42-395. 199

POŠKODOVANO SAMARO, vozno, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ (068)27-177 ali (0609)618-529. 202

OPEL KADETT 2.0 16 V, letnik 1989, rdeč, lita platišča, ABS, prodam. ☎ (068)76-089. 203

Z 128 Skala 55, letnik 1988, registrirano do 7/96, prodam. ☎ (068)323-466. 206

Z 101, letnik 1987, registrirano do 6/96, modre barve, nove gume, avtoradio, zvočniki, izredno ohranjeno, prodam za 2000 DEM. ☎ (068)47-681. 210

BMW 316, letnik 1984, in šivalni stroj Sadler za šivanje usnja prodam. ☎ (068)64-007. 214

MOPED APN 6, letnik 1986, originalen, nujno in ugodno prodam. ☎ (0601)84-202. 219

AUDI 80 1.8 E, letnik 1990, sive kovinske barve, z veliko dodatne opreme, prevoženih 124.000 km, ugodno prodam. ☎ (0608)43-313. 221

VW HROŠČ, model 1300 - 1302, kupim. ☎ (068)87-055. 222

FORD SIERRA 2.0 i CL, letnik 1991, prevoženih 58.000 km, prodam. ☎ (0609)635-326. 223

Z 101 GTL 55, letnik 1986, garažiran, prodam za 2400 DEM. ☎ (068)27-356. 226

FORD SIERRA 1.3 L, letnik 1987, kovinsko modre barve, prodam. ☎ (068)21-359. 234

GOLF, letnik 1985, X paket, registriran do 5/96, ugodno prodam. ☎ (068)42-043. 237

LADO RIVO, letnik 1987, dobro ohranjen, prodam za 3300 DEM. ☎ (0608)87-060. 238

R 21 1.4 TL, letnik 1990, kovinsko zelene barve, garažiran, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)25-621, po 16. uri. 243

JUGO 55, letnik 1989, prodam. ☎ (068)27-541, popoldan. 244

ALFO KARAVAN, 4 x 4 1500, letnik 1986, prodam ali menjam za manjši avto. ☎ (068)65-164. 247

OPEL KADETT, letnik 1978, registriran do 10/96, prodam. Stane Grubar, Dolenja Stara vas 47, Šentjernej. 259

Z 101, letnik 1989, zelo ugodno prodam. ☎ (068)20-310. 262

TOVORNO VOZILO Mercedes MB 814 D, letnik 1991, 156.000 km, registriran do 9/96, keson 5.20 m, carinsko opremljen, ugodno prodam. ☎ (0608)21-168 ali 21367. 263

GOLF X, letnik 1986, 5V, rdeč, ohranjen, prodam. Becelec, Črmošnjice pri Stopičah 60. 268

Z 101 GT 55, letnik 1984, registrirano do 11/96, prodam. ☎ (068)27-694. 273

R 4 GTL, letnik 1983, 140.000 km, moder, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)23-135. 276

R 5 CAMPUS, 5V, letnik 1993, rahlo karamboliran, prodam. ☎ (068)23-017. 278

126 P, letnik 1987, odlično ohranjen, prodam za 1000 DEM. ☎ (068)65-077. 278

JETTO, letnik 1981, registrirano do konca marca, prodam ali menjam za R 4 ali Z 101. ☎ (068)47-658. 279

HITRO in brezplačno posredujemo informacije pri nakupu ter prodaji vozil različnih modelov, rabljenih in novih. Strošek je 65 SIT na 0.5 min. ☎ (090)42-67, Agencija Vseved. 286

LADO NIVO, letnik 1986, registriran do novembra, ter opel ascono, letnik 1982, registrirano do septembra, prodam. ☎ (068)60-566. 287

Z 850 kombi, letnik 1987, registrirano do 7/96, s stekli in sedeži, prodam za 1900 DEM. ☎ (0609)633-524. 293

Z 128, poškodovano, vozno, neregistrirano, letnik 1987, in Z 128, letnik 1987, registrirano za celo leto, prodam. ☎ (068)26-863, popoldan. 298

BREZPLAČNO vam po naročilu pošljem katerikoli model rabljenega ali novega vozila. ☎ (068)322-333. 302

R 5 CAMPUS plus, letnik 1992, 32.000 km, kovinske barve, prodam. ☎ (068)50-114. 307

126 P BIS, letnik 1991, prodam. ☎ (068)27-671. 308

R 5, letnik 11/88, ohranjen, bel, garažiran, prodam ali menjam. ☎ (068)49-205. 308

GOLF CL 1.3, letnik 1991, bel, 5V, registriran do 10.1.1997, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)23-814. 310

PEUGEOT 405 GL, letnik 1989, lepo ohranjen, 110.000 km, prodam ali menjam za vozilo do 8000 DEM. ☎ (068)64-403. 311

R 5 CAMPUS, letnik 6/92, 3V, rdeč, prodam. ☎ (068)44-662. 317

JUGO 45, letnik 1989, prodam. ☎ (068)45-572. 318

UNO 45 S, letnik 1986, registriran do 9/96, prodam za 5100 DEM. ☎ (0608)88-236. 319

126 P, letnik 1989, registriran do 1/97, prodam za 1500 DEM. ☎ (068)43-601. 320

ŠKODO 105 L, letnik 1981, registrirano do 10/96, in prašiča, težkega cca 200 kg, krmljenega z domačo hrano, prodam. ☎ (068)75-373. 321

JUGO 45, letnik 1985, registriran do 8/96, prodam. ☎ (068)42-572. 322

OSEBNI AVTO Opel Corso, letnik 1992, ugodno prodam. ☎ (068)321-746. 323

GOLF JX D, letnik 1989, rdeč, 3V, 85.000 km, prodam za 11.500 DEM ali menjam. ☎ (068)59-459, popoldan. 324

R 5, letnik 1990, rdeč, 5V, 70.000 km, prodam za 8000 DEM ali menjam. ☎ (068)59-459. 325

R 5, letnik 1990, in jugo 45, letnik 1992, prodam. ☎ (068)44-166, zvečer. 326

R 5 CAMPUS, letnik 1993, 5V, rdeč, tonirana stekla, ugodno prodam. ☎ (068)25-344. 331

obvestila

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valinka Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)79-375. 7

KOKOŠI, rjave nesnice, prodajamo na farmi na Gor. Lazah. Perutinarstvo Humek, ☎ (068)67-108 ali 324-96. 280

14 TEDNOV stare rjave jarčke in bele za zak

KRAVO SIMENTALKO s teličkom, staro 5 let, prodam. ☎ (068)45-394. 246

PRIKOLICO s priključkom za osebni avto Zastava prodam. ☎ (0602)23-435. 248

PRAŠIČA, težkega 100 do 120 kg, korren, kolerabo, peso in 10 - litrski električen bojler prodam. ☎ (068)21-605. 253

ŠTEDILNIK (2 elektrika, 4 plin) in hladilnik Gorenje, v dobrem stanju, ugodno prodam. ☎ (068)65-309. 260

BREJE KOZE prodam. ☎ (068)68-520. 261

SVINJO, težko 200 kg, za zakol, prodam. ☎ (068)78-086. 267

DVE KRAVI frizirki, ena breja 9 mesecev, druga s teličkom, prodam. ☎ (068)76-528. 269

GLASBENI CENTER Gorenje in stolp Uher z dvojnimi kasetnikom, oboje stereo, prodam ali menjam za odojka. ☎ (0608)22-540. 270

KOBILO z žrebetom, staro 6 let, in žrebec, staro 10 mesecev, črno - belo, prodam. ☎ (068)57-364. 272

KRAVO SIVKO, po četrtem teletu, dobro mlekarico, ter bikca, težkega 130 kg, prodam. ☎ (068)45-135. 274

VEČJO KOLIČINO koruze prodam po 21.80 SIT/kg. ☎ (068)76-262. 275

RADIO GOLDSTAR stereo, radio double cassette redorder prodam. ☎ (068)323-281. 283

DVA PRAŠIČA, težka cca 120 kg, več manjših prašičev, težkih cca 30 kg, in orehova jedra prodam. ☎ (068)42-256. 285

LOVSKE PUŠKE (karabin CZ 308 W s streligledom, češko bokarico 12/7 x 57 R in bokarico CZ 12/12), prodam. ☎ (0608)41-193, dopoldan. 288

PRAŠIČE, težke 90 do 120 kg, krmiljene z domačo krmno, prodam. Možnost zakola. ☎ (068)81-179. 289

ČISTOKRVNE PSE ovčarje, stare 12 tednov, pasme šarplaninec, prodam. ☎ (061) 804-094, po 18. uri. 292

PRAŠIČA za zakol, krmiljenega z domačo hrano, prodam. ☎ (068)76-395. 295

RUSKO BOKARICO kalibra 12-12 ter malokalibersko puško z daljnogledom prodam. ☎ (068)49-541. 296

SINTESIZER YAMAHA 210 z adapterjem in prenosni telefon z avtomatskim odzivnikom prodam. ☎ (068)324-390, po 19. uri. 300

PUJSKE, stare 2 meseca, prodam. ☎ (068)42-903. 301

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, c, f, b, novejši model, malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ (0608)70-170. 303

DOMAČE krmiljene prašiče, težke 120 do 140 kg, prodam. ☎ (068)73-208. 304

KRAVO, brejo 2 meseca, in teličko, staro 6 mesecev, prodam. ☎ (068)21-421. 305

ZAMRZOVALNO SKRINJO Gorenje, 210 l, rabljeno, prodam. ☎ (068)85-798, popoldan. 313

MIZARSKO tračno žago prodam. ☎ (068)73-631. 315

PRAŠIČE, težka cca 100 kg, seno in krompir prodam. ☎ (068)27-311. 316

PODARIM različne kose rabljenega pohištva. ☎ (068)21-194. 327

ŠANK PRIKOLICO Adria IMV in 2-plinska štedilnika prodam. ☎ (068)28-101, zvečer. 329

razno

POZOR! Fizične osebe lahko sodelujejo v nagradnem žrebanju z oddajo brezplačnih malih oglasov. ☎ (061)574-011, Poslovni glas, p.p. 999, 61101 Ljubljana. Več preberite v tedniku Poslovni glas! 4

HEMOROIDE ALI ZLATO ŽILO lahko sami pozdravite. Za navodilo in zeliščno mazilo pokličite na ☎ (068)73-434. 67

PLESKARSKA in sobopleskarska dela izvajamo. ☎ (068)45-296. 82

GOSTILNO blizu Trebnjega oddam v najem. Naslov v oglašnem oddelku. 86

VODIM poslovne knjige - dvostavno knjigovodstvo za trgovine, storitve ali proizvodnjo dejavnost. ☎ (068)47-560. 96

NA GORENJSKEM v bližini smučišča Stari vrh nad Škofjo Loko oddamo hišo, primerno za počitniškovanje 7 do 9 oseb. ☎ (064)633-450, od 14. do 16. ure. 109

INŠTIRIAM matematiko in fiziko za osnovno in srednjo šolo. ☎ (068)27-757.

TRGOVCE z izobrazbo in trgovski prostor za trgovino na Dolenjskem iščem. ☎ (068)67-129. 167

STROJNE OMETE, vse vrste fasad, pleskarstvo in vsa stavbno kleparska dela opravlja Fabjančič. ☎ (0608)75-492 ali 33-386. 168

NA GAČAH zraven smučišča oddam vikend - hišico (6 plus 2 - posteljino). ☎ (068)75-528. 205

PREVAJAM v angleščino in iz nje stokovna besedila (humanistika). Besedilo z laserskim izpisom pošljem po pošti, telefaksu ali na disketi. ☎ in faks: (068)64-333. 208

VARSTVO otrok na našem domu v Novem mestu iščem. ☎ (068)23-723, zvečer. 216

DELAVNICO, 100 m², za tiho obrt ali skladišče oddam v najem. ☎ (068)51-691. 218

MATEMATIKO in fiziko za osnovno in srednjo šolo inštruiram. ☎ (068)84-147. 224

GRADITELJI, POZOR! Po konkurenčnih cenah izdelujemo peči in boilerje za trajno in solarno ogrevanje. Garancija za peči je 5 let. Možnost dostave. ☎ (063)39-878. 254

V OKOLICI Novega mesta ali Trebnjega iščem poslovni prostor, 80 do 120 m², višine 2.5 m. Pogoj: trifazni tok in voda. ☎ (069)65-510. 256

IZDELUJEM in montiram garažna in vrtna vrata z daljinskimi upravljanjem. ☎ (068)81-169. 266

PRIJATELJA, uporabnika mojih smučarskih čevljev in palic, opozarjam, naj mi jih vrne. Barbič, Straža. 290

PREVOZE TOVORA in oseb, selitve doma in v tujini opravljamo s kombijem po konkurenčnih cenah nonstop. ☎ (068)49-226. 297

IZOLIRAMO vam cevi vašega centralnega ogrevanja. ☎ (068)324-435. 299

IZDELUJEM vse vrste oken, vrat, vetrolofov, stopnic, ograj. Okna vgradiamo, tudi v stare okvirje po želji naročnika, po konkurenčnih cenah. ☎ (068)24-457 ali 28-287. 312

službo dobi

DVA TRGOVCA z izpitom B - kategorije zaposlimo. Pisne vloge pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Tilia, Bršljin 37, Novo mesto. 78

NUDIM delo na domu. Informacije na ☎ (0608)82-783, od 18. do 20. ure. 150

SPREJMEM DEKLE, ki ima veselo do dela v okrepčevalnici. Nudim hrano in stanovanje. ☎ (061)267-572. 157

REDNO ali honorarno zaposlim natakarico ali kuharico. ☎ (068)22-578. 160

PODJETJE zaposli prodajalco z večletno prakso v trgovini s tekstilom v Novem mestu. Ponudbe pod Šifra: »DOBER OD«. 163

VOZNIKA za mednarodno špedicijo iščem. ☎ (068)83-170. 171

Nudimo delo KV avtomehaniku z izkušnjami. Možnost redne zaposlitve. Podrobnejše informacije dobite v naši oglasni službi.

NATAKARICO ali kuharico redno zaposlim. ☎ (068)28-860, popoldan. 187

KANDIDATE za organizirano akvizitersko skupino iščemo. ☎ (068)47-137 ali (0609)628-416. 188

TESNENJE oken in vrat - iščemo izvajalca. ☎ (061)59-733. 240

V NOvem MESTU redno ali honorarno zaposlimo urejeno dekle za delo v bistroju. ☎ (068)341-077. 242

HONORARNO DELO, obvezen prevoz. Zasluzek 2000 DEM mesečno. Informacije samo v petek ob 19. uri v gostilni Pavlin. 249

FRIZERSKO POMOČNICO zaposli frizerski studio Franja. ☎ (068)322-777. 282

POSTANITE najboljši med najboljšimi! Priključite se najboljši prodajni mreži po Sloveniji, ki se ukvarja z zbiranjem naročil velikih književnih uspešnic. ☎ (0609)637-492, (064)634-064, (064)56-105. 282

ODLIČEN ZASLUŽEK nudimo pridnim in komunikativnim. Pogoj: osebni avto in prosti vikendi. ☎ (068)321-501, do 15. ure. 314

NATAKARICA dobi redno zaposlitev. ☎ (068)28-101. 330

službo išče

ZAPOSILITEV v dopoldanskem času kot pomočnik kuharja iščem. Naslov v oglašnem oddelku. 69

KAKRŠNOKOLI DELO na domu iščem. Naslov v oglašnem oddelku. 174

stanovanja

STANOVANJE s posebnim vhodom (soba, kuhinja, kopalnica) oddam. ☎ (068)27-858. 80

V NOvem MESTU, K Roku 1, takoj oddam prazno enosobno stanovanje. ☎ (061)448-329. 189

V NOvem MESTU oddam dvosobno stanovanje z garažo. ☎ (068)26-419, zvečer. 252

TREBNJE - ugodno prodam novejšo trisobno stanovanje, 64 m², v prvem nadstropju, s centralnim ogrevanjem. ☎ (068)45-666. 264

ženitne ponudbe

55 - LETNI upokojenec, razvezan, srednje postave, ljubitelj narave in planin, želi spoznati simpatično gospo za skupno preživljanje prostega časa ali skupno življenjsko pot. Šifra: »45 - 55«. 93

SEM PREPROST KMEČKI FANT, star 28 let, z majhno mehanizirano kmetijo in službo. Rad bi spoznal dekle ali mamo za skupno življenje. Otroci ni ovira! Šifra: »SREČA V DVOJE«. 251

DOBUS

Davčno svetovanje in podjetništvo
Na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja

NUDIMO:

- **VODENJE POSLOVNIH KNJIG** — d.o.o., d.n.o. — samostojni podjetniki in obrtniki (veliki in majhni) — odvetniki, zdravniki
- **VODENJE TRGOVINSKIH EVIDENC** — Prevzemni listi — Trgovska knjiga TDR — Izračuni prom. davka brez evidentiranja tarif na register blagajni in opravljanja inventur
- Vodenje s pomočjo PC MODEM-ov
- **IZDELAVO LETNIH BILANC IN DAVČNIH NAVEDEVI** (za poslovno zdrava podjetja in podjetnike)
- **PODJETNIŠKO IN DAVČNO SVETOVANJE**
- **KADROVSKA IN DRUGA ADMINISTRATIVNA DELA**
- **RAČUNALNIŠKO PROGRAMSKO OPREMO ZA TRGOVINO** — preverjena v velikih trgovinskih sistemih — kvalitetno programsko svetovanje

Pokličite: 068/323-266, 0609/633-407

Vas mika dober zaslužek?

Nudimo delo po pogodbi (akviziterstvo) s stimulatvni zaslužkom. Če ste podjetni, sprejmite izziv in nas pokličite na tel. **(063) 856-305, 855-950** vsak delovni dan med 8. in 16. uro.

unicar, d.n.o.

Trgovina Anita

(pri gostišču Kos v Ločni)
Odprto vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 7. ure do 20.30.

Budget
rent a car

Rozmanova 19, ☎ 068/27-174

LUKY

DO LADE BREZ DENARJA

Ne razmetavajte denarja
Vprašajte pri nas, kjer
dobite LADO na gotovo
najugodnejši kredit!
Nudimo tudi kredite in
leasing za rabljena vozila.

Tel. 068/24-612

GOSTILNA PARADIŽ

Novomeška c. 87
STRAŽA, tel. 83-188
Obveščamo vas, da je gostilna od 2. januarja odprta vsak dan, tudi v ponedeljek.

Obratovalni čas:
PONEDELJEK - PETEK
od 13. do 23. ure
SOBOTA - NEDELJA
od 11. do 23. ure
HVALA, SE PRIPOROČAMO!

Dinamično in uspešno
švicarsko podjetje za prodajo gospodinskih strojev išče

VODJO ZASTOPSTVA V SLOVENIJI.
Javijo se lahko kandidati (tke) v starosti od 25 do 45 let z organizacijskimi in prodajnimi sposobnostmi, smislom za podjetnost ter znanjem nemškega in angleškega jezika. Plačilo zelo dobro - s provizijo. Dodatne informacije pisno ali po telefonu v nemškem ali angleškem jeziku.

Firma **HUSQUARNA**,
Wehntalerstrasse 586, 8046
Zürich, Švica

Tel: 0041/1-371-4070
Telefax: 0041/1-371-4080

Podjetje, ki se ukvarja s prodajo izdelkov široke potrošnje, išče **ZASTOPNIKA** za prodajo na območju **DOLENJSKE**.

Od interesentov pričakujemo resen odnos do dela in lasten prevoz.

Pisne ponudbe pošljite na naslov:
MOVENS, d.o.o., Kosmačeva 14, Portorož!
Inf. (066) 71-254.

STE ŠAMI IN RAZOČARANI?
Pokličite ženično posredovalnico **METULJ** na tel.: (061) 126 35 84. Diskretnost je zagotovljena.

IZJEMNE CENE VOZIL FORD iz zaloge:

Ford Escort:
1.6i CLX 16v **26.800 DEM**
1.8i CLX 16v **28.700 DEM**
1.8i GT 16v **31.500 DEM**

Ford Mondeo
2.0i GLX 16v **37.700 DEM**

Nudimo vam ugoden kredit 8%, leasing, menjava staro za novo, kvalitetne storitve in rez. dele po ugodnih cenah.

AVTO-HIT, d.o.o., Novo mesto
tel./fax 068/26-077, 341-300

NOVOTEHNA AUTOMOBIL

Vam omogoča nakup avtomobila tudi brez gotovine. Pooblaščen prodajalec in serviser vozil:

- LADA
- ŠKODA
- CITROËN

Na zalogi rabljena vozila:

FIAT Tipo 1.4 i, Tempa, ŠKODA FAVORIT, Z JUGO SKALA

AVTOSALON NOVO MESTO
Kandijska 13, tel. (068) 322-066

Ali ste brez zaposlitve? Iščete delo, primerno svojim sposobnostim? Nič lažjega kot poklicati linijo za delo, kjer vam lahko ponudimo najrazličnejše vrste del. Tel.: (090) 42-11 (stroški 78 SIT/0,5 min.).

Brezplačno posredujemo informacije o nakupu in prodaji različnih rabljenih in novih vozil. Tel. 090/42-67, strošek 65 SIT 0,5 min. Agencija VSEVED.

TERACO, d.o.o.

Nudimo ugodna gotovinska posojila za občane.
Garancija čeki tekočega računa.
☎ (068)26-749

AMBI, d.o.o. Novo mesto

vabi k sodelovanju

osebo za računovodsko vodenje podjetja

Izobrazba najmanj 5. stopnja, pasivno znanje nemškega jezika ter najmanj 10 let delovnih izkušenj na področju računovodstva. Prošnje s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju zahtev pošljite do 19. 1. 96 na naslov:

AMBI, d.o.o.
Smolenja vas 11 d
68000 Novo mesto

LERAN, d.o.o.

promet z nepremičninami
Novo mesto, Lebanova 24

Prodamo:

- hiše: Vel. Poljane pri Šmarjeti, Osojnik pri Semiču, v Občicah, Novem mestu, Otočcu, Šmarjeti, Krškem, Senovem, Brežicah, Črnomlju, Sevnici, Dol. Toplicah, Straži, Soteski, Škocjanu, Žužemberku, Kočevju, Raki, Mirni, Mokronogu, Črmošnjicah pri Stopičah, Herinji vasi, Brestanici, Luciji pri Portorožu, Pišecah, Zdolah pri Krškem, Rebri pri Žužemberku, v Karteljevem, Kostanjevici, Srednji vasi pri Semiču, Zastava pri Črnomlju, Srednje Grčevje, Vel. Banu pri Sentjerneju, Mali Strmci in drugod.
- stanovanja: v Novem mestu, Sentjerneju, Žužemberku, Črnomlju;
- poslovne objekte, lokale in pisarne: v Novem mestu, Celju, Črnomlju, Krškem, Trebnjem, Mokronogu, Metliki;
- vikende in zidanice: v Straži, Škocjanu, Raki, Beli krajini, Dol. Toplicah, Pahi, Zaplazu pri Čatežu, Gor. Leskovec, Doblička gora in drugod;
- parcele za gradnjo: v Mirni Peči, Bučki, Šentrupertu, Trški gori, Zagradski gori, Trebnjem, Semiču, Dolenji vasi pri Raki, Mihovo pri Sentjerneju, Stari vasi pri Brežicah, Karteljevo, Osrečje pri Škocjanu, Novo mesto in drugod;
- kmetijska zemljišča in gozdove po vsej Dolenjski, kmetije v Beli krajini, Krškem in Novem mestu;
- v najem oddamo: stanovanja, in poslovne prostore.

Tel./fax: 068/322-282, 069/342-470
Mobil: 0609/633-553

AGRO d.o.o. NOVO MESTO

Prodajalna »NOVI TRG«
tel. 324-583

- MOTORNE ŽAGE STIHL IN HUSQVARNA
- Rezervni deli
- Sekire in vejniki
- MOTORNE SNEŽNE FREZE
- Pralni aparati KARCHER in LAVOR-WASH

Mešano italijansko-slovensko podjetje s sedežem v Ljubljani zaposli komercialnega predstavnika za področje Dolenjske in okolice.

Pisne ponudbe pošljite na naslov:
KOTORNA, d.o.o., Ljubljana
Brnčičeva 31, 61000 Ljubljana

Odkupujemo hlodovino jelke, smreke, hrasta in bukve.
Tel. (061) 805-050.

VEDEŽEVANJE ASTROLOGIJA
Vse, kar želite izvedeti o sebi in svoji prihodnosti!
090 41-29
Zaupajte najboljšim!

Prodamo:

HIŠE: na Mirni, Logu pri Sevnici, Čateških Toplicah, Žužemberku, Sodjem vrhu, Novem mestu...
STANOVANJA: v Trebnjem, Radohovi vasi...
KMETIJE: pri Trebnjem, Radohovi vasi.
ZIDANICE: v okolici Trebnjega, Kapel.
PARCELE: v Herinji vasi, Mokronogu.
POSLOVNE PROSTORE: v Beli krajini, Krškem, Uršnih selih, Šmarjeti, Senovu.
V večjih krajih Dolenjske, Posavja in Bele krajine najamemo in kupimo poslovne prostore, hiše, stanovanja.

Ponudba tedna:
prodamo stanovanje na Seidlovi, garsonjero v Brežicah in stanovanje v Trebnjem.

SILAN, d.o.o., član slovenske borze nepremičnin

SILAN DOLENJSKA, Centve in posredovanje pri prometu z nepremičninami, d.o.o., Novo mesto, Glavni trg 22, 68000 Novo mesto, tel.: 068/321-640, telefaks: 068/21-852

Vas mika sodelovanje pri prodaji **OBLAČIL VIŠOKE MODE?**
Nudimo poslovno sodelovanje ali delo po pogodbi s **stimulativnim zaslužkom.** Če ste podjetni, sprejmite izziv in nas pokličite! Telefon 063/855-950 vsak delavnik med 8. in 16. uro

SALON RENATA

Nega in podaljševanje nohtov
žensko frizerstvo
RENATA ŠTIH
☎ (068) 28-138
Jedinišča 18, Novo mesto

NAGRAJENI KUPCI TRGOVINE EMA

Št. 125 — zlata ogrlica, št. 419 — zlat prstan, št. 237 — zlat obesek, št. 303 — trenirka, št. 19 — jopič, št. 278 — ženska obleka, št. 420 — pulover po izbiri, št. 9 — spodenje perilo, št. 66 — hlače nogavice, št. 214 — prijeten večer v pizzeriji Lada z darilom dveh pizz. Čestitamo!

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam **DOLENJSKI LIST** za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: da ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

_____ Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisмено odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s polnočnim, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.
Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: 1996.

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

Naročnika pridobil (ime, priimek in naslov): _____

Podpis: _____

Stanka Macur

Rodila se je v Mariboru v znamenju vodnarja in prašiča. Nekeč se je preselila v Brestanico, kjer živi še danes. Njeno zemljepisna in kulturna podlaga še danes prihaja na dan z značilnimi odtenki štajerske "totege pecirke" in v spominih na Tezno. Tezno je njena rojstna mariborska četrt, tam še živi mati, s katero se videva, in tam se srečujejo z bratom in sestro. V delavski družini so bili trije otroci. Gospa Stanka Macur ima v sebi nekaj vihravosti jezike štajerske dekle in nekaj veseljaške nature Pohorčev. Lahko da, kajti njene korenine segajo proti Slovenskim Konjicam, na obronke Pohorja. Tam pa se zna zgoditi: da morajo biti harmonike posebej trdno narejene, da se ne strgajo, ko jih vzemo v roke razgreti muzikantje; da jeziki nimajo dlak in da ljudje rajajo dlje ko do jutra, če je prava družba.

Ko je bila Macur komaj tako velika, da je vedela zase, se je zavedala tudi, da ima glasilo. Od takrat vse do današnjih dni poje. Pela je med drugim v elitnem šolskem zboru v rojstnem mestu. Pesem, mogoče bolje povedano glasbo, ima v žilah; Stanka Macur in glasba sta približno tako soodvisni in v takem sozvočju kot človeško telo in kri.

Študirala je solo petje, ki je bilo njena velika ljubezen vse od 7. razreda osnovne šole in ki bi ji lahko odprlo vrata opernih hiš. Na poti na operno odre, kamor si je v mladosti pravzaprav vroče želela, pa je v spletu okoliščin

zavila med učitelje glasbe in tu tudi ostala: zaposlena je v osnovni šoli v Brestanici, kjer 19. leto uči glasbo. To njeno glasbeno potovanje še zdaleč ni tako kratko in enostavno, kajti Stanka Macur je izgubljeni boj z lastno umetniško željo temeljito "maščevala" s svojimi številnimi odmevnimi pesniškimi in glasbenimi akcijami. Med drugim je pela z narodnozabavnimi ansambli, del pevске kariere jo povezuje z Abrams Krško, svetlo zvezdo slovenske rap scene. V takih glasbenih navezah je kot soizvajalka sodelovala pri snemanju kasete in plošče. Posnela je tudi svojo kaseto kot kantavtorica. Kar zadeva odnos do pesmi in glasbe, je zdaj enako zagnana in svobodoljubna, kot je bila kdaj koli prej. Pesniškega duha, ki ji je v nenadoma porojenimi rimami velikokrat pomagal osmisliti notranjo temo ali svetlobo in ki jo je v preteklosti med drugim postavil v umetniško bratovščino Literarnega kluba Beno Zupančič Krško, še ni zaprla v steklenico. Preveč ljubi svobodo in preveč jo utesnjujejo pravila, da bi se odrekla temu boemskemu duhu. Tak njen način pa ji vseeno dopušča, da je poleg pevke tudi organizatorica petja; Macurjeva namreč vodi Ženski oklet Brestanica, s katerim je ravno v soboto gostovala v Škocjanu. Tudi ni veliko prireditev v kraju in okolici, kjer ne bi v programu sodelovala tako ali drugače.

V življenju pozna svoje pesmi in pesmi, ki jih napišejo drugi. Nekatere pesmi da iz sebe, da bi naprej živele kot besedilo, druge napiše z melodijo vred. Piše tudi melodije za pesmi drugih pesnikov. Pri vsem tem bi težko kaj naredila na ukaz. Pesem se ji poraja iz silnega notranjega vrenja, podre vse barikade in je tu. Ne more pa pesnica sesti za mizo in si reči: "Napisala bom Blues." Vseeno je v življenju napisala kakšnih 70 pesmi, kakih 20 od teh jih je za otroke.

Gospa Stanka ne mara politike. Ljubezen, v najbolj plemenitem pomenu te besede - ljubezen do narave, ljubezen med ljudmi, ljubezen med spoloma, idealna ljubezen, ki ne želi razočarati - ta ima v njenem pojmovanju sveta veliko začetnico in sme v njenih pesmih nositi svetniški sij. MARTIN LUZAR

Štirideset tisočakov v Škocjan

Izid žrebanja noveletne nagradne križanke DL

NOVO MESTO - Čeprav je bila noveletna nagradna križanka Dolenjskega lista kar težko rešljiva, je v uredništvo do roka prispelo 817 rešitev, kar je več kot prejšnja leta. Največ pregledav je povzročal, razumljivo, izumrl plazilec iz triasa in krede - teropod, ki se je križal z brazilsko državo Goias.

Prvo nagrado, 40.000 tolarjev, je žreb naklonil Slavki Janežič iz Škocjana 38, drugo, 25.000 tolarjev, Mariji Barborič iz Novega mesta, Mlinarska pot 1, tretjo, 15.000 tolarjev, pa Vidi Kotnik iz Novega mesta, Lebanova 29. Knjižne nagrade bodo prejeli: Matija Udovč iz Gradca, n.h., Betka Dimič iz Leskova, Sejmiška 8, Matija Maurer iz Sevnice, Glavni trg 39, Barbara Jakše iz Novega mesta, Brod 22, Janez Mohorčič iz Kranja, Stara c. 18, Gabi Barbič iz Metlike, Na Obrh 28 in Karmen Kostrevec iz Breške vasi 9, p. Šentjernej. Čestitamo!

In še pravilna rešitev: P, K, EPILOG, OGRAJA, TEROPOD, SCEPTER, ELIKSIR, ADICIJA, ADE, RISA, ANATOMIJA, TREN, LO, LESOREZEC, NORICA, ENCI, VANE, RAČKA, ITA, ŠTER, NIRVANA, TENENTE, UČENJAK, OR, TALK, TIARA, TOKATA, FRAK, EC, ETA, IČA, ROČ, AZI, MONIZEM, KVAS, KLEJ, MORENA, URNA, OTKA, MANOMETER, ČA, ONI, CELIBAT, LIKER, RIŽANA, AJAJA, ŠAT, TAT, VIP, APN, ŠKOLČ, OJ, OTALINA, NOVALIS, APANAŽA

- Absurd je brezno v breznu. (Petan)
- Prazne obljube ljudje najtežje prenašajo. (Jurčič)
- Dvočloneži so v resnici brez obzira. (Logar)

Šolanje psov pomemben del lovstva

Lovce mora žival upleniti naglo, odgovorno in tako, da ji povzroči čim manj bolečin - Pri slabem strelu velika pomoč psov - Prihodnje leto tekmovanje v Kostanjevici

Lovce je pravzaprav težko prikazati v humani luči, saj je njihovo delo poleg gojitve divjadi tudi plenjenje, je pa pomembno, ali je to delo opravljeno na lovsko običajen in občuten način. Prav zato je varčen del lovstva kinologija, zaradi katere so se v Kostanjevici pred kratkim mudili ugledni gostje z enim namenom: nadaljevati

lo znanega vodnika psov Tonija Zuliča, ki se s šolanjem krvosledcev ukvarja že več let in je z njimi dosegel že več vidnih uspehov. Pes krvosledec igra pomembno vlogo pri iskanju ranjene divjadi, saj

priskoči na pomoč lovcu, ki se m strel na parkljesto divjad ali medveda ni najbolje posrečil in žival obležala v ognju. Takrat pes ranjeno žival izsledil in jo reši mu strelcu pa olajša vest. Veliko zlo je, če lovec divjad zastrelji, a tega ne pove, žal se tudi to dogaja.

Obisk je bil priložnost tudi za pogovor o kinološki tekmi v republikem merilu, ki bo verjetno prihodnje leto na terenu lovskih družin Kostanjevica, in o odnosu javnosti do lovstva, saj kritika prihaja iz različnih smeri in je usmerjena v več občutljivih točkah. Dne je namreč v Sloveniji 23.000 lovcev, leta 1910, ko je bila ustanovljena lovška organizacija, pa jih je bilo le tisoč. Tako takrat kot danes je skleda, iz katere zajemajo, ista vedno bolj pa stopa v ospredje dejstvo, da narave nismo dobili dar, pač pa le v uporabo od znanstva.

Lovci poskušajo pri določitvi odstrela na osnovi opazovanj (škode v lovišču, trofejne vrednosti in teže divjadi) približno oceniti, koliko je določene vrste na nekem teritoriju, in določijo kakšen naj bi bil zmerni odstrel, da ne bi zašli v matični fond določene vrste divjadi. Lovce zavezuje tudi lovski zakon, po katerem morajo vse, kar dobijo v lovišču - torej ž meso in trofeje - vrniti v lovišče v obliki prehrane, pogozdovanja.

POTAPLJAČI V KRKI

NOVO MESTO - Da potapljanje ni le poletni šport, so se lahko prepričali v soboto, 6. januarja, obiskovalci Loke in Otočca, ko so začudeno opazovali množico "lju-di žab", ki so v popolni potapljaški opremi skočili v ledeno mrzlo Krko in tako odprli letošnjo sezono. Klub za podvodno aktivnost v Novem mestu že od nekdaj prireja zimsko potapljanje v reki Krki. Tokratno potapljanje, ki so se ga udeležili potapljači iz desetih slovenskih klubov, je bilo za potapljače prijetno doživetje in tudi Krka je bila do njih prijazna, saj so izmerili temperaturo vode 7,4° C in najgloblji potop 4 m, kjer je skupino potapljačev prijetno presenetil zaspan som velikan. Potapljači, ki tudi sicer skrbijo za čistost Krke, tradicionalna je njihova ekološka akcija konec vsakega poletja, so tudi tokratni potop izkoristili in iz reke prinesli nekaj nesnage, ki jo je znatno več na Loki kot na Otočcu.

propagiranje dela in šolanja psov krvosledcev v Sloveniji.

Trije mednarodni kinološki sodniki, Leo Fabiani, mag. Marko Mali in Boris Leskovic, ki je znan tudi kot urednik Lovca, njim pa se je pridružil še domačin, prav tako mednarodni sodnik Franci Svetec, so prišli v Kostanjevico na povabi-

POMOČ PSA PRI LOVU - Ranjeno lisico je izsledil lovski terier.

Smeš na prepihu

V kratkem se bo izteklo več ko dve leti neprekinjeno objavljanje anekdot in prigod o ljudeh z obeh strani Gorjancev. Jože Dular je s pisateljsko veščino otel pozabi prenekatere zanimivo, duhovito, šaljivo podrobnost iz življenja znanih pa tudi brezimnih ljudi, na pobudo Dolenjskega lista pa je Dular iz množice domala tristo zapisov

izbral blizu 250 anekdot in prigod, jih povezal v zaokroženo celoto - in tako je sredi decembra 1995 izšla lično opremljena, 114 strani debela knjiga z naslovom Smeš na prepihu.

Knjiga v prosti prodaji stane 1.900 tolarjev, s spodnjo naročilnico (pošljite jo na Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto) pa si J. Dularja Smeš na prepihu lahko zagotovite po noveletni ceni s popustom, in sicer le za 1.400 tolarjev.

NAROČILNICA

Naročam _____ izvod(ov) knjige Jožeta Dularja Smeš na prepihu po prednaročniški ceni 1.400 tolarjev za izvod.

Knjigo mi pošljite s poštnim povzjetjem na naslov:

Ime in priimek: _____

Kraj, ulica, hišna številka in pošta: _____

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev, pokličite nas! Prislunili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Čakamo vas vsak četrtek med 18. in 19. uro na telefonski številki (068)323-606. Dežurni novinar vam bo rad prisluhnul.

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDATE IN PRIGODE ZAPISAL JOŽE DULAR

Na gramofonu jo je videl

Metličana Tonija Gašperiča poznajo širom po Sloveniji, saj nastopa kot humorist in vodja veselih oddaj na radiu, televiziji, po šolah, veselih večerih, proslavah, predstavitev, mitingih, v časopisih in še drugod. Tako res drži, da bi se človek skoraj bal odpreti konzervo, da ne bi Toni še od tam ven pogledal. Včasih ga na cesti ogovarjajo popolnoma neznani ljudje. Ko mu je v Celju neka ženska rekla, da ga je videla na radiu, ji je hudomušnež Toni veselo odgovoril: "Jaz pa vas, gospa, na gramofonu!"

Prvomajsko voščilo

Jože Dular, ravnatelj Belokranjskega muzeja, je leta 1966 poslal novinarju Dolenjskega lista Milošu Jakopcu čestitko z malo nenavadnim naslovom.

Iz Dolenjskega lista je namreč izrezal Jakopčevo karikaturu, imenitno delo slikarja Boža Kosa, in jo na dopisnici nalepil na prostor, namenjen za naslov. Pod karikaturu je dodal le dve besedi: NOVO MESTO.

Na drugo stran dopisnice pa je napisal: "Vesele prvomajske praznike ti želi muzejski kolektiv!" Spodaj je v potrditev pritisnil še štirioglato muzejsko štampljko.

Nato je dopisnico vrnil v poštni nabiralnik in presenečeni Miloš jo je naslednji dan res dobil.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Se črnomaljski pevci na leto naučijo vsaj tri nove pesmi? - Metlika izgledala bolj žalostno - Pomagali tudi gasilci iz Šmihela - Novo pokopališče predrago

Četrtnove telefonske klice je začela gospa iz Novega mesta: "Ni važno, kdo sem, povem vam le, da se mladi in stari jezijo, ker križanka Dolenjskega lista ni vsak tedn." Kritično pripombo, tokrat na občino Trebnje, pa je imel tudi bralec O. B. iz okolice Trebnjega. Moti ga transparent ob cesti, na katerem piše: "Trebnje - prijazna občina", kajti to po njegovem mnenju velja le za določene ljudi. Sam stanuje malo stran od glavne ceste, pa mu ne pridejo spluzit sneg, tako da se je moral z njim ubadati še na silvestrsko noč, po smeti pa ne pridejo tudi po tri tedne ipd. "Torej naj napis ne visi, ker ne drži!" je ježno končal.

Ga. Kastelic iz Mirne Peči je klical v imenu svoje sosedke A. Kostrevec, ki je še pred prazniki dobila zelo čudno pismo z naslovom nekega moškega. Da gre za kakšno ženitno ponudbo, je težko verjeti, saj je Kostrečeva pri 70-ih letih. Najbolj čudno pa je to, da je pismo odposlano z Dolenjskega lista, vendar se tu res nimamo časa ukvarjati s takimi stvarmi. Pripomba Ane D. iz Črnomlja je, kot pravi sama, dobromamerna. Ne gre ji v račun, da nekateri domači pevski zbori, ki se običajno s tremi pesmimi predstavijo na novoletnem koncertu, vsa leta nastopajo z več ali manj istimi pesmimi. Pri poslušalcih so sicer dobro sprejeti, toda tudi ti menijo, da se vsako leto lahko naučijo vsaj tri nove pesmi.

Naslednja dva telefonska klica sta bila iz tujine. Tone Zupančič je doma iz Velikega Gabra, živi pa v Kanadi in je naročnik ter redni bralec našega časopisa. Zelo ima rad šport in pravi, da naših športnih straneh pogreša več športnih novic iz ostale države, še posebej o smučanju. "Saj so tudi lokal-

ne zanimive, toda vsi kanadski časopisi poročajo tudi o drugih dogodkih. Kaj več pa bi rad prebral tudi o aktualnostih z mojega rodnega kraja, pa je sedaj v ospredju le avtocesta," je rekel Tone. Marija U. iz Švice dobi Dolenjski list vsako soboto in pravi, da je to njen najlepši dan v tednu. Prebere čisto vse, bila pa je razočarana, ker v noveletni številki ni dobila kalendarja, in to menda ne prvič. No, mi smo ga poslali vsem naročnikom, je pa mogoče, da se je izgubil, zato naj sporoči naslov, da bo tudi letos na tekočem, kdaj kdo goduje. Marijo zanima tudi, kam gre denar, ki ga mnogi prispevajo za prireditve Veseli december v organizaciji ZPM Mojca Novo mesto, ker bi tudi sama kaj nakazala. Predsednik ZPM Janez Pavlin je povedal, da je obdaritev 5043 otrok stala blizu 7 milijonov tolarjev; nekaj je šlo za okrasitev Glavnega trga in za organizacijo in pripravo 44 prireditev po vsej novomeški občini.

Z nezadostno praznično okrasitvijo svojega mesta je bil nezadovoljen Metličan Mirko Bajuk. Metlika sploh ni kazala prazničnega vzdušja, le nekatere trgovine so poskrbele za kakšne lučke. Ko so župana Branka Matkovića na to opozorili, je dejal, da ima pomembnejše naloge in skrbi. Nam pa je g. župan povedal, da je Metlika prav gotovo bila bolj okrašena kot lani, da je bilo več lučk in dve smreki več, da pa Metlika res nikoli ni kaj veliko dala na ta blišč. Občina je poskrbela za stari del mesta, ostalo pa je stvar posameznikov. Novomeščan Jože B. se je odzval na prispevek v zadnji številki DL, v zvezi s požarom v Novem mestu. V članku so omenjeni le poklicni gasilci, ne pa prostovolj-

ni gasilci iz Šmihela. 9 jih je bilo skupaj s sektorskim poveljnikom takoj na kraju požara in so pomagali z orodnim vozilom in cisterno, čeprav to sploh ni njihovo področje.

Ivan P. iz okolice Podbočja se pritožuje čez podjetje Dren Sevnica, ki odkupuje les, in kljub obljubi, da bo denar izplačala najpozneje v 20 do 30 dneh, tega ne stori. Ivan ni dobil denarja že 80 dni, in ko je na to opozoril odgovorne, so se mu opravičili z raznimi izgovori. Vendar pa tako ne gre v nedogled, še posebej, če si brezposeln, kot je Ivan. Mlada bralka Jana iz okolice Dragatuša je opozorila na dve nepravilnosti. Ko je na metliški stojnici kupovala sadje, ji je prodajalka zaračunala več, kot bi morala, poleg tega pa ji je mandarino dala še v popisano vrečko. Jana pa je bila tudi ogorčena nad policisti. Ko so namreč na avtobusni postaji pred kratkim mladi metali petarde, jih policisti niso opozorili, kaj šele kaznovali. Kar šli so mimo.

Mariji iz Trdinove ulice v Novem mestu ne gre v glavo, da bodo novomeški občinski svetniki namenili toliko denarja za novo pokopališče v Srebrničah. Za 11 ha zemljišča kar 850.000 nemških mark! "Za ta denar bi se prostor našel še kje drugje. Spet bomo ta denar dajali mi!" meni Marija. Bralka Meta Obrstar iz Novega mesta pa se čudi odnosu Branka Suhija do svojih domačinov Novomeščanov, saj jih v intervjuju vsevpreg kritizira, čeprav so mu dali vse. Zanimajo jo, koliko je stal zadnji biennale in ali je že plačan; ali je ekspertna komisija ugotovila, da je biennale promoviral naš pokrajino, in ali se je slikar že kdaj pogledal v ogledalo in se vprašal, kaj je v resnici naredil za Dolenjce.

L. M.

Šale izbira Bojan Ajdič

O čem govorijo ženske

"Mamica, ali je res, da nekateri ljudje v Afriki živijo neobdelani, da so goli?"

"Res je res, Alenka!"

"O čem pa potem tam ženske razpravljajo?"

Jez en bil

"Zadnjič sem hotel v banki zamenjati pettisočaka, pa ga nisem."

"In zakaj ne?"

"Ker ga nisem imel!"

Med boksarji

V slačilnici vpraša boksar svojega nasprotnika: "Ali je daleč od slačilnice do ringa?"

"Dokaj daleč, vendar je to zate vseeno, saj te bodo tako z ringa odnesli!"